BOLLEBYGDS KOMMUN

ÄRENDELISTA/KALLELSE

Kommunstyrelsen
2026-09-01

Tid: kl. 13:00
Plats: Stora mötesrummet, Bollebygdskolan

Ordförande
Ulf Rapp (S)

Ledamöter
Daniel Persson (SD), vice ordförande
Stefan Hederdal (M), 2:e vice ordförande
Beatrice Ekelund (S)
Helena Thelin (S)
Tomas Bedö (M)
Cecilia Carlhson (KD)
Fredrik Olofsson (C)
Michael Plogell (FR)

Ersättare
Jonas Ahlgren (S)
Lisette Vermeulen (SD)
Jonatan Backlund (M)
Ann-Sofie Aiazzi (M)
Rose-Marie Grune (MP)
Barbro Ridell (V)
Rune Kennborn (KD)
Hannu Sutinen (L)
Jan Lennartzon (FR)

1.	Upprop	
2.	Val av protokollsjusterare **Ärendet i korthet** Förslag digital signering: Onsdag 9 september kl 10.	
3.	Riktlinjer informationssäkerhet, cybersäkerhet och dataskydd (ks fattar slutligt beslut) (KS2026/170)	Ulf Aspelin, informationssäkerhetssamordnare *13:00*
4.	Taxa för avgifter inom socialnämndens ansvarsområde (kf fattar slutligt beslut) (KS2026/164)	Cecilia Klasson, utvecklingsledare socialförvaltningen *13:20*
5.	Ändring av detaljplan Flässjum 1:7 m.fl., Malmgården - beslut om betydande miljöpåverkan (KS2025/121)	Kajsa Sparrings, plan- och exploateringschef, Karin Harlin, vik samhällsplanerare *13:40*
6.	Ändring av detaljplan Flässjum 1:7 m.fl., Malmgården - beslut om granskning (KS2025/121)	"-"
7.	Anläggningsarrende Buagärde 1:2, 1:9 (KS2025/289)	Kajsa Sparrings, plan- och exploateringschef, Karl Fjällglim, mark- och exploateringsingenjör *14:00*
8.	Åtgärdsplan utifrån genomlysning av Buagärde (KS2025/305)	Monica Holmgren, kommundirektör
9.	Skogspolicy Bollebygds kommun (kf fattar slutligt beslut) (KS2026/75)	Hannes Wallberg, Andreas Andersson, TSF *14:30*
10.	Felparkeringstaxa Bollebygds kommun (kf fattar slutligt beslut) (KS2026/174)	Hannes Wallberg, Katarina Cvijovic, TSF *14:50*
11.	Svar på motion (FR) om användning av vägverkstomten (kf fattar slutligt beslut) (KS2026/32)	
12.	Revidering av reglemente för föreningsrådet (KS2021/228)	Robert Hagström, kultur- och fritidschef *15:00*

13.	Kulturskola i Bollebygds kommun (kf fattar slutligt beslut) (KS2026/154)	"-"
14.	Biblioteksplan 2026-2030 för Bollebygds kommun (kf fattar slutligt beslut) (KS2026/153)	"-"
15.	Utbyggnad idrottshall i Töllsjö (KS2025/255)	Said Dawodi, projektledare KSF *15:30*
16.	Budgetunderlag kommunstyrelsen, 2027-2029 (KS2026/179)	
17.	Inrättande av särskild (avgränsad) statistikverksamhet (KS2026/181)	
18.	Revidering av kommungemensamt reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder - återremiss (kf fattar slutligt beslut) (KS2021/24)	Teresa Ekman, kommunjurist *16:00*
19.	Revidering av reglemente för kommunstyrelsen - återremiss (kf fattar slutligt beslut) (KS2021/25)	
20.	Arvodesreglemente för förtroendevalda i Bollebygds kommun, mandatperioden 2026-2030 - återremiss (kf fattar slutligt beslut) (KS2026/92)	
21.	Remiss; Regional vattenförsörjningsplan för Västra Götalands län - yttrande till VGR (KS2026/126)	
22.	Sammanträdesplan 2027 för kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och kommunstyrelsens arbetsutskott (kf fattar slutligt beslut pkt 1) (KS2026/178)	
23.	Revidering av förbundsordning för Tolkförmedling Väst (kf fattar slutligt beslut) (KS2026/151)	
24.	Samråd om förslag till budget och verksamhetsplan 2027-2029 för Tolkförmedling Väst (KS2026/150)	
25.	Redovisning av delegeringsbeslut **Ärendet i korthet** *Protokoll* Kommunstyrelsens arbetsutskotts protokoll finns på Bollebygds kommuns hemsida: Kommunstyrelsens arbetsutskott 2026-08-20	

Delegeringsbeslut

- KS2025/322-11 Protokoll extra KSAU 2026-06-15 signed (1/1)
- KS2026/158-1 Upphandling: Systemstöd för skolskjuts
- KS2026/73-1 Upphandling: Digitala inköp av dagligvaror för brukare inom hemtjänsten
- KS2026/168-2 Lägenhetsarrende sommarkiosk Gesebol 2:12
- KS2026/172-2 Överenskommelse Tillfällig byggväg
- KS2024/236-4 Lägenhetsarrende Parkering
- KS2026/189-2 Överlåtelse av arrendeavtal Drivmedelsstation Töllsjö

26. Meddelanden

Anmälningar

- KS2026/42-3 Hållbarhetsråd 2026-05-27 minnesanteckningar (1/1)
- KS2026/163-7 Svar på ansökan om bidrag till Borås Nämndemannaförening 2026
- KS2026/11-4 Mötesanteckningar från kommunala pensionärsrådet 17 juni 2026
- KS2026/3-46 Sammanträdestider 2027 för regionfullmäktige
- KS2026/3-47 Aprilrapport 2026
- KS2026/3-51 AI i kommunen, kandidatuppsats i Informatik Högskolan i Borås
- KS2026/182-1 Fråga från företagare om ekonomiskt stöd

27. Information från politiska uppdrag (inga handlingar)

28. Information Ekdalens förskola (inga handlingar) Monica Holmgren, kommundirektör

29. Kommundirektören informerar (inga handlingar)

3. Riktlinjer informationssäkerhet, cybersäkerhet och dataskydd (ks fattar slutligt beslut) KS2026/170

§128 KS2026/170

Riktlinjer informationssäkerhet, cybersäkerhet och dataskydd

Beslut

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen antar förslag till riktlinjer informationssäkerhet, cybersäkerhet och dataskydd, daterade 2026-06-29.

Ärendet

Riktlinjer för informationssäkerhet, cybersäkerhet och dataskydd konkretiserar kommunens policy för informationssäkerhet, cybersäkerhet och dataskydd samt beskriver hur arbetet ska bedrivas i praktiken. Riktlinjerna omfattar samtliga nämnder och förvaltningar samt all information som kommunen hanterar, oavsett om den förekommer i digital, analog eller muntlig form. Dokumentet tydliggör roller, ansvar och arbetssätt samt anger de grundläggande principer som ska tillämpas för att säkerställa ett systematiskt och långsiktigt arbete inom området.

Informationssäkerhet, cybersäkerhet och dataskydd är en del av kommunens ordinarie styrning och verksamhetsutveckling. Riktlinjerna tydliggör att ansvaret för skyddet av information följer verksamhetsansvaret och att respektive nämnd ansvarar för att omsätta riktlinjerna i praktiken genom att ta fram och tillämpa verksamhetsanpassade rutiner. Riktlinjerna utgår från krav i gällande lagstiftning, bland annat dataskyddsförordningen (GDPR), den nya cybersäkerhetslagen och NIS2-direktivet samt rekommendationer och metodstöd från Myndigheten för civilt försvar (MCF).

Antagandet av riktlinjerna innebär i sig inga direkta ekonomiska konsekvenser. Genomförandet av riktlinjerna förutsätter dock att verksamheterna avsätter tillräckliga personella och ekonomiska resurser för att kunna bedriva ett systematiskt och långsiktigt arbete med informationssäkerhet, cybersäkerhet och dataskydd.

Arbetet omfattar bland annat informationsklassning, riskanalyser, utbildningsinsatser, incidenthantering samt framtagande och uppföljning av verksamhetsanpassade rutiner. Arbetet bedöms i huvudsak kunna genomföras inom befintliga ramar men kan på sikt kräva prioriteringar inom verksamheternas ordinarie planering.

Kommunens verksamheter är i hög grad beroende av att information hanteras korrekt, säkert och tillgängligt. Ett ökat beroende av digitala tjänster, en förändrad hotbild samt ökade krav från lagstiftning och tillsynsmyndigheter ställer högre krav på kommunens arbete med informationssäkerhet, cybersäkerhet och dataskydd. Genom riktlinjerna skapas förutsättningar för ett gemensamt och systematiskt arbetssätt i hela organisationen. Riktlinjerna tydliggör ansvar, krav och arbetssätt samt bidrar till att stärka kommunens förmåga att förebygga, upptäcka och hantera säkerhetsrelaterade incidenter.

Ett systematiskt arbete med informationssäkerhet, cybersäkerhet och dataskydd är en förutsättning för att kommunen ska kunna bedriva sin verksamhet på ett effektivt, rättssäkert och robust sätt samt upprätthålla invånarnas förtroende för kommunens verksamheter och tjänster.

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar förslag till riktlinjer informationssäkerhet, cybersäkerhet och dataskydd, daterade 2026-06-29.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Beslutsunderlag

- Riktlinjer informationssäkerhet, cybersäkerhet och dataskydd
- Riktlinjer informationssäkerhet, cybersäkerhet och dataskydd

Skickas till

Kommunstyrelsen

Paragrafen är justerad

Styrdokument
2026-06-29
Fastställd: Kommunstyrelsen 2026-xx-xx § x

Gäller för: Samtliga nämnder

Dokumentansvarig:
Informationssäkerhetssamordnare

Dnr : **190374**

Riktlinjer informationssäkerhet, cybersäkerhet och dataskydd

Postadress
517 83 Bollebygd
Besöksadress
Ballebovägen 2
Telefon
033–231300
Telefax
033-231428
Webbplats
www.bollebygd.se
E-post
kommunen@bollebygd.se

Innehåll

Inledning **3**
Syfte **3**
Informationstillgångar **4**
Informationssäkerhet **4**
Cybersäkerhet **5**
Dataskydd **5**
Ledningssystem för informationssäkerhet, cybersäkerhet och dataskydd - LISD **6**
Informationsklassning **6**
Målsättning **7**
Principer och arbetssätt **9**
Roller, ansvar och befogenheter **10**
Informationssäkerhetsprocesser **12**
Rutiner för informationssäkerhet, cybersäkerhet och dataskydd i förvaltningarna **13**

Inledning

Riktlinjen konkretiserar Bollebygds kommuns policy för informationssäkerhet, cybersäkerhet och dataskydd och beskriver hur arbetet ska omsättas i praktiken. De anger krav, ansvar och tillvägagångssätt som ska tillämpas i den dagliga verksamheten för att säkerställa en korrekt hantering av information, system och personuppgifter.

Riktlinjerna riktar sig till samtliga nämnder med dess förvaltningar, enheter och funktioner samt omfattar tekniska, administrativa och organisatoriska åtgärder. De utgör därmed ett styrande ramverk för hur säkerhetsarbetet ska genomföras i praktiken, i enlighet med gällande lagstiftning (till exempel NIS2, Cybersäkerhetslagen, dataskyddsförordningen och säkerhetsskyddslagen), interna regelverk och etablerade standarder som återfinns inom ISO 27000-serien.

Riktlinjerna ska användas som en del av det systematiska arbetet med informationssäkerhet, cybersäkerhet och dataskydd och följas upp genom intern kontroll, revision och kommunens ledningssystem.

Syfte

Riktlinjerna betraktas som ett mer konkret stöd utifrån policyn för Informationssäkerhet, cybersäkerhet och dataskydd. Riktlinjerna utgör grunden för hur verksamheterna ska arbeta för att uppnå en god informationssäkerhet, cybersäkerhet och ett gott dataskydd.

Kommunstyrelsens beslut om dessa riktlinjer är grunden för hur informationssäkerhetsarbetet ska genomföras i praktiken. Varje förvaltning ska därför arbeta fram egna rutiner och guider som beskriver hur riktlinjerna ska följas i det dagliga arbetet, med stöd av informationssäkerhetssamordnaren. Dokumenten ingår i en tydlig styrkedja där riktlinjerna visar vad som gäller och de kompletterande dokumenten visar hur det ska göras.

För att tydliggöra hur dessa delar hänger samman och omsätts i praktiken beskrivs nedan den styrkedja som ligger till grund för kommunens arbete:

1. Unionsrättslig reglering och nationella lagstiftning
2. Policy för informationssäkerhet, cybersäkerhet och dataskydd
3. Riktlinjer för informationssäkerhet, cybersäkerhet och dataskydd

4. Ledningssystem för informationssäkerhet, cybersäkerhet och dataskydd
5. Lokala guider, instruktioner, anvisningar och rutiner

Informationstillgångar
Med informationstillgångar avses all information och de resurser som behövs för att hantera den. Det kan till exempel vara IT-system, IT-infrastruktur, pärmar eller papper. Oavsett om informationen behandlas manuellt eller digitalt, och oavsett form eller miljö, ska informationstillgångarna skyddas på rätt sätt. Informationssäkerhet, cybersäkerhet och dataskydd ska därför alltid ingå när vi utformar våra arbetssätt och i hur vi arbetar varje dag.

Kommunens medborgare förväntar sig att snabbt, enkelt och säkert kunna sköta sina ärenden, få tillgång till information och ha möjlighet till inflytande via digitala tjänster. För att skapa förtroende måste den information kommunen hanterar vara korrekt, både i kontakten med medborgare och internt inom organisationen. Informationen måste också vara tillgänglig när den behövs, och känslig information måste skyddas för att kommunen ska kunna fullgöra sitt uppdrag. Informationssäkerhet, cybersäkerhet och dataskydd är därför en central del av alla verksamheter och ett ansvar för varje nämnd, chef och informationsägare.

Arbetet med informationssäkerhet, cybersäkerhet och dataskydd är en del av kommunens lednings- och kvalitetsarbete och omfattar alla informationstillgångar, inklusive personuppgifter, utan undantag.

Informationssäkerhet
Informationssäkerhet innebär att vi skyddar informationens konfidentialitet, riktighet och tillgänglighet, enligt definitionen i SIS-TR 50:2015. Det betyder att information bara ska vara åtkomlig för behöriga – **konfidentialitet**, att den ska vara korrekt och skyddad mot ändringar – **riktighet**, samt att den ska gå att nå när den behövs – **tillgänglig**.

Arbetet med informationssäkerhet handlar både om administrativa regler, som policys och riktlinjer, och om tekniska skydd som brandväggar och kryptering. Det inkluderar också fysiska skydd, till exempel låsta utrymmen och brandskydd. Tillsammans skapar dessa delar ett långsiktigt och fungerande arbetssätt som ger kommunens information det skydd den behöver.

Informationssäkerhet är teknikneutralt och gäller för all information, oavsett om den är muntlig, skriftlig eller digital. Kommunens arbete utgår från etablerade standarder inom området, framför allt SS-ISO/IEC 27000, samt krav i kommande cybersäkerhetslagstiftning såsom NIS-2 och CER-direktiven. Detta ligger i linje med de rekommendationer som Myndigheten för civilt försvar (MCF) ger för offentlig förvaltning.

Ansvaret omfattar såväl digital som analog information och gäller under hela informationens livscykel, där informationssäkerheten följer verksamhetsansvaret och kan inte överföras till andra stödjande funktioner.

Cybersäkerhet
Cybersäkerhet handlar om att skydda information, system, nätverk och digital infrastruktur mot hot och angrepp som sker i det digitala rummet. Det kan röra sig om allt från e-post och webbplatser till sociala medier och olika typer av cyberattacker. Arbetet omfattar både tekniska och organisatoriska åtgärder för att förebygga, upptäcka, hantera och återhämta sig från incidenter, till exempel skadlig kod, intrång och överbelastningsattacker.

Cybersäkerhet utgör ett delområde inom informationssäkerheten med särskilt fokus på digitala miljöer, system och nätverk. Kommunens arbete styrs av nationella och internationella krav och strategier, bland annat NIS2-direktivet, Cybersäkerhetslagen, Säkerhetsskyddslagen och MCF:s föreskrifter. Cybersäkerhet är särskilt viktig för samhällsviktig verksamhet och digitala tjänster, där det krävs hög tillgänglighet, kontinuitet och motståndskraft mot attacker.

Dataskydd
Dataskydd handlar om att värna människors rättigheter och friheter, framför allt rätten till skydd av personuppgifter. Dataskyddsförordningen (GDPR) gäller i hela EU och ska säkerställa ett enhetligt och likvärdigt skydd, samtidigt som personuppgifter kan röra sig fritt inom Europa. I Sverige kompletteras GDPR av dataskyddslagen (2018:218). Det finns dessutom flera andra lagar som styr hur personuppgifter får behandlas, och som alltid måste följas i kommunens verksamhet.

I kommunen är varje nämnd personuppgiftsansvarig för de behandlingar av personuppgifter som sker inom nämndens verksamhet. Det ansvaret kan inte delegeras bort. Nämnden står alltid ansvarig gentemot tillsynsmyndigheten och de

registrerade, även om någon annan utför arbetet i praktiken. Det gäller också vid eventuella sanktionsavgifter eller skadestånd.

Dataskyddsarbetet ska bedrivas riskbaserat och vara en integrerad del av verksamheternas ordinarie processer.

Ledningssystem för informationssäkerhet, cybersäkerhet och dataskydd - LISD

Kommunens arbete med informationssäkerhet, cybersäkerhet och dataskydd bedrivs utifrån ett systematiskt och långsiktigt angreppssätt genom ett LISD som bygger på principerna i standardserien SS-ISO/IEC 27000 och används utifrån kommunens behov och förutsättningar. Som stöd för utformning, införande och vidareutveckling används MCF:s metodstöd för systematiskt informationssäkerhetsarbete.

Ett LISD är viktigt eftersom det skapar en gemensam och enhetlig struktur för hur kommunen skyddar sin information och hanterar risker. Genom att arbeta utifrån ett samlat ledningssystem blir det tydligt hur ansvar, rutiner och beslut hänger ihop, och det blir enklare för hela organisationen att arbeta på samma sätt. Ett LISD hjälper oss också att prioritera rätt insatser, upptäcka brister i tid och säkra att lagar och krav följs. När arbetet sker samordnat och långsiktigt ökar kommunens förmåga att förebygga incidenter, minska konsekvenser vid störningar och skapa trygghet för både verksamhet, medarbetare och invånare. Det är helt enkelt en grund för att kommunen ska kunna fungera säkert och stabilt, även när omvärlden förändras.

Informationsklassning

För att kunna ge kommunens informationstillgångar rätt skydd behöver vi först veta vilken information vi har, hur viktig den är och vilket skydd den kräver. Därför ska alla informationstillgångar inventeras, värderas och klassificeras. De ska också finnas förtecknade i förvaltningarnas informationshanteringsplaner (IHP), som utgör grunden för både värdering och klassificering ur ett informationssäkerhets- och dataskyddsperspektiv.

Informationsklassning ska genomföras för alla informationstillgångar och utgör grunden för riskhantering, val av skyddsåtgärder, kontinuitetsplanering och uppföljning.

Syftet med informationsklassningen är att skapa en gemensam och enhetlig bedömning av informationens skyddsvärde samt säkerställa att rätt skyddsåtgärder vidtas utifrån verksamhetens behov, lagkrav och identifierade risker. Det är alltid informationen som klassificeras, inte systemen eller de tekniska lösningar som används för att hantera informationen.

Kommunens klassningsmodell framgår av Bilaga 1 – Klassningsmodell för informationssäkerhet. Som stöd för klassning och identifiering av lämpliga skyddsåtgärder ska verksamheterna använda SKR:s verktyg KLASSA eller annan av kommunen beslutad metod.

Målsättning

För att kunna uppnå de strategiska målsättningarna i policyn för informationssäkerhet, cybersäkerhet och dataskydd har ett antal delmålsättningar identifierats.

Område	**Delmålsättning**
Organisation	Organisationen ska ha ett högt riskmedvetande och informationssäkerhetsarbetet ska vara organiserat så att det finns tydligt mandat och ansvar.
Riskhantering	Risker som kan påverka kommunens informationssäkerhet ska identifieras, analyseras och hanteras.
Styrning av informationstillgångar	Alla informationstillgångar ska vara kopplade till en informationsägare som har ansvar för att informationen och resurserna klassificeras och skyddas på rätt sätt.
Åtkomst till information	Användare ska ha tillgång till rätt information på rätt sätt utifrån sina

	arbetsuppgifter och vara medvetna om sitt personliga ansvar.
Personal och säkerhet	Alla medarbetare och förtroendevalda som hanterar informationstillgångar ska ha kännedom om kommunens styrdokument och regelverk och tillräcklig kompetens för att kunna utföra sina arbetsuppgifter på ett säkert sätt.
Fysisk säkerhet	Kommunens information, samt övriga informationstillgångar, som exempelvis lokaler och den utrustning som används för informationshantering, ska skyddas på en tillräcklig nivå.
Drift och kommunikation	Drift och kommunikation av IT-miljö, system och tillhörande resurser ska ske utifrån fastställda rutiner för gemensam infrastruktur och de specifika säkerhetskrav som ställs av verksamheten.
Dataskydd	Organisationen ska ha ett systematiskt arbete gällande dataskydd för att uppnå ett högt personligt integritetsskydd för anställda, förtroendevalda och medborgare.
Hantering av incidenter	En process för rapportering när det gäller informationssäkerhets- och personuppgiftsincidenter ska finnas. Detta för att mildra effekter, förhindra upprepande och underlätta återgång

	till verksamhet på normal nivå då någon form av incident skett.
Kontinuitetsplanering	Det ska finnas en kontinuitetsplanering för att säkerställa den tillgång till information och funktioner som krävs för att upprätthålla verksamhet.
Uppföljning	Informationssäkerheten ska, som en del av den ordinarie verksamhetsredovisningen, regelbundet följas upp på central nivå och inom respektive nämnd, styrelse och bolag.

Tabell – målsättning genom område och delmålsättning

Principer och arbetssätt

Arbetet med informationssäkerhet, cybersäkerhet och dataskydd ska vara normerande, stödjande och kontrollerande. Det ska alltid vara riskbaserat, vilket betyder att vi identifierar och minskar hot, risker och sårbarheter innan de leder till problem.

Arbetet utgår från en helhetssyn där informationen står i centrum men där även organisation, arbetssätt, processer, människor och teknik ingår. Det ska vara systematiskt och följa standardserien ISO/IEC 27000 samt MCF:s rekommendationer. Arbetet ska samverka med det befintliga förvaltningsarbetet i kommunen och, där det är möjligt, använda samma sätt att dokumentera.

Informationssäkerhet, cybersäkerhet och dataskydd ska också vara en naturlig del av upphandlingar och avtalsuppföljning, och uttryckas i relevanta och uppdaterade styrdokument. Arbetet ska vara förebyggande, men också förberett för att hantera incidenter, allvarliga störningar och kriser – både när det gäller säkerhetsincidenter och personuppgiftsincidenter.

Eftersom omvärlden förändras behöver arbetet kontinuerligt förbättras och anpassas. Det kräver att verksamheterna har god kunskap om risker och att medarbetare får utbildning och information som stärker deras säkerhetsmedvetenhet. Målet är att hela organisationen ska kunna leva upp till kommunens styrdokument och de krav som ställs inom informationssäkerhet, cybersäkerhet och dataskydd.

Roller, ansvar och befogenheter

Kommunstyrelsen ansvarar för den övergripande styrningen och uppföljningen av kommunens arbete med informationssäkerhet, cybersäkerhet och dataskydd. Roller och ansvar för kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och nämnderna framgår av kommunens policy för informationssäkerhet, cybersäkerhet och dataskydd.

Varje nämnd ansvarar för informationssäkerheten, cybersäkerheten och dataskyddet inom sitt verksamhetsområde. Ansvaret följer verksamhetsansvaret och kvarstår även när arbetsuppgifter delegeras till tjänstepersoner eller utförs av externa leverantörer."

För att skapa ett fungerande och säkert informations- och dataskydd behövs dessutom tydliga roller, ansvar och befogenheter i organisationen. Dessa kompletterar det politiska ansvaret och skapar en tydlig struktur där roller och befogenheter följer verksamhetsansvaret. Det gör arbetet mer enhetligt och samtidigt mer effektivt.

Kommundirektören ansvarar, på uppdrag av kommunstyrelsen, för att leda, samordna och följa upp kommunens arbete med informationssäkerhet, cybersäkerhet och dataskydd. Ansvaret innebär att säkerställa att verksamheten arbetar i enlighet med de mål, krav och beslut som kommunfullmäktige och kommunstyrelsen har fastställt.

Varje **chef** ansvarar för informationssäkerhets-, cybersäkerhets- och dataskyddsarbetet inom sitt verksamhetsområde. Ansvaret omfattar att identifiera risker, genomföra beslutade säkerhetsåtgärder samt säkerställa att medarbetare har tillräcklig kunskap för att hantera information på ett säkert och korrekt sätt.

Informationsägarskapet följer verksamhetsansvaret och ligger formellt hos respektive nämnd. Nämnden ansvarar för att bedöma informationens skyddsvärde samt säkerställa att informationen ges ett ändamålsenligt skydd utifrån lagkrav, verksamhetsbehov och identifierade risker.

I det dagliga arbetet kan nämnden utse en funktion, chef eller annan ansvarig roll att hantera informationsägarskapets operativa uppgifter. Den utsedda funktionen ansvarar för den löpande hanteringen av informationstillgångarna och fungerar samtidigt som riskägare. Det innebär ansvar för att identifiera, bedöma, dokumentera och hantera risker inom det egna verksamhetsområdet.

Det är därför viktigt att både det formella informationsägarskapet och det delegerade ansvaret för riskhantering är tydligt, så att informationssäkerheten kan styras effektivt i hela organisationen.

Medarbetare och förtroendevalda är ansvariga för att följa kommunens styrdokument för informationssäkerhet, cybersäkerhet och dataskydd.

Medarbetare ska uppmärksamma och rapportera brister, risker och incidenter som rör informationssäkerhet, cybersäkerhet eller dataskydd till närmaste chef.

Förtroendevalda ska rapportera brister och incidenter som rör informationssäkerhet, cybersäkerhet och dataskydd till kanslichefen. Kanslichefen tar emot ärendet och ansvarar för att det vidarebefordras till informationssäkerhetssamordnaren för vidare hantering.

Dataskyddsombud (DSO) bevakar att personuppgiftsansvarig lever upp till dataskyddsförordningen och annan relevant lagstiftning. Detta görs genom rådgivning, utbildning och vägledning samt genom olika former av granskningar. Dataskyddsombudet har en oberoende ställning och får inte instrueras i hur uppdraget ska utföras.

Informationssäkerhetssamordnaren har ett samordnande och strategiskt uppdrag inom informationssäkerhet, cybersäkerhet och dataskydd. Rollen ska utveckla, samordna och följa upp kommunens systematiska arbete inom området samt stödja verksamhet och ledning i säkerhetsrelaterade frågor.

Det operativa säkerhetsarbetet utförs i nära samverkan med informationsägare, systemförvaltare, verksamhetsutvecklare, IT och dataskyddsombud.

IT-chef ansvarar för kommunens interna tekniska IT-miljö och ska säkerställa att den är stabil, säker och uppfyller både interna och externa krav på informationssäkerhet, cybersäkerhet och dataskydd. I ansvaret ingår att leda arbetet med att upprätthålla

ett grundskydd för den information som hanteras i IT-verksamheten och att se till att tjänster, system, processer och infrastruktur håller en nivå som motsvarar verksamhetens behov och gällande regelverk. IT-chefens ansvar avser de tekniska skyddsåtgärderna och den gemensamma IT-miljön. Verksamheterna ansvarar fortsatt för informationens innehåll, klassning och skyddsbehov.

IT-chefen ska även verka för att höja säkerhetsmedvetandet inom IT-organisationen, samordna och stödja informationsägare i valet av relevanta säkerhetsåtgärder samt bidra vid informationsklassning och kravställning i upphandlingar.

Informationssäkerhetsprocesser

För att säkerställa ett systematiskt och långsiktigt arbete med informationssäkerhet, cybersäkerhet och dataskydd ska ett antal gemensamma processer finnas i kommunen. Processerna ska stödja verksamheterna i det praktiska säkerhetsarbetet och bidra till en enhetlig hantering av informationstillgångar, risker och säkerhetsåtgärder.

Processerna beskrivs närmare i kommunens ledningssystem för informationssäkerhet, cybersäkerhet och dataskydd (LISD) och ska tillämpas av samtliga verksamheter. I det ljuset ska nedanstående processer med tillhörande anvisningar som specificeras i kommunens LISD skapas för och tillämpas av verksamheterna i den verksamhetsnära förvaltningen:

- Informationsklassningsprocess för identifiering och tilldelning av lämpliga skyddsbehov.
- Identifiera verksamheternas personuppgiftsbehandlingar.
- Riskhanteringsprocess för identifiering och hantering av informationssäkerhetsrelaterade risker.
- Konsekvensbedömningar avseende dataskydd när verksamheterna hanterar känsliga personuppgifter, även kallad Data Protection Impact Assessment, (DPIA).
- Incidenthanteringsprocess som reglerar hantering och uppföljning av informationssäkerhets/dataskydds relaterade incidenter.
- Behörighetshanteringsprocess som reglerar arbetet med tilldelning, upprätthållande och avveckling av behörigheter till kommunens information.

- Personalsäkerhetsprocess för informationssäkerhetsrelaterade moment innan anställning, under anställning och vid anställningens upphörande.
- Process för anskaffning, utveckling och avveckling av tjänster/system avseende informationssäkerhetsrelaterade moment i arbetet med anskaffning, utveckling och avveckling av tjänster och system.
- Kontinuitetsplaneringsprocess som reglerar hur tillgång till kommunens information ska kravställa och optimeras utifrån verksamheternas behov.
- Säkerhetsmedvetandeprocess som anger hur medvetenheten om informationssäkerhet ska förmedlas och vidmakthållas.
- Uppföljningsprocess som anger hur uppföljning av informationssäkerhetsarbetet ska ske i verksamheten samt hur efterlevnaden ska säkerställas.
- Ledningsprocess som reglerar hur styrningen av informationssäkerhetsarbetet ska ledas och återkopplas till verksamheten

Rutiner för informationssäkerhet, cybersäkerhet och dataskydd i förvaltningarna

Varje förvaltning ska säkerställa att det finns aktuella och ändamålsenliga rutiner för informationssäkerhet, cybersäkerhet och dataskydd. Rutinerna ska beskriva hur förvaltningen omsätter kommunens policy och riktlinjer i det dagliga arbetet, och hur ansvar, riskhantering, skyddsåtgärder och uppföljning ska genomföras inom den egna verksamheten.

Varje förvaltning ansvarar för att antingen ta fram nya rutiner eller revidera befintliga, så att de motsvarar de krav och arbetssätt som gäller enligt kommunens styrning. Arbetet ska göras systematiskt och utgå från verksamhetens egna förutsättningar, informationstillgångar och risker.

Rutinerna ska beslutas av förvaltningen och hållas uppdaterade. De ska också vara kända av medarbetarna och integreras i det löpande arbetet, så att styrningen av informationssäkerhet, cybersäkerhet och dataskydd fungerar på ett tydligt och sammanhållet sätt i hela kommunen.

Bilaga 1

Syfte

Syftet med informationsklassning är att säkerställa att kommunens information hanteras och skyddas utifrån dess betydelse för verksamheten och de konsekvenser som kan uppstå om informationen röjs, förändras, blir felaktig eller inte är tillgänglig när den behövs. Klassningen ska ge ett gemensamt underlag för riskbedömningar och val av lämpliga säkerhetsåtgärder.

Klassningsprinciper

Kommunens klassningsmodell bygger på MCF klassningsmatris och utgår från konfidentialitet, riktighet och tillgänglighet. Syftet är att säkerställa en enhetlig klassificering av informationstillgångar och att rätt skyddsåtgärder vidtas utifrån informationens skyddsbehov.

Det är alltid informationen som klassificeras. System, rutiner och andra resurser ska anpassas efter den fastställda klassningen. Som stöd ska verksamheterna använda SKR verktyg KLASSA.

Informationsklass	Konfidentialitet	Riktighet	Tillgänglighet
Allvarlig skada	Information med Stark sekretess -som innehåller uppgift som omfattas av -stark eller absolut sekretess eller uppgift som hänför sig till 18 kap OSL, eller en mycket stor mängd känsliga -personuppgifter som inte omfattas av stark eller	Information som om den inte är riktig och fullständig medför allvarlig konsekvens för kommunen eller annan part, till exempel externa aktörer eller medborgare.	Information eller funktion som om den inte är tillgänglig medför allvarlig konsekvens för kommunen eller annan part, till exempel externa aktörer eller medborgare.

	absolut sekretess, där spridning kan medföra allvarliga konsekvenser för kommunen eller annan part.		
Betydande skada	Sekretess Information som omfattas av svag sekretess enligt OSL eller känsliga personuppgifter enligt GDPR, där spridning kan medföra betyd-ande konsekvenser för kommunen eller annan part.	Information som om den inte är riktig och fullständig medför betydande konsekvens för kommunen eller annan part, till exempel externa aktörer eller medborgare.	Information eller funktion som om den inte är tillgänglig medför betyd-ande konsekvens för kommunen eller annan part, till exempel externa aktör-er eller medborgare.
Måttlig skada	Intern Information som är avsedd att och utan konsekvenser kan spridas till medarbetare inom kommunen och till externa aktörer som behöver informationen.	Information som om den inte är riktig och fullständig medför måttlig konsekvens för kommunen eller annan part, till exempel externa aktörer eller medborgare.	Information eller funktion- som om den inte är tillgänglig medför måttlig konsekvens för kommunen eller annan part, till exempel externa aktörer eller medborgare.
Ingen eller försumbar skada	Öppen Information som är avsedd att och	Information som om den inte är riktig och	Information eller funktion som om den inte är

	utan konsekvenser kan spridas fritt inom och utom kommunen.	fullständig medför ingen eller lindrig konsekvens för kommunen eller annan part, till exempel externa aktörer eller medborgare.	tillgänglig medför ingen eller lindrig konsekvens för kommunen eller annan part, till exempel externa aktörer eller medborgare.

Tabell – säkerhetsaspekter och skyddsnivåer

4. Taxa för avgifter inom socialnämndens ansvarsområde (kf fattar slutligt beslut) KS2026/164

§129 KS2026/164

Taxa för avgifter inom socialnämndens ansvarsområde

Beslut

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige antar taxa för avgifter, daterad 2026-04-14, inom socialnämndens ansvarsområde.

Taxan gäller från 2027-01-01. Avgifter tas ut i enlighet med fastställd taxa.

Kommunfullmäktiges beslut 2026-02-19, § 13 (KS 2025/325) upphör därmed.

Utifrån fastställd taxa får socialnämnden inför varje nytt kalenderår (avgiftsår) från och med 1 januari 2027, justera avgifterna.

Ärendet

Kommunen får enligt 32 kap. socialtjänstlagen (2025:400) ta ut avgifter för vissa insatser, bland annat inom äldreomsorg, funktionsstöd och vissa andra sociala tjänster, under förutsättning att avgifterna inte överstiger kommunens självkostnader och att den enskildes avgiftsutrymme beaktas. För att uppfylla kraven på laglighet och transparens behöver kommunen ha en tydlig och uppdaterad taxa som anger:

- vilka avgifter som kan tas ut,
- hur avgifterna beräknas,
- samt vilka begränsningar som gäller enligt lag.

För att förkorta beslutsprocessen föreslår förvaltningen att nuvarande ordning med en årlig revidering av taxor och avgifter inom socialnämndens ansvarområde ersätts med en samlad taxa beslutad av kommunfullmäktige. Det innebär att socialförvaltningen från 2027 räknar upp avgifterna utifrån fastställd taxa. Förslaget till taxa grundar sig främst på

- 32 kap. socialtjänstlagen (2025:400)
- Kommunallagen (2017:725)
- Likställighetsprincipen (2 kap 3 §)
- Självkostnadsprincipen (2 kap 6 §)

Avgifterna får inte överstiga kommunens kostnader för insatserna och ska tillämpas lika för alla i samma situation. Den föreslagna taxan syftar till att:

- säkerställa ett rättssäkert och förutsägbart avgiftsuttag,
- skapa tydlighet för enskilda om hur avgifter beräknas,
- ge förvaltningen ett tydligt och lagligt beslutsstöd vid avgiftsbeslut,
- säkerställa att avgifter tas ut i enlighet med lagstiftning och praxis.

Dokumentet innehåller inga förändringar av avgiftsnivåernas principiella grund.

Socialnämnden har behandlat ärendet på sammanträde 2026-06-15, § 66, och föreslår kommunfullmäktige att besluta följande: Taxa för avgifter, daterad 2026-04-14, inom socialnämndens ansvarsområde antas. Taxan gäller från 2027-01-01. Avgifter tas ut i enlighet med fastställd taxa. Kommunfullmäktiges beslut 2026-02-19, § 13 (KS 2025/325) upphör därmed.

Ledamöternas förslag till beslut

Ulf Rapp (S) föreslår följande som tilläggsförslag: Utifrån fastställd taxa får

socialnämnden inför varje nytt kalenderår (avgiftsår) från och med 1 januari 2027, justera avgifterna.

Beslutsgång

Ordföranden frågar först om arbetsutskottet bifaller eller avslår Ulf Rapps (S) tilläggsförslag och finner att det bifalls. Därefter frågar ordföranden om socialnämndens förslag i övriga delar kan tillstyrkas och finner att så sker.

Beslutsunderlag

- Beslut med förslag till taxa för avgifter inom socialnämndens ansvarsområde
- Förslag till taxa för avgifter inom socialnämndens ansvarsområde

Skickas till

Kommunstyrelsen

Paragrafen är justerad

§66 SN2026/69

Taxa för avgifter inom socialnämndens ansvarsområde (kf fattar slutligt beslut)

Beslut

Socialnämnden föreslår kommunfullmäktige att besluta följande

Taxa för avgifter, daterad 2026-04-14, inom socialnämndens ansvarsområde antas. Taxan gäller från 2027-01-01. Avgifter tas ut i enlighet med fastställd taxa. Kommunfullmäktiges beslut 2026-02-19, § 13 (KS 2025/325) upphör därmed.

Ärendet

Kommunen får enligt 32 kap. socialtjänstlagen (2025:400) ta ut avgifter för vissa insatser, bland annat inom äldreomsorg, funktionsstöd och vissa andra sociala tjänster, under förutsättning att avgifterna inte överstiger kommunens självkostnader och att den enskildes avgiftsutrymme beaktas.

För att uppfylla kraven på laglighet och transparens behöver kommunen ha en tydlig och uppdaterad taxa som anger:

- vilka avgifter som kan tas ut,
- hur avgifterna beräknas,
- samt vilka begränsningar som gäller enligt lag.

För att förkorta beslutsprocessen föreslår förvaltningen att nuvarande ordning med en årlig revidering av taxor och avgifter inom socialnämndens ansvarområde,

ersätts med en samlad taxa beslutad av kommunfullmäktige. Det innebär att socialförvaltningen från 2027 räknar upp avgifterna utifrån fastställd taxa.

Förslaget till taxa grundar sig främst på

- 32 kap. socialtjänstlagen (2025:400)
- Kommunallagen (2017:725)

- Likställighetsprincipen (2 kap 3 §)
- Självkostnadsprincipen (2 kap 6 §)

Avgifterna får inte överstiga kommunens kostnader för insatserna och ska tillämpas lika för alla i samma situation.

Den föreslagna taxan syftar till att:

- säkerställa ett rättssäkert och förutsägbart avgiftsuttag,
- skapa tydlighet för enskilda om hur avgifter beräknas,
- ge förvaltningen ett tydligt och lagligt beslutsstöd vid avgiftsbeslut,
- säkerställa att avgifter tas ut i enlighet med lagstiftning och praxis.

Dokumentet innehåller inga förändringar av avgiftsnivåernas principiella grund. Några förtydligande jämfört med 2026 års styrdokument:

- Idag är det olika regler för hur långt i förväg den enskilde ska meddela utföraren planerad frånvaro, för att få avdrag på avgift för hemtjänst respektive matdistribution.

- **Förslag ny formulering:** Vid planerad frånvaro sker avdrag på avgift för hemtjänst (beviljad tid) och matdistribution under förutsättning att den enskilde meddelat frånvaro minst 48 timmar innan den planerade frånvaron.

- Förtydligande när det gäller avgift för borttappad larmknapp. Idag är det en fast avgift, 1000 kronor.

- **Förslag ny formulering:** Avgift vid förlust av/borttappat trygghetslarm, en engångssumma motsvarande kommunens självkostnad. Kommunen ska vid önskemål från den enskilde utan dröjsmål redogöra för kommunens självkostnad. Den nya formuleringen möjliggör för förvaltningen att kunna anpassa avgiften under innevarande avgiftsår, exempelvis vid eventuellt byte av leverantör.

- Familjerådgivning är en insats som kommunen enligt 32 kap. 1 § socialtjänstlagen (2025:400) har rätt att ta ut avgift för. Insatsen är avgiftsfri i Bollebygds kommun idag, syftet är att skapa en låg tröskel in till socialtjänsten.

- **Förslag**: Att avgiften även fortsättningsvis är avgiftsfri samt att taxan inkluderar familjerådgivning.

- **Förslag tillägg:** Socialnämnden kan efter begäran från brukaren eller företrädare för denne jämka avgiften när make/maka eller registrerad partner flyttar till särskild boendeform medan den andra bor kvar i ordinärt boende. Den kvarboende ska inte drabbas av en oskäligt försämrad situation.

Ekonomiska förutsättningar

Taxan bedöms säkerställa kostnadstäckning i enlighet med självkostnadsprincipen men innebär inga garantier för ökat intäktsuttag.

Förslag till beslut

Socialförvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden föreslår kommunfullmäktige att besluta följande

Taxa för avgifter, daterad 2026-04-14, inom socialnämndens ansvarsområde antas. Taxan gäller från 2027-01-01. Avgifter tas ut i enlighet med fastställd taxa. Kommunfullmäktiges beslut 2026-02-19, § 13 (KS 2025/325) upphör därmed.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Beslutsunderlag

- Taxa för avgifter inom socialnämndens ansvarsområde

Skickas till

Kommunfullmäktige

Paragrafen är justerad

Fastställd: Instans år-månad-dag §
x

Gäller för:

Dokumentansvarig: Titel

Dnr : **190777**

Taxa för avgifter inom socialnämndens ansvarsområde

Innehållsförteckning

1. Inledning och allmänna utgångspunkter 4
2. Syfte 5
3. Avgift i samband med insats enligt socialtjänstlagen 5
3.1 Trygghetslarm 5
5.2 Hemtjänst 6
5.3 Boendestöd 6
5.4 Matdistribution 6
5.5 Dagverksamhet 6
5.6 Korttidsboende och växelvård 6
5.7 Särskilt boende 7
5.8 Bostad med särskild service (psykiatriboende) 7
4. Avgift i samband med insats enligt LSS 7
5. Avgift i samband med kommunal primärvård 9
6. Minimibelopp 9
6.1 Höjt minimibelopp 9
6.2 Sänkt minimibelopp 10
7. Nedsatt avgift 10
7.1 Frånvaro ordinärt boende 10
7.2 Frånvaro korttidsboende och växelvård 11
7.3 Frånvaro särskilt boende 11
8. Jämkning 11
9. Insats av behandlingskaraktär 11
10. Barn som vårdas i ett annat hem än det egna 11
11. Familjerådgivning 12
12. Övriga avgifter 12

11.1 Förbrukningsvaror 12
11.2 Resor i kommunens fordon 12
11.3 Sondnäring 12
13. Överklagande 12

1. Inledning och allmänna utgångspunkter

Kommunen har enligt kommunallagen rätt att ta ut avgifter för tjänster och nyttigheter som de tillhandahåller. För tjänster eller nyttigheter som de är skyldiga att tillhandahålla, som exempelvis socialtjänst, får avgifter endast tas ut om det följer av lag eller författning. Inom socialnämndens ansvarsområde regleras kommunens avgiftsuttag bland annat i socialtjänstlagen, lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, hälso – och sjukvårdslagen samt socialförsäkringsbalken.

Taxor för tjänster och nyttigheter som kommunen tillhandahåller till enskilda är av sådant principiellt beslut att det måste fastställas av kommunfullmäktige. Taxan anger de övergripande principerna för hur avgifter beräknas och vilka insatser som kan avgiftsbeläggas. Utifrån fastställd taxa får socialnämnden inför varje nytt kalenderår (avgiftsår) från och med 1 januari 2027, justera avgifterna.

Taxan gäller oavsett om insatserna utförs i intern eller extern regi.

Avgiften för den enskilde fastställs genom ett individuellt avgiftsbeslut med taxebeslutet som grund för beräkning och uttag. Avgiftsuttaget ska ske i enlighet med självkostnadsprincipen och likställighetsprincipen. Självkostnadsprincipen innebär att avgiften inte får överstiga kommunens kostnader för den aktuella insatsen. Likställighetsprincipen innebär att alla kommunmedlemmar ska behandlas lika om det inte finns sakliga skäl för något annat.

Förbehållsbelopp, maxtaxa och minimibelopp

De sammanlagda avgifterna får inte uppgå till så stort belopp utan att den enskilde har tillräckliga medel kvar för sina personliga behov och andra normala levnadskostnader (förbehållsbelopp). Den högsta avgift (maxtaxa) kommunen får ta ut för vård och omsorgsinsatser, exempelvis hemtjänst och dagverksamhet, regleras i socialtjänstlagen. Det finns också ett högkostnadsskydd för högsta avgift för bostad med särskilt stöd som inte omfattas av hyreslagen.

Av socialtjänstlagen framgår hur kommunen ska bestämma den enskildes förbehållsbelopp. Minimibeloppet och den enskildes faktiska boendekostnader utgör tillsammans förbehållsbeloppet. När avgifterna fastställs ska kommunen försäkra sig om att den enskildes make, maka eller sambo inte drabbas av en oskäligt försämrad situation.

Avgift för exempelvis mat och förbrukningsvaror, som tillhandahålls av kommunen, omfattas inte av högsta avgift (maxtaxa). Avgift för mat och förbrukningsvaror ska vara skäliga och får inte överskrida kommunens självkostnad.

För att upprätthålla en rättssäker och likvärdig handläggning och beräkning av avgifter har socialnämnden utifrån gällande lagar och föreskrifter, en process och rutin för att handlägga avgifter.

2. Syfte

Taxan syftar till att säkerställa ett rättssäkert, transparent och likformigt avgiftsuttag samt att skapa förutsebarhet för såväl verksamheten som för enskilda som har insatser genom socialtjänsten i Bollebygds kommun.

3. Avgift i samband med insats enligt socialtjänstlagen

Avgift som beräknas utifrån prisbasbelopp avrundas utan undantag till närmaste enkrona.

3.1 Trygghetslarm

Fast månadsavgift för trygghetslarm. Avgiften är 5 % av prisbasbeloppet, delat på tolv månader.

Engångsavgift för installation av trygghetslarm motsvarande en hemtjänsttimma, 0,47 % av prisbasbeloppet.

Avgift vid förlust av/borttappat trygghetslarm, en engångssumma motsvarande kommunens självkostnad. Kommunen ska vid önskemål från den enskilde utan dröjsmål redogöra för kommunens självkostnad.

5.2 Hemtjänst

I hemtjänst ingår bland annat personlig omvårdnad, service, ledsagning och avlösning i hemmet. Avgift för hemtjänst per beviljad timme, motsvarande 0,47 % av prisbasbeloppet.

5.3 Boendestöd

Tjänsten tillhandahålls utan kostnad.

5.4 Matdistribution

Avgift för matdistribution består av en distributionsavgift och en matavgift.

Distributionsavgiften avser leverans av mat och räknas som en hemtjänstinsats. Avgift debiteras per beviljad timma motsvarande 0,47 % av prisbasbeloppet.

Avgift för mat debiteras enligt Teknik och servicenämndens beräkning[1].

5.5 Dagverksamhet

Avgift för dagverksamhet per deltagartillfälle, motsvarande 0,14 % av prisbasbeloppet.

Avgift för mat debiteras enligt Teknik- och servicenämndens beräkning[2].

5.6 Korttidsboende och växelvård

Avgift för vård och omsorg på korttidsboende och växelvård är 0,5392 % av prisbasbeloppet (maxtaxa) delat på 30 dygn. Avgift per dygn från och med ankomstdagen till och med dagen innan avresedag. Ankomst- och avresedagen utgör sammantaget ett dygn.

Avgift för mat debiteras enligt Teknik och servicenämndens beräkning[3].

---

[1] Teknik- och servicenämnden räknar upp taxor inom måltids-, fastighets och lokalvårdsverksamheten enligt indexering genom Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) minus effektiviseringskrav (1%). PKV regleras i kommunens budget och verksamhetsplan inför varje nytt budgetår.

[2] Se tidigare fotnot.

Avgift för måltider per vistelsedygn räknat från och med ankomstdagen till och med dagen innan avresedagen.

Avgift för mat fördelas i följande måltider under dygnet

Frukost
Lunch
Middag/lagad kvällsmat
Enklare kvällsmål
Mellanmål/kaffe, 2 stycken
Alla måltider/dygn

5.7 Särskilt boende

Avgift för vård och omsorg är en tolftedel av 0,5392 % av prisbasbeloppet (maxtaxa).

Avgift för mat debiteras enligt Teknik och servicenämndens beräkning[4].

Avgift för mat fördelas i följande måltider under dygnet

Frukost
Lunch
Middag/lagad kvällsmat
Enklare kvällsmål
Mellanmål/kaffe, 2 stycken
Alla måltider/dygn

5.8 Bostad med särskild service (psykiatriboende)

Tjänsten tillhandahålls utan kostnad.

4. Avgift i samband med insats enligt LSS

Insatser enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) avser följande

[3] Se tidigare fotnot.

[4] Se tidigare fotnot.

- Personlig assistans
- Ledsagarservice
- Kontaktperson
- Avlösarservice i hemmet
- Korttidsvistelse utanför det egna hemmet
- Korttidstillsyn för skolungdom över 12 år utanför det egna hemmet i anslutning till skoldagen samt under lov
- Boende i familjehem eller bostad med särskild service för barn eller ungdomar som behöver bo utanför föräldrahemmet
- Bostad med särskild service för vuxna eller annan särskilt anpassad bostad för vuxna
- Daglig verksamhet

Vård och omsorg enligt LSS är avgiftsfri. Kommunen kan ta ut skäliga avgift för mat, fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter.

Avgift för mat i samband med insats enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), beräknas utifrån ett genomsnitt av Konsumentverkets referensvärden av livsmedelskostnader för olika åldrar.[5]

Genomsnitt av Konsumentverkets åldersintervall	**Åldersintervall taxa**
4-14 år	0-14 år
15 – 17 år	15 -17 år
18 -70 år	Från 18 år

Avgift för mat delas i följande måltider under dygnet

Frukost

Lunch

5

Insats enligt 9 § 8 pt LSS för barn upp till 18 år är undantagna då föräldrarna är ersättningsskyldiga enligt bestämmelser om föräldrars ersättningsskyldighet enligt i 6 kap. socialtjänstförordningen, 5 § förordningen om stöd och service till vissa funktionshindrade och 19 kap. socialförsäkringsbalken (SFB).

Middag/lagad kvällsmat
Enklare kvällsmål
Mellanmål/kaffe, 2 stycken
Alla måltider/dygn

5. Avgift i samband med kommunal primärvård

Månadsavgift för kommunal primärvård, motsvarande 0,689 % av prisbasbeloppet.

Avgift tas inte ut för barn och unga till och med 19 år. Avgift debiteras från och med den månad den enskilde fyller 20 år.

6. Minimibelopp

6.1 Höjt minimibelopp

Det generella minimibeloppet regleras i socialtjänstlagen och anges som en procentandel av prisbasbeloppet. Minimibeloppets storlek varierar beroende på om den enskilde är sammanboende eller ensamstående.

Kommunen ska enligt socialtjänstlagen höja minimibeloppet i skälig omfattning om den enskilde på grund av särskilda omständigheter varaktigt har behov av ett inte oväsentligt högre belopp än det som annars framgår.

Exempel på särskilda omständigheter som kan ge skäl till höjt minimibelopp är följande

- Kostnad för sjukresor eller rehabilitering till följd av funktionshinder.
- Kostnad för god man eller förvaltare.
- Förhöjda matkostnader.
- Underhållskostnad för barn.

Kostnaden ska vara varaktig under minst sex månader och överstiga 200 kronor per månad. Kostnad som helt eller delvis täcks av annat bidrag eller annan ersättning ger inte rätt till höjt minimibelopp. Den enskilde ska styrka merkostnaden. Bedömningen är individuell.

Höjt minimibelopp på grund av förhöjda matkostnader

Den som har kostnad för matdistribution eller måltider i samband med dagverksamhet, korttidsboende eller särskilt boende har rätt till höjt minibelopp. Det höjda minimibeloppet motsvarar skillnaden mellan Bollebygd kommuns måltidsavgift enligt Teknik och servicenämndens beräkning och Konsumentverkets beräknade livsmedelskostnad för normalkost, 71 år och äldre.

Beräkningsprincip: Kommunens beräknade avgift för mat – Konsumentverkets livsmedelskostnad för normalkost 71 år och äldre = höjt minimibelopp

Intervall vid beräkning av höjt minimibelopp

Matdistribution	0-14 dagar och 15-30 dagar
Mat dagverksamhet	0-14 dagar och 15-30 dagar
Mat växelvård	0-1 vecka/månad och 2 veckor
Mat korttidsboende	1-14 dagar/månad och 15-30 dagar/månad

6.2 Sänkt minimibelopp

Minimibeloppet kan sänkas till en lägre nivå än vad som framgår av lagen, när den enskilde inte har en utgift som ingår i minimibeloppet på grund av att kostnaden

- Ingår i avgiften för hemtjänst eller dagverksamhet.
- Ingår i avgiften för hyra för bostad med särskild service enligt LSS.
- Är avgiftsfri.

7. Nedsatt avgift

7.1 Frånvaro ordinärt boende

Vid oplanerad frånvaro som sjukhusvistelse eller akut korttidsboende, avdrag på avgift av hemtjänst (beviljad tid) och matdistribution från första frånvarodagen.

Vid planerad frånvaro sker avdrag på avgift för hemtjänst (beviljad tid) och matdistribution under förutsättning att den enskilde meddelat frånvaro minst 48 timmar innan den planerade frånvaron.

7.2 Frånvaro korttidsboende och växelvård

Vid oplanerad frånvaro som sjukhusvistelse, avdrag på avgift från första frånvarodagen.

7.3 Frånvaro särskilt boende

Vid oplanerad frånvaro som sjukhusvistelse, avdrag på avgift från första frånvarodagen.

8. Jämkning

Den som flyttar till särskilt boende och inte hinner avveckla sin tidigare bostad får räkna med båda bostadskostnaderna när avgiften beräknas, under högst tre månader. Reduceringen sker för den som kan styrka att hyresrätten är uppsagd eller lämnad till försäljning. Ansökan ska inkomma till kommunen inom 3 månader sett från inflyttningsdagen till särskilt boende.

Socialnämnden kan efter begäran från brukaren eller företrädare för denne jämka avgiften när make/maka eller registrerad partner flyttar till särskild boendeform medan den andra bor kvar i ordinärt boende. Den kvarboende ska inte drabbas av en oskäligt försämrad situation.

9. Insats av behandlingskaraktär

Ersättning för uppehälle för den, som inte är barn, och som på grund av skadligt bruk eller beroende av alkohol, narkotika eller andra beroendeframkallande medel får vård eller behandling i ett hem för vård eller boende eller i ett familjehem. Ersättningen motsvarar den av regeringen eller den myndighet som regeringen fastställd föreskrift.

Om avgiftsutrymmet är mindre än 100 kronor per månad, debiteras ingen avgift.

10. Barn som vårdas i ett annat hem än det egna

Föräldrar ska bidra till kommunens utgifter för barnets vård i ett annat hem än det egna, motsvarande det belopp de ska betala i underhållsstöd enligt socialförsäkringsbalken. Beloppet som var och en av föräldrarna ska bidra med får inte överstiga vad som varje månad motsvarar underhållsstödsbeloppet enligt 18 kap. 20 § socialförsäkringsbalken.

Föräldrar vars barn är placerat i skyddat boende enligt socialtjänstlagen eller enligt lagen om placering av barn i skyddat boende, betalar ingen avgift.

Vid särskilda skäl kan föräldern bli beviljad eftergift.

11. Familjerådgivning

Tjänsten tillhandahålls utan kostnad.

12. Övriga avgifter

11.1 Förbrukningsvaror

Exempelvis tvätt och rengöringsprodukter. Månadsavgift motsvarande Konsumentverkets beräknade hushållskostnader av förbrukningsvaror. Avgiften gäller den som bor på särskilt boende eller i bostad med särskild service och som inte köper varorna själv.

11.2 Resor i kommunens fordon

Exempelvis resor i samband med aktiviteter i samband med LSS insats. Avgiften motsvarar Skatteverkets gällande schablonbelopp för transport med egen bil. Kostnaden fördelas lika mellan de brukare som färdas i samma fordon. Personal ingår inte i fördelningen.

11.3 Sondnäring

Avgift för nutritionsprodukter, som sondnäring, motsvarar avgiften enligt Västra Götalands subventionsregler för läkemedelsnära produkter, antagna av Regionfullmäktige i Västra Götaland.

13. Överklagande

Beslut om kommunens taxa fattas av kommunfullmäktige. Kommunfullmäktiges beslut kan överklagas av alla kommunmedlemmar och bli föremål för så kallad laglighetsprövning enligt kommunallagen.

Den enskilde kan med förvaltningsbesvär överklaga beslut om avgiftsunderlag och förbehållsbelopp med stöd av 35 kap. 1 § socialtjänstlagen.

5. Ändring av detaljplan Flässjum 1:7 m.fl., Malmgården - beslut om betydande miljöpåverkan KS2025/121

§124 KS2025/121

Ändring av detaljplan Flässjum 1:7 m.fl., Malmgården - beslut om betydande miljöpåverkan

Beslut

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar att ändring av detaljplan Flässjum 1:7 m.fl. Malmgården inte kan förmodas innebära en betydande miljöpåverkan.

Ärendet

Kommunstyrelsen gav 2025-05-27 kommunstyrelseförvaltning planuppdrag för ändring av detaljplan Malmgården, Flässjum 1:7 m.fl. Planförslaget beslutades att skicka på samråd 2026-01-27 och samrådstiden pågick mellan 16 februari - 9 mars 2026. Planändringen syftar till att möjliggöra en högre nockhöjd än vad gällande detaljplan tillåter samt tillåta att bottenvåningen byggs över med ett planterbart bjälklag med en upphöjd innergård för att möjliggöra för en större butikslokal i markplan.

Enligt 6 kap. 6 § Miljöbalken (1998:808) ska kommunen genomföra en undersökning för att ta ställning till om detaljplanen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, varvid en strategisk miljöbedömning kan bli aktuell. Vidare ska kommunen, enligt 5 kap. 11 a § plan- och bygglagen, fatta ett särskilt beslut i denna fråga inom ramen för samrådet, innan detaljplanen går vidare till granskning.

Kommunen har gjort en undersökning om planen kan antas innebära betydande miljöpåverkan. Genomgången av miljöaspekterna visar att planen inte medför negativ påverkan på naturvärden, kulturmiljö, klimatanpassning, hushållning av naturresurser eller miljökvalitetsnormer. Den största miljörisken är buller, men utredningen visar att det finns förutsättningar för tyst sida.

Sammantaget bedöms planändringen ha begränsad miljöpåverkan, och den kan därför inte antas medföra betydande miljöpåverkan. En strategisk miljöbedömning krävs därmed inte.

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut
Kommunstyrelsen beslutar att ändring av detaljplan Flässjum 1:7 m.fl. Malmgården inte kan förmodas innebära en betydande miljöpåverkan.

Beslutsgång
Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Beslutsunderlag
- Beslut om betydande miljöpåverkan
- Ändring av Detaljplan Malmgården, Plankarta och illustrationsplan, Granskning
- Ändring av Detaljplan Malmgården, Beskrivning, Granskning
- Ändring av detaljplan Malmgården, Översiktskarta, 250416
- Ändring av detaljplan Malmgården, UBM

Skickas till
Kommunstyrelsen

Paragrafen är justerad

BOLLEBYGDS KOMMUN

Diarienummer	KS2025/121
Planens beteckning	42
Påbörjad	2025-05-27
Antagen av XX	202X-XX-XX
Laga kraft	202X-XX-XX
Genomförandetid	5 år

BESKRIVNING

Ändring av Detaljplan för Flässjum 1:7 m.fl., Malmgården

Bollebygds kommun, Västra Götalands län

Granskning

Plan- och bygglagen (SFS 2010:900)

Planprocessen

Vad är en detaljplan?

En detaljplan är juridiskt bindande och regleras i plan- och bygglagen. En detaljplan reglerar hur marken får användas, exempelvis om det ska vara bostäder, industri eller en park inom området. Detaljplanen styr även hur mycket marken får bebyggas, hur höga byggnader får vara och vad som ska bevaras.

Vad är en planändring?

En detaljplan gäller tills den upphävs, ersätts eller ändras. En ändring av en detaljplan kan användas för att anpassa planen till nya förhållanden och hålla den aktuell utan att genomföra hela den lämplighetsbedömning som görs vid upprättandet av en ny detaljplan. Det kan bara finnas en detaljplan för ett geografiskt område och ändringar görs därför i den ursprungliga planen.

Planprocessens olika steg

Uppstart

Ett detaljplanearbete kan initieras från politiskt håll för att lösa ett behov av detaljplanerad mark eller från en exploatör eller fastighetsägare efter ansökan om att upprätta eller ändra en detaljplan.

Samråd

När kommunen har tagit fram ett förslag på detaljplan skickas det ut på samråd. Remissinstanser, sakägare och de personer som anses vara direkt berörda får ett utskick med information om detaljplanen. Samrådet syftar till att ge berörda möjlighet att lämna synpunkter på detaljplanen.

Granskning

Efter samrådet bearbetas detaljplaneförslaget och eventuella justeringar görs. Granskningen är nästa tillfälle att lämna synpunkter där de berörda återigen får möjlighet att ta del av kommunens förslag. Inkomna synpunkter från samrådet sammanställs och besvaras i en samrådsredogörelse.

Antagande och laga kraft

Efter granskningstiden kan mindre ändringar göras innan detaljplanen antas. Inkomna synpunkter från granskningen sammanställs och besvaras i ett granskningsutlåtande. Antagande av detaljplanen sker genom ett politiskt beslut. Beslutet kan överklagas av de som inte fått sina synpunkter tillgodosedda. Om ingen överklagar detaljplanen inom tre veckor så får detaljplanen laga kraft.

SAMMANFATTNING

Planändringen innebär att fastigheten Flässjum 1:7 kan bebyggas med ca 16 000 kvm BTA (bruttoarea). Med en upphöjd innergård kan hela markplan nyttjas för handelsändamål och lokaler möjliggörs för en större handelsverksamhet att etablera sig i Bollebygds centrum. När exploateringsgraden ökar möjliggörs även fler bostäder inom kvarteret i ett centrumnära läge.

Svart streckad linje visar planområdesgräns och röd streckad linje markerar område för planändring.

PLANHANDLINGAR

Till detaljplanen hör följande handlingar:

- Plankarta och illustrationsplan, upprättad av Mareld AB, 2026-06-26
- Grundkarta, upprättad av Sweco AB, 2025-12-12
- Fastighetsförteckning, upprättad av Sweco AB, 2025-12-15
- Undersökning om betydande miljöpåverkan, 2026-02-03
- Samrådsredogörelse, upprättad av Mareld AB, 2026-06-26

Utredningar som tagits fram tidigare i processen som använts som underlag för denna detaljplan:

- Geoteknisk utredning, PM Planeringsunderlag, WSP, 2011-03-25
- Rapport Geoteknisk Undersökning, WSP, 2011-03-25
- Riskanalys, WSP, 2013-02-13
- Bullerutredning, ÅF-Infrastructure, 2013-05-31
- Vibrationsutredning, ÅF-Infrastructure, 2013-05-31
- VA-utredning, Norconsult, 2014-06-09
- Geotekniskt utlåtande, WSP, 2015-01-07
- Bollebygd kapacitetskontroll dagvattensystem, DHI

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PLANPROCESSEN **2**

VAD ÄR EN DETALJPLAN? 2
PLANPROCESSENS OLIKA STEG 2

1 BESKRIVNING AV PLANÄNDRINGEN **6**

1.1 INLEDNING 6
1.2 GENOMFÖRANDETID 7
1.3 KVARTERSMARK 7

2 MOTIV TILL DETALJPLANENS REGLERINGAR **9**

2.1 PLANBESTÄMMELSER SOM ÄR NYA ELLER JUSTERAS 9
2.2 PLANBESTÄMMELSER SOM UTGÅR EFTER PLANÄNDRING 9

3 GENOMFÖRANDEFRÅGOR **9**

3.1 EKONOMISKA FRÅGOR 10

4 PLANERINGSUNDERLAG **10**

4.1 KOMMUNALA 10
4.2 UTREDNINGAR 11

5 KONSEKVENSER AV PLANÄNDRINGEN **12**

5.1 SOCIALA KONSEKVENSER 12
5.2 ÖVRIGA KONSEKVENSER 12

6 ORGANISATORISKA FRÅGOR **15**

6.1 HANDLÄGGNING 15
6.2 PRELIMINÄR TIDPLAN 16
6.3 GENOMFÖRANDETID 16
6.4 MEDVERKANDE I PLANARBETET 16

1 BESKRIVNING AV PLANÄNDRINGEN

1.1 INLEDNING

1.1.1 VARFÖR ÄNDRING AV DETALJPLAN VALTS

Ändring av detaljplanen bedöms som ett lämpligt förfarande eftersom ändringen går i linje med detaljplanens syfte, omfattningen är liten och bedöms inte påverka omgivningen negativt.

Vid ändring av detaljplan ändras delar av den ursprungliga detaljplanens regleringar i plankartan och i planbeskrivningen. Det kompletteras med en separat beskrivning av ändringen.

När ändringen har vunnit laga kraft är det detaljplanen i sin ändrade form som gäller.

Ändring bedöms således som en lämplig process eftersom förslaget till ändring går i linje med detaljplanens syfte och omfattningen bedöms vara för liten för att kräva att en ny detaljplan tas fram.

1.1.2 ÄNDRINGENS SYFTE

Planändringen syftar till att möjliggöra en högre nockhöjd och byggnadshöjd än vad gällande detaljplan tillåter samt tillåta att bottenvåningen byggs över med ett planterbart bjälklag med en upphöjd innergård för att möjliggöra för en större butikslokal i markplan.

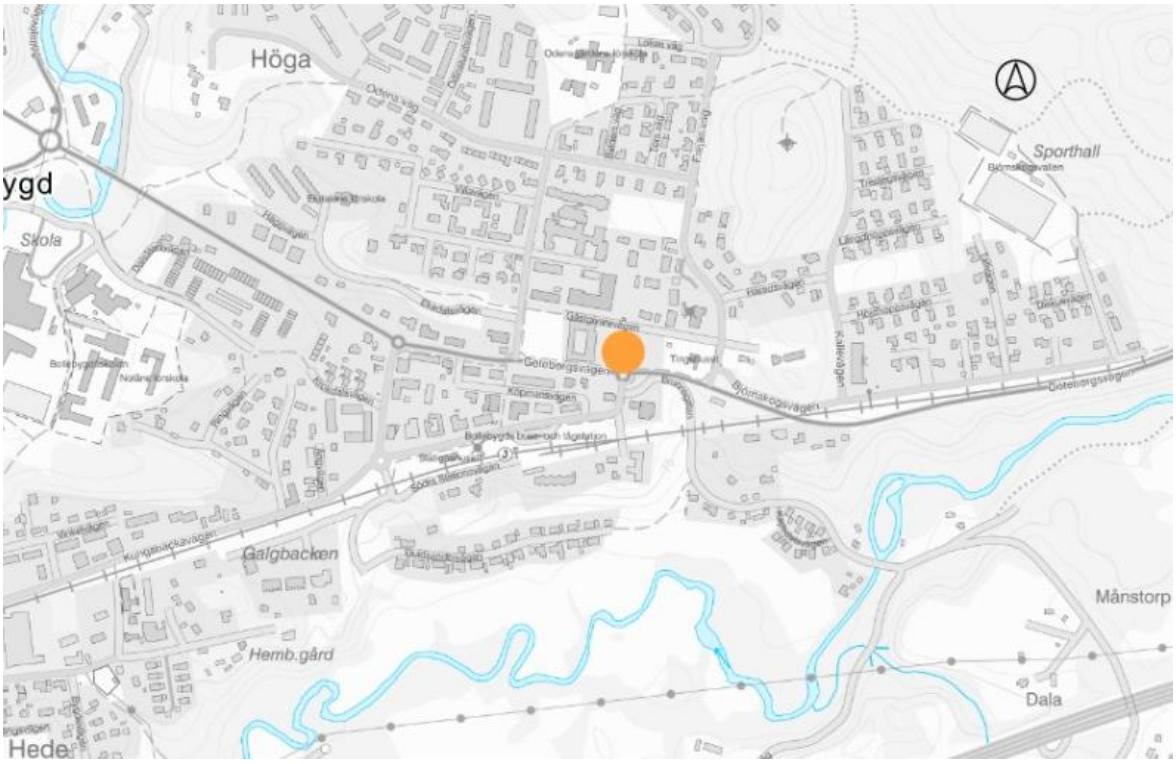

Vy över möjlig utbyggnad av Flässjum 1:7, sett från Göteborgsvägen.

1.1.3 GEOGRAFISK OMFATTNING AV PLANÄNDRINGEN

Området för planändringen ligger i Bollebygds tätort mellan Göteborgsvägen och Gästgivarevägen och omfattar cirka 4 200 m^2. Fastigheterna Flässjum 1:111 och Flässjum 1:34 gränsar till området där fastigheten Flässjum 1:7 ligger. Fastigheten är obebyggd.

Marken inom aktuellt området ägs av Fastighetsbolaget Bollebygd M AB.

Översiktskarta över planområdet. Källa: Lantmäteriets topografiska karta.

1.2 GENOMFÖRANDETID

Planändringens genomförandetid är 5 år från den dag ändringen vunnit laga kraft. Genomförandetiden gäller för de planbestämmelser som planändringen tillför inom aktuellt område för ändringen. Vald genomförandetid ger skälig tid för utbyggnad av planändringsområdet.

Från den dag detaljplanen vunnit laga kraft fram tills att detaljplanen ändras eller upphävs finns rätt att efter ansökan om bygglov få bygga i enlighet med planen. Under genomförandetiden får inte detaljplanen ändras utan synnerliga skäl, om någon fastighetsägare motsätter sig det. Dock är det tillåtet att ändra eller upphäva detaljplanen om ändringen är nödvändig på grund av nya förhållanden av stor allmän vikt, vilka inte kunde förutses vid den ursprungliga planläggningen. Efter genomförandetidens utgång kan detaljplanen ändras eller upphävas utan synnerliga skäl och utan att de rättigheter som uppkommit genom planen kan beaktas.

1.3 KVARTERSMARK

1.3.1 MARKENS BEBYGGANDE

Denna ändring av detaljplan berör egenskapsbestämmelser som reglerar begränsning av markens bebyggande (gården får bebyggas med en våning). Nockhöjder och en byggnadshöjd justeras och en bestämmelse om planterbart bjälklag läggs till.

Egenskapsgränser justeras för att möjliggöra en bredare byggnadsvolym. Detta innebär en ökad exploateringsgrad samt att gårdens yta minskar.

För att möjliggöra parkering för butikens besökare föreslås utfartsförbudet i den västra gränsen att utgå och bestämmelsen som reglerar tillgänglighet för gång- och cykeltrafik (x) tas bort. Infart

till parkering föreslås ifrån Gästgivarevägen och kan eventuellt samnyttjas med intilliggande fastighet Flässjum 1:111. Allmänheten kommer även fortsättningsvis att kunna passera väster om byggnaden men inte i samma läge som enligt gällande plan.

Övriga planbestämmelser kvarstår enligt gällande detaljplan.

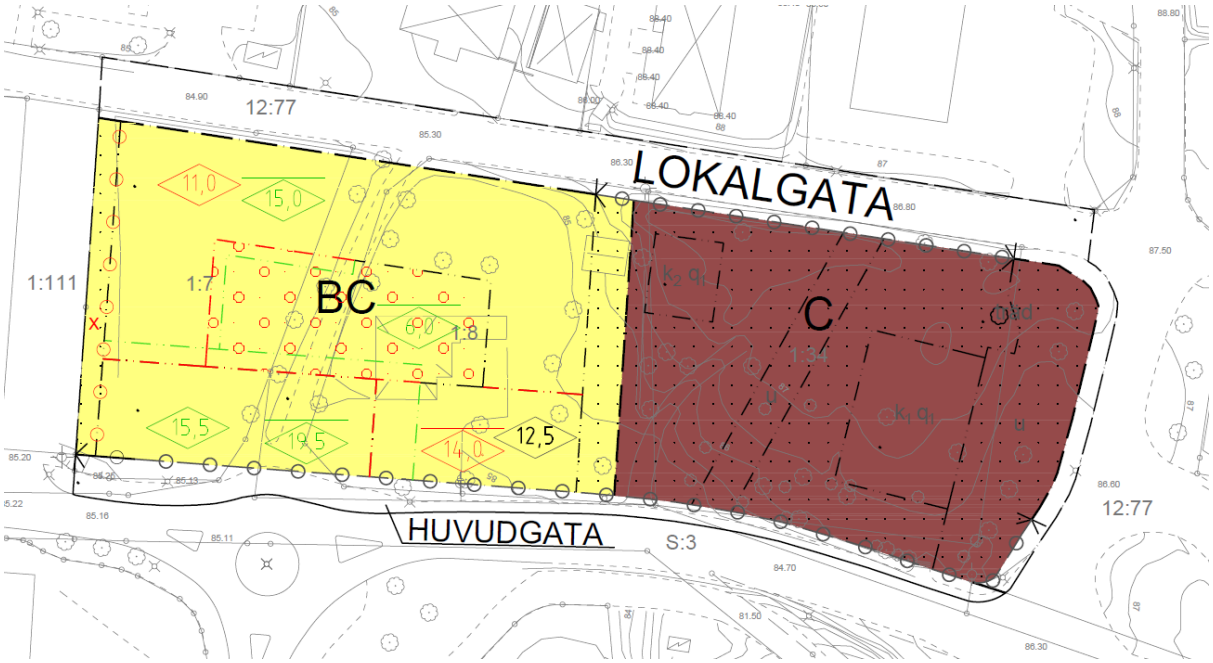

Bild på plankarta med utgående bestämmelser och gränser. Röda linjer och bestämmelser utgår. Gröna är nya bestämmelser eller har fått justerade värden.

Illustration som visar möjlig maximal exploatering.

2 MOTIV TILL DETALJPLANENS REGLERINGAR

Planändringen innebär att planbestämmelser justeras och tas bort utan att frångå gällande detaljplans syfte. Nedan följer en redogörelse för de planbestämmelser som är nya, justeras eller tas bort inom området för planändringen.

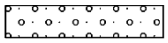
2.1 PLANBESTÄMMELSER SOM ÄR NYA ELLER JUSTERAS

EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR KVARTERSMARK

	Justering av gräns syftar till att möjliggöra besöksparkering för butikslokalerna.
	Justering av höjd syftar till att möjliggöra en högre byggnad så att handel ryms på markplan.
	Justering av höjd syftar till att möjliggöra en högre byggnad så att handel ryms på markplan.
	Justering av egenskapsgränser syftar till att möjliggöra en bredare byggnadsvolym för att rymma bostäder.
b_2	Tillkommer för att säkerställa planterbart bjälklag eftersom annan bestämmelse där detta regleras utgår.

2.2 PLANBESTÄMMELSER SOM UTGÅR EFTER PLANÄNDRING

EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR KVARTERSMARK

	Utgår för att möjliggöra för handel på hela markplanet.
x	Utgår då marken behövs för att lösa besöksparkering.

3 GENOMFÖRANDEFRÅGOR

Genomförandedelen redovisar de fastighetsrättsliga och ekonomiska åtgärder som behövs för ett ändamålsenligt och i övrigt samordnat plangenomförande. Det ska förutom en beskrivning av hur genomförandet ska gå till även framgå vilka konsekvenser som detaljplanens genomförande medför för de berörda fastighetsägarna och andra som berörs av planen.
Genomförandebeskrivningen har inte någon självständig rättsverkan utan fungerar som vägledning till de olika genomförandeåtgärderna. Avgöranden i frågor som rör lantmäteriåtgärder, VA-anläggningar, vägar med mera regleras, prövas och genomförs enligt respektive särskilda lag.

3.1 MARK- OCH UTRYMMESFÖRVÄRV

Inom planområdet finns fastigheterna Flässjum 1:7, Flässjum 1:34 och Flässjum 12:77. Flässjum 31:7 ägs av exploatören och Flässjum 1:34 samt Flässjum 12:77 ägs av kommunen.

Planområdet omfattas inte av några befintliga fastighetsindelningsbestämmelser eller tomtindelningar. Ingen marköverlåtelse kommer genomföras avseende allmän platsmark.

3.2 EKONOMISKA FRÅGOR

Exploatören får utgifter för planläggning, bygglov, anslutningsavgifter, masshantering inklusive erforderliga tillstånd, geotekniska åtgärder och byggnation inom kvartersmarken.

Kommunen får inkomster i form av anläggningsavgifter enligt gällande va-taxa. Kommunen bedöms inte få några utgifter utöver drift av kommunala anläggningar.

3.2.1 PLANAVGIFT

Planavgift tas ut enligt tecknat plankostnadsavtal.

3.2.2 DRIFT ALLMÄN PLATS

Teknik- och serviceförvaltningen får ökade driftkostnader för den tillkommande allmänna platsmarken i form av lokalgata och huvudgata.

3.2.3 DRIFT VATTEN OCH AVLOPP

Teknik- och serviceförvaltningen får intäkter från brukningstaxan samt kostnader för ökade driftkostnader för tillkommande va-anläggningar.

3.2.4 EXPLOATERINGSAVTAL

För fastigheten Flässjum 1:7 (MS Strand AB) finns ett exploateringsavtal (SBN2018/484-3) mellan kommunen och dåvarande exploatör, upprättat i samband med att den tidigare detaljplanen för området som vann laga kraft år 2016. Denna detaljplaneändring innebär inga förändringar av allmän plats och föranleder inga justeringar av exploateringsavtalet. Det befintliga exploateringsavtalet gäller således oförändrat och utgör fortsatt grund för genomförandet av detaljplanen, säkerhet för utbyggnaden av den allmänna platsen finns kvar och kommunen planerar att bygga ut den sista delen av den allmänna platsen inom genomförandetiden för den nya detaljplanen. Utöver detta ska ett nytt exploateringsavtal tecknas mellan Kommunen och Exploatören som reglerar utbyggnaden av kvartersmark och anslutningen till allmän platsmark samt anslutning till VA.

4 PLANERINGSUNDERLAG

4.1 KOMMUNALA

4.1.1 DETALJPLAN

Den nu gällande detaljplanen för området vann laga kraft år 2016. Detaljplanen medger bland annat bostäder och centrumändamål.

4.1.2 PLANUPPDRAG

Kommunstyrelsen beslutade den 27 maj 2025 att ge kommunstyrelseförvaltningen ett nytt planuppdrag för fastigheten Flässjum 1:7 m.fl., §75 KS2025/121 som syftar till att möjliggöra en högre nock-och byggnadshöjd än vad gällande detaljplan tillåter samt tillåta att bottenvåningen byggs över med ett bjälklag med en upphöjd innergård.

4.1.3 GRUNDKARTA

Grundkartan som används som underlag till plankartan är upprättad av Sweco AB den 2025-12-12. Till grundkartan gjordes även en fastighetsförteckning.

Plansystem är SWEREF 99 13 30 och höjdsystem är RH2000.

4.1.4 ÖVERSIKTSPLAN

Planansökans föreslagna utveckling på Flässjum 1:7 anses vara i linje med gällande översiktsplan. Förslaget är av stadsmässig karaktär vilket inte helt går i linje med kommunens vision om ”by-och småstadskänsla”. Gällande detaljplan är också av stadsmässig karaktär. Förslaget bidrar till visionen om att det ska finnas goda förutsättningar för ett rikt näringsliv genom att det möjliggör för handel. Eftersom handel redan tillåts i användningen centrum (C) behöver ingen användning justeras i detaljplanen.

4.2 UTREDNINGAR

Den föreslagna ändringen anses inte medföra något behov av nya utredningar utan är inom ramen för det förslag som redan har utretts.

Dagvattenhantering kommer även fortsättningsvis att kunna lösas genom fördröjning på gården och att vattnet leds till området som inte får bebyggas längs fastighetens östra gräns. Även där kan dagvattnet fördröjas innan det leds vidare till anslutningspunkten för kommunalt VA.

Enligt framtagen geoteknisk utredning (WSP, 2011) finns ingen risk för skred och ras i undersökningsområdet. Stabiliteten bedöms således som tillfredsställande. Utredningen skriver vidare att i de fall tyngre bebyggelse blir aktuell på fastigheten Flässjum 1:7, exempelvis om huset utförs i 4-våningar rekommenderas kompensationsgrundläggning i form av källare/parkeringsgarage. Kompensationsgrundläggning innebär att den borttagna *jordens* vikt minst motsvarar vikten av den byggnad som skall uppföras. Generellt brukar man säga att 0,5 m jord motsvara lasten av ett våningsplan (alternativt 10 kPa).

Enligt framtagen bullerutredning (ÅF, 2013) överskrids gällande, enligt tidpunkten då planen antogs, riktvärden för fasader längs med Göteborgsvägen. 2015 antogs nya riktvärden för trafikbuller vid nybyggnation av bostäder i Sverige. Buller från vägar och spårtrafik bör inte överskrida 60 dBA ekvivalent ljudnivå vid en bostadsbyggnads fasad. För bostäder om högst 35 kvadratmeter gäller ljudnivån 65 dBA ekvivalent ljudnivå. Enligt framtagna bullerkartor (2013) överskrids gällande riktvärden för ekvivalent ljudnivå vid Göteborgsvägen. I aktuellt förslag föreslås därför mindre lägenheter på max 35 kvm samt genomgående lägenheter som får en tyst sida.

5 KONSEKVENSER AV PLANÄNDRINGEN

5.1 SOCIALA KONSEKVENSER

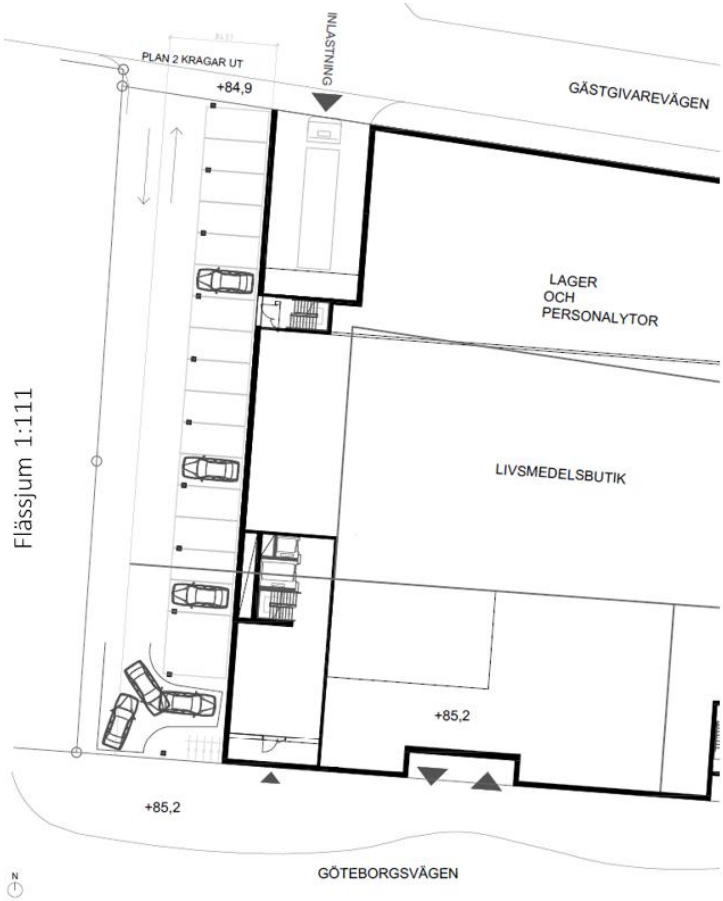
Med en högre byggnad och möjligheten att bygga på hela markplan skapas förutsättningar för en större butik och handel som annars inte hade haft möjlighet att etablera sig på platsen kan få lokaler för sin verksamhet. Fler och större lokaler på bottenvåningarna i ett centralt läge ger goda möjligheter för en levande centrumkärna.

Marken är idag en outnyttjad yta som inte medför några sociala värden. Fler bostäder bidrar till mer liv och rörelse i området och ett bättre underlag för handel och service i centrum vilket kan bidra till en mer levande centrumkärna.

Förslaget innebär att gården minskar med ungefär 150 kvm vilket innebär att möjligheten till boendes utomhusvistelse begränsas. Kvarteret ligger dock i direkt anslutning till parkområdet runt Tingshuset i öster där möjligheter för utevistelse finns. Tingshusets park ligger endast ca 20 meter ifrån gården. Närmsta lekmiljöer för barn är i Skattegårdsparken 150 meter norr om planområdet.

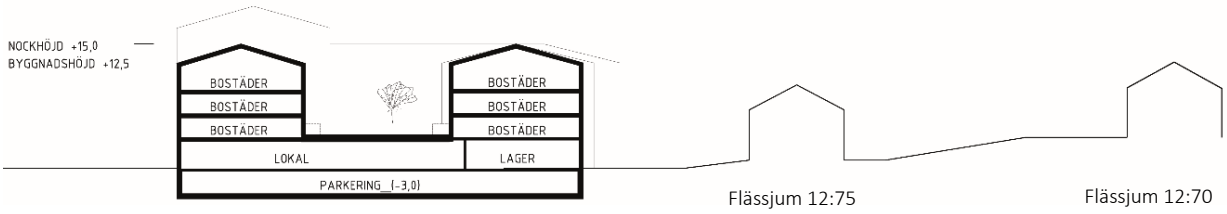
5.2 ÖVRIGA KONSEKVENSER

Besöksparkeringens läge innebär att utfartsförbudet mot Flässjum 1:111 behöver utgå. Parkeringen nås ifrån Gästgivarevägen. Planändringen möjliggör för en gemensam trafik- och lastlösning för den nya verksamheten och verksamheten på Flässjum 1:111, men besöksparkering kan även lösas på den egna fastigheten enligt bild nedan.

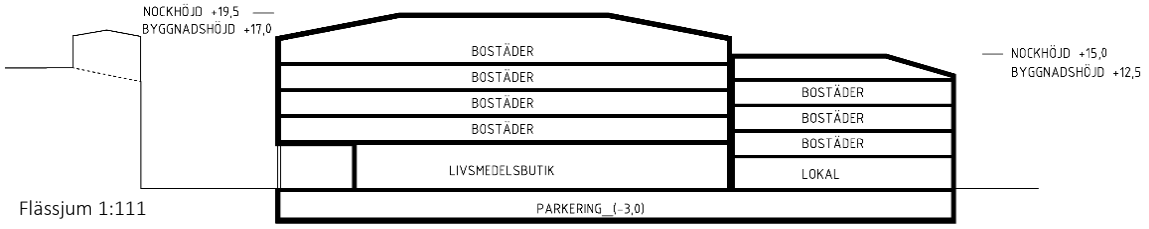

Plan som visar möjliga infarter, besöksparkering och entréer för byggnadens västra sida.

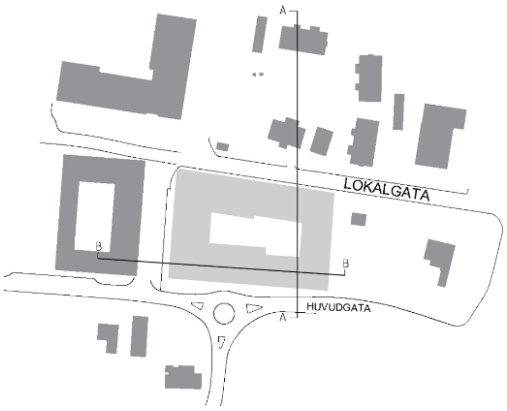
Liksom tidigare förslag föreslås kvarteret vara som högst max 5 våningar mot kvarteret på Flässjum 1:111, men den högsta byggnadshöjden justeras från 15,5 meter till 17 meter och den högsta nockhöjden justeras från 17 meter till 19,5 meter, för att möjliggöra en högre bottenvåning. Bebyggelsen trappas sedan ner mot norr och öster i anslutning till park och lägre bebyggelse. I norr mot befintlig bebyggelse regleras högsta byggnadshöjd till 12,5 meter och högsta nockhöjd till 15 meter jämfört med tidigare 11 resp 12.5 meter. Bebyggelsen kommer även fortsättningsvis alltså att vara högre mot Göteborgsvägen och lägre mot Gästgivarevägen, park och omgivande bebyggelse.

Sektion AA (syd-norr) som visar höjdförhållanden för den nya bebyggelsen och befintlig omgivning.

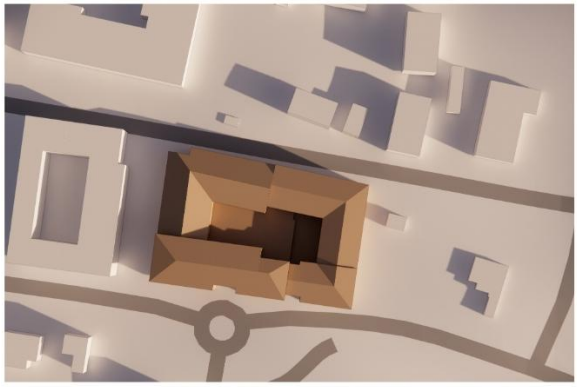

Sektion BB (väst-öst) som visar maximala höjdförhållanden för den nya bebyggelsen och befintlig omgivning.

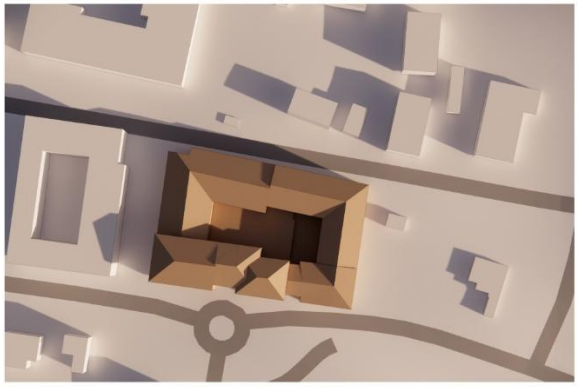

Plan som visar var ovan sektioner är dragna.

Framtagna solstudier visar begränsad påverkan av omgivande fastigheter. Vid en jämförelse med vad detaljplanen möjliggör idag är skillnaden obetydlig. Bilder nedan visar skuggor från en maximal utbyggnad om tomten byggs ut enligt gällande detaljplan (vänster rad) och med föreslagen planändring (höger).

Max exploatering vid gällande detaljplan, vårdagjämning kl 08.

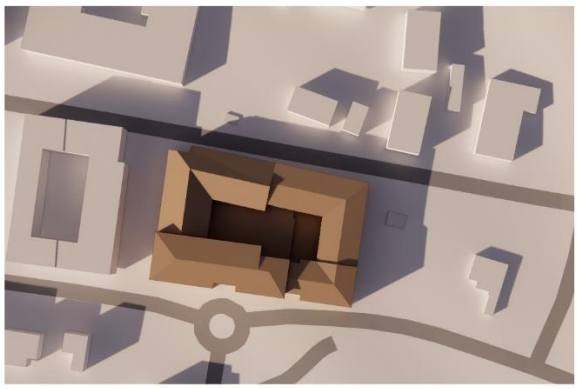
Max exploatering vid nytt förslag, vårdagjämning kl 08.

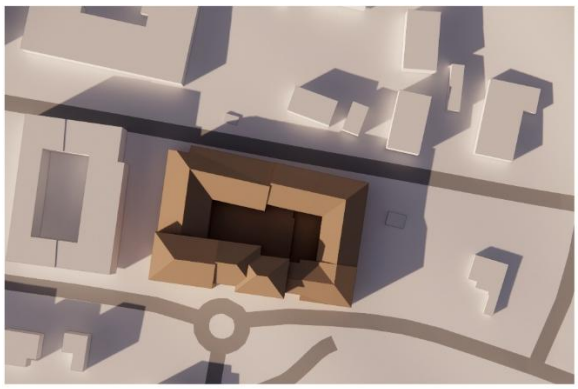
Max exploatering vid gällande detaljplan, vårdagjämning kl 12.

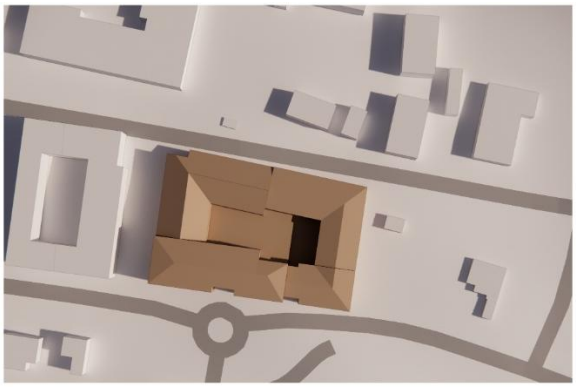
Max exploatering vid nytt förslag, vårdagjämning kl 12.

Max exploatering vid gällande detaljplan, vårdagjämning kl 16.

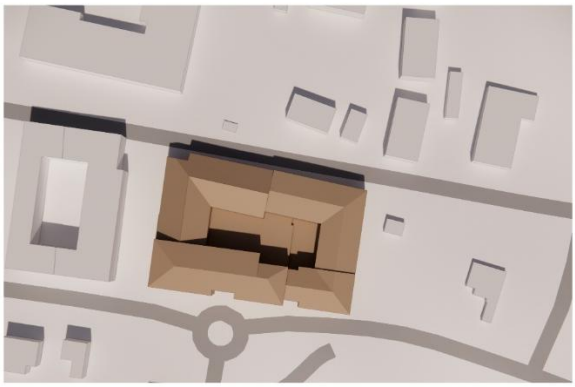
Max exploatering vid nytt förslag, vårdagjämning kl 16.

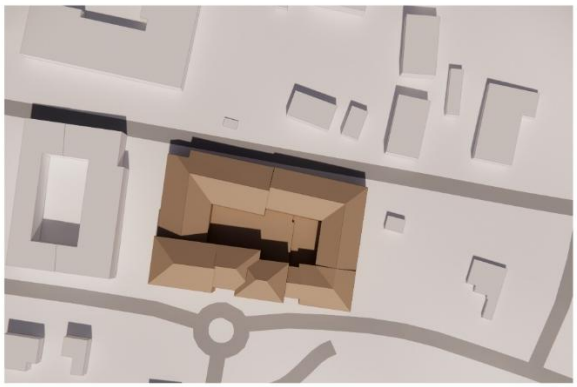
Max exploatering vid gällande detaljplan, juni kl 08.

Max exploatering vid nytt förslag, juni kl 08.

Max exploatering vid gällande detaljplan, juni kl 12.

Max exploatering vid nytt förslag, juni kl 12.

Max exploatering vid gällande detaljplan, juni kl 16.

Max exploatering vid nytt förslag, juni kl 16.

6 ORGANISATORISKA FRÅGOR

6.1 HANDLÄGGNING

Ändring av Detaljplanen för Flässjum 1:7 m.fl., Malmgården hanteras enligt reglerna för plan- och bygglagen (2010:900).

Detaljplanen handläggs med standardförfarande enligt 5 kap. 6–7 §§ plan- och bygglagen. Utökat förfarande är inte aktuellt eftersom detaljplanen:

1. är förenlig med översiktsplanen,
2. inte är av betydande intresse för allmänheten eller i övrigt av stor betydelse, eller
3. inte antas medföra en betydande miljöpåverkan

Enligt 5 kap. 7 § plan- och bygglagen (PBL) (2010:900) ska myndigheter, fastighetsägare, föreningar, enskilda m.fl. som har ett väsentligt intresse av planen få möjlighet att lämna synpunkter på planförslaget. Synpunkter på planförslaget kan lämnas flera gånger under planprocessen. Mellan de olika skedena redovisas de framförda synpunkterna och kommunens bemötande på dessa.

Ett antagande av detaljplanen avses beslutas av kommunstyrelsen.

6.2 PRELIMINÄR TIDPLAN

Samråd	1:a kvartalet 2026
Granskning	3:e kvartalet 2026
Antagande	4:e kvartalet 2026
Laga kraft	1:a kvartalet 2027

Tidplanen förutsätter att inga allvarliga synpunkter på detaljplanen inkommer som fördröjer planarbetet.

Byggstart är beräknad till 2027.

6.3 GENOMFÖRANDETID

Genomförandetid är 5 år från den dag ändringen vunnit laga kraft. Genomförandetiden gäller för de planbestämmelser som planändringen tillför inom aktuellt område för ändringen. Detaljplanen fortsätter att gälla även efter genomförandetidens utgång såvida inte kommunen fattar beslut om att upphäva detaljplanen eller att en ny detaljplan upprättas för området.

Under genomförandetiden har fastighetsägare en garanterad rätt att efter ansökan om bygglov få bygga i enlighet med planen. Efter genomförandetidens slut är fastighetsägaren ej längre garanterad byggrätt. Kommunen kan då ändra eller upphäva planen.

6.4 MEDVERKANDE I PLANARBETET

Detaljplanen har upprättats inom Bollebygds kommuns kommunstyrelseförvaltning av Anna Dahlbäck, planarkitekt samt genom Emelie Göransson, arkitekt på Mareld AB.

Plan- och exploateringsenheten

Kajsa Sparrings	**Anna Dahlbäck**
Plan- och exploateringschef	Planarkitekt

Karl Fjällglim

Mark- och exploateringsingenjör

BOLLEBYGDS KOMMUN

KOMMUNSTYRELSEFÖRVALTNINGEN

POSTADRESS Bollebygd, 517 83 Bollebygds kommun
BESÖKSADRESS Ballebovägen 2 TFN 033-23 13 00
E-POST samhallsplanering@bollebygd.se
WEBBPLATS www.bollebygd.se

Undersökning av betydande miljöpåverkan i detaljplan

Planens konsekvenser har bedömts utifrån miljöpåverkan stor, liten eller ingen. Stor miljöpåverkan redovisas med ett S, liten med ett L och ingen med ett streck. Checklistan är indelad i två delar. Först beskrivs platsen och dess omgivning samt hur den kan komma att påverka planområdet, om där finns betydande störningar idag (1). Därefter görs en konsekvensanalys för att visa den påverkan och de störningar som kan uppstå som en följd av genomförandet av planen (2). Kategorierna fr.o.m. Lagenligt skyddad natur t.o.m. Hushållning med naturresurser utgör Ekosystemtjänster, och ligger till grund för bedömning om kompensationsåtgärder kan bli aktuellt.

Planändringen syftar till att möjliggöra en högre nockhöjd än vad gällande detaljplan tillåter samt tillåta att bottenvåningen byggs över med ett planterbart bjälklag med en upphöjd innergård för att möjliggöra för en större butikslokal i markplan. Planändringen möjliggör även för besöksparkering varför utfartsförbudet mot Göteborgsvägen justeras.

Ändring av detaljplanen bedöms som ett lämpligt förfarande eftersom ändringen går i linje med detaljplanens syfte, omfattningen är liten och bedöms inte påverka omgivningen negativt.

Området för planändringen ligger i Bollebygds tätort mellan Göteborgsvägen och Gästgivarevägen och omfattar cirka 4 200 m^2. Fastigheterna Flässjum 1:111 och Flässjum 1:34 gränsar till området där fastigheten Flässjum 1:7 ligger. Fastigheten är obebyggd.

Då detaljplanen är en ändringsplan jämförs planens konsekvenser med det som gällande plan medför. Utgångläget (nollalternativet) är alltså den exploatering som gällande plan medger. De utredningar som hänvisas till i bedömningarna nedan är framtagna i arbetet med gällande detaljplan.

Karta över planområdet. Svart streckad linje visar planområdesgräns och röd streckad linje markerar område för planändring.

1. Platsen och omgivningens påverkan på planområdet

Miljöpåverkan	Kommentar:	
Befintliga störningar på platsen Utsläpp till luft och vatten, vibrationer, buller, risker, farligt gods, radon, markföroreningar, översvämning, ljusförhållanden, lokalklimat, störande verksamheter, elektromagnetiska fält osv.	Den befintliga miljön består av en obebyggd tomt (med en gällande detaljplan som medger bostadskvarter och handel). Intilliggande kvarter utgörs av privata fastigheter och i öst en mindre park. Planområdet påverkas av buller och vibrationer från såväl Göteborgsvägen som järnvägen, där den sistnämnda är en led för farligt gods. En bensinstation ligger cirka 50 meter söder om planområdet, vilken utgör en risk som har beaktats. Inga kända markföroreningar har påvisats. Planområdet ligger inom normalriskområde för markradon. Inga övriga störningar.	-

2. Planens konsekvenser – påverkan på platsen och omgivningen

Miljöpåverkan	Kommentar:	
Stadsbild/Landskapsbild Struktur, dominans, helhet eller uppdelat/fragmenterat, skala, synfält	Planen har ingen negativ inverkan på stadsbild eller landskapsbild, jämfört med vad nu gällande plan medger. Planändringens omfattning är så pass begränsad.	-
Trafik och kommunikation Trafiksituation, trafikmängd och flöden, riksintresse för väg, järnväg, kommunikation	Planen påverkar inte trafiksituationen på platsen. Trafikmängden beräknas enligt gällande plan öka med ca 100 rörelser till ca 300 rörelser per dag på Gästgivarevägen, samma ökning förväntas på Övregårdsvägen som då ökar till ca 750 rörelser per dag. Med en ny infart även från Göteborgsvägen sprids denna trafikmängd ut på fler gator. Inga riksintressen påverkas.	-
Säkerhet Säkerhet explosionsrisk, farliga transporter, olycksrisk, synergieffekter, elektromagnetiska fält. Verksamheter som medför risk för och har skyddsavstånd.	I riskbedömningen, WSP 2013-02-13, bedömdes bensinstationens avstånd till planområdet (ca 50 meter) vara ett tillräckligt skyddsavstånd för ny bebyggelse. Riskbidraget från transporter av farligt gods på Kust-till-kustbanan bedömdes inte heller föranleda några riskreducerande åtgärder, på grund av att avståndet mellan det aktuella planområdet och järnvägen är betydande (70 - 100 meter) samt att järnvägen går i skärning förbi planområdet.	-

	Planändringen medför inga ändrade förutsättningar gällande risker.	
Markmiljö och geologi Finns det risk för föroreningar, risk för sättningar ras eller skred. Kan planen medföra skada av geologisk formation, sediment, rullstensås, drumlin område, översvämning etc.	Planområdet bedöms ha god bärighet och det finns inga anledningar att tro att marken är förorenad. En kompletterande geoteknisk utredning har utförts, WSP 2015-01-07, beträffande stabilitet i den stödmur som finns söder om Göteborgsvägen och eventuell erosion i ravinen söder om Göteborgsvägen. Murens skick bedöms vara så bra att ett ras inte är aktuellt. Byggnation inom planområdet bedöms heller inte påverka murens stabilitet. Planändringen medför inga ändrade förutsättningar gällande markmiljö och geologi.	-
Miljömål som påverkas T.ex. god bebyggd miljö, frisk luft, begränsad klimatpåverkan, grundvatten av god kvalitet osv.	Miljömålen påverkas varken negativt eller positivt av planändringen.	-
Miljökvalitetsnormer Miljökvalitetsnormer för luft, buller och vatten.	Miljökvalitetsnormerna för luft, buller och vatten påverkas inte negativt av planförslaget. Däremot kommer de påverkas tillfälligt under byggprocessen sett till ökade bullernivåer och utsläpp. Planändringen medför inga ändrade förutsättningar gällande miljökvalitetsnormer.	-
Lagenligt skyddad natur Naturreservat, riksintresse för natur, friluftsliv, natura 2000, biotopskydd, fridlysta arter, strandskydd, osv.	Det finns ingen skyddad natur som påverkas av planförslaget.	-
Biologisk mångfald Annan värdefull natur; variation av biotoper och livsmiljöer, t.ex. ekologisk känslighet (mossmarker och våtmarker), gamla/grova träd eller höga naturvärden (utan lagskydd). Fragmentering av sammanhängande grönstruktur (spridningsvägar)? Påverkas pollinering?	Det finns ingen annan värdefull natur som påverkas av planförslaget.	-
Rekreation och kulturlandskap Tillgång/närhet till grönområden med rofyllda naturmiljöer, idrottsaktiviteter, naturpedagogik, och mötesplatser. Riksintresse för kulturminnesvård, byggnadsminne eller fornminne. Kulturhistorisk betydelse (historia,	Detaljplanens föreslagna användning ger inte upphov till några störningar eller betydande förluster. Det finns inga kända kulturlämningar eller utpekade kulturmiljöer av riksintresse i området.	-

identitet, religion). Kultur innefattar även byggnader som har eller kan tänkas ha kulturvärde.		
Klimatanpassning Platsens förmåga att erbjuda: bullerdämpning, dagvattenhantering, temperaturreglering, vindskydd, skuggbildning, solexponering, luftrening, koldioxidinlagring? Medför exploateringen negativa luftströmmar, ökat *buller*, försämrade ljusförhållanden, störande vibrationer, vatten- och luftföroreningar?	Detaljplanens föreslagna användning ger inte upphov till några störningar. Planen har inte någon negativ inverkan på luftkvaliteten. Framtagen sulstudie (2025) visar att de justerade bebyggelsehöjderna bedöms få en liten skuggpåverkan på omkringliggande bebyggelse.	-
Hushållning med naturresurser Nyttjandet av ändliga naturresurser, t.ex. exploatering av oersättlig jordbruksmark? Leder planens genomförande till alstring av avfall eller föroreningar? Påverkas platsens förmåga att erbjuda matproduktion (odling och biodling) och färskvatten?	Planen påverkar inte hushållning av naturresurser negativt, och har inte negativ inverkan på vattenområden. Dagvattnet omhändertas lokalt.	-

Källor och underlag

- Fastighetsförteckning, 2015-04-14
- Geoteknisk utredning, PM Planeringsunderlag, WSP, 2011-03-25
- Rapport Geoteknisk Undersökning, WSP, 2011-03-25
- Riskanalys, WSP, 2013-02-13
- Bullerutredning, ÅF-Infrastructure, 2013-05-31
- Vibrationsutredning, ÅF-Infrastructure, 2013-05-31
- Geotekniskt utlåtande, WSP, 2015-01-07

Sammanfattande bedömning

En undersökning avseende betydande miljöpåverkan har gjorts. Omgivningsförutsättningarna och den påverkan detaljplanen innebär för miljön, hälsan och hushållningen redovisas i denna planbeskrivning. Inom planområdet tillåts användning för bostads- och centrumändamål och justerade planbestämmelser begränsar i huvudsak byggnationens omfattning. I övrigt gäller de bestämmelser som regleras genom gällande plan. Planändringens konsekvenser har bedömts i förhållande till gällande plan och konsekvenserna blir därför begränsade. Slutsatsen är att miljöbedömning med miljökonsekvensbeskrivning, MKB, inte erfordras eftersom planförslaget har en så pass liten påverkan på miljön. Den största miljörisken är att fastigheten riskerar att utsättas för höga bullervärden (även i gällande detaljplan) men då det finns förutsättningar för tyst sida är planändringen genomförbar.

KOMMUNSTYRELSEFÖRVALTNINGEN

Anna Dahlbäck
Planarkitekt

Kajsa Sparrings
Plan- och exploateringschef

6. Ändring av detaljplan Flässjum 1:7 m.fl., Malmgården - beslut om granskning KS2025/121

§125 KS2025/121

Ändring av detaljplan Flässjum 1:7 m.fl., Malmgården - beslut om granskning

Beslut

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen skickar ändring av detaljplan Malmgården Flässjum 1:7 m.fl. på granskning.

Ärendet

Kommunstyrelsen gav 2025-05-27 kommunstyrelseförvaltningen planuppdrag för ändring av detaljplan Malmgården, Flässjum 1:7 m.fl. Planändringen syftar till att möjliggöra en högre nockhöjd och byggnadshöjd än vad gällande detaljplan tillåter samt tillåta att bottenvåningen byggs över med ett planterbart bjälklag med en upphöjd innergård för att möjliggöra för en större butikslokal i markplan.

Planförslaget skickades på samråd 2026-01-27 och samrådstiden pågick mellan 16 februari - 9 mars 2026. Efter samrådet har kommunen bearbetat förslaget utifrån inkomna synpunkter. Nu föreslås ändringen av detaljplanen göras tillgänglig för granskning. Granskningens syfte är att visa det bearbetade planförslag som kommunen har för avsikt att anta och samtidigt ge berörda intressenter en sista möjlighet att lämna synpunkter.

Granskningsförslaget skiljer sig från samrådsförslaget genom att infartsförbudet längs Göteborgsvägen har justerats och bullerbestämmelse har återinförts i plankartan. Planbeskrivningen har också förtydligats, bland annat kring infarten

till gästparkeringen, exploateringsavtalets innehåll och den beskrivning av den trafikökning som exploateringen bedöms medföra. Dessa justeringar är gjorda för att bemöta synpunkter från Länsstyrelsen, Trafikverket och Lantmäteriet, utan att ändra planens övergripande inriktning eller markanvändning. Hur kommunen har bemött synpunkterna finns beskrivet i samrådsredogörelsen.

Detaljplanearbetet hos kommunen och exploatören bekostas av exploatören själv och är reglerat genom undertecknat
plankostnadsavtal. Kommunstyrelseförvaltningen bedömer att planförslaget är lämpligt att pröva i en granskningsprocess.

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut
Kommunstyrelsen skickar ändring av detaljplan Malmgården Flässjum 1:7 m.fl. på granskning.

Beslutsgång
Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Beslutsunderlag
- Beslut om granskning
- Ändring av detaljplan Malmgården, samrådsredogörelse
- Ändring av Detaljplan Malmgården, Plankarta och illustrationsplan, Granskning
- Ändring av Detaljplan Malmgården, Beskrivning, Granskning
- Ändring av detaljplan Malmgården, Översiktskarta, 250416

Skickas till

Kommunstyrelsen

Paragrafen är justerad

BOLLEBYGDS KOMMUN

Diarienummer	KS2025/121
Planens beteckning	42
Påbörjad	2025-05-27
Antagen av XX	202X-XX-XX
Laga kraft	202X-XX-XX
Genomförandetid	5 år

BESKRIVNING

Ändring av Detaljplan för Flässjum 1:7 m.fl., Malmgården

Bollebygds kommun, Västra Götalands län

Granskning

Plan- och bygglagen (SFS 2010:900)

Planprocessen

Vad är en detaljplan?

En detaljplan är juridiskt bindande och regleras i plan- och bygglagen. En detaljplan reglerar hur marken får användas, exempelvis om det ska vara bostäder, industri eller en park inom området. Detaljplanen styr även hur mycket marken får bebyggas, hur höga byggnader får vara och vad som ska bevaras.

Vad är en planändring?

En detaljplan gäller tills den upphävs, ersätts eller ändras. En ändring av en detaljplan kan användas för att anpassa planen till nya förhållanden och hålla den aktuell utan att genomföra hela den lämplighetsbedömning som görs vid upprättandet av en ny detaljplan. Det kan bara finnas en detaljplan för ett geografiskt område och ändringar görs därför i den ursprungliga planen.

Planprocessens olika steg

Uppstart

Ett detaljplanearbete kan initieras från politiskt håll för att lösa ett behov av detaljplanerad mark eller från en exploatör eller fastighetsägare efter ansökan om att upprätta eller ändra en detaljplan.

Samråd

När kommunen har tagit fram ett förslag på detaljplan skickas det ut på samråd. Remissinstanser, sakägare och de personer som anses vara direkt berörda får ett utskick med information om detaljplanen. Samrådet syftar till att ge berörda möjlighet att lämna synpunkter på detaljplanen.

Granskning

Efter samrådet bearbetas detaljplaneförslaget och eventuella justeringar görs. Granskningen är nästa tillfälle att lämna synpunkter där de berörda återigen får möjlighet att ta del av kommunens förslag. Inkomna synpunkter från samrådet sammanställs och besvaras i en samrådsredogörelse.

Antagande och laga kraft

Efter granskningstiden kan mindre ändringar göras innan detaljplanen antas. Inkomna synpunkter från granskningen sammanställs och besvaras i ett granskningsutlåtande. Antagande av detaljplanen sker genom ett politiskt beslut. Beslutet kan överklagas av de som inte fått sina synpunkter tillgodosedda. Om ingen överklagar detaljplanen inom tre veckor så får detaljplanen laga kraft.

SAMMANFATTNING

Planändringen innebär att fastigheten Flässjum 1:7 kan bebyggas med ca 16 000 kvm BTA (bruttoarea). Med en upphöjd innergård kan hela markplan nyttjas för handelsändamål och lokaler möjliggörs för en större handelsverksamhet att etablera sig i Bollebygds centrum. När exploateringsgraden ökar möjliggörs även fler bostäder inom kvarteret i ett centrumnära läge.

Svart streckad linje visar planområdesgräns och röd streckad linje markerar område för planändring.

PLANHANDLINGAR

Till detaljplanen hör följande handlingar:

- Plankarta och illustrationsplan, upprättad av Mareld AB, 2026-06-26
- Grundkarta, upprättad av Sweco AB, 2025-12-12
- Fastighetsförteckning, upprättad av Sweco AB, 2025-12-15
- Undersökning om betydande miljöpåverkan, 2026-02-03
- Samrådsredogörelse, upprättad av Mareld AB, 2026-06-26

Utredningar som tagits fram tidigare i processen som använts som underlag för denna detaljplan:

- Geoteknisk utredning, PM Planeringsunderlag, WSP, 2011-03-25
- Rapport Geoteknisk Undersökning, WSP, 2011-03-25
- Riskanalys, WSP, 2013-02-13
- Bullerutredning, ÅF-Infrastructure, 2013-05-31
- Vibrationsutredning, ÅF-Infrastructure, 2013-05-31
- VA-utredning, Norconsult, 2014-06-09
- Geotekniskt utlåtande, WSP, 2015-01-07
- Bollebygd kapacitetskontroll dagvattensystem, DHI

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PLANPROCESSEN 2

VAD ÄR EN DETALJPLAN? 2
PLANPROCESSENS OLIKA STEG 2

1 BESKRIVNING AV PLANÄNDRINGEN 6

1.1 INLEDNING 6
1.2 GENOMFÖRANDETID 7
1.3 KVARTERSMARK 7

2 MOTIV TILL DETALJPLANENS REGLERINGAR 9

2.1 PLANBESTÄMMELSER SOM ÄR NYA ELLER JUSTERAS 9
2.2 PLANBESTÄMMELSER SOM UTGÅR EFTER PLANÄNDRING 9

3 GENOMFÖRANDEFRÅGOR 9

3.1 EKONOMISKA FRÅGOR 10

4 PLANERINGSUNDERLAG 10

4.1 KOMMUNALA 10
4.2 UTREDNINGAR 11

5 KONSEKVENSER AV PLANÄNDRINGEN 12

5.1 SOCIALA KONSEKVENSER 12
5.2 ÖVRIGA KONSEKVENSER 12

6 ORGANISATORISKA FRÅGOR 15

6.1 HANDLÄGGNING 15
6.2 PRELIMINÄR TIDPLAN 16
6.3 GENOMFÖRANDETID 16
6.4 MEDVERKANDE I PLANARBETET 16

1 BESKRIVNING AV PLANÄNDRINGEN

1.1 INLEDNING

1.1.1 VARFÖR ÄNDRING AV DETALJPLAN VALTS

Ändring av detaljplanen bedöms som ett lämpligt förfarande eftersom ändringen går i linje med detaljplanens syfte, omfattningen är liten och bedöms inte påverka omgivningen negativt.

Vid ändring av detaljplan ändras delar av den ursprungliga detaljplanens regleringar i plankartan och i planbeskrivningen. Det kompletteras med en separat beskrivning av ändringen.

När ändringen har vunnit laga kraft är det detaljplanen i sin ändrade form som gäller.

Ändring bedöms således som en lämplig process eftersom förslaget till ändring går i linje med detaljplanens syfte och omfattningen bedöms vara för liten för att kräva att en ny detaljplan tas fram.

1.1.2 ÄNDRINGENS SYFTE

Planändringen syftar till att möjliggöra en högre nockhöjd och byggnadshöjd än vad gällande detaljplan tillåter samt tillåta att bottenvåningen byggs över med ett planterbart bjälklag med en upphöjd innergård för att möjliggöra för en större butikslokal i markplan.

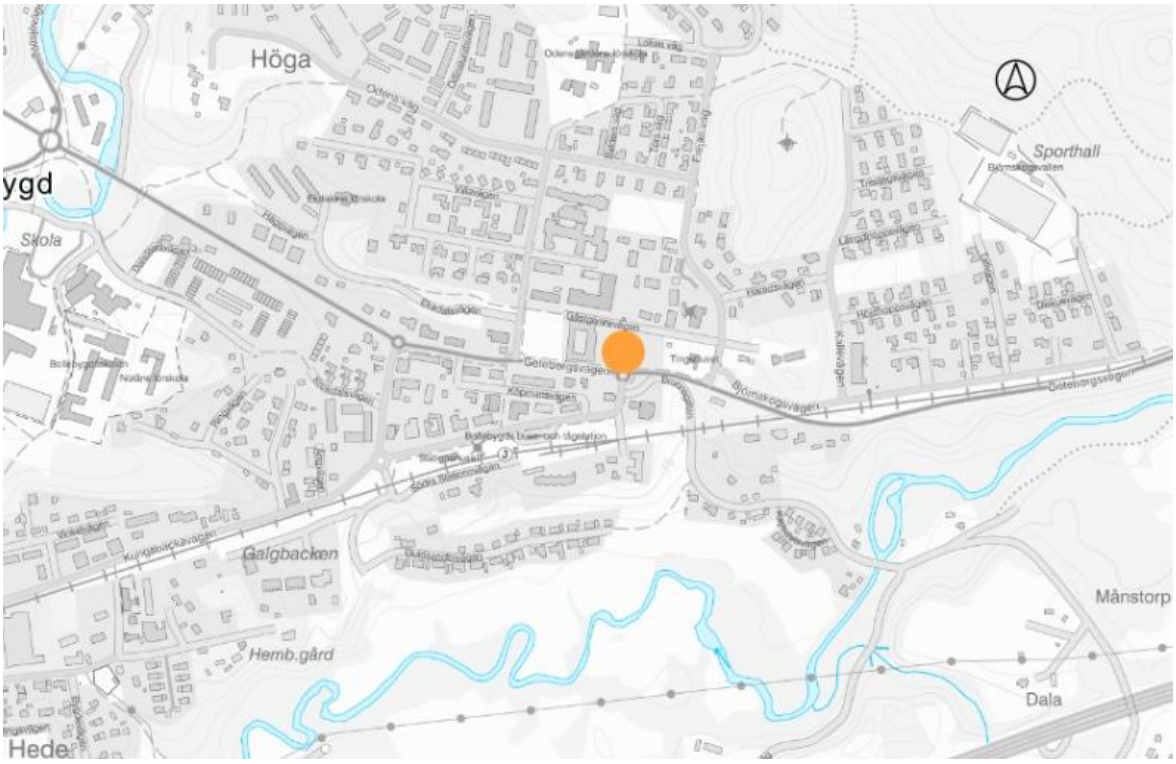

Vy över möjlig utbyggnad av Flässjum 1:7, sett från Göteborgsvägen.

1.1.3 GEOGRAFISK OMFATTNING AV PLANÄNDRINGEN

Området för planändringen ligger i Bollebygds tätort mellan Göteborgsvägen och Gästgivarevägen och omfattar cirka 4 200 m^2. Fastigheterna Flässjum 1:111 och Flässjum 1:34 gränsar till området där fastigheten Flässjum 1:7 ligger. Fastigheten är obebyggd.

Marken inom aktuellt området ägs av Fastighetsbolaget Bollebygd M AB.

Översiktskarta över planområdet. Källa: Lantmäteriets topografiska karta.

1.2 GENOMFÖRANDETID

Planändringens genomförandetid är 5 år från den dag ändringen vunnit laga kraft. Genomförandetiden gäller för de planbestämmelser som planändringen tillför inom aktuellt område för ändringen. Vald genomförandetid ger skälig tid för utbyggnad av planändringsområdet.

Från den dag detaljplanen vunnit laga kraft fram tills att detaljplanen ändras eller upphävs finns rätt att efter ansökan om bygglov få bygga i enlighet med planen. Under genomförandetiden får inte detaljplanen ändras utan synnerliga skäl, om någon fastighetsägare motsätter sig det. Dock är det tillåtet att ändra eller upphäva detaljplanen om ändringen är nödvändig på grund av nya förhållanden av stor allmän vikt, vilka inte kunde förutses vid den ursprungliga planläggningen. Efter genomförandetidens utgång kan detaljplanen ändras eller upphävas utan synnerliga skäl och utan att de rättigheter som uppkommit genom planen kan beaktas.

1.3 KVARTERSMARK

1.3.1 MARKENS BEBYGGANDE

Denna ändring av detaljplan berör egenskapsbestämmelser som reglerar begränsning av markens bebyggande (gården får bebyggas med en våning). Nockhöjder och en byggnadshöjd justeras och en bestämmelse om planterbart bjälklag läggs till.

Egenskapsgränser justeras för att möjliggöra en bredare byggnadsvolym. Detta innebär en ökad exploateringsgrad samt att gårdens yta minskar.

För att möjliggöra parkering för butikens besökare föreslås utfartsförbudet i den västra gränsen att utgå och bestämmelsen som reglerar tillgänglighet för gång- och cykeltrafik (x) tas bort. Infart

till parkering föreslås ifrån Gästgivarevägen och kan eventuellt samnyttjas med intilliggande fastighet Flässjum 1:111. Allmänheten kommer även fortsättningsvis att kunna passera väster om byggnaden men inte i samma läge som enligt gällande plan.

Övriga planbestämmelser kvarstår enligt gällande detaljplan.

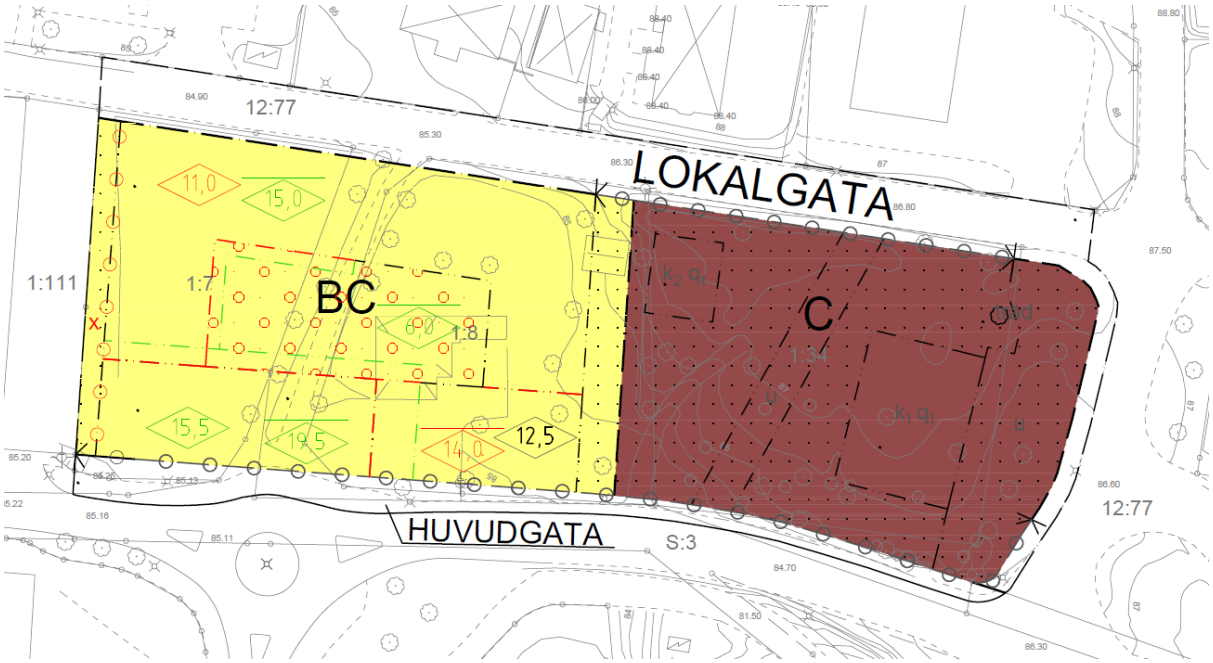

Bild på plankarta med utgående bestämmelser och gränser. Röda linjer och bestämmelser utgår. Gröna är nya bestämmelser eller har fått justerade värden.

Illustration som visar möjlig maximal exploatering.

2 MOTIV TILL DETALJPLANENS REGLERINGAR

Planändringen innebär att planbestämmelser justeras och tas bort utan att frångå gällande detaljplans syfte. Nedan följer en redogörelse för de planbestämmelser som är nya, justeras eller tas bort inom området för planändringen.

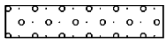
2.1 PLANBESTÄMMELSER SOM ÄR NYA ELLER JUSTERAS

EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR KVARTERSMARK

	Justering av gräns syftar till att möjliggöra besöksparkering för butikslokalerna.
	Justering av höjd syftar till att möjliggöra en högre byggnad så att handel ryms på markplan.
	Justering av höjd syftar till att möjliggöra en högre byggnad så att handel ryms på markplan.
	Justering av egenskapsgränser syftar till att möjliggöra en bredare byggnadsvolym för att rymma bostäder.
b_2	Tillkommer för att säkerställa planterbart bjälklag eftersom annan bestämmelse där detta regleras utgår.

2.2 PLANBESTÄMMELSER SOM UTGÅR EFTER PLANÄNDRING

EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR KVARTERSMARK

	Utgår för att möjliggöra för handel på hela markplanet.
x	Utgår då marken behövs för att lösa besöksparkering.

3 GENOMFÖRANDEFRÅGOR

Genomförandedelen redovisar de fastighetsrättsliga och ekonomiska åtgärder som behövs för ett ändamålsenligt och i övrigt samordnat plangenomförande. Det ska förutom en beskrivning av hur genomförandet ska gå till även framgå vilka konsekvenser som detaljplanens genomförande medför för de berörda fastighetsägarna och andra som berörs av planen.
Genomförandebeskrivningen har inte någon självständig rättsverkan utan fungerar som vägledning till de olika genomförandeåtgärderna. Avgöranden i frågor som rör lantmäteriåtgärder, VA-anläggningar, vägar med mera regleras, prövas och genomförs enligt respektive särskilda lag.

3.1 MARK- OCH UTRYMMESFÖRVÄRV

Inom planområdet finns fastigheterna Flässjum 1:7, Flässjum 1:34 och Flässjum 12:77. Flässjum 31:7 ägs av exploatören och Flässjum 1:34 samt Flässjum 12:77 ägs av kommunen.

Planområdet omfattas inte av några befintliga fastighetsindelningsbestämmelser eller tomtindelningar. Ingen marköverlåtelse kommer genomföras avseende allmän platsmark.

3.2 EKONOMISKA FRÅGOR

Exploatören får utgifter för planläggning, bygglov, anslutningsavgifter, masshantering inklusive erforderliga tillstånd, geotekniska åtgärder och byggnation inom kvartersmarken.

Kommunen får inkomster i form av anläggningsavgifter enligt gällande va-taxa. Kommunen bedöms inte få några utgifter utöver drift av kommunala anläggningar.

3.2.1 PLANAVGIFT

Planavgift tas ut enligt tecknat plankostnadsavtal.

3.2.2 DRIFT ALLMÄN PLATS

Teknik- och serviceförvaltningen får ökade driftkostnader för den tillkommande allmänna platsmarken i form av lokalgata och huvudgata.

3.2.3 DRIFT VATTEN OCH AVLOPP

Teknik- och serviceförvaltningen får intäkter från brukningstaxan samt kostnader för ökade driftkostnader för tillkommande va-anläggningar.

3.2.4 EXPLOATERINGSAVTAL

För fastigheten Flässjum 1:7 (MS Strand AB) finns ett exploateringsavtal (SBN2018/484-3) mellan kommunen och dåvarande exploatör, upprättat i samband med att den tidigare detaljplanen för området som vann laga kraft år 2016. Denna detaljplaneändring innebär inga förändringar av allmän plats och föranleder inga justeringar av exploateringsavtalet. Det befintliga exploateringsavtalet gäller således oförändrat och utgör fortsatt grund för genomförandet av detaljplanen, säkerhet för utbyggnaden av den allmänna platsen finns kvar och kommunen planerar att bygga ut den sista delen av den allmänna platsen inom genomförandetiden för den nya detaljplanen. Utöver detta ska ett nytt exploateringsavtal tecknas mellan Kommunen och Exploatören som reglerar utbyggnaden av kvartersmark och anslutningen till allmän platsmark samt anslutning till VA.

4 PLANERINGSUNDERLAG

4.1 KOMMUNALA

4.1.1 DETALJPLAN

Den nu gällande detaljplanen för området vann laga kraft år 2016. Detaljplanen medger bland annat bostäder och centrumändamål.

4.1.2 PLANUPPDRAG

Kommunstyrelsen beslutade den 27 maj 2025 att ge kommunstyrelseförvaltningen ett nytt planuppdrag för fastigheten Flässjum 1:7 m.fl., §75 KS2025/121 som syftar till att möjliggöra en högre nock-och byggnadshöjd än vad gällande detaljplan tillåter samt tillåta att bottenvåningen byggs över med ett bjälklag med en upphöjd innergård.

4.1.3 GRUNDKARTA

Grundkartan som används som underlag till plankartan är upprättad av Sweco AB den 2025-12-12. Till grundkartan gjordes även en fastighetsförteckning.

Plansystem är SWEREF 99 13 30 och höjdsystem är RH2000.

4.1.4 ÖVERSIKTSPLAN

Planansökans föreslagna utveckling på Flässjum 1:7 anses vara i linje med gällande översiktsplan. Förslaget är av stadsmässig karaktär vilket inte helt går i linje med kommunens vision om ”by-och småstadskänsla”. Gällande detaljplan är också av stadsmässig karaktär. Förslaget bidrar till visionen om att det ska finnas goda förutsättningar för ett rikt näringsliv genom att det möjliggör för handel. Eftersom handel redan tillåts i användningen centrum (C) behöver ingen användning justeras i detaljplanen.

4.2 UTREDNINGAR

Den föreslagna ändringen anses inte medföra något behov av nya utredningar utan är inom ramen för det förslag som redan har utretts.

Dagvattenhantering kommer även fortsättningsvis att kunna lösas genom fördröjning på gården och att vattnet leds till området som inte får bebyggas längs fastighetens östra gräns. Även där kan dagvattnet fördröjas innan det leds vidare till anslutningspunkten för kommunalt VA.

Enligt framtagen geoteknisk utredning (WSP, 2011) finns ingen risk för skred och ras i undersökningsområdet. Stabiliteten bedöms således som tillfredsställande. Utredningen skriver vidare att i de fall tyngre bebyggelse blir aktuell på fastigheten Flässjum 1:7, exempelvis om huset utförs i 4-våningar rekommenderas kompensationsgrundläggning i form av källare/parkeringsgarage. Kompensationsgrundläggning innebär att den borttagna *jordens* vikt minst motsvarar vikten av den byggnad som skall uppföras. Generellt brukar man säga att 0,5 m jord motsvara lasten av ett våningsplan (alternativt 10 kPa).

Enligt framtagen bullerutredning (ÅF, 2013) överskrids gällande, enligt tidpunkten då planen antogs, riktvärden för fasader längs med Göteborgsvägen. 2015 antogs nya riktvärden för trafikbuller vid nybyggnation av bostäder i Sverige. Buller från vägar och spårtrafik bör inte överskrida 60 dBA ekvivalent ljudnivå vid en bostadsbyggnads fasad. För bostäder om högst 35 kvadratmeter gäller ljudnivån 65 dBA ekvivalent ljudnivå. Enligt framtagna bullerkartor (2013) överskrids gällande riktvärden för ekvivalent ljudnivå vid Göteborgsvägen. I aktuellt förslag föreslås därför mindre lägenheter på max 35 kvm samt genomgående lägenheter som får en tyst sida.

5 KONSEKVENSER AV PLANÄNDRINGEN

5.1 SOCIALA KONSEKVENSER

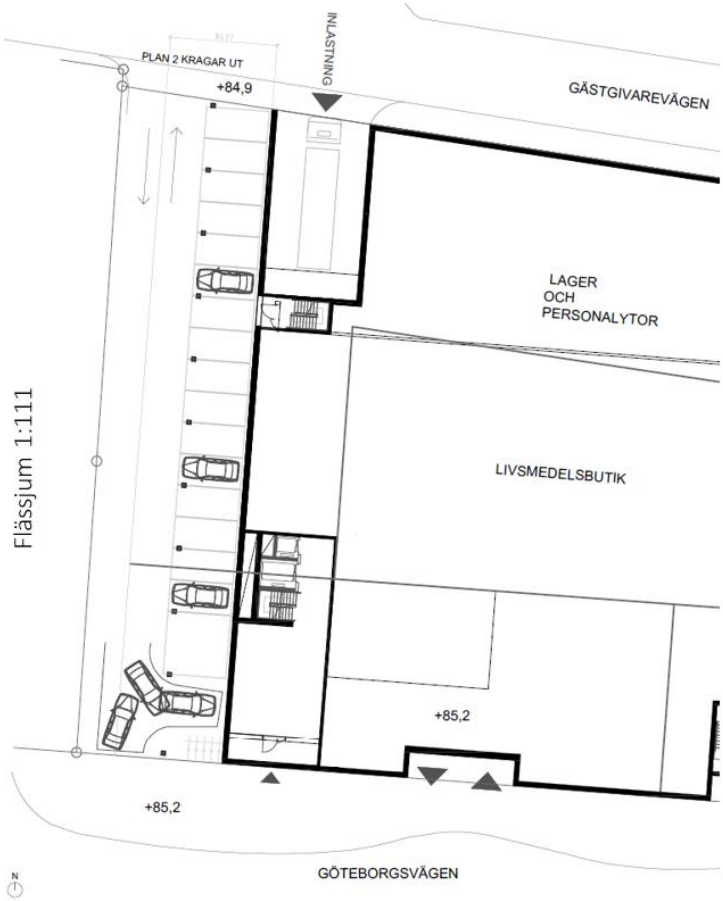
Med en högre byggnad och möjligheten att bygga på hela markplan skapas förutsättningar för en större butik och handel som annars inte hade haft möjlighet att etablera sig på platsen kan få lokaler för sin verksamhet. Fler och större lokaler på bottenvåningarna i ett centralt läge ger goda möjligheter för en levande centrumkärna.

Marken är idag en outnyttjad yta som inte medför några sociala värden. Fler bostäder bidrar till mer liv och rörelse i området och ett bättre underlag för handel och service i centrum vilket kan bidra till en mer levande centrumkärna.

Förslaget innebär att gården minskar med ungefär 150 kvm vilket innebär att möjligheten till boendes utomhusvistelse begränsas. Kvarteret ligger dock i direkt anslutning till parkområdet runt Tingshuset i öster där möjligheter för utevistelse finns. Tingshusets park ligger endast ca 20 meter ifrån gården. Närmsta lekmiljöer för barn är i Skattegårdsparken 150 meter norr om planområdet.

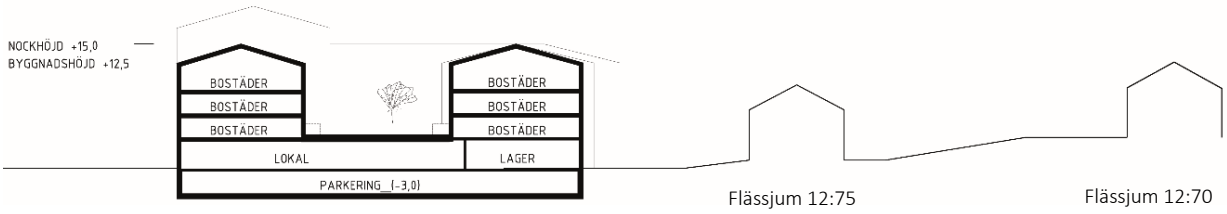
5.2 ÖVRIGA KONSEKVENSER

Besöksparkeringens läge innebär att utfartsförbudet mot Flässjum 1:111 behöver utgå. Parkeringen nås ifrån Gästgivarevägen. Planändringen möjliggör för en gemensam trafik- och lastlösning för den nya verksamheten och verksamheten på Flässjum 1:111, men besöksparkering kan även lösas på den egna fastigheten enligt bild nedan.

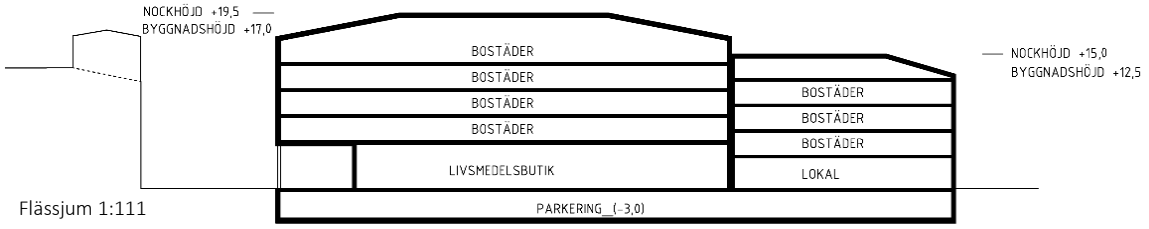

Plan som visar möjliga infarter, besöksparkering och entréer för byggnadens västra sida.

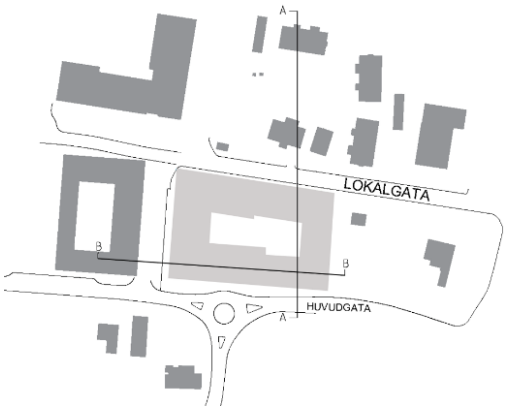
Liksom tidigare förslag föreslås kvarteret vara som högst max 5 våningar mot kvarteret på Flässjum 1:111, men den högsta byggnadshöjden justeras från 15,5 meter till 17 meter och den högsta nockhöjden justeras från 17 meter till 19,5 meter, för att möjliggöra en högre bottenvåning. Bebyggelsen trappas sedan ner mot norr och öster i anslutning till park och lägre bebyggelse. I norr mot befintlig bebyggelse regleras högsta byggnadshöjd till 12,5 meter och högsta nockhöjd till 15 meter jämfört med tidigare 11 resp 12.5 meter. Bebyggelsen kommer även fortsättningsvis alltså att vara högre mot Göteborgsvägen och lägre mot Gästgivarevägen, park och omgivande bebyggelse.

Sektion AA (syd-norr) som visar höjdförhållanden för den nya bebyggelsen och befintlig omgivning.

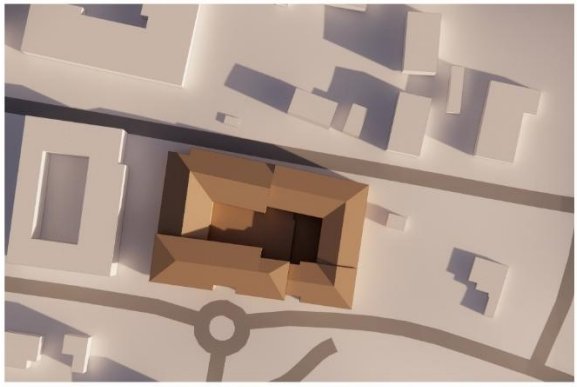

Sektion BB (väst-öst) som visar maximala höjdförhållanden för den nya bebyggelsen och befintlig omgivning.

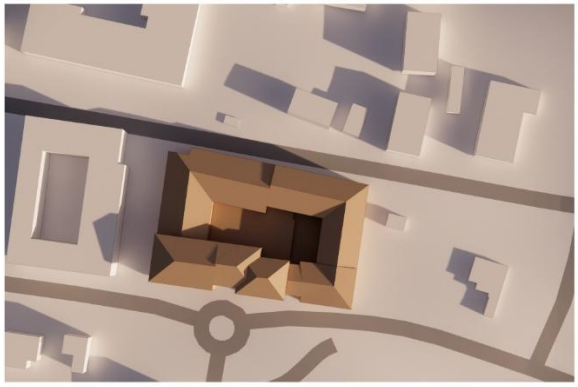

Plan som visar var ovan sektioner är dragna.

Framtagna solstudier visar begränsad påverkan av omgivande fastigheter. Vid en jämförelse med vad detaljplanen möjliggör idag är skillnaden obetydlig. Bilder nedan visar skuggor från en maximal utbyggnad om tomten byggs ut enligt gällande detaljplan (vänster rad) och med föreslagen planändring (höger).

Max exploatering vid gällande detaljplan, vårdagjämning kl 08.

Max exploatering vid nytt förslag, vårdagjämning kl 08.

Max exploatering vid gällande detaljplan, vårdagjämning kl 12.

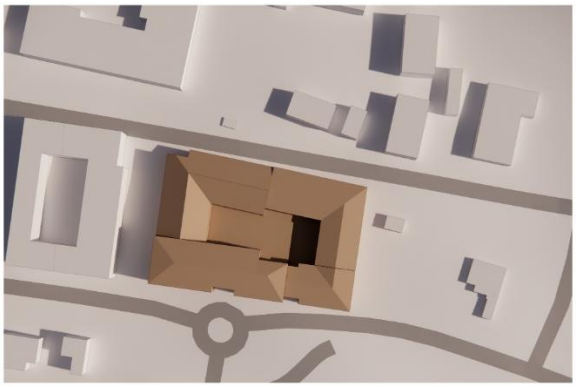
Max exploatering vid nytt förslag, vårdagjämning kl 12.

Max exploatering vid gällande detaljplan, vårdagjämning kl 16.

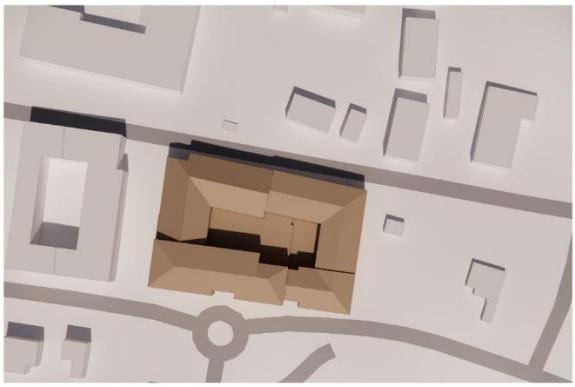
Max exploatering vid nytt förslag, vårdagjämning kl 16.

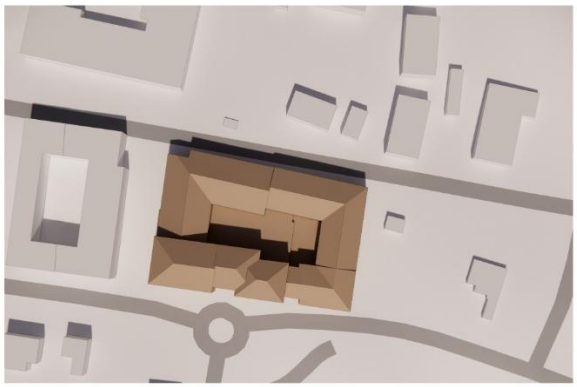
Max exploatering vid gällande detaljplan, juni kl 08.

Max exploatering vid nytt förslag, juni kl 08.

Max exploatering vid gällande detaljplan, juni kl 12.

Max exploatering vid nytt förslag, juni kl 12.

Max exploatering vid gällande detaljplan, juni kl 16.

Max exploatering vid nytt förslag, juni kl 16.

6 ORGANISATORISKA FRÅGOR

6.1 HANDLÄGGNING

Ändring av Detaljplanen för Flässjum 1:7 m.fl., Malmgården hanteras enligt reglerna för plan- och bygglagen (2010:900).

Detaljplanen handläggs med standardförfarande enligt 5 kap. 6–7 §§ plan- och bygglagen. Utökat förfarande är inte aktuellt eftersom detaljplanen:

1. är förenlig med översiktsplanen,
2. inte är av betydande intresse för allmänheten eller i övrigt av stor betydelse, eller
3. inte antas medföra en betydande miljöpåverkan

Enligt 5 kap. 7 § plan- och bygglagen (PBL) (2010:900) ska myndigheter, fastighetsägare, föreningar, enskilda m.fl. som har ett väsentligt intresse av planen få möjlighet att lämna synpunkter på planförslaget. Synpunkter på planförslaget kan lämnas flera gånger under planprocessen. Mellan de olika skedena redovisas de framförda synpunkterna och kommunens bemötande på dessa.

Ett antagande av detaljplanen avses beslutas av kommunstyrelsen.

6.2 PRELIMINÄR TIDPLAN

Samråd	1:a kvartalet 2026
Granskning	3:e kvartalet 2026
Antagande	4:e kvartalet 2026
Laga kraft	1:a kvartalet 2027

Tidplanen förutsätter att inga allvarliga synpunkter på detaljplanen inkommer som fördröjer planarbetet.

Byggstart är beräknad till 2027.

6.3 GENOMFÖRANDETID

Genomförandetid är 5 år från den dag ändringen vunnit laga kraft. Genomförandetiden gäller för de planbestämmelser som planändringen tillför inom aktuellt område för ändringen. Detaljplanen fortsätter att gälla även efter genomförandetidens utgång såvida inte kommunen fattar beslut om att upphäva detaljplanen eller att en ny detaljplan upprättas för området.

Under genomförandetiden har fastighetsägare en garanterad rätt att efter ansökan om bygglov få bygga i enlighet med planen. Efter genomförandetidens slut är fastighetsägaren ej längre garanterad byggrätt. Kommunen kan då ändra eller upphäva planen.

6.4 MEDVERKANDE I PLANARBETET

Detaljplanen har upprättats inom Bollebygds kommuns kommunstyrelseförvaltning av Anna Dahlbäck, planarkitekt samt genom Emelie Göransson, arkitekt på Mareld AB.

Plan- och exploateringsenheten

Kajsa Sparrings	**Anna Dahlbäck**
Plan- och exploateringschef	Planarkitekt

Karl Fjällglim

Mark- och exploateringsingenjör

KOMMUNSTYRELSEFÖRVALTNINGEN

POSTADRESS Bollebygd, 517 83 Bollebygds kommun
BESÖKSADRESS Ballebovägen 2 TFN 033-23 13 00
E-POST samhallsplanering@bollebygd.se
WEBBPLATS www.bollebygd.se

BOLLEBYGDS KOMMUN

SAMRÅDSREDOGÖRELSE
Ändring av Detaljplan för Flässjum 1:7 m.fl.,
Malmgården

Upprättad 2026-06-26
KS2025/121
Plan- och bygglagen (SFS§2010:900)
Standardförfarande

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Inledning **3**

Hur samrådet har bedrivits **3**

Sammanställning inkomna yttranden **3**

Sammanfattning av remissparters yttranden *4*

Sammanfattning av sakägares/övrigas yttranden *4*

Ändringar som har gjorts efter samrådet **4**

Inkomna yttranden i sin helhet med kommentarer **5**

Yttranden från statliga verk, myndigheter, bolag och organisationer *5*

Yttranden från övriga bolag och organisationer *12*

Yttranden från sakägare *13*

Yttranden från övriga *14*

Medverkande **17**

INLEDNING

Denna redogörelse innehåller en redovisning av de synpunkter som har kommit in under samrådet och Kommunstyrelseförvaltningens svar samt förslag till förändringar av planförslaget med anledning av synpunkterna.

Samrådsredogörelsen är en bilaga till detaljplan för Flässjum 1:7 m.fl., Malmgården, Bollebygds kommun, upprättad den 26 juni 2026.

HUR SAMRÅDET HAR BEDRIVITS

Planförslag har varit ute för samråd under tiden 2026-02-16 till 2026-03-09.

Kommunen bjöd in till samrådsmöte den 18 februari 2026.

Berörda markägare, myndigheter, organisationer och nämnder har underrättats med brev. Handlingarna har även varit utställda i kommunhusets entré, på huvudbiblioteket i Bollebygd och på kommunens hemsida.

Totalt har 9 yttranden inkommit under samrådstiden. Inkomna yttranden sammanfattas och besvaras i denna samrådsredogörelse.

SAMMANSTÄLLNING INKOMNA YTTRANDEN

Statliga verk och myndigheter

1. Länsstyrelsen i Västra Götalands län — Med erinran
2. Lantmäteriet — Med erinran
3. Trafikverket — Med erinran
4. SGI — Ingen erinran
5. Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund — Ingen erinran

Övriga bolag och organisationer

6. Telia company (Skanova) — Ingen erinran
7. Vattenfall — Ingen erinran

Sakägare

8. Strand AB/Flässsjum 1:111 — Med erinran

Övriga

9. Skattegårdsvägen 9E Med erinran

Sammanfattning av remissparters yttranden

Detaljplanens remissparter har haft synpunkter på ett antal punkter.

- Länsstyrelsen önskar uppdatering av bullerutredning eller att bullerbestämmelse återinförs på plankartan.
- Trafikverket har synpunkter på föreslagen infart från Göteborgsvägen och föreslår ett förändrat väghållaransvar på den gång- och cykelväg som går igenom planområdet. Trafikverket saknar även uppskattning av framtida trafikmängder.

Sammanfattning av sakägares/övrigas yttranden

Även sakägare har haft synpunkter på planförslaget.

- Sakägarna har synpunkter på situationen vid inlastning och föreslår att detta löses med en gemensam lastplats för verksamheterna inom Flässjum 1:111.
- Boende i området har synpunkter kring skala och utformning av kvarteret och uttrycker oro över risken för tomma lokaler.

ÄNDRINGAR SOM HAR GJORTS EFTER SAMRÅDET

Yttrandena har lett till att planförslaget har reviderats på några punkter. Planens innehåll vad avser markanvändning och principer är bibehållet.

Plankarta

- På plankartan har infartsförbudet längs Göteborgsvägen återinförts.
- Planbestämmelse avseende buller har återinförts på plankartan.

Planbeskrivning

- Beskrivningen av infart för gästparkering har justerats.

INKOMNA YTTRANDEN I SIN HELHET MED KOMMENTARER

Här redovisas alla yttranden i sin helhet utan omskrivningar och kommunens svar.

Yttranden från statliga verk, myndigheter, bolag och organisationer

1. Länsstyrelsen 2026-03-05

Yttrandet i sin helhet:

Länsstyrelsens samlade bedömning

Länsstyrelsen lämnar följande bedömning enligt 5 kap. 14 § plan- och bygglagen (PBL 2010:900).

Kommunen behöver komplettera bullerutredningen från 2013 samt införa eventuella skyddsåtgärder, förutsatt att kompletteringen visar att åtgärder behövs. Ett alternativ till detta är att bibehålla den nuvarande planbestämmelsen oförändrad. Läs mer om frågan under rubriken Buller i detta yttrande.

Kommunen bör också fortsätta dialogen med Trafikverket med anledning av deras synpunkter.

Synpunkter på sådant som kan aktualisera prövning

Länsstyrelsen bedömer med hänsyn till ingripandegrunderna i 11 kap 10 § PBL och nu kända förhållanden att frågor som berör hälsa / säkerhet med avseende på buller behöver bearbetas i enlighet med vad som anges nedan för att ett antagande inte ska prövas av Länsstyrelsen.

Motiv för bedömningen

Prövningsgrunder enligt 11 kap. 10 § PBL

Enligt 11 kap. 10 § ska Länsstyrelsen överpröva kommunens antagendebeslut av en plan eller områdesbestämmelser om dessa kan antas strida mot någon av de fem prövningsgrunderna.

Buller

Länsstyrelsen anser att bullerutredningen från 2013 behöver kompletteras med en nulägesbild av trafikens påverkan på ljudnivån. En bedömning kring behovet av skyddsåtgärder kan först göras med en uppdaterad bullerutredning. Eventuella skyddsåtgärder ska säkerställas med planbestämmelser i plankartan. Det behöver även säkerställas med planbestämmelse att vid anordnande av uteplats ska ljudnivån klara trafikbullerförordningens riktvärden för uteplats.

Anledningen till Länsstyrelsens synpunkter är att kommunen föreslår att en gällande planbestämmelse om buller ska utgå. Länsstyrelsen bedömer att en uppdatering av bullerutredningen krävs för att kunna ta ställning till om bestämmelsen kan tas bort utan att riskera att riktvärden överskrids.

Ett alternativ till att uppdatera utredningen är att kommunen bibehåller den nuvarande planbestämmelsen oförändrad. Eftersom den aktuella planändringen i sig inte påverkar bullersituationen, kvarstår då det skydd som den befintliga bestämmelsen är avsedd att säkerställa.

Synpunkter enligt annan lagstiftning

Trafikverkets synpunkter

Trafikverket har lämnat ett yttrande daterat 2026-03-03, som redan har skickats till kommunen. Trafikverket avstyrker att utfartsförbudet ändras för att möjliggöra ytterligare en anslutning mot den allmänna vägen, 1757, Göteborgsvägen. Trafikverket skriver också om väghållaransvaret.

Undersökningssamråd

Kommunen bedömer att förslaget inte innebär betydande påverkan på miljön. Länsstyrelsen delar kommunens bedömning.

Kommunstyrelseförvaltningen kommentar:

Plankartan har ändrats och kompletterats enligt önskemål.

2. Lantmäteriet 2026-03-06

För plangenomförandet viktiga frågor där planen behöver förbättras

Lite för otydlig redovisning av innehåll i och konsekvenser av exploateringsavtal

I planbeskrivningen anges att ett exploateringsavtal ska tecknas i senare skede. Det anges också att avtalet ska reglera parterna åtaganden i samband med planens genomförande.

Lagstiftningen kring genomförandeavtal innebär att om avsikten är att teckna exploateringsavtal ska kommunen enligt 4 kap. 33 § tredje stycket andra meningen PBL redovisa avtalens huvudsakliga innehåll liksom konsekvenserna av att planen helt eller delvis genomförs med stöd av ett eller flera sådana avtal i planbeskrivningen. Detta ska enligt 5 kap. 13 § andra stycket PBL göras redan i samrådsskedet.

Lantmäteriet konstaterar att lagstiftaren har avsett att exploatörens samtliga åtaganden ska redovisas på en översiktlig nivå, men där det ändå ska gå att bedöma vad åtagandena innebär. Lantmäteriet bedömer att handlingarna i dess nuvarande skick inte är tillräckligt tydliga och behöver därför kompletteras.

Redovisningen behöver enligt Lantmäteriets mening förbättras och vara mer konkret kring:

- vilka områden som avses för överlåtelser eller upplåtelser (helst redovisade på kartor)
- vilka fysiska anläggningar exploatören ska utföra och vilken standard de ska ha
- vilka olika kostnader som exploatören åtar sig att betala
- åtaganden om att betala eller inte kräva ersättningar
- tidplan för utbyggnad av de anläggningar som avtalet omfattar
- om exploatören ska ställa en säkerhet för åtaganden enligt avtalet

Lantmäteriet konstaterar vidare att det saknas redovisning av konsekvenserna av att kommunen avser att planen ska genomföras med stöd av exploateringsavtal, vilket måste redovisas. Lantmäteriet har som stöd till kommuner tagit fram ett material med information om regelverket vid ”Redovisning av genomförandeavtal i

planbeskrivning” och tre exempel på hur redovisning av innehåll och konsekvenser kan se ut i en planbeskrivning. Använd gärna detta material som inspiration. Ni hittar det via följande länk på lantmateriet.se

I detta fall är redovisningen inte så tydlig som krävs för att man ska kunna bedöma omfattningen av exploatörens samlade åtaganden genom att läsa planbeskrivningen. Lantmäteriets lagstadgade uppgift – att i samrådsskedet lämna råd till kommunen i de fall avtalsinnehållet förefaller strida mot reglerna i 6 kap. 40-42 § § PBL går därför inte att genomföra.

Kommunstyrelseförvaltningen kommentar:

Planbeskrivningen har kompletterats med en tydligare beskrivning av exploateringsavtalets innehåll.

3. Trafikverket 2026-03-03

Yttrandet i sin helhet:

Synpunkter på justerat utfartsförbud

Av beskrivningen framgår: ”Besöksparkeringens läge innebär att utfartsförbudet i det sydvästra hörnet av planområdet behöver utgå. För att nå besöksparkeringen föreslås enkelriktad trafik med infart eller utfart mot Göteborgsvägen. Infartens exakta läge behöver dock studeras vidare.” Väghållningsmyndigheten, Trafikverket Västra regionen, avstyrker att utfartsförbudet ändras för att möjliggöra ytterligare en anslutning mot den allmänna vägen, 1757, Göteborgsvägen. Trafikmängden vid utfarten är hög utmed vägen med ca 5300 fordon/dygn (mätår 2016). Det finns en befintlig anslutning till en parkering mycket nära den föreslagna vilket innebär att radierna kommer gå i varandra. Dessutom kommer förmodligen trafikanter korsa spärrområdet som finns utmed vägen i anslutning till cirkulationsplatsen.

Sammantaget, befintlig anslutning, cirkulationsplats och mycket trafik gör att vi avstyrker förslaget om ny anslutning. Alternativet är att samordna med den befintliga anslutningen och parkeringen som ligger väster om fastigheten

alternativt att ansluta mot lokalvägen; Gästgivarevägen. Det finns idag befintliga parkeringar i närheten, vid Bollebygds Tingshus, på torget och pendelparkeringen.

Förslag till förändrat väghållaransvar; gång- och cykelväg

När exploatering sker vid allmän väg blir det ofta problematiskt för Trafikverket att underhålla med sina stora fordon då exploatering förändrar trafikflödena på de allmänna vägarna i stor eller större omfattning. Karaktären på vägen går eller ibland har gått över till gata när det är inne i städer och då blir det svårare och svårare för Trafikverket att sköta allmänna vägar.

Enligt projektet Rätt avgränsat vägnät RäV (ett projekt mellan Trafikverket, Sveriges kommuner och regioner samt Riksförbundet enskilda vägar) kom de överens om att i hela landet bör kommuner hålla vägar inom planlagt område i tätorter, förutom de övergripande som oftast är europavägar och andra större viktigare vägar. Trafikverket ser således positivt på att kommuner tar över väghållningen med dess väganordningar före dess att exploatering sker.

Trafikverket har tidigare lyft till kommunen att det vore lämpligast om kommunen ägde både väg, gång-och cykelväg, allé mm i centrala delen av Bollebygd centrum och kommunen håller på att se över hur det kan lösas. Trafikverket har gjort en överenskommelse med kommunen gällande den prickade sträckan som ses på bilden nedan (utklipp från Nationell vägdatabas NVDB). Det innebär att där det är rött med svarta prickar sköts den delen av kommunen, och där det är blått med svarta prickar sköts det av Trafikverket men ägoförhållanderna är de motsatta. Orsaken till den skötselförändringen är att kommunen har verksamheter som ställer ut sina ägodelar på trottoaren (uteservering och/eller reklam mm) på den i kartan rödprickade gång-och cykelvägen därmed få kommunen sköta den delen och Trafikverket ta omhand om cykel och gångstråket.

Vidare har liknande överenskommelse gjorts med kommunen längsmed gång- och cykelvägen intill Rävlandavägen, väg 527, för att skapa en enhetlig och effektivare skötsel året runt. Se bild ”Förslag på övertagandesträcka” nedan. Sträckan Trafikverket föreslår att kommunen tar över skötsel av väg, gång- och cykelväg med passager samt allé är inom området som har markerats med orange.

Förslag på övertagandesträcka:

Avsaknad av uppskattad framtida trafik

Trafikverket saknar beskrivning av hur mycket trafik som exploateringen uppskattas generera. Planhandlingen bör kompletteras med sådana uppgifter till granskningsskedet.

Kommunstyrelseförvaltningen kommentar:

Utfartsförbudet har återinförts längs med Göteborgsvägen på plankartan. Vidare har en uppskattning av exploateringens ökade trafikmängd tagits fram med hjälp av Trafikverkets trafikalstringsverktyg vilket i ett värsta scenario (med en stormarknad om 2100 kvm och 300 kvm detaljhandel) visar en ökning om 680 resor/dag med bil, om lokalytan istället delas mellan detaljhandel, kontor och en närbutik blir ökningen ungefär 500 resor/dag med bil. Gällande plan skulle enligt trafikalstringsverktyget innebära en ökning med ca 270 resor/dag med bil. Idag är det cirka 5300 fordon (ÅDT) på Göteborgsvägen. Med gällande plan skulle det bli cirka 5600 fordon och med ändringen cirka 6000 fordon (ÅDT).

Vad gäller väghållaransvar är det en fråga som inte kan hanteras inom planprocessen utan får föras vidare med förvaltningen separat.

4. SGI 2026-03-09

Yttrandet i sin helhet:

SGI har tidigare yttrat sig både under samråds och granskningsskede för befintlig detaljplan. I senaste yttrande [3] framförde vi att WSP hade gjort bedömningen att stödmuren nedanför Göteborgsvägen är stabil och ett eventuellt ras kommer inte att beröra planområdet. Vidare var det enligt WSP inte några tecken på aktiva erosionsprocesser som skulle kunna påverka ravinbildningen i samma område. Stabilitetsproblem i andra delar av planområdet hade behandlats redan i samrådsskedet.

Vi gav några rekommendationer angående vidare bevakning av stödmuren och utläggning av erosionsskydd, men hade inga invändningar mot planförslaget förutsatt att erosionsskyddet utläggs. De utförda ändringarna i aktuellt skede innebär en viss ökning i laster jämförd med tidigare planförslag, men vi anser att det inte påverkar stabiliteten och WSP:s tidigare bedömning att det finns ingen risk för skred och ras i området gäller fortfarande. Vi har därmed inga nya invändningar mot ändringen av planförslaget.

Kommunstyrelseförvaltningen kommentar:

Synpunkten noteras.

5. Södra Älvsborgs Räddningstjänst 2026-02-12

Yttrandet i sin helhet:

Räddningstjänsten har följande synpunkter:

- Räddningstjänsten har inga synpunkter.
- Räddningstjänsten vill belysa att
  Om utrymning från byggnader förväntas ske med hjälp av räddningstjänstens utskjutsstegar får byggnaderna maximalt ha 11 meter till fönstrets eller balkongräckets nedre kant och endast innehålla bostäder, kontor, industri eller liknande.

Kommunstyrelseförvaltningen kommentar:

Synpunkten noteras.

Yttranden från övriga bolag och organisationer

6. Telia Company (Skanova) 2026-02-04

Yttrandet i sin helhet:

Skanova har inget att erinra mot detaljplanen.
Skanovas teleanläggningar/rättigheter berörs inte/påverkas inte av rubricerat planförslag.

Tvingas Skanova vidta undanflyttningsåtgärder eller skydda telekablar för att möjliggöra exploatering förutsätter Skanova att den part som initierar åtgärden även bekostar den.

Skanova önskar i ett tidigt skede medverka i planarbetet när detaljplanarbete påbörjas och kallas till samrådsmöten för det aktuella området för att kunna samordna nya ledningar.

Om så önskas kan ledningarna skickas digitalt i dwg-format för att infogas på plankartan. Kontakta ledningskollen.se

Kabelanvisning beställs via ledningskollen.se

För flytt av ledningar eller samordning gå in på Telia som nätägare

Kommunstyrelseförvaltningen kommentar:

Synpunkten noteras.

7. Vattenfall 2026-02-06

Yttrandet i sin helhet:

Vattenfall Eldistribution AB har elnätanläggningar inom närområde av aktuellt planområde bestående av 11 kV nätstation, svart kvadrat i kartbild (bilagd), 11 kV markkabel, röd streckad linje, 0,4 kV markkabel, blå streckad linje.

Vattenfall Eldistribution AB gör bedömningen att befintliga elnätanläggningar inte påverkas av ändring av detaljplanen.

Kommunstyrelseförvaltningen kommentar:

Synpunkten noteras.

Yttranden från sakägare

8. Strand AB/ Flässjum 1:111 2026-03-02

Yttrandet i sin helhet:

Fastighetsägaren vill härmed lämna följande synpunkter avseende den föreslagna lösningen för inlastning enligt samrådshandlingarna.

Den planerade infarten för inlastning vid parkeringen har en begränsad yta, vilket innebär en risk för att lastbilstrafik inkräktar på allmän väg samt infart till parkering på Flässjum 12:65.

En mer ändamålsenlig lösning bedöms vara att anordna en gemensam lastyta för Systembolaget, ICA samt eventuell tillkommande butik. Detta skulle minska behovet av omfattande vändytor som annars riskerar att inkräkta på allmän väg eller angränsande fastigheter. Förslagsvis kan ett antal parkeringsplatser i anslutning till inlastningen tas bort för att möjliggöra en större, gemensam och mer funktionell lastyta. Det är då av stor vikt att området anläggs i samma nivå som grannfastigheten Flässjum 1:111 samt att stolpar eller liknande hinder inte uppförs, då detta kan försvåra manövrering.

Vidare bör lastytan i detta hörn asfalteras. Material såsom gatsten eller liknande bedöms inte vara lämpliga med hänsyn till den belastning som tung lastbilstrafik medför.

Kommunstyrelseförvaltningen kommentar:

Kommunstyrelseförvaltningen tackar för framförda synpunkter. Planändringen kommer inte att försvåra möjligheten till en gemensam trafik- och lastlösning utan möjliggör för en gemensam lösning.

Yttranden från övriga

9. Fastighet/adress 2026-03-08

Yttrandet i sin helhet:

Jag vill lämna några synpunkter kring den planerade bebyggelsen på fastigheten Flässjum 1:7, Malmgården.

Jag bor precis bakom den planerade byggnaden.

Bollebygds centrum upplevs idag som ganska tomt och livlöst. Flera av mina vänner och kollegor från Göteborg och Borås som har besökt eller passerat genom orten reagerar ofta på detta, anledningen är butiker som står tomma, byggnader som inte underhålls och inga naturliga och trygga ytor för folk att umgås i, förutom skattegårdsparken (vilken många uppskattar) utöver detta finns några bänkar utanför ICA och Hemköp och det ger ingen trygg och trevlig känsla

av centrum, vilket även har påpekats av arkitekter och interiördesigners som ni tagit in för att prata om just stadsmiljö.

Jag har även visat detaljplanen och bild på föreslagen byggnad för några kollegor som funderat på att flytta till Bollebygd. När de samtidigt sett hur centrum ser ut idag har flera börjat tänka om, speciell med tanke på om framtida projekt kommer vara i stil med denna byggnad. Reaktionen har varit att de inte vill bo i en miljö som upplevs som tät och storskalig med höga betonghus, liknande det man ser i vissa delar av t.ex. Tuve, Biskopsgården, Kungälv eller Partille.
Dessa exempel var ansedda som trygga och trevliga orter men upplevs idag som trångbebodda och otrygga, en del av detta har varit betongkomplexen som är byggda på senare tid.

Det som lockar människor att flytta till Bollebygd är snarare känslan av landsbygd, närheten till naturen och möjligheten att bo lugnt och tryggt en bit utanför storstaden med bra kollektivtrafik och som är familjevänligt, det finns naturnära områden som man kan se när man är i bygden. Många vill att barn ska kunna växa upp i en miljö där det finns öppna ytor, grönska och en känsla av frihet, inte en miljö som domineras av stora betongbyggnader, asfalt och tomma lokaler. Det är en extremt viktig punkt som folk ser när dom vill flytta hit. Även jag själv tycker att samhället blir mindre värt, tråkigare och samma som dom andra exemplen där man gjort detta misstag.

Jag förstår att centrum behöver utvecklas och att en viss förtätning är positiv men det finns sätt att göra detta utan att skapa byggnader som upplevs som stora murar i stadsbilden. Den byggnad som föreslås i planen riskerar att få just den effekten. Ett exempel som ofta nämns i diskussioner är Partille, där många upplever att ny bebyggelse blivit alltför fyrkantig och massiv, vilket inte bidrar till en varm eller trivsam miljö.

Ett annat bekymmer är att många lokaler i centrum redan idag står tomma eller är stängda stora delar av tiden. En anledning som ofta lyfts i samtal med boende och företagare är höga hyror som idag hämmar utvecklingen och gör det svårt för mindre verksamheter att etablera sig och överleva. Risken finns därför att fler

lokaler i nya byggnader inte fylls med verksamhet utan i stället bidrar till fler tomma lokaler, särskilt om hyrorna förbli höga, problemen försvinner inte bara för att man bygger fler lokaler.

Upplever också att en byggnad på exempelvis tre våningar hade varit en mer naturlig övergång i miljön och bättre anpassad till omgivningen, då det fortfarande kommer finnas luft i centrum, många fastighetsägaren pratat med anser detta med. Den föreslagna höjden riskerar däremot att upplevas som en dominerande mur i centrum. Som ni själva skriver i stadsplanen försvinner även yta för folk att umgås. Sådana här komplex blir alltid en isolerande faktor i närområdet, jag vet, för jag har bott i en liknande byggnad i Klippan, Göteborg, detta går även att se på Lindholmen och i Partille samt Kungälv. Man kan välja att bygga så att boende och kringboende ser en social plattform, vilket man inte gjort i detta fall.
För andra runt om försvinner en hel del av utsikten och det man kommer se är denna dominerande mur.

Min förhoppning är därför att kommunen tar hänsyn till hur bebyggelsen upplevs i skala och utformning samt för social utveckling av samhället, då reaktioner från folk är det raka motsatta till det man försöker förmedla i detaljplanen och att man försöker utveckla centrum på ett sätt som behåller Bollebygds karaktär eller utvecklar den positivt, som en naturnära och trygg plats att bo på där man kan ha ett tryggt familjeliv.

Kommunstyrelseförvaltningen kommentar:

Kommunstyrelseförvaltningen tackar för framförda synpunkter. Förvaltningen vill påminna om att samrådsförslaget gäller en ändring av en redan gällande detaljplan. Den ändring som förslaget innebär går i linje med gällande detaljplans syfte och innebär endast en mindre justering av den exploatering som detaljplanen redan medger.

Tomten utgörs idag av en outnyttjad yta centralt i Bollebygd som inte medför några sociala värden utan uppfattas som ödslig. Ett nytt bostadskvarter samt nya lokalytor kan bidra positivt till utvecklingen genom att öka människors närvaro

och rörelse i området. Ett utökat befolkningsunderlag kan även förbättra förutsättningarna för att de butikslokaler som idag står tomma ska kunna attrahera långsiktigt hållbara verksamheter.

MEDVERKANDE

Samrådsredogörelsen har tagits fram av kommunstyrelseförvaltningen, Bollebygds kommun genom Anna Dahlbäck, planarkitekt på plan- och exploateringsenheten samt genom Emelie Göransson, arkitekt på Mareld AB.

7. Anläggningsarrende Buagärde 1:2, 1:9 KS2025/289

§126 KS2025/289

Anläggningsarrende Buagärde 1:2, 1:9

Beslut

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

1. Kommunstyrelsen beslutar att avvakta med att besluta i frågan om godkännande av om arrendet har återlämnats i enlighet med arrendeavtal SBN2016/202-4 till dess att miljöärenden BMN-2026-19 och BMN-2025-508 har avslutats och erforderliga beslut har vunnit laga kraft. Beslut i frågan ska dock fattas senast i april 2028.
2. Kommunstyrelsen beslutar att ålägga arrendatorn att med teknisk dokumentation redovisa hur markförändringar inom arrendeområdet har genomförts under arrendetiden. Redovisning ska vara inkommen till kommunen senast 31 oktober 2026.

Ärendet

Kommunstyrelsen beslutade den 2 december 2025 (KS2025/289-4) att säga upp arrendeavtalet (SBN2016/202-4), nedan kallat avtalet, mellan kommunstyrelsen i egenskap av fastighetsägare, nedan kallad kommunen, och Fraktkedjan AB, nedan kallad arrendatorn. Verksamhetsutövare inom arrendeområdet är Massoptimering Väst AB, nedan kallad verksamhetsutövaren. Avtalstiden löpte ut den 30 juni 2026.

Den 2 juni 2026 genomförde kommunen och verksamhetsutövaren ett gemensamt platsbesök för att kontrollera i vilken omfattning arrendatorn hade påbörjat sina åtaganden med anledning av arrendeavtalets upphörande. Efter platsbesöket lät kommunen genomföra en oberoende okulär besiktning av arrendeområdet. Besiktningen genomfördes den 29 juni 2026 och resulterade i ett besiktningsutlåtande där elva anmärkningar identifierades. Besiktningsutlåtandet återfinns i sin helhet i beslutsunderlaget.

Under arrendeperioden har marknivåer på området förändrats. Kommunen behöver i sin roll som markägare ha god kännedom om arrendeområdets nuvarande kondition. Teknisk dokumentation från genomförda markåtgärder efterfrågas därför från arrendatorn som redovisar markbearbetning och upphöjning av marknivåer inom arrendeområdet. Teknisk dokumentation innefattar handlingar som exempelvis höjdredovisning i form av sektioner, planritningar, materialbeskrivning av fyllnadsmassor samt stabilitetsredogörelse.

Bygg- och miljönämnden handlägger för närvarande pågående tillsynsärenden enligt miljöbalken som berör arrendeområdet. Ärenden behöver hanteras inom ramen för gällande tillsynsprocess utan påverkan från kommunen i dess roll som fastighetsägare. I nuläget är verksamhetsutövaren utpekad som ansvarig part i dessa ärenden. Mot denna bakgrund bedöms det inte vara lämpligt att kommunen genomför egna undersökningar eller vidtar åtgärder som kan påverka ansvarsfrågan eller försvåra den fortsatta handläggningen av tillsynsärenden.

Mot bakgrund av pågående tillsynsärenden bedöms det inte vara möjligt att i nuläget ta ställning till om arrendeområdet har återlämnats i enlighet med avtalets villkor. Frågor om eventuella miljömässiga brister och

ansvarsförhållanden är föremål för prövning inom bygg- och miljönämndens handläggning och kan ha betydelse för bedömningen av om arrendatorns och verksamhetsutövarens förpliktelser har fullgjorts. Kommunen bör därför avvakta med att godkänna återlämnandet av arrendeområdet till dess att miljöärenden har avslutats och erforderliga beslut har vunnit laga kraft. Först därefter kan en samlad bedömning göras av om arrendeområdet har återlämnats i enlighet med avtalets villkor.

Beslutet medför inga ökade kostnader för kommunen. Bygg- och miljönämndens myndighetsutövning behöver ske utan påverkan från fastighetsägaren. För att undvika risktaganden och säkerställa att ansvaret för en framtida sanering fortsatt ska ligga på den som utfört de eventuellt miljöbelastande åtgärderna inom området behöver beslutet fattas. Parallellt pågår en översyn av de ekonomiska och juridiska förutsättningarna för kommunen i frågan.

Kommunstyrelseförvaltningen bedömer att kommunstyrelsen bör avvakta med att ta ställning till om arrendeområdet har återlämnats i enlighet med arrendeavtal SBN2016/202-4. Detta eftersom det pågår tillsynsärenden enligt miljöbalken som kan påverka bedömningen av såväl eventuella brister inom arrendeområdet som ansvarsförhållandena mellan berörda parter. Först när miljöärenden BMN-2026-19 och BMN-2025-508 har avslutats och erforderliga beslut har vunnit laga kraft finns förutsättningar för kommunstyrelsen att göra en slutlig och samlad bedömning av om arrendet har återlämnats i enlighet med avtalets villkor.

Jäv
Stefan Hederdal (M) anmäler jäv och deltar inte i handläggning och beslut av

ärendet.

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen beslutar att avvakta med att besluta i frågan om godkännande av om arrendet har återlämnats i enlighet med arrendeavtal SBN2016/202-4 till dess att miljöärenden BMN-2026-19 och BMN-2025-508 har avslutats och erforderliga beslut har vunnit laga kraft. Beslut i frågan ska dock fattas senast i april 2028.
2. Kommunstyrelsen beslutar att ålägga arrendatorn att med teknisk dokumentation redovisa hur markförändringar inom arrendeområdet har genomförts under arrendetiden. Redovisning ska vara inkommen till kommunen senast 31 oktober 2026.

Beslutsgång
Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Beslutsunderlag
- Hantering av arrenderad mark
- Utlåtande besiktning Buagärde 260629

Skickas till
Kommunstyrelsen

Paragrafen är justerad

Buagärde 1:2 & 1:9

Bollebygd

Besiktning av markanläggning

Typ av besiktning (1)
Konditionsbesiktning

Besiktningens omfattning (2)
Iordningsställande av ytor efter verksamhet, uppfyllnad

Infartsväg och anslutande skogsvägar

Tid för besiktningen (3)
Besiktningen påbörjades 260629 och avslutades samma dag

Objektet samt parterna (4)

Objektet	Anläggning för avfallshantering
Beställare/markägare	Bollebygds kommun
Verksamhetsutövare	Massoptimering väst AB

Besiktningsman (5)
Besiktningsman utsedd av beställaren
Lars Kiborg (KKDAB)

Närvarande (6)
ingen

Sättet för kallelse till besiktningen (7)
Via mail från beställaren

Tidigare besiktningar och provningar (9)
Kontrollprovtagningar enligt särskilda protokoll (bifogas ej)

Handlingar och andra överenskommelser (10)
Upplåtelseavtal med bilagor

Delar som inte är åtkomliga för besiktning (11)
Underbyggnad och föroreningsgrader

Observationer för vilka besiktningsmannen anser verksamhetsutövaren ansvarig samt övriga observationer (13)

Okulärt överyta via promenad över området:

Allmänt

1. Generellt relativt städat intryck (ej fel)
2. Infartsväg och anslutande skogsvägar utan anmärkning

Lägre planen

3. I stort utan anmärkning. Inga synliga föroreningar eller anmärkningsvärda massor.
4. Ytskikt utgörs av grus, sand och jord
5. Uppfyllnader har skett i området. Oklart vilken typ av massor som använts.

Övre planen och direkt anslutande platåer mot väster

6. Större lager av uppfyllnad bedöms vara utförda jämfört omgivande mark. Oklart vilken typ av massor som använts.
7. Som slitlager utgörs delvis av asfaltskross. Detta ligger kvar på platån och ställvis över hela ytan finns inslag av riven asfalt inblandat i grus och jordmassorna.
8. Vissa inslag av betongrester förekommer.
9. Mot sydväst är utfyllnaden utförd i platåer. Det är relativt mycket asfaltsrester i överbyggnaden och i slänter. Även betongrester förekommer.
10. På några platser i slänterna mot väster har lös lera tippats, denna har runnit ner mot lågpunkterna.
11. I lågpunkter samlas vatten som uppvisar stor grumlighet.
12. Avgränsande vallar mot väster och söder utan anmärkning.
13. Schakt- fyllplan för upplagda mängder finns ej att tillgå (U)
14. Övriga observationer: Se dalux-sammanställning

Bristfälligheter och anmärkningar för vilka besiktningsmannen inte anser verksamhetsutövaren ansvarig (14)

Evt punkt noterad med (B) -

Förhållande med vilkas slutliga bedömande bör anstå till besiktning vid senare tillfälle (15)

Evt miljöprovtagning och gränskontroll om sådant bestäms

Fel (enl 13) vilka hänskjuts till särskild utredning (16)

Evt pkt noterad med (U) Med schakt- och fyllnadsplan avses en geodetisk mätning med mängdberäkning av fyllnadsmassor.

Besiktningskostnadens fördelning (21)

Bollebygds kommun betalar för denna besiktning

Av beställaren gjord anmärkning, som enligt besiktningsmannens mening inte utgör fel (23)

-

Parternas överenskommelse om när fel skall vara avhjälpta (24)

Enl senare ök

Övriga noteringar

Dalux-sammanställning bifogad

Sändlista (25)

Beställaren

---slut---

Besiktningsman Lars Kiborg

Iakttagelse

BA11 • Besiktningsanmärkning

Byggadministratör Peter Sörensson AB

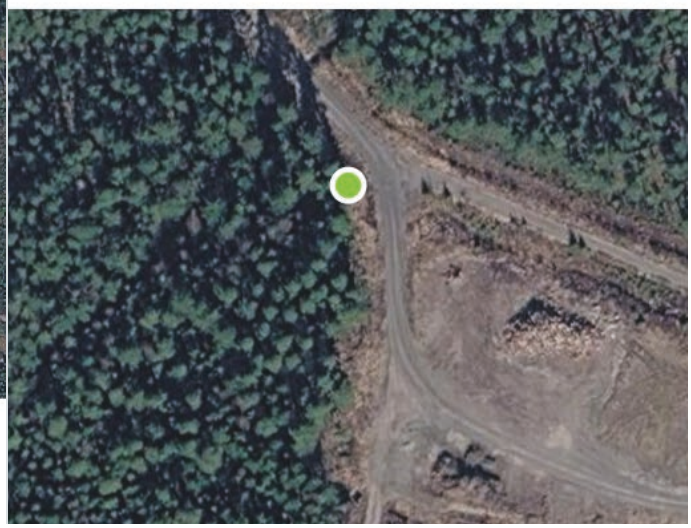
Projekt	Buagärde 1.2 - 1.9 (PID 2814)
Projektnr.	2814
Byggnad	Buagärde 1.2 - 1.9
Plan	Landskap
Ritning	Buagärde 1.2 1.9

Entreprenad	Entreprenadbesiktning
Arbetsflöde	03 Entreprenadbesiktning Mark
Skapades	29 jun 2026, 10:12
Deadline	-
Skapad av	Lars Kiborg, Kiborg konsult & design AB
Ansvarig	Karl Fjällglim, Bollebyggds Kommun

Markering	E

Typ av besiktning	Efterbesiktning

29 jun 2026, 10:12

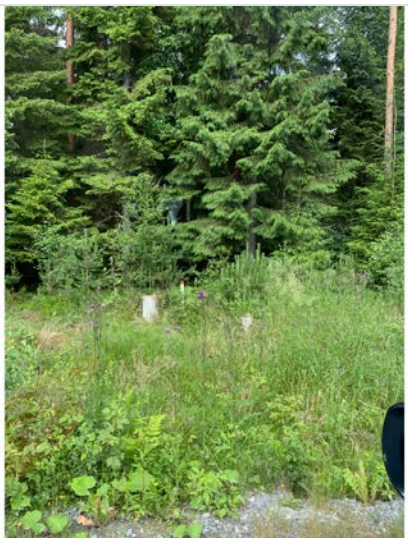
Tilldelad till Bollebyggds Kommun

Skapad av	Lars Kiborg, Kiborg konsult & design AB
Tilldelade	karl.fjallglim@bollebygd.se, Bollebyggds Kommun
Ämne	Iakttagelse
Beskrivning	Grundvattenrör(?)

Iakttagelse

BA11 • Besiktningsanmärkning

Byggadministratör
Peter Sörensson AB

1.1

Iakttagelse

BA10 • Besiktningsanmärkning

Byggadministratör Peter Sörensson AB

Projekt	Buagärde 1.2 - 1.9 (PID 2814)
Projektnr.	2814
Byggnad	Buagärde 1.2 - 1.9
Plan	Landskap
Ritning	Buagärde 1.2 1.9

Entreprenad	Entreprenadbesiktning
Arbetsflöde	03 Entreprenadbesiktning Mark
Skapades	29 jun 2026, 09:46
Deadline	-
Skapad av	Lars Kiborg, Kiborg konsult & design AB
Ansvarig	Karl Fjällglim, Bollebyggds Kommun

Markering	E

Typ av besiktning	Efterbesiktning

29 jun 2026, 09:46

Tilldelad till Bollebyggds Kommun

Skapad av	Lars Kiborg, Kiborg konsult & design AB
Tilldelade	karl.fjallglim@bollebygd.se, Bollebyggds Kommun
Ämne	Iakttagelse
Beskrivning	Damm. Rör uppstickande och lösa i slänt

Iakttagelse

BA10 • Besiktningsanmärkning

Byggadministratör
Peter Sörensson AB

1.1

Iakttagelse

BA9 • Besiktningsanmärkning

Byggadministratör Peter Sörensson AB

Projekt	Buagärde 1.2 - 1.9 (PID 2814)
Projektnr.	2814
Byggnad	Buagärde 1.2 - 1.9
Plan	Landskap
Ritning	Buagärde 1.2 1.9

Entreprenad	Entreprenadbesiktning
Arbetsflöde	03 Entreprenadbesiktning Mark
Skapades	29 jun 2026, 09:35
Deadline	-
Skapad av	Lars Kiborg, Kiborg konsult & design AB
Ansvarig	Karl Fjällglim, Bollebyggds Kommun

Markering	E

Typ av besiktning	Efterbesiktning

29 jun 2026, 09:35

Tilldelad till Bollebyggds Kommun

Skapad av	Lars Kiborg, Kiborg konsult & design AB
Tilldelade	karl.fjallglim@bollebygd.se, Bollebyggds Kommun
Ämne	Iakttagelse
Beskrivning	Lakvatten. Grumligt

1.2

1.1

Iakttagelse

BA8 • Besiktningsanmärkning

Byggadministratör Peter Sörensson AB

Projekt	Buagärde 1.2 - 1.9 (PID 2814)
Projektnr.	2814
Byggnad	Buagärde 1.2 - 1.9
Plan	Landskap
Ritning	Buagärde 1.2 1.9

Entreprenad	Entreprenadbesiktning
Arbetsflöde	03 Entreprenadbesiktning Mark
Skapades	29 jun 2026, 09:32
Deadline	-
Skapad av	Lars Kiborg, Kiborg konsult & design AB
Ansvarig	Karl Fjällglim, Bollebyggds Kommun

Markering	E

Typ av besiktning	Efterbesiktning

29 jun 2026, 09:32

Tilldelad till Bollebyggds Kommun

Skapad av	Lars Kiborg, Kiborg konsult & design AB
Tilldelade	karl.fjallglim@bollebygd.se, Bollebyggds Kommun
Ämne	Iakttagelse
Beskrivning	Uppfyllnader, vallar, instängt vatten. Sårigt intryck interrängen

Iakttagelse

BA8 • Besiktningsanmärkning

Byggadministratör
Peter Sörensson AB

1.3

1.2

1.1

Iakttagelse

BA7 • Besiktningsanmärkning

Byggadministratör Peter Sörensson AB

Projekt	Buagärde 1.2 - 1.9 (PID 2814)
Projektnr.	2814
Byggnad	Buagärde 1.2 - 1.9
Plan	Landskap
Ritning	Buagärde 1.2 1.9

Entreprenad	Entreprenadbesiktning
Arbetsflöde	03 Entreprenadbesiktning Mark
Skapades	29 jun 2026, 09:30
Deadline	-
Skapad av	Lars Kiborg, Kiborg konsult & design AB
Ansvarig	Karl Fjällglim, Bollebyggds Kommun

Markering	E

Typ av besiktning	Efterbesiktning

29 jun 2026, 09:30

Tilldelad till Bollebyggds Kommun

Skapad av	Lars Kiborg, Kiborg konsult & design AB
Tilldelade	karl.fjallglim@bollebygd.se, Bollebyggds Kommun
Ämne	Iakttagelse
Beskrivning	Utfyllnad gjord mot nordväst. Bl a lösa lermassor, blick, ställvis geotextil och trärester inblandat

Iakttagelse

BA7 • Besiktningsanmärkning

Byggadministratör
Peter Sörensson AB

1.1

Iakttagelse

BA6 • Besiktningsanmärkning

Byggadministratör Peter Sörensson AB

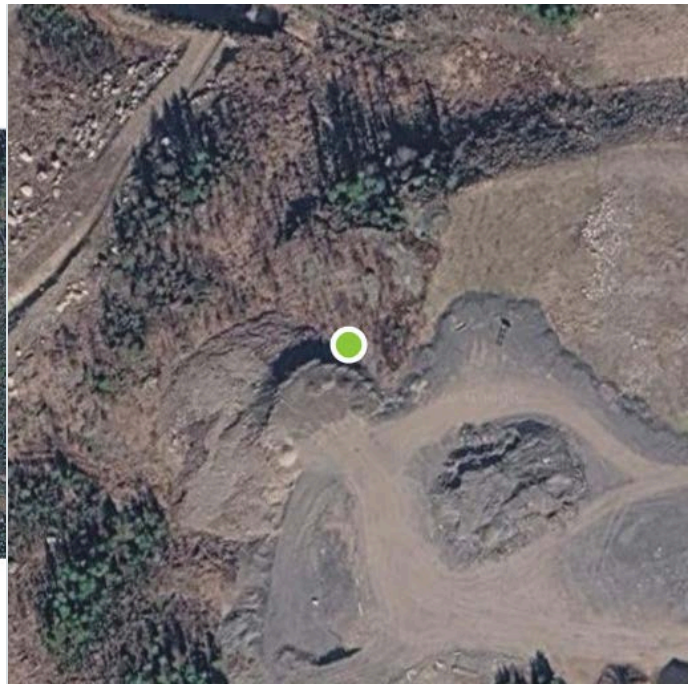
Projekt	Buagärde 1.2 - 1.9 (PID 2814)
Projektnr.	2814
Byggnad	Buagärde 1.2 - 1.9
Plan	Landskap
Ritning	Buagärde 1.2 1.9

Entreprenad	Entreprenadbesiktning
Arbetsflöde	03 Entreprenadbesiktning Mark
Skapades	29 jun 2026, 09:27
Deadline	-
Skapad av	Lars Kiborg, Kiborg konsult & design AB
Ansvarig	Karl Fjällglim, Bollebyggds Kommun

Markering	E

Typ av besiktning	Efterbesiktning

29 jun 2026, 09:27

Tilldelad till Bollebyggds Kommun

Skapad av	Lars Kiborg, Kiborg konsult & design AB
Tilldelade	karl.fjallglim@bollebygd.se, Bollebyggds Kommun
Ämne	Iakttagelse
Beskrivning	Platåer byggda i väster. Hela ytan/körvägar klädda med asfaltskross

Iakttagelse

BA6 • Besiktningsanmärkning

Byggadministratör
Peter Sörensson AB

1.1

1.2

1.3

Iakttagelse

BA5 • Besiktningsanmärkning

Byggadministratör Peter Sörensson AB

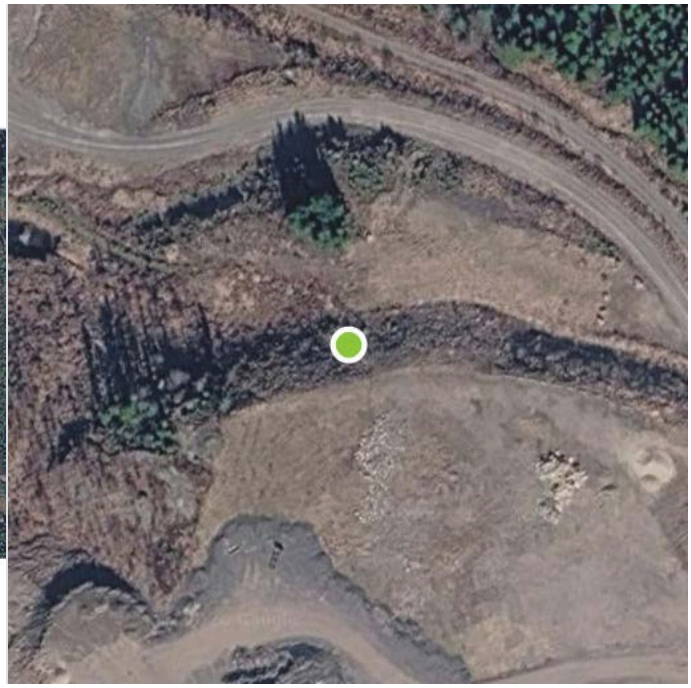
Projekt	Buagärde 1.2 - 1.9 (PID 2814)
Projektnr.	2814
Byggnad	Buagärde 1.2 - 1.9
Plan	Landskap
Ritning	Buagärde 1.2 1.9

Entreprenad	Entreprenadbesiktning
Arbetsflöde	03 Entreprenadbesiktning Mark
Skapades	29 jun 2026, 09:21
Deadline	-
Skapad av	Lars Kiborg, Kiborg konsult & design AB
Ansvarig	Karl Fjällglim, Bollebyggds Kommun

Markering	E

Typ av besiktning	Efterbesiktning

29 jun 2026, 09:21

Tilldelad till Bollebyggds Kommun

Skapad av	Lars Kiborg, Kiborg konsult & design AB
Tilldelade	karl.fjallglim@bollebygd.se, Bollebyggds Kommun
Ämne	Iakttagelse
Beskrivning	Lupiner i släntmassor allmänt

Iakttagelse

BA4 • Besiktningsanmärkning

Byggadministratör Peter Sörensson AB

Projekt	Buagärde 1.2 - 1.9 (PID 2814)
Projektnr.	2814
Byggnad	Buagärde 1.2 - 1.9
Plan	Landskap
Ritning	Buagärde 1.2 1.9

Entreprenad	Entreprenadbesiktning
Arbetsflöde	03 Entreprenadbesiktning Mark
Skapades	29 jun 2026, 09:18
Deadline	-
Skapad av	Lars Kiborg, Kiborg konsult & design AB
Ansvarig	Karl Fjällglim, Bollebyggds Kommun

Markering	E

Typ av besiktning	Efterbesiktning

29 jun 2026, 09:18

Tilldelad till Bollebyggds Kommun

Skapad av	Lars Kiborg, Kiborg konsult & design AB
Tilldelade	karl.fjallglim@bollebygd.se, Bollebyggds Kommun
Ämne	Iakttagelse
Beskrivning	Marksten av betong

Iakttagelse

BA4 • Besiktningsanmärkning

Byggadministratör
Peter Sörensson AB

1.1

Iakttagelse

BA3 • Besiktningsanmärkning

Byggadministratör Peter Sörensson AB

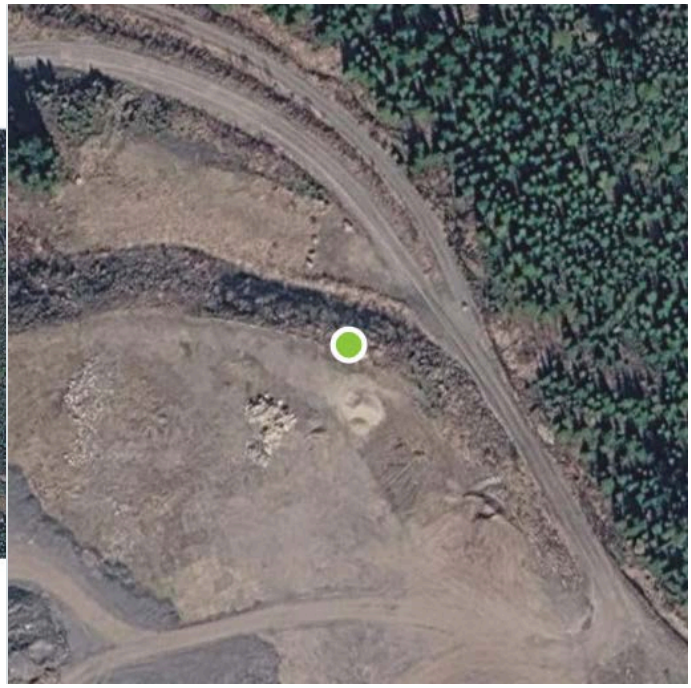
Projekt	Buagärde 1.2 - 1.9 (PID 2814)
Projektnr.	2814
Byggnad	Buagärde 1.2 - 1.9
Plan	Landskap
Ritning	Buagärde 1.2 1.9

Entreprenad	Entreprenadbesiktning
Arbetsflöde	03 Entreprenadbesiktning Mark
Skapades	29 jun 2026, 09:17
Deadline	-
Skapad av	Lars Kiborg, Kiborg konsult & design AB
Ansvarig	Karl Fjällglim, Bollebyggds Kommun

Markering	E

Typ av besiktning	Efterbesiktning

29 jun 2026, 09:17

Tilldelad till Bollebyggds Kommun

Skapad av	Lars Kiborg, Kiborg konsult & design AB
Tilldelade	karl.fjallglim@bollebygd.se, Bollebyggds Kommun
Ämne	Iakttagelse
Beskrivning	Asfaltskakor

Iakttagelse

BA3 • Besiktningsanmärkning

Byggadministratör
Peter Sörensson AB

1.1

Iakttagelse

BA2 • Besiktningsanmärkning

Byggadministratör Peter Sörensson AB

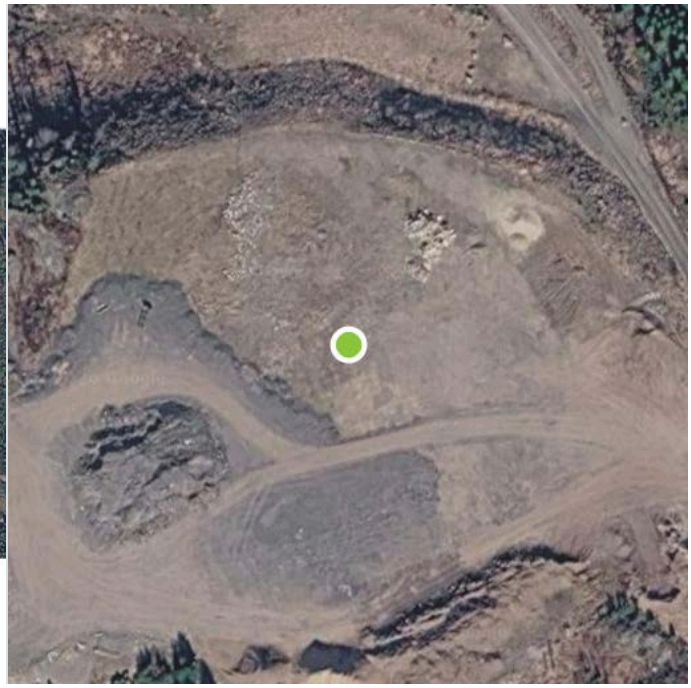
Projekt	Buagärde 1.2 - 1.9 (PID 2814)
Projektnr.	2814
Byggnad	Buagärde 1.2 - 1.9
Plan	Landskap
Ritning	Buagärde 1.2 1.9

Entreprenad	Entreprenadbesiktning
Arbetsflöde	03 Entreprenadbesiktning Mark
Skapades	29 jun 2026, 09:15
Deadline	-
Skapad av	Lars Kiborg, Kiborg konsult & design AB
Ansvarig	Karl Fjällglim, Bollebyggds Kommun

Markering	E

Typ av besiktning	Efterbesiktning

29 jun 2026, 09:15

Tilldelad till Bollebyggds Kommun

Skapad av	Lars Kiborg, Kiborg konsult & design AB
Tilldelade	karl.fjallglim@bollebygd.se, Bollebyggds Kommun
Ämne	Iakttagelse
Beskrivning	Ytan/platån är höjd över omgivande mark. Oklar fyllning

Iakttagelse

BA1 • Besiktningsanmärkning

Byggadministratör Peter Sörensson AB

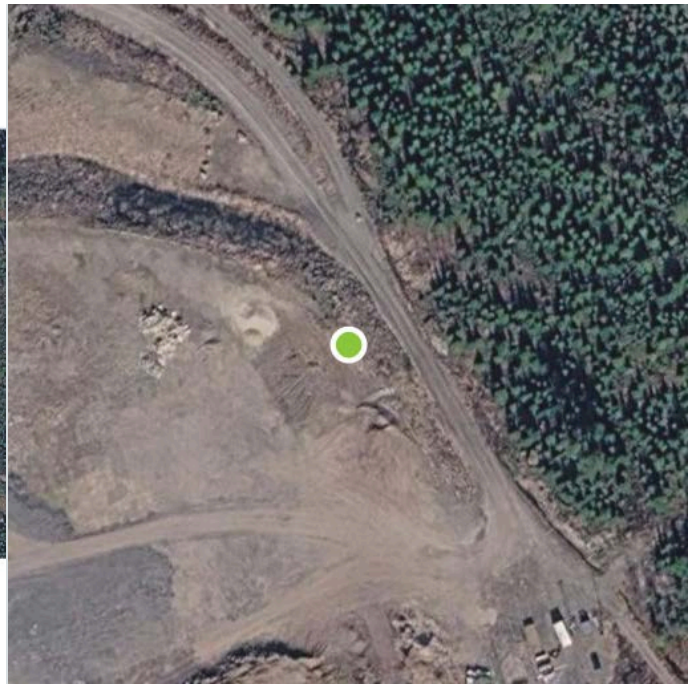
Projekt	Buagärde 1.2 - 1.9 (PID 2814)
Projektnr.	2814
Byggnad	Buagärde 1.2 - 1.9
Plan	Landskap
Ritning	Buagärde 1.2 1.9

Entreprenad	Entreprenadbesiktning
Arbetsflöde	03 Entreprenadbesiktning Mark
Skapades	29 jun 2026, 09:13
Deadline	-
Skapad av	Lars Kiborg, Kiborg konsult & design AB
Ansvarig	Karl Fjällglim, Bollebyggds Kommun

Markering	E

Typ av besiktning	Efterbesiktning

29 jun 2026, 09:13

Tilldelad till Bollebyggds Kommun

Skapad av	Lars Kiborg, Kiborg konsult & design AB
Tilldelade	karl.fjallglim@bollebygd.se, Bollebyggds Kommun
Ämne	Iakttagelse
Beskrivning	Yta/platå. Asfaltskross i överytan

Iakttagelse

BA1 • Besiktningsanmärkning

Byggadministratör
Peter Sörensson AB

1.1

8. Åtgärdsplan utifrån genomlysning av Buagärde KS2025/305

§127 KS2025/305

Åtgärdsplan utifrån genomlysning av Buagärde

Beslut

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar att följande åtgärder ska genomföras:

- Genomgång och förslag på revidering av kommunstyrelsens och teknik- och servicenämndens reglementen överlag men med extra fokus så att ansvar och förvaltning avseende arrendering; jordbruksarrende, bostadsarrende, anläggningsarrende och lägenhetsarrende, blir tydligt.

- Kommunstyrelsens delegeringsföreskrifter och delegeringsordning ska revideras så att arrendeavtal rörande miljöfarlig verksamhet som inte är så kallad U-verksamheter tydliggörs.

Undantag avseende miljöfarlig verksamhet där delegation också kan ges är arrenden/ nyttjanderätter som gäller enskilt avlopp. Enskilda avlopp hanteras av kommunen, bygg- och miljönämnden som delegerat till bygg- och miljöförvaltningen, och det är rimligt att kommunfullmäktige och kommunstyrelsen hanterar det på samma sätt.

- Rutin ska tas fram för att säkerställa att arrendeavtal skrivs och följs upp på ett sådant sätt att kommunen minimerar risk för ekonomisk och rättslig skada.

- Rutin ska tas fram för hur kommunicering mellan tillsynsmyndighet (bygg- och miljönämnden) och fastighets/markägare (kommunstyrelsen) ska ske i

ärenden där tillsynsmyndighet har ärende som berörd fastighets/markägaren.

Ärendet

Kommunstyrelsen beslutade vid sitt möte 2026-06-16, § 129, att ge kommunstyrelseförvaltningen i uppdrag att ta fram en åtgärdsplan utifrån de rekommendationer som fanns i rapporten ”Granskning av kommunens hantering av den verksamhet som bedrivits på fastigheterna Buagärde 1:2 och 1:9 samt Råssa 1:11” avseende kommunens ansvar som fastighetsägare. Utöver uppdraget att ta fram en åtgärdsplan beslutade kommunstyrelsen vid samma möte under samma paragraf att det ska genomföras en fördjupad granskning, av oberoende part, för att få en mer fullständig bild av projektets genomförande och kommunens ekonomiska risker.

Kommunstyrelsens delegeringsföreskrifter och delegeringsordning reviderades senast 2026-04-14 och då förtydligades det att enhetschef för plan- och exploateringsenheten samt mark- och exploaterings-ingenjör har på delegation mandat att ”Ingå avtal med extern part för servitut, ledningsrätt, nyttjande-rätt och arrenden inom kommunens fastigheter. Avtal för nyttjanderätt och arrenden får gälla max i 5 år”. Tillägg vid revideringen gjordes med följande kommentar ” Vid framtagande av arrenden eller nyttjanderätt ska delegaten samråda med kommunens jurist”.

Förvaltningens förslag är att kommunstyrelsens delegeringsföreskrifter och delegeringsordning reviderades ännu en gång och att det då tydliggörs vilka arrendeavtal som inte ska delegeras och det handlar om arrendeavtal där det ska

bedrivas miljöfarlig verksamhet utifrån A-, B-, och C-verksamheter. De olika verksamheterna kräver olika tillstånd och anmälningar.

- **A-verksamhet:** Tillståndsplikt hos mark- och miljödomstolen.
- **B-verksamhet:** Tillståndsplikt hos Länsstyrelsen.
- **C-verksamhet:** Anmälningsplikt till kommunens miljöförvaltning.
- **U-verksamhet:** Varken tillstånds- eller anmälningspliktig, men omfattas ändå av tillsyn.

Arrendeavtal som rör A- och B-verksamhet föreslås underställas kommunfullmäktige för beslut, då dessa kan anses vara av principiell karaktär, och C-verksamhet föreslås ligga under kommunstyrelsen för beslut. Arrendeavtal där det ska bedrivas så kallad U-verksamheter föreslås fortsatt ligga på delegation. Likaså arrenden/nyttjanderätter avseende enskilda avlopp. Utifrån punkt 9.6.12 i rapporten ”Kommunstyrelsen rekommenderas att säkerställa en tydlig och funktionell åtskillnad mellan den förvaltning som utövar miljötillsyn (bygg- och miljöförvaltningen) och den förvaltning som hanterar kommunens fastighetsägarintressen (kommunstyrelse-förvaltningen)” så nämner man under samma punkt att detta redan är genomfört i och med den omorganisation som trädde i kraft 2024.

Jäv
Stefan Hederdal (M) anmäler jäv och deltar inte i handläggning och beslut av ärendet.

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut
Kommunstyrelsen beslutar att följande åtgärder ska genomföras:

- Genomgång och förslag på revidering av kommunstyrelsens och teknik- och servicenämndens reglementen överlag men med extra fokus så att ansvar och förvaltning avseende arrendering; jordbruksarrende, bostadsarrende, anläggningsarrende och lägenhetsarrende, blir tydligt.

- Kommunstyrelsens delegeringsföreskrifter och delegeringsordning ska revideras så att arrendeavtal rörande miljöfarlig verksamhet som inte är så kallad U-verksamheter, det vill säga

A-, B-, och C-verksamheter underställs kommunfullmäktige (A- och B-verksamhet) eller kommunstyrelsen (C-verksamhet) för beslut och således inte ligger på delegation.
Undantag avseende miljöfarlig verksamhet där delegation också kan ges är arrenden/ nyttjanderätter som gäller enskilt avlopp. Enskilda avlopp hanteras av kommunen, bygg- och miljönämnden som delegerat till bygg- och miljöförvaltningen, och det är rimligt att kommunfullmäktige och kommunstyrelsen hanterar det på samma sätt.

- Rutin ska tas fram för att säkerställa att arrendeavtal skrivs och följs upp på ett sådant sätt att kommunen minimerar risk för ekonomisk och rättslig skada.

- Rutin ska tas fram för hur kommunicering mellan tillsynsmyndighet (bygg- och miljönämnden) och fastighets/markägare (kommunstyrelsen) ska ske i ärenden där tillsynsmyndighet har ärende som berörd fastighets/markägaren.

Ledamöternas förslag till beslut

Ulf Rapp (S) föreslår följande ändringsförslag: Kommunstyrelsens delegeringsföreskrifter och delegeringsordning ska revideras så att arrendeavtal rörande miljöfarlig verksamhet **tydliggörs** och följande stryks: ~~som inte är så kallad U-verksamheter, det vill sägaA, B, och C-verksamheter underställs kommunfullmäktige (A- och Bverksamhet) eller kommunstyrelsen (C-verksamhet) för beslut och således inte ligger på delegation.~~

Beslutsgång

Ordföranden frågar först om arbetsutskottet antar eller avslår Ulf Rapps (S) ändringsförslag och finner att det antas. Därefter frågar ordföranden om förslag till beslut i övriga delar kan antas och finner att så sker.

Beslutsunderlag

- Åtgärdsplan utifrån genomlysning av Buagärde 1:2 och 1:9 samt Råssa 1:1
- § 129 KS Genomlysning av Buagärde - återrapportering

Skickas till

Kommunstyrelsen

Paragrafen är justerad

BOLLEBYGDS KOMMUN

Tjänsteskrivelse

2026-08-25

Monica Holmgren | Kommundirektör

0734-64 70 01 |

monica.holmgren@bollebygd.se

Dnr KS2025/305-43

Kommunstyrelsen

Åtgärdsplan utifrån genomlysning av Buagärde 1:2 och 1:9 samt Råssa 1:1

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att följande åtgärder ska genomföras:

- Genomgång och förslag på revidering av kommunstyrelsens och teknik- och servicenämndens reglementen överlag men med extra fokus så att ansvar och förvaltning avseende arrendering; jordbruksarrende, bostadsarrende, anläggningsarrende och lägenhetsarrende, blir tydligt.

- Kommunstyrelsens delegeringsföreskrifter och delegeringsordning ska revideras så att arrendeavtal rörande miljöfarlig verksamhet som inte är så kallad U-verksamheter, det vill säga
  A-, B-, och C-verksamheter underställs kommunfullmäktige (A- och B verksamhet) eller kommunstyrelsen (C-verksamhet) för beslut och således inte ligger på delegation.

  Undantag avseende miljöfarlig verksamhet där delegation också kan ges är arrenden/ nyttjanderätter som gäller enskilt avlopp. Enskilda avlopp hanteras av kommunen, bygg- och miljönämnden som delegerat till bygg- och miljöförvaltningen, och det är rimligt att kommunfullmäktige och kommunstyrelsen hanterar det på samma sätt.

BOLLEBYGDS KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2026-08-25

- Rutin ska tas fram för att säkerställa att arrendeavtal skrivs och följs upp på ett sådant sätt att kommunenen minimera risk för ekonomisk och rättslig skada.

- Rutin ska tas fram för hur kommunicering mellan tillsynsmyndighet (bygg- och miljönämnden) och fastighets/markägare (kommunstyrelsen) ska ske i ärenden där tillsynsmyndighet har ärende som berörd fastighets/markägaren.

Ärendet

Kommunstyrelsen beslutade vid sitt möte 2026-06-16, § 129, att ge kommunstyrelseförvaltningen i uppdrag att ta fram en åtgärdsplan utifrån de rekommendationer som fanns i rapporten ”Granskning av kommunens hantering av den verksamhet som bedrivits på fastigheterna Buagärde 1:2 och 1:9 samt Råssa 1:11” avseende kommunens ansvar som fastighetsägare.

Utöver uppdraget att ta fram en åtgärdsplan beslutade kommunstyrelsen vid samma möte under samma paragraf att det ska genomföras en fördjupad granskning, av oberoende part, för att få en mer fullständig bild av projektets genomförande och kommunens ekonomiska risker.

Ekonomiska förutsättningar

Åtgärderna får inga ekonomiska konsekvenser

Bedömning

Kommunstyrelsens delegeringsföreskrifter och delegeringsordning reviderades senast 2026-04-14 och då förtydligades det att enhetschef för plan- och exploateringsenheten samt mark- och exploaterings-ingenjör har på delegation mandat att ”Ingå avtal med extern part för servitut, ledningsrätt, nyttjande-rätt och arrenden inom kommunens fastigheter. Avtal för nyttjanderätt och arrenden får gälla max i 5 år”. Tillägg vid revideringen gjordes med följande kommentar ” Vid

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Webbplats	E-post
517 83 Bollebygd	Ballebovägen 2	033–231300	033-231428	www.bollebygd.se	kommunen@bollebygd.se

BOLLEBYGDS KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2026-08-25

framtagande av arrenden eller nyttjanderätt ska delegaten samråda med kommunens jurist".

Förslag är att kommunstyrelsens delegeringsföreskrifter och delegeringsordning reviderades ännu en gång och att det då tydliggörs vilka arrendeavtal som inte ska delegeras och det handlar om arrendeavtal där det ska bedrivas miljöfarlig verksamhet utifrån A-, B-, och C-verksamheter. De olika verksamheterna kräver olika tillstånd och anmälningar.

- **A-verksamhet:** Tillståndsplikt hos mark- och miljödomstolen.
- **B-verksamhet:** Tillståndsplikt hos Länsstyrelsen.
- **C-verksamhet:** Anmälningsplikt till kommunens miljöförvaltning.
- **U-verksamhet:** Varken tillstånds- eller anmälningspliktig, men omfattas ändå av tillsyn.

Arrendeavtal som rör A- och B-verksamhet föreslås underställas kommunfullmäktige för beslut, då dessa kan anses vara av principiell karaktär, och C-verksamhet föreslås ligga under kommunstyrelsen för beslut.

Arrendeavtal där det ska bedrivas så kallad U-verksamheter föreslås fortsatt ligga på delegation. Likaså arrenden/nyttjanderätter avseende enskilda avlopp.

Utifrån punkt 9.6.12 i rapporten "Kommunstyrelsen rekommenderas att säkerställa en tydlig och funktionell åtskillnad mellan den förvaltning som utövar miljötillsyn (bygg- och miljöförvaltningen) och den förvaltning som hanterar kommunens fastighetsägarintressen (kommunstyrelse-förvaltningen)" så nämner man under samma punkt att detta redan är genomfört i och med den omorganisation som trädde i kraft 2024.

Skickas till
Kanslichef

BOLLEBYGDS KOMMUN

Monica Holmgren

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Webbplats	E-post
517 83 Bollebygd	Ballebovägen 2	033–231300	033-231428	www.bollebygd.se	kommunen@bollebygd.se

BOLLEBYGDS KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2026-08-25

Förvaltningschef

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Webbplats	E-post
517 83 Bollebygd	Ballebovägen 2	033–231300	033-231428	www.bollebygd.se	kommunen@bollebygd.se

§129 KS2025/305

Genomlysning av Buagärde - återrapportering

Beslut

Kommunstyrelsen ger kommunstyrelseförvaltningen i uppdrag att ta fram en åtgärdsplan utifrån de rekommendationer som finns i rapporten avseende kommunens ansvar som fastighetsägare.

Kommunstyrelsen föreslår att bygg- och miljönämnden tar fram en åtgärdsplan utifrån övriga rekommendationer i rapporten, som rör nämndens ansvarsområden. Kommunstyrelsen önskar att få ta del av bygg- och miljönämndens åtgärdsplan senast 2026-09-30.

Den genomförda granskningen har på ett värdefullt sätt belyst kommunens agerande, tillsynsansvar och interna organisation. Samtidigt har utredningen genom en uttrycklig avgränsning inte närmare granskat arrendatorns och verksamhetsutövarens efterlevnad av avtal, beslut och villkor som gällt för verksamheten. För att få en mer fullständig bild av projektets genomförande och kommunens ekonomiska risker bör utredningen därför kompletteras:

- att den fördjupade granskningen även ska omfatta kommunens möjligheter att rikta civilrättsliga och ekonomiska krav mot arrendator, verksamhetsutövare eller annan ansvarig part avseende exempelvis återställnings-, sanerings- och skadeståndskostnader.
- att den fördjupade granskningen även ska omfatta en redovisning av arrendatorns och verksamhetsutövarens efterlevnad av avtal, beslut och villkor som gällt för verksamheten,

- Vad gäller efterlevnaden av avtal innefattar det även en granskning av den arrenderade marken (JB8:13 och avtalet avsnitt 8 och grannfastigheter (avtalet 8:3 och 13.1)
- att resultatet av granskningen redovisas för kommunstyrelsen snarast
- att förbereda för en eventuell tvist.

Ärendet

Kommunstyrelsen beslutade den 2 december 2025 att genomföra en oberoende extern granskning av hanteringen av den verksamhet som bedrivits på fastigheterna Buagärde 1:2 och 1:9 (Råssa 1:11). Utredningen har visat att det förekommit brister i kommunens agerande som fastighetsägare. Kommunstyrelsen behöver därför ta fram en handlingsplan för hur kommunen som fastighetsägare ska agera framöver. Utredningen visar också att det förekommit brister i bygg- och miljönämndens (tidigare samhällsbyggnadsnämndens) tillsyns- och ärendehantering. Av utredningen framgår att ”*Granskningen visar på ett mönster av brister i de interna processerna för tillsyns- och ärendehantering. För att säkerställa en konsekvent, rättssäker och effektiv handläggning i framtiden behöver de grundläggande rutinerna stärkas*.” Bygg- och Miljönämnden behöver därför ta fram en åtgärds-/handlingsplan för att säkerställa en konsekvent, rättssäker och effektiv handläggning i framtiden.

Av utredningen framgår att det finns såväl juridiska som ekonomiska risker kopplat till kommunens agerande. I samband med delårsrapporten kommer kommunen behöva ta ställning till om en avsättning behöver göras för att täcka framtida kostnader för återställnings- eller skadeståndskrav. För att kunna

genomföra det ställningstagandet behöver en fördjupad granskning med fokus på de ekonomiska riskerna genomföras.

Utifrån utredningen är det tydligt att kommunen behöver agera och se om sina rutiner både i rollen som fastighetsägare och tillsynsmyndighet. Kommunstyrelsen och Bygg- och miljönämnden behöver därför ta fram åtgärdsplaner för att säkerställa korrekt handläggning framöver.

Ajournering
Sammanträdet ajourneras kl 17.50-18.10.

Jäv
Stefan Hederdal (M) anmäler jäv och deltar inte i handläggning och beslut av ärendet.

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut
Kommunstyrelsen ger kommunstyrelseförvaltningen i uppdrag att ta fram en åtgärdsplan utifrån de rekommendationer som finns i rapporten avseende kommunens ansvar som fastighetsägare. Kommunstyrelsen föreslår att bygg- och miljönämnden tar fram en åtgärdsplan utifrån övriga rekommendationer i rapporten, som rör nämndens ansvarsområden. Kommunstyrelsen önskar att få ta del av bygg- och miljönämndens åtgärdsplan senast 2026-09-30.

Ledamöternas förslag till beslut
Daniel Persson (SD) föreslår följande som tilläggsförslag från (SD)/(KD); Den genomförda granskningen har på ett värdefullt sätt belyst kommunens agerande, tillsynsansvar och interna organisation. Samtidigt har utredningen genom en

uttrycklig avgränsning inte närmare granskat arrendatorns och verksamhetsutövarens efterlevnad av avtal, beslut och villkor som gällt för verksamheten. För att få en mer fullständig bild av projektets genomförande och kommunens ekonomiska risker bör utredningen därför kompletteras. Vi yrkar:

- att den fördjupade granskningen även ska omfatta kommunens möjligheter att rikta civilrättsliga och ekonomiska krav mot arrendator, verksamhetsutövare eller annan ansvarig part avseende exempelvis återställnings-, sanerings- och skadeståndskostnader.
- att den fördjupade granskningen även ska omfatta en redovisning av arrendatorns och verksamhetsutövarens efterlevnad av avtal, beslut och villkor som gällt för verksamheten,
- Vad gäller efterlevnaden av avtal innefattar det även en granskning av den arrenderade marken (JB8:13 och avtalet avsnitt 8 och grannfastigheter (avtalet 8:3 och 13.1)
- att resultatet av granskningen redovisas för kommunstyrelsen snarast
- att förbereda för en eventuell tvist.

Beslutsgång

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag, varav ett tilläggsförslag från (SD)/(KD). Ordföranden frågar först om förvaltningens förslag till beslut kan antas och finner att så sker. Därefter frågar ordföranden om kommunstyrelsen bifaller eller avslår Daniel Perssons (SD) m.fl tilläggsförslag och finner att kommunstyrelsen bifaller förslaget.

Protokollsanteckning

Majoriteten (S, M, MP, V), godkänner rapporten i sin helhet. Dock vill vi markera allvaret i att Wesslau Advokatbyrå inte har undersökt jävsförhållanden noggrannare och därmed missat att Michael Plogells fru arbetar på företaget. Det kunde ha orsakat skada. Värt att notera är även att Michael Plogell (Folkets Röst), den 5 februari mottagit ett mail gällande granskning Buagärde från förvaltningen, där advokatbyråns namn tydligt framgår, utan att agera.

Beslutsunderlag

- Åtgärder utifrån utredning om Buagärde 1:2, Buagärde 1:9 och Råssa 1:11
- PM - Oberoende extern granskning av Buagärde
- Granskningsrapport Buagärde, Wesslau Advokatbyrå Väst HB
- Bilaga 1, Fraktkedjan Väst AB_s ansökan om att förvärva fastigheterna
- Bilaga 2, Presentation av Fraktkedjan Väst i Bollebygd
- Bilaga 3, Tjänsteskrivelse, Samhällsbyggnadsförvaltningen, Planbesked, dnr SBN 266-5
- Bilaga 4, Planbesked SBN 2015.266
- Bilaga 5, Miljö 2015.192.1
- Bilaga 6, Miljö 2015.193.1
- Bilaga 7, Arrendeavtal
- Bilaga 8, JN 2018.36 JN-2018-12
- Bilaga 9, JN 2019.3 § 7
- Bilaga 10, Miljö-2018-299.6
- Bilaga 11, JN-2019-41.1-2
- Bilaga 12, Miljö-2019-219
- Bilaga 13, Dnr Miljö-2023-255, SBN MilDel-2023-261 (1)
- Bilaga 13, Dnr Miljö-2023-255, SBN MilDel-2023-261 (2)

- Bilaga 13, granskningsrapport, Dnr Miljö-2023-255, SBN MilDel-2023-261
- Bilaga 14, Sammanträdesprotokoll, § 138, Bygg och miljönämnden 2025-11-10
- Bilaga 15, Verksamhetsutövarens överklagande, BMN-2025-508-52
- Bilaga 16, Behovsutredningar för åren 2016-2028
- Bilaga 17, Tillsynsplaner för åren 2016-2027
- Bilaga 18, Organisationsskiss fram till 31 december 2023
- Bilaga 19, Kommunens nuvarande organisationstruktur
- § 217 KS Genomlysning av Buagärde

Skickas till

Kommundirektör, bygg- och miljönämnden

Paragrafen är justerad

9. Skogspolicy Bollebygds kommun (kf fattar slutligt beslut) KS2026/75

§133 KS2026/75

Skogspolicy Bollebygds kommun - återremiss

Beslut

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige antar förslag till skogspolicy för Bollebygds kommun.

Ärendet

I ”Mål och budget 2026-2028” gav kommunfullmäktige teknik- och servicenämnden i uppdrag att ta fram en skogspolicy. Teknik- och servicenämnden har på sammanträde 2026-03-11, 17, behandlat ärendet och godkänt förslag till skogspolicy och skickat den vidare för beslut i kommunfullmäktige.

Kommunstyrelsens arbetsutskott återremitterade ärendet till teknik- och servicenämnden på sammanträde 2026-04-23, § 83, för att omarbeta stycket som rör finansiering då dessa delar rör kommunens samlade ekonomiska styrning och bättre hör hemma i kommunens styrmodell. Stycket kommer istället inarbetas och vara en del av kommunens styrmodell som skogsbrukspolicyn kan hänvisa till.

Teknik- och servicenämnden har återigen behandlat ärendet på sammanträde 2026-06-24, § 45, och beslutat att skicka skogspolicyn till kommunfullmäktige för beslut.

Kommunfullmäktige fattar slutligt beslut i ärendet.

Ledamöternas förslag till beslut

Ulf Rapp (S) föreslår att kommunfullmäktige antar förslag till skogspolicy för Bollebygds kommun. Förslaget antas.

Beslutsunderlag

- § 45 TSN Skogspolicy Bollebygds kommun
- Skogspolicy Bollebygds kommun(TSN2026303-6)
- Skogspolicy Bollebygds kommun
- § 83 KSAU Skogspolicy Bollebygds kommun

Skickas till

Kommunstyrelsen

Paragrafen är justerad

§45 TSN2026/303

Skogspolicy Bollebygds kommun

Beslut

Teknik- och servicenämnden skickar skogspolicyn till kommunfullmäktige för beslut.

Ärendet

I ”Mål och budget 2026–2028” gav kommunfullmäktige teknik- och servicenämnden i uppdrag att ta fram en skogspolicy. Nämndens förslag till skogspolicy behandlades i kommunstyrelsens arbetsutskott 2026-04-23 § 83 och återremitterades till teknik- och servicenämnden för omarbetning av delar i policyn för att bättre fungera ihop med den nya styrmodellen. Detta ärende innehåller teknik- och serviceförvaltningens omarbetade förslag till skogspolicy, innefattande långsiktiga strategier inom förvaltning, produktion, styrprinciper, med mera.

I skogspolicyn finns avsnittet ”Styrprinciper” som främst behandlar finansiella ramar, redovisning och ansvar. Ett tydligt ramverk för verksamhetens ekonomiska hantering leder till förenkling och minskad administration, vilket i sin tur innebär att större fokus kan läggas på att främja tillgången till en mer tillgänglig skog och ett större utbud av tätortsnära natur.

Teknik- och serviceförvaltningens bedömning är att den skogliga verksamheten kommer bära sig själv på lång sikt. Även om intäkterna påverkas av virkespriset är

bedömningen, givet att kommunfullmäktige beslutar i linje med förslaget, att den ekonomiska situationen är stabil och det finns utrymme att investera i skogen. Tidigare år har redovisningen mellan park och skog inte särskilts tillräckligt för att ge en korrekt bild av omfattningen av de personella resurserna som behövs, och arbetar, inom den skogliga verksamheten. Det är viktigt att redovisa dessa kostnader korrekt. Det nya ansvaret och den genomförda genomlysningen innebär mer korrekt redovisning för såväl park som skog.

I arbetet med skogspolicyn har förvaltningen omvärldsbevakat och tagit inspiration från hur andra kommuners skogspolicies ser ut. Detta material har sedan anpassats till Bollebygds kommuns förutsättningar där långsiktig hållbarhet, utökad rekreation och stabil ekonomi är grundbultar i förslaget. Förvaltningens bedömning är att policyförslaget är lagom omfattande och tydligt formulerar ramarna för verksamheten. Policyn ger ett ramverk som på lång sikt förenklar roller, ansvar och inriktning för den skogliga verksamheten.

Förvaltningens förslag till beslut
Teknik- och servicenämnden skickar skogspolicyn till kommunfullmäktige för beslut.

Beslutsgång
Ordförande frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Beslutsunderlag
- § 83 KSAU Skogspolicy Bollebygds kommun

Skickas till
Kommunfullmäktige

Paragrafen är justerad

Fastställd: Kommunfullmäktige 2026-09-24, §

Gäller för: Bollebygds kommun

Dokumentansvarig: Teknik- och serviceförvaltningen

Dnr : **190453**

Skogspolicy Bollebygds kommun(TSN2026303-6)

Innehåll

Skogspolicy Bollebygds kommun 1
1. Inledning 3
2. Lagar och krav 3
3. Målsättningar i Sverige 3
4. Kommunens skogsinnehav 5
4.1 Omfattning 6
4.2 Skogsbruksplan och skogspolicy 6
4.3 Ansvar 7
5 Målsättningar för kommunens skog 8
5.1 Tätortsnära skog 9
5.2 Produktionsskogar 10
5.3 Skogsupplevelse och friluftsliv 11
6. Styrprinciper 14
6.1 Roller och uppföljning 15
7. Ikraftträdande och översyn 15
8. Bilagor 15
8.1 Varpås rekreationsskog 15
8.2 Olsfors rekreationsskog 16

1. Inledning

Bollebygds kommun är kommunen där vi bor bra och lever länge.

En rik och omväxlande natur med ett varierat växt- och djurliv är värdefullt för kommunens invånare. Detta ger goda förutsättningar för olika former av friluftsliv och utveckling av naturbaserad turism. Denna policy för skoglig förvaltning har tagits fram för att fastställa de mål och ambitioner som finns för den kommunägda skogen i Bollebygds kommun.

2. Lagar och krav

Hur skogsbruket i Sverige ska bedrivas regleras bland annat av följande lagar:

- Skogsvårdslagen
- Miljöbalken
- Plan- och bygglagen
- Kulturminneslagen

Då kommunens skog är varierad behöver hänsyn tas till lagar och krav för allt från produktionsskog till tätortsnära natur.

Det finns även lagar som gäller för alla de som använder naturen. Allemansrätten ger alla rätt att vistas i naturen. Den innebär även skyldigheter för de som vistas i den. Det är till exempel inte tillåtet att:

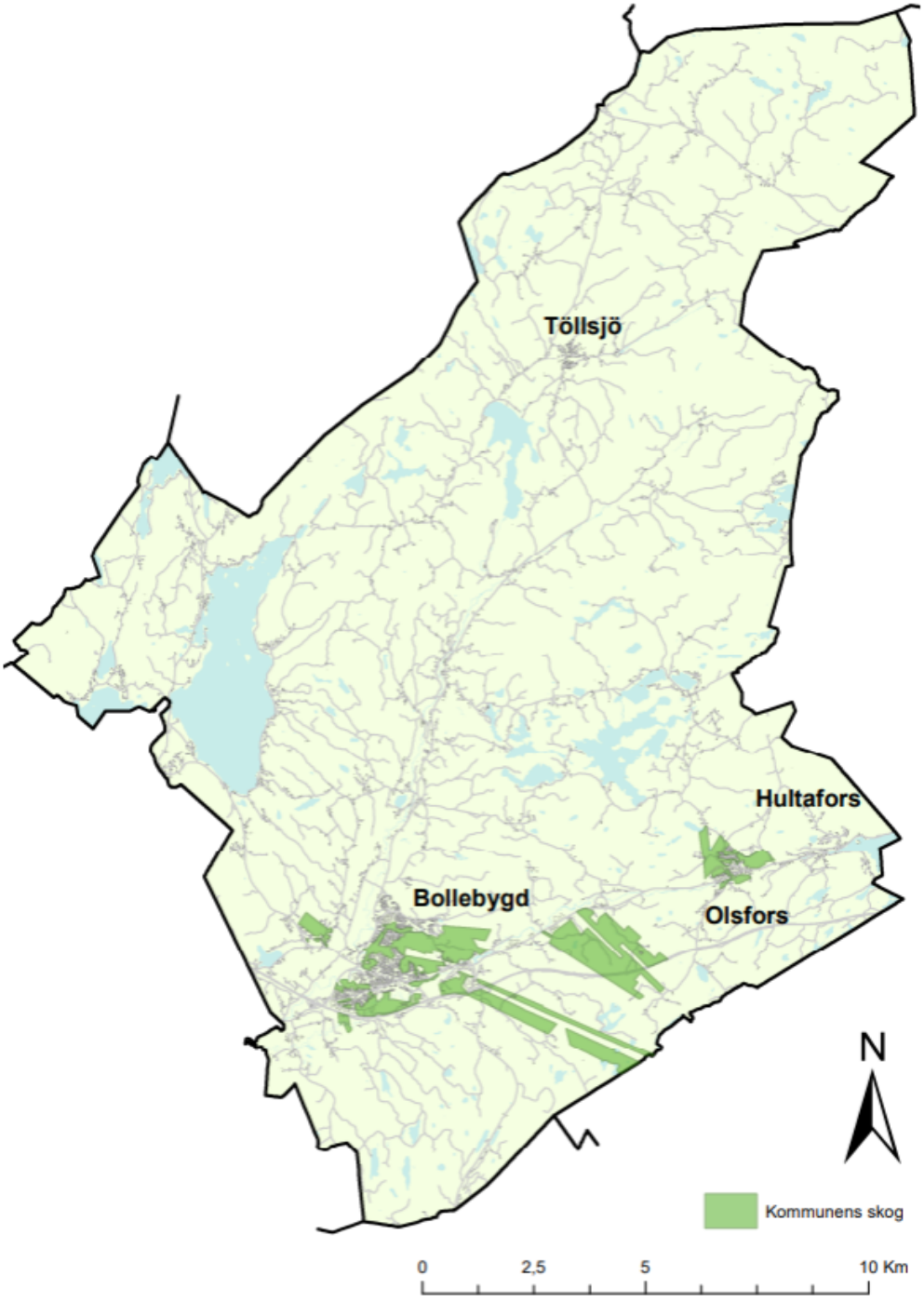
- Skräpa ner i naturen.
- Elda om det finns risk för brand.
- Ta kvistar, grenar, näver eller bark från växande träd.
- Ta buskar och träd.
- Plocka blommor som är fridlysta.
- Köra med motordrivna fordon på barmark i terrängen.

3. Målsättningar i Sverige

I Sverige finns målsättningar för skogsbruket på nationell, regional och lokal nivå. Nationellt finns 16 miljökvalitetsmål, fastställda av Sveriges riksdag, varav sex berör skogen i Bollebygds kommun.

- Myllrande våtmarker, restaurering av våtmarker.
- Ett rikt växt- och djurliv, ökat skydd av tätortsnära natur.
- God bebyggd miljö, utveckla tätortsnära natur.
- Levande skogar, utveckla mål och strategi för skogen och förvaltningen långsiktigt.
- Begränsad klimatpåverkan, hitta hållbara lösningar från skogen.
- Bara naturlig försurning, främja mer tall samt inte ta ut grot (grenar och trädtoppar).

4. Kommunens skogsinnehav

Observera att kommunen även äger mindre skogsfastigheter i området kring Töllsjö som inte är markerade på kartan ovan.

4.1 Omfattning

Bollebygds kommun äger 658,1 ha mark som ingår i skogsbruksplanen varav 571,5 ha är produktiv skogsmark. Den andra arealen är uppdelad på myr 14,7 ha, inägomark 26,7 ha och övrig areal (bland annat kraftledningsgator och vägar) 45,2 ha.

Arealen är uppdelad på sju områden/fastigheter som är lokaliserade i tätorten Bollebygd, Olsfors och Töllsjö.

Den dominerande skogstypen är barrblandskog på frisk mark. Trädslagsfördelningen är tall 22%, gran 63%, löv ca 12% och ca 2% ädellövträd. Medelboniteten är ca 8 m^3sk per ha och år, vilket är något högre än medelboniteten i landskapet. Blåbärstyp och smalbladigt gräs är de dominerande vegetationstyperna. Berggrunden består huvudsakligen av gnejs.

Stora delar av området har varit föremål för intensivt skogsbruk under mycket lång tid, mycket på grund av närheten till Göteborg. Man har haft en skoglig tradition här och landskapet är inte lika starkt kulturpåverkat som omgivande landskap. I många fall beror det på en glesare befolkning. Dikning har i modern tid inte utförts i någon större skala. Orsaken är troligen dels att man vinner för lite areal i det mycket kuperade och småbrutna landskapet, dels att mossarna är magra. På 1800-talet var en betydligt större del av mossarna dikade men då på grund av mossodling och torvtäkt.

4.2 Skogsbruksplan och skogspolicy

För att förvalta skogen på ett bra sätt används en så kallad grön skogsbruksplan som innehåller skötselplaner anpassade för de områden som kommunen äger. Bollebygds kommuns första skogsbruksplan togs fram 1995, följande 2006 och 2013. Nuvarande gäller från 2023 och tio år framåt.

De skogar som ingår i kommunens skogsbruksplan är PEFC (Programme for the

Endorsement of Forest Certification) och FSC (Forest Stewardship Council)-certifierade.
PEFC är ett internationellt system för nationell skogscertifiering som kommit till för att
garantera en köpare av skogsprodukter, att dessa kommer från ett uthålligt lönsamt
skogsbruk kombinerat med miljö och social hänsyn. FSC-systemet främjar att skog och skogsmark förvaltas och brukas i former som är långsiktigt ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbara.

Skogspolicyn är det dokument som anger kommunens målsättningar med den kommunägda skogen och ska användas som underlag vid förnyelsen av skogsbruksplanen. Det är dock skogsbruksplanen som används vid den praktiska skötseln.

4.3 Ansvar

I Bollebygds kommun är det teknik- och servicenämnden som har det formella ansvaret för kommunens skogsbruk och ansvarar även för genomförandet. I ansvaret ingår även att ta emot frågor och åsikter från allmänheten samt att ha en dialog med Länsstyrelsen och Skogsstyrelsen. Det är också viktigt att informera angående åtgärder till de som är berörda för att skapa en förståelse, kunskap och dialog. Vid större åtgärder eller åtgärder som kan skapa åsikter ska samråd hållas.

5 Målsättningar för kommunens skog

Det är viktigt att skogsnäringen ges möjlighet till en rationell hantering men som tar ekologisk hänsyn. Kommunen ska där vara en föregångare vad gäller den egna skogen.

Särskild hänsyn bör tas till följande skogstyper:

- äldre skogar av naturskogskaraktär
- sumpskogar
- ädellövskogar
- raviner
- bergsbrantskogar och liknande områden

Särskild hänsyn bör även tas vid de tätortsnära skogarna. I tätortsnära skogar bör förlängda omloppstider, plockhuggning med luckhuggning och speciell hänsyn för att undvika körskador alltid övervägas. Målet är att den tätortsnära natur ska bestå av blandskog med dominans av löv för att det ska upplevas ljusare i bostadsområdena.

Restaurera våtmarker på lämpliga ställen. Återställning av våtmarker kan ge minskade koldioxidutsläpp och ge en stärkt biologisk mångfald, samt att vatten kan hållas kvar i landskapet. Våtmarker kan även fungera som naturliga reningsverk.

Bollebygds kommun har fastställt följande övergripande och långsiktiga mål för skogen:

- Den biologiska mångfalden ska bevaras och utvecklas.
- Skogens sociala värden ska värnas genom att måna om friluftsmöjligheter både vad gäller aktiviteter och avkoppling/rekreation.
- Kommunen ska sträva efter att tillgängliggöra skogsområden där så är lämpligt.
- Särskilda skogsytor ska bevaras och skötas för nutida och framtida behov av naturområden för kunskapsuppbyggnad och utevistelse till förmån för allmänhet och skolverksamhet.

5.1 Tätortsnära skog

Kommunen äger grönområden i anslutning till tätorterna. Dessa är en viktig del i människors behov av grönska och naturkontakt som blir allt större. Grönskan betyder mycket för vår hälsa och vårt välbefinnande. Den tätortsnära skogen ligger idag uteslutande på två av kommunens skogsskiften, Varpås och Olsfors. Se bilaga 1 och 2 (Varpås och Olsfors rekreationsskog) I dessa områden ska rekreation och friluftsliv främjas.

Tätortsnära skog är trädsamlingar eller skogsområden som finns i nära anslutning till samhället. Skogen har både ett estetiskt värde och är viktig för rekreation. Rekreationsvärdet anses av forskning kunna överstiga virkesvärdet i form av minskade samhälleliga kostnader. Detta ger rekreationsområden både ett ekonomiskt och emotionellt värde. *

**Skogens välfärdsekonomiska rekreationsvärde: ”Utgångspunkter och kunskapsläge*
samt forskningsbehov i Sydsverige” 2003, Prof. Leif Mattsson, Institutionen för sydsvensk skogsvetenskap SLU, Alnarp

Kommunen vill ge invånarna och besökare en lättillgänglig natur för avkoppling, skogspromenader, kreativ lek, möjlighet till kojbyggande med mera.

Skötsel

Skogsbruksplanen tar hänsyn till skötseln i den tätortsnära naturen. Vissa åtgärder kan även vara styrda av en specifik händelse som till exempel ett träd som fallit ner över en gångbana och behöver tas bort. Säkerheten har en hög prioritet i dessa naturområden.

Vid planering inför skötselåtgärd av tätortsnära skog ska hänsyn tas i form av hyggesfria skötselmetoder där det är möjligt. Genom variationsrika skogar skapas bland annat större motståndskraft mot extremväder, insektsangrepp samt trädsjukdomar. En äldre grandominerad skog är svår att ställa om utan

att det blir skador av vind och barkborre. I planeringen ska ingå hur beståndens utseende och skötselmetoder ska ske i framtiden.

Skötseln sker främst med maskiner men även manuellt arbete används vid känsliga områden.
Vid avverkning i tätortsnära natur tas grot (grenar och trädtoppar) ut om det är ett mycket frekvent besökt område.

5.2 Produktionsskogar

Stora delar av de kommunalägda skogarna ligger utanför tätorten och på dessa fastigheter bedrivs konventionellt skogsbruk och följer antagen skogsbruksplan. På dessa skogsfastigheter ligger målet att genom hållbart brukade producera miljövänligt material. Även om brukande skiljer sig åt från områden med högre naturvården skall hänsyn beaktas i dessa skogar. Produktion och miljömål ska väga lika. Skogsbruksplanen dalar in skogen i fyra olika målklasser PG, K, NO och NS. Vid avdelningar med K, NO och NS målklasser tas extra hänsyn till naturvården i enligt behov från skogsbruksplanen. Skogscertifieringens krav på areal som är avsatt i skogsbruksplanen som NO och NS måste uppgå till minst 5 procent av totala skogsarealen. Bollebygds kommuns avsättning i dessa målklasser uppgår idag till 14,1 procent av innehavet och uppnår med god marginal detta krav.

- PG (Produktion generellhänsyn) Den vanligaste målklassen, här bedrivs skogsbruk för virkesproduktion, men naturligtvis gäller generell hänsyn vid varje åtgärd.

- K* (Kombinerade mål): Områden där hänsyn till naturvärden, kulturmiljöer och/eller sociala värden är större än vid Produktion med generell hänsyn och där hänsynen utgör 10 – 85% av arealen.

- NO (Naturvård orört): Naturvärdena gynnas genom att bestånden lämnas för fri utveckling. Dessa utgör 8% av arealen.

- NS (Naturvård skötsel): Naturvärdena gynnas genom naturvårdande skötsel. Utgör 6,1% av arealen.

Skogen som klimatsmart byggmaterial
Att bruka skogen aktivt och hållbart i syfte att få ut klimatsmarta produkter ger möjligheter till förädlade råvaror från skogen till hållbart byggande i och utanför kommunens gränser. Träråvaror som används i byggande fortsätter att lagra koldioxid under lång tid och hjälper till att minska koldioxidutsläppen.

Papper, kartong och bioenergi
Massaved och restprodukterna från sågverken används till klimatsmart papper och kartong och bioenergi som ersätter fossila alternativ.

Skogens kolinlagring
Kolet och koldioxiden finns lagrat i stammen, grenar, barr, löv och rötter. Men även i dött organiskt material som ligger på och i marken. Genom att kolet är bundet i skogen bidrar det inte till växthuseffekten i atmosfären.

I teknik- och servicenämndens delårs- och årsrapport ska kommunens nettopåverkan utsläpp och upptag av koldioxid redovisas. Vid skogliga insatser ska detta nyckeltal tas hänsyn till, för att främja att kommunens netto-klimatpåverkan minskar.

Skötsel
I kommunens produktionsskog tillämpas föryngringsavverkning enligt skogsbruksplanen.
Varje avdelning har i skogsbruksplanen ett bestämt intervall för röjning, gallring och
avverkning. Här används främst maskinell skötsel men viss manuellt arbete kan förekomma. Efter avverkning ska grot (grenar och trädtoppar) ligga kvar i skogen för att förmultna ner och ge näring tillbaka till marken. Stigar ska däremot rensas från grot för att bevara tillgängligheten.

5.3 Skogsupplevelse och friluftsliv

Vi ska sträva efter att göra skogen inbjudande, varierad och tillgänglig. Det ska vara lätt att hitta till och in i olika skogsområden. Det ska finnas väl utformande anordningar för friluftsliv. Möjligheter till bär och svampplockning ska gynnas.

Upplevelsen av skogsbesök ökar om skogsmiljöerna speglar och är förankrad i den lokala historian. Skogen är en viktig del i vårt gemensamma kulturarv och ska därför vårdas med hänsyn av detta. Kulturmiljöer ska bevaras, vårdas och synliggöras.

Skogen ska fungera, förutom som virkestillgång, som utomhusklassrum och lekplats samt för grön rehabilitering.

- Stigar och leder som används mer frekvent ska vara markerade och välskötta.

- Friluftsanordningar som rastplatser, grillplatser, bänkar mer mera ska vara väl underhållna.

.

- Befintliga skogsbilvägar ska användas för att förbättra tillgängligheten i skogen.

- Siktlinjer i skogen ska bevaras och utvecklas. Underröjning av skog skall främjas även inför avverkning.

- Olika former av vatten ska synliggöras vid försiktiga sikthuggningar.

- Utveckling av evighetsträd av större modell främjas och gallras fram. Vid tillskapande av nya evighetsträd skall grova barrträd och lövträd gynnas.

- Hänsyn skall tas i vald av träd som lämnas kvar vid en åtgärd, bok, ek och tall är de ursprungliga träslagen i Bollebygd och ska därför gynnas vid åtgärder.

- Det ska finnas goda rutiner för att motverka och hantera nedskräpning och dumpning.

- Vi ska främja tillgång till skolskogar och uteklassrum på lämpliga ställen. Naturen ska vara kunskapsuppbyggnad och syfta till att lära sig att vistas i naturen.

- Forn- och kulturlämningar ska bevaras och skötselåtgärder anpassa efter dessa.

- Ett rikt djurliv är viktigt. En ansvarsfull jakt är betydelsefull för både naturvård, upplevelser och en naturlig föryngring av skogen.

6. Styrprinciper

1. Kostnader och intäkter avseende skogsbruk ska särredovisas. Inför varje år upprättas en ekonomisk plan för intäkter och kostnader hänförliga till skogsskötseln i form av en skogsbruksbudget. Överskott från

skogsverksamheten redovisas på finansförvaltningen i linje med kommunens styrmodell (KS2026/96–4).

2. Majoriteten av intäkterna ska återinvesteras i skogen, i linje med vad som är beslutat i skogsbruksplanen. *
3. Kommunen kan använda råvaran som produceras i egen regi men beställning behöver göras minst tre år i förväg. Självkostnadspris** debiteras internt.

**I skogsbruksplanen står följande: "Det mesta av intäkten kommer gå tillbaka in i verksamheten på park- och avfallsenheten.". (SBN2022/260–3) Från och med 1 januari 2026 har skogen ett eget ansvar för att bättre särskilja intäkter och kostnader för den skogliga verksamheten.*
***Självkostnadspris innebär kostnaden för att producera och transportera materialet, inklusive eventuell återplantering, kostnader för köpt verksamhet och overhead så som personalkostnader som belastar ansvaret.*

6.1 Roller och uppföljning

1. Kommunfullmäktige fastställer policyn.
2. Teknik- och serviceförvaltningen driver verksamheten och följer upp samt informerar nämnden om väsentliga projekt och prognos för ansvaret i god tid för att säkerställa politisk förankring av insatser.
3. Avvikelser rapporteras skriftligen i samband med uppföljningsrapporter och bokslut.

7. Ikraftträdande och översyn

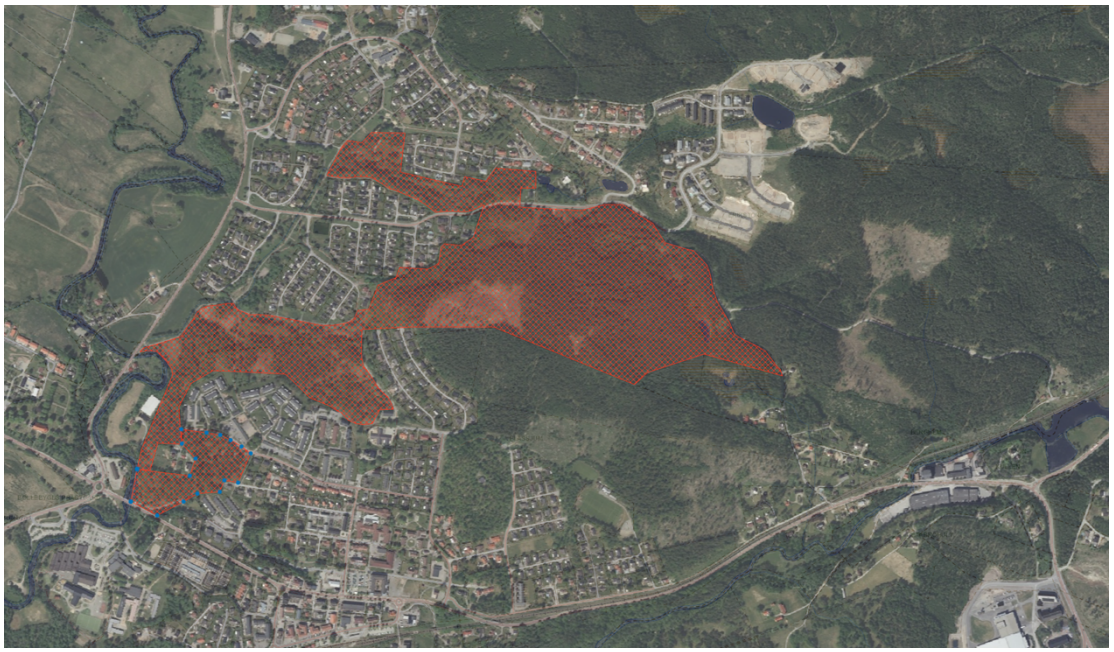
Policyn gäller från och med kommunfullmäktiges beslutsdatum och uppdateras vid behov. Teknik- och serviceförvaltningen ansvarar för att lyfta uppdaterad policy till nämnden.

8. Bilagor

8.1 Varpås rekreationsskog

Kommunen äger grönområden i anslutning till tätorterna. Grönskan betyder mycket för vår hälsa och vårt välbefinnande. Därför har område väster om vägen som går mellan Erikstorpsvägen i norr och Göteborgsvägen i söder pekats ut som frekvent använt område. Detta gäller även för Bäckravinen i Erikstop som ligger norr om Erikstorpsvägen. Områdena kommer att utvecklas

tillsammans som ett sammanhängande område med fokus på rekreation och friluftsliv. Området bör utvecklas enligt punkt 5.1. Särskild hänsyn bör tas vid detta område. I detta rekreationsområde bör förlängda omloppstider, plockhuggning, luckhuggning och skärmställning prioriteras. Vid behov kan områden föryngringsavverkas, till exempel vid stormskador eller insektsangrepp. Dessa områden ska begränsas i storlek. Detta för att minska känslan av stora öppna ytor. Vid alla typer av åtgärder skall hänsyn tas för att undvika körskador på mark, stigar och vandringsleder.

Kartbild 1. Visar Varpås rekretionsskog

Kartan och avgränsningen bör ses som ett ramverk för insatser och prioriteringar inom de närmsta 5–10 åren. Kartan ska ses över i samband med att policyn uppdateras.

8.2 Olsfors rekreationsskog

Kommunen äger grönområden i anslutning till tätorterna. Grönskan betyder mycket för vår hälsa och vårt välbefinnande. Därför har område i Olsfors söder om Boråsvägen mellan Omegastugan och Branta backen vägen pekats ut som rekreationsområde. Området innehåller redan idag elljusspår och bra parkeringsmöjligheter. Området kommer att utvecklas med fokus på lärande, rekreation och friluftsliv. Området bör utvecklas enligt punkt 5.1. Stort fokus i området bör ligga på att synliggöra och förstärka Söråns roll i Olsfors.

Särskild hänsyn bör tas vid detta område. I detta rekreationsområde bör förlängda omloppstider, plockhuggning, luckhuggning och skärmställning prioriteras. Vid behov kan områden föryngringsavverkas, till exempel vid stormskador eller insektsangrepp. Dessa områden ska begränsas i storlek. Detta för att minska känslan av stora öppna ytor. Vid alla typer av åtgärder skall hänsyn tas för att undvika körskador på mark, stigar och vandringsleder.

Kartbild 2. Olsfors rekreationsskogsområde

Kartan och avgränsningen bör ses som ett ramverk för insatser och prioriteringar inom de närmsta 5–10 åren. Kartan ska ses över i samband med att policyn uppdateras.

10. Felparkeringstaxa Bollebygds kommun (kf fattar slutligt beslut) KS2026/174

§134 KS2026/174

Felparkeringstaxa Bollebygds kommun

Beslut

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige antar upprättat förslag på felparkeringstaxa.

Den nya felparkeringstaxan börjar gälla 2026-11-01 och ersätter tidigare felparkeringstaxa beslutad av kommunfullmäktige 2003-06-18, § 58.

Ärendet

Ärendet avser införande av taxa för felparkeringsavgifter i Bollebygds kommun. Kommunen har i dag en antagen felparkeringstaxa som reglerar överskridande av tid på torget. Teknik- och serviceförvaltningen föreslår en förändring av felparkeringstaxan, med differentierade belopp beroende på överträdelse. Förslaget innebär att kommunen inför tre avgiftsnivåer beroende på överträdelsens art och allvar. Avgiftsnivåerna har tagits fram med stöd av utredning och jämförelser med grannkommuner i regionen. Avgifterna ligger inom det intervall om 75–1 300 kr som följer av lag (1976:206) om felparkeringsavgift och förordning (1976:1128) om felparkeringsavgift. Taxan föreslås börja gälla från och med den 1 oktober 2026 för att ge tid att informera allmänheten.

Teknik- och servicenämnden har behandlat ärendet på sammanträde 2026-06-24, § 47, och föreslår kommunfullmäktige att anta upprättat förslag på felparkeringstaxa. Den nya felparkeringstaxan börjar gälla 2026-10-01 och

ersätter tidigare felparkeringstaxa beslutad av kommunfullmäktige 2003-06-18, § 58.

Ledamöternas förslag till beslut

Ulf Rapp (S) föreslår som tilläggsförslag att taxan ska börja gälla från och med 2026-11-01 för att kommunfullmäktiges protokoll ska hinna justeras samt beslutet vinna laga kraft. Förslaget antas.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om teknik- och servicenämndens beslut i övriga delar kan tillstyrkas och finner att så sker.

Beslutsunderlag

- § 47 TSN Förslag ny felparkeringstaxa
- Förslag ny felparkeringstaxa

Skickas till

Kommunstyrelsen

Paragrafen är justerad

§47 TSN2026/344

Förslag ny felparkeringstaxa

Beslut

Teknik- och servicenämnden föreslår kommunfullmäktige att anta upprättat förslag på felparkeringstaxa. Den nya felparkeringstaxan börjar gälla 2026-10-01 och ersätter tidigare felparkeringstaxa beslutad av kommunfullmäktige 2003-06-18 § 58.

Ärendet

Ärendet avser införande av taxa för felparkeringsavgifter i Bollebygds kommun. Kommunen har i dag en antagen felparkeringstaxa som reglerar överskridande av tid på torget. Teknik- och serviceförvaltningen föreslår en förändring av felparkeringstaxan, med differentierade belopp beroende på överträdelse. Förslaget innebär att kommunen inför tre avgiftsnivåer beroende på överträdelsens art och allvar. Avgiftsnivåerna har tagits fram med stöd av utredning och jämförelser med grannkommuner i regionen. Avgifterna ligger inom det intervall om 75–1 300 kr som följer av lag (1976:206) om felparkeringsavgift och förordning (1976:1128) om felparkeringsavgift.
Förvaltningen föreslår att taxan börjar gälla från och med den 1 oktober 2026 för att ge tid att informera allmänheten.

Förvaltningen bedömer att felparkeringsavgifterna inte kommer ha någon större påverkan på resultatet men beslutet kan leda till färre felparkeringar, framför allt de värre överträdelserna.

Förvaltningen bedömer att det är lämpligt att uppdatera taxan för felparkeringsavgifter eftersom nuvarande taxa är snäv och 23 år gammal. Förvaltningen bedömer vidare att föreslagna avgiftsnivåer är rimliga eftersom de ligger inom det lagstadgade intervallet och inte sticker ut jämfört med närliggande kommuner. Förslaget ger också en tydlig differentiering mellan mindre och mer allvarliga överträdelser.

Förvaltningens förslag till beslut
Teknik- och servicenämnden föreslår kommunfullmäktige att anta upprättat förslag på felparkeringstaxa. Den nya felparkeringstaxan börjar gälla 2026-10-01 och ersätter tidigare felparkeringstaxa beslutad av kommunfullmäktige 2003-06-18 § 58.

Beslutsgång
Ordförande frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Skickas till
Kommunfullmäktige

Paragrafen är justerad

Felparkeringstaxa Bollebygds kommun

Ikraftträdandedatum 2026-10-01

Avgift	Överträdelse
400 kr	Mindre överträdelser, exempelvis överskriden tidsbegränsning eller felaktigt använd eller ej inställd p-skiva
600 kr	Parkering där parkeringsförbud gäller
800 kr	Trafikfarlig parkering/allvarliga överträdelser, exempelvis vid stannandeförbud, nära övergångsställe eller korsning, på gång- eller cykelbana samt parkering utan tillstånd på plats för rörelsehindrad.

BOLLEBYGDS KOMMUN

11. Svar på motion (FR) om användning av vägverkstomten (kf fattar slutligt beslut) KS2026/32

§135 KS2026/32

Svar på motion (FR) om användning av vägverkstomten (kf fattar slutligt beslut)

Beslut

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen tillstyrker teknik- och servicenämndens förslag om avslag på motion.

Ärendet

Michael Plogell (FR) föreslår i motion inkommen 2026-02-05 att den så kallade vägverkstomten ska uppdateras för att den ska kunna innehålla en skateboardpark, ett utegym och en stor modern lekplats. Motionären föreslår att kommunen vidtar åtgärder för att tomten ska kunna användas på sätt som anges ovan. Motionärens uppfattning är att detta kan ske utan att eventuella gifter som finns i marken släpps ut i närområdet. Ett sätt är att ta bort byggnaderna per marknivå och sedan lägga ett täcklager på marken för att på så sätt kapsla in den.
Kommunfullmäktige har på sammanträde 2026-02-19, § 7, remitterat motionen till teknik- och servicenämnden för handläggning.

Teknik- och servicenämnden har behandlat ärendet på sammanträde 2026-06-24, § 48, och föreslår kommunfullmäktige att avslå motionen. Projektet hade inneburit en väsentlig kostnad såväl i investering som drift av anläggningen. Teknik- och servicenämnden har inte utrymme att genomföra investeringen i budget 2026 och förvaltningen förespråkar att inte besluta om

projekt i likhet med motionärens förslag innan fastighetens långsiktiga nyttjandeform är beslutad.

Kommunfullmäktige fattar slutligt beslut i ärendet.

Ledamöternas förslag till beslut
Ulf Rapp (S) föreslår att kommunstyrelsen tillstyrker teknik- och servicenämndens förslag om avslag på motion. Förslaget antas.

Beslutsunderlag
- Motion (FR) om användning av vägverkstomten
- § 48 TSN Motion (FR) om användning av vägverkstomten
- Svar på motion (FR) om användning av vägverkstomten

Skickas till
Kommunstyrelsen

Paragrafen är justerad

§48 TSN2026/334

Motion (FR) om användning av vägverkstomten

Beslut

Teknik- och servicenämnden föreslår kommunfullmäktige att avslå motionen.

Ärendet

Michael Plogell (FR) skriver i motionen att Folkets röst har föreslagit att den så kallade ”vägverkstomten” (Bollebygds prästgård 1:5) ska uppdateras för att kunna innehålla en skateboardpark, ett utegym och en stor modern lekplats. Motionären föreslår att kommunen vidtar åtgärder för att tomten ska kunna användas på dessa sätt och lyfter möjliga lösningar för att bygga på marken, som har vissa kontamineringar.

Projektet hade inneburit en väsentlig kostnad såväl i investering som drift av anläggningen. Teknik- och servicenämnden har inte utrymme att genomföra investeringen i budget 2026 och förvaltningen förespråkar att inte besluta om projekt i likhet med motionärens förslag innan fastighetens långsiktiga nyttjandeform är beslutad.
Om kommunfullmäktige vill tilldela medel i budget 2027 för projekt likt dessa, men med annan lokalisering, välkomnar förvaltningen detta.

Teknik- och serviceförvaltningen delar motionärens bild av att en skateboardpark, ett utegym och en modern lekplats hade inneburit ett bättre utbud för invånarna och främjat utevistelse och rörelse. Förvaltningen ser dock samtidigt att kommunen har bättre lämpade ytor för sådana etableringar.

Teknik- och serviceförvaltningen nyttjar idag fastigheterna på Bollebygds prästgård 1:5 och är i behov av ersättningslokaler om fastigheterna rivs, vilket även framgår i nämndens remissvar på kommunens lokalresursplan 2027–2036 (TSN2026/371). Samtidigt har kommunfullmäktige fattat beslut om att ”utöka uppdraget angående projektdirektiv för ny allaktivitetshall till att även omfatta Bollebygds prästgård 1:5” (kommunfullmäktige 2025-05-07 § 55).
Detta beslut understryker ytterligare att en annan lokalisering för skateboardpark, lekplats och utegym hade varit lämpligare, om medel tilldelas i budget 2027.

Förvaltningens förslag till beslut
Teknik- och servicenämnden föreslår kommunfullmäktige att avslå motionen.

Beslutsgång
Ordförande frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Beslutsunderlag
- Motion (FR) om användning av vägverkstomten
- § 7 Kf Inkommen motion; Motion (FR) om användning av vägverkstomten
- Svar på motion (FR) om användning av vägverkstomten

Skickas till
Kommunfullmäktige

Paragrafen är justerad

Motion

Vi i Folkets Röst har i budgeten för 2026 föreslagit att den sk vägverkstomten ska uppdateras för att den ska kunna innehålla en skateboardpark, ett utegym och en stor modern lekplats. Budgeten blev ju nedröstad, men vi tycker ändå att denna ide kan utvecklas och bli verklighet.

Vi föreslår därför att kommunen vidtar åtgärder för att tomten ska kunna användas på sätt anges ovan. Vi har uppfattat att detta kan ske utan att eventuella gifter som finns i marken släpps ut i närområdet. Ett sätt är att ta bort byggnaderna per marknivå och sedan lägga ett täcklager på marken för att på så sätt kapsla in den.
Men det finns säkert andra sätt att anordna det.

Vi menar att det vore ett bra sätt att ta hand om våra barn, unga och andra friluftsmänniskor. Det blir även en fin vy över centralortens infart.

Med vänlig hälsning/Best regards
Folkets röst
Michael Plogell

12. Revidering av reglemente för föreningsrådet KS2021/228

§131 KS2021/228

Revidering av reglemente för föreningsrådet

Beslut

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen antar förslag på reviderat reglemente för föreningsrådet i Bollebygds kommun.

Ärendet

Föreningsrådet har funnits sedan hösten 2022 och samlat representanter från kommunens olika föreningar. I februari 2025 inkom Mathias Carlzon med en motion. Motionären lyfte att kommunens olika råd hade olika sammansättning och önskade en likvärdig sammansättning av råden. Kommunfullmäktige biföll motionen och gav kommunstyrelsen i uppdrag att se över råden. Föreningsrådet har sin tillhörighet i utbildningsnämnden, men rådets reglemente ska beslutas av kommunstyrelsen. I förslaget till reviderat reglemente föreslås att rådets sammansättning utökas med utbildningsnämndens presidium. I samband med att rådets sammansättning sågs över, gjordes en del förslag på andra ändringar i reglementet.

Utbildningsnämnden har behandlat ärendet på sammanträde 2026-05-27, § 34, och beslutat att anta förslag på reviderat reglemente för föreningsrådet i Bollebygds kommun. Dock är det kommunstyrelsen som fattar slutligt beslut.

Ledamöternas förslag till beslut

Ulf Rapp (S) föreslår följande: Kommunstyrelsen antar förslag på reviderat reglemente för föreningsrådet i Bollebygds kommun. Förslaget antas.

Beslutsunderlag

- § 34 UN Reglemente för föreningsrådet i Bollebygds kommun
- Tjänsteskrivelse Revidering av reglemente för föreningsrådet i Bollebygds kommun
- Reglemente för föreningsrådet i Bollebygds Kommun(UN2026_91)

Skickas till

Kommunstyrelsen

Paragrafen är justerad

§34 UN2026/91

Reglemente för föreningsrådet i Bollebygds kommun

Beslut

Utbildningsnämnden beslutar att anta förslag på reviderat reglemente för föreningsrådet i Bollebygds kommun.

Ärendet

Föreningsrådet har funnits sedan hösten 2022 och har samlat representanter från kommunens olika föreningar. Februari 2025 inkom Mathias Carlzon med en motion till Bollebygds Kommunfullmäktige (KS2025/36). Motionären lyfte att kommunens olika råd hade olika sammansättning och önskade en likvärdig sammansättning av råden. Kommunfullmäktige biföll motionen och gav kommunstyrelsen i uppdrag att se över råden. Föreningsrådet har sin tillhörighet i utbildningsnämnden, men rådets reglemente ska beslutas av kommunstyrelsen. I förslaget till reviderat reglemente föreslås att rådets sammansättning utökas med utbildningsnämndens presidium. I samband med att rådets sammansättning sågs över, gjordes en del förslag på andra ändringar i reglementet.

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar att anta förslag på reviderat reglemente för föreningsrådet i Bollebygds kommun.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Beslutsunderlag

- Revidering av reglemente för föreningsrådet i Bollebygds kommun
- Förslag på reviderat reglemente för föreningsrådet i Bollebygds Kommun

Paragrafen är justerad

BOLLEBYGDS KOMMUN

Styrdokume
2026-03-16

Fastställd: Kommunstyrelsen 2026-xx-xx, § x

Gäller för: Föreningsrådet

Dokumentansvarig: Kultur- och fritidschef Dnr :

Reglemente för föreningsrådet i Bollebygds kommun

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Webbplats	E-post
517 83 Bollebygd	Ballebovägen 2	033–231300	033-231428	www.bollebygd.se	kommunen@bollebygd.se

Inledande bestämmelser

Syfte
1 §
Föreningsrådet ska vara ett samverkansorgan för ideella föreningar i Bollebygds kommun. Föreningsrådet ska underlätta kontakten mellan föreningslivet och samhällsorgan i frågor av gemensam betydelse för flera föreningar.

Föreningsrådet ska genom sitt arbete stärka demokrati, folkhälsa och inkludering.

Definitioner
2 §
Finns kommunal myndighet eller befattningshavare nämnd i detta reglemente inte kvar efter omorganisation, ska uppgiften fullgöras av den som har tagit över huvuddelen av myndighetens verksamhet eller befattningshavarens arbetsuppgifter.

Föreningsrådets verksamhet

Allmänna uppgifter
3 §
Föreningsrådet ska verka för att utveckla föreningslivet i Bollebygds kommun.

Föreningsrådet ska bevaka och driva föreningslivets intressen.

Föreningsrådet ska verka för att utveckla samverkan mellan föreningar.

Kommunala uppgifter
4 §
Föreningsrådet ska till utbildningsnämnden och andra myndigheter göra de framställningar som rådet finner behövliga.

Föreningsrådet ska lämna remissvar på mottagna remisser i kommunala ärenden av betydelse för föreningslivets situation i Bollebygds kommun.

Föreningsrådet ska vara referensgrupp i frågor som rör föreningars situation.

Föreningsrådets sammansättning och val

Föreningsråd

5 §
Föreningsrådet ska bestå av minst elva (11) ledamöter samt utbildningsnämndens presidium

Kommentar [RH1]: Tillägg i den reviderade versionen

6 §
Föreningsrådet utses vid årligt stormöte med föreningar i Bollebygds kommun. Ledamöternas mandatperiod är från det stormöte ordinarie val sker vid till och med det stormöte som val förrättas vid två år senare. Om föreningsrådet består av elva ledamöter, väljs sex ledamöter udda kalenderår och fem ledamöter jämnt kalenderår. Om stormötet beslutar att föreningsrådet ska bestå av fler ledamöter än elva, får stormötet samtidigt besluta om hur många ledamöter som ska väljas udda respektive jämnt år.

Förening har en röst vid val av ledamöter i föreningsrådet, om föreningen bedriver verksamhet i Bollebygds kommun och uppfyller de allmänna kraven för att vara bidragsberättigad i kommunen.

Förening företräds vid val på stormöte av föreningsstyrelsens ordförande, om inte föreningens styrelse eller högre föreningsinstans har utsett annan föreningsmedlem att företräda föreningen.

Avgår en ledamot i föreningsrådet i förtid, får ett stormöte förrätta fyllnadsval med en mandatperiod motsvarande återstoden av den avgångnes ursprungliga mandatperiod.

7 §
Kallelse till stormöte utfärdas av föreningsrådet senast en månad före stormötet. Kallelsen ska anslås på kommunens hemsida under fliken föreningsråd. Kallelsen skickas dessutom via e-post till föreningar som anmält en e-postadress till kommunens föreningsregister samt till de av rådets och valberedningens ledamöter som har anmält en e-postadress till rådet.

I kallelsen ska anges att val till föreningsråd kommer att förrättas.

Saknas ett beslutsmässigt föreningsråd eller har kallelse till stormöte inte utfärdats senast den 1 mars får kommunens enhetschef för kultur- och fritid utfärda kallelse till stormöte.

8 §
Stormöte väljer i inledningen av ett stormöte en ordförande och en sekreterare vid mötet. Intill dess att dessa har valts, leds stormötet av föreningsrådets ordförande, om föreningsrådet inte har utsett annan person att leda mötet.

9 § Föreningarna föreslår, innan stormötet, ledamöter till föreningsrådet.

Kommentar [RH2]: Tillägg i den reviderade versionen

~~**Valberedning**~~
~~9 §~~
~~Val av ledamöter i föreningsrådet ska beredas av en valberedning bestående av utbildningsnämndens nämndsekreterare och enhetschef för kultur- och fritid samt tre föreningsrepresentanter.~~

Kommentar [RH3]: Förslag på att stycket tas bort

~~10 §~~

~~Valberedningen ska på stormöte föreslå namn på ordförande och sekreterare för stormötet. Valberedningen ska på stormöte föreslå namn på de ledamöter i rådet som ska väljas under stormötet. Valberedningen får grunda sina förslag på framförda nomineringar eller på egna förslag.~~

~~11 §~~
~~Föreningsrepresentanterna i valberedningen utses av stormötet. Om inte representanter väljs på stormötet ska dessa utses av föreningsrådet. Mandatperioden för föreningslivets ledamöter i valberedningen är kalenderår, om inte föreningsrådet beslutar annat.~~

~~12 §~~
~~Kommunens enhetschef för kultur- och fritid är sammankallande för valberedningen.~~

~~13 §~~
~~De som har förslag på ledamöter till rådet, bör framföra förslagen till valberedningen senast två månader inför val på höstens stormöte. Uppkommer fråga om fyllnadsval vid annat stormöte, bör förslag framföras så tidigt som möjligt.~~

Föreningsrådets arbetsformer

Ordförande
10 §
Föreningsrådet utser själv ordförande. ~~och vice ordförande i rådet. Om ordförande inte är utsedd eller har förhinder, fullgörs ordförandens uppgifter av rådets vice ordförande. Om vice ordförande inte heller är utsedd eller har förhinder,~~ Om rådet inte utser en ordförande tar kommunens enhetschef för kultur och fritid den rollen.

Kommentar [RH4]: Texten är justerad och delar är borttagna.

Sammanträden
11 §
Föreningsrådet bör hålla konstituerande sammanträde efter stormöte på vilket ordinarie val har förrättats.

Föreningsrådet sammanträder därutöver minst fyra gånger under ett kalenderår.

Föreningsrådet bestämmer årligen när ordinarie sammanträden under ett kalenderår ska hållas. Detta bör ske i samband med rådets konstituerande sammanträde.

12 §
Extra sammanträde ska hållas om föreningsrådets ordförande eller mer än hälften av rådets ledamöter begär det.

13 §
Förslag till frågor som ska behandlas av föreningsrådet ska skickas till rådets ledamöter senast fem dagar före sammanträdet på det sätt som rådet finner lämpligt.

14 §
Föreningsrådets ställningstaganden ska efter varje sammanträde redovisas i ett protokoll, som inom 14 dagar ska justeras av ordföranden för sammanträdet. ~~och en vid sammanträdet utsedd justerare~~.

Kommentar [RH5]: Förslag att delen av meningen stryks.

15 §
Sammanträde med föreningsrådet får hållas endast om mer än en tredjedel av rådets ledamöter är närvarande.

Svar på remisser
16 §
Om föreningsrådets beslut om remissvar inte är enhälligt, ska till svaret bilägga handlingar vilka visar avvikande meningar.

~~**Val av valberedningsledamöter**~~
~~21 §~~
~~Om tre ledamöter till valberedningen inte utsetts i samband med stormöte, ska föreningsrådet omgående underrätta sammankallande i valberedningen när rådet har utsett dessa i enlighet med § 11.~~

Kommentar [RH6]: Förslag på att stycket tas bort

Rådets arbetsformer i övrigt
17 §
I övrigt bestämmer föreningsrådet själv sina arbetsformer.

Övrigt

Ändring av reglemente

18 §

Föreningsrådet är inrättat av utbildningsnämnden.

Reglementet för föreningsrådet ändras genom beslut av kommunstyrelsen.

19 §

Önskar föreningsrådet att reglementet ändras, ska rådet inlämna rådets förslag till kommunens utbildningsnämnd, som har att behandla förslaget.

Administrativt stöd

20 §

Föreningsrådet har rätt till sekreterarstöd och övrig grundläggande administrativ service från utbildningsnämnden.

13. Kulturskola i Bollebygds kommun (kf fattar slutligt beslut) KS2026/154

§132 KS2026/154

Kulturskola i Bollebygds kommun

Beslut

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige antar förslag på ny kulturskola i Bollebygds kommun.

Ärendet

Utbildningsnämnden har fått i uppdrag att utreda hur kommunen bäst och effektivast kan bedriva kulturskola - i samverkan med Härryda kommun, Borås stad, eller i egen regi. 2025 gav kommunfullmäktige också utbildningsnämnden i uppdrag att ta fram en nulägesanalys av kulturskolans nyttjande samt föreslå åtgärder för att öka deltagandet.

Utbildningsförvaltningen gjorde en utredning och föreslog fyra olika vägar för Bollebygds kulturskola. I utredningen fanns det också förslag på åtgärder för ett ökat deltagande. Utbildningsförvaltningens förslag på ”ny” kulturskola i Bollebygds kommun innebär att avtalet med Härryda kommuns kulturskola sägs upp samt att nytt avtal tecknas med Borås stads kulturskola. Det finns både för- och nackdelar med detta förslag. Enligt utbildningsförvaltningens bedömning överväger fördelarna nackdelarna.

Utbildningsnämnden har behandlat ärendet på sammanträde 2026-05-27, § 37, och beslutat att anta förslag på ny kulturskola i Bollebygds kommun. Dock är det kommunfullmäktige som fattar slutligt beslut.

Ledamöternas förslag till beslut

Ulf Rapp (S) föreslår följande: Kommunfullmäktige antar förslag på ny kulturskola i Bollebygds kommun. Förslaget antas.

Beslutsunderlag

- § 37 UN Förslag på ny kulturskola i Bollebygds kommun
- Tjänsteskrivelse Förslag på ny kulturskola i Bollebygds kommun
- Förslag på ny kulturskola i Bollebygds kommun

Skickas till

Kommunstyrelsen

Paragrafen är justerad

§37 UN2026/88

Förslag på ny kulturskola i Bollebygds kommun

Beslut
Utbildningsnämnden beslutar att anta förslag på ny kulturskola i Bollebygds kommun.

Ärendet
Utbildningsnämnden har gets i uppdrag att utreda hur vi bäst och effektivast kan bedriva kulturskola. I samverkan med Härryda, Borås eller i egen regi. 2025 gav kommunfullmäktige också utbildningsnämnden i uppdrag att ta fram en nulägesanalys av kulturskolans nyttjande samt föreslå åtgärder för att öka deltagandet. Utbildningsförvaltningen gjorde en utredning och föreslog fyra olika vägar för Bollebygds kulturskola. I utredningen fanns det också förslag på åtgärder för ett ökat deltagande.

Utbildningsförvaltningens förslag på ”ny” kulturskola i Bollebygds kommun innebär att avtalet med Härryda kommuns kulturskola sägs upp samt att nytt avtal tecknas med Borås stads kulturskola. Det finns både för och nackdelar med detta förslag. Enligt utbildningsförvaltningens bedömning överväger fördelarna nackdelarna.

Förslag till beslut
Utbildningsnämnden beslutar att anta förslag på ny kulturskola i Bollebygds kommun.

Beslutsgång
Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Beslutsunderlag
- Förslag på ny kulturskola i Bollebygds kommun
- Förslag på ny kulturskola i Bollebygds kommun
- Nulägesanalys av nyttjandet av kulturskolan samt förslag på åtgärder för att öka nyttjandet

Skickas till
Kommunfullmäktige

Paragrafen är justerad

BOLLEBYGDS KOMMUN

Handläggare
Robert Hagström | Enhetschef kultur och fritid
0734-64 72 01 | robert.hagstrom@bollebygd.se

Förslag på framtidens kulturskola i Bollebygds kommun

Kommunfullmäktiges uppdrag till utbildningsnämnden 2026
Utbildningsnämnden ges i uppdrag att utreda hur vi bäst och effektivast kan bedriva kulturskola. I samverkan med Härryda, Borås eller i egen regi.

Bakgrund
Kommunfullmäktige gav 2025 utbildningsnämnden i uppdrag att ta fram en nulägesanalys av kulturskolans nyttjande samt föreslå åtgärder för att öka deltagandet. Utbildningsförvaltningen genomförde en utredning och föreslog fyra olika alternativ för Bollebygds kulturskola. I utredningen ingick också förslag på åtgärder för ett ökat deltagande.

Nuläge i Bollebygd
Bollebygds kommun köper kulturskoleverksamhet av Härryda kommun enligt avtal från 2015.

- Kostnad 2024: ca 1,65 mkr (inkl. lokaler)
- Cirka 12 % av barn 6–15 år deltar (i nivå med Borås men lägre än i Svenljunga kommun)
- Utbud: främst instrument (elbas, gitarr, piano, slagverk), dans och teater
- Avgifter: 500–750 kr/termin, instrumenthyra 300 kr/termin

Utmaningar för ett ökat deltagande

- Begränsat utbud och bristande bredd
- Svårt att nå vissa grupper (glesbygd, socioekonomiskt utsatta, barn med funktionsnedsättning eller utländsk bakgrund)
- Behov av anpassade lokaler vid eventuell utökning

Förslag för att öka deltagandet

- Utöka eller förändra kursutbudet.
- Sänka eller ta bort avgifter och instrumenthyra.
- Anordna öppet hus och prova-på-verksamhet.
- Ökad information och synligheten i kommunen.
- Starta öppen, avgiftsfri kulturverksamhet utan krav på anmälan.

Fyra alternativa vägar framåt

- **Egen regi** – ger större självbestämmande men är kostsamt och svårt att säkra kompetens i en liten organisation.
- **Utökat samarbete med Härryda** – ger tillgång till bred verksamhet och kompetens, men mindre lokal styrning och ökade kostnader.
- **Avtal med Borås stad** – ger tillgång till större organisation och samordning, men högre kostnader och mindre lokal kontroll.
- **Fortsätta som idag** – enklast organisatoriskt, men risk för fortsatt begränsat utbud och lågt deltagande.

Avtalet med Härryda kommun behöver omförhandlas eller avslutas. Oavsett väg, kommer kostnaderna för kulturskolan i Bollebygd kommun att öka.

Utbildningsförvaltningens förslag
Förslaget är att Bollebygds kommun ingår samverkan med Borås stads kulturskola. Det innebär att avtalet med Härryda kommuns kulturskola sägs upp. Uppsägning ska ske skriftligen ”vid närmst följande halvårsskifte (30 jun eller 31 december) med en uppsägningstid på 12.

Förslag på upplägg ny kulturskola
I samverkan med Borås kulturskola är förslaget att utbudet kommer anpassas efter behov och efterfrågan. Målet är att utöka kursutbudet med exempelvis blås- och stråkundervisning samt undersöka intresset för kör- och teaterverksamhet.

Hur kursutbudet kommer se ut på Töllsjöskolan och Örelundskolan är svårt att fastställa, då ambitionen är att anpassa efter lokala önskemål.

För att öka tillgängligheten föreslås att en öppen verksamhet startas, där deltagande inte kräver kursavgift eller anmälan. Exempelvis kan verksamheten organiseras så att den är öppen för förskolan på förmiddagar och för barn och unga efter skoltid på eftermiddagar. Orkesterspel kommer även att erbjudas i Borås.

För ungdomar som vill fortsätta på kulturskolan efter åk 9, kommer det att finnas möjlighet att göra detta i Borås.

Fördelar/nackdelar med Borås kulturskola
Nackdelar:
Ett avtal med Borås stad innebära ökade kostnader för kommunen. Det medföra också att nuvarande elever får nya lärare, vilket kan påverka kontinuiteten i undervisningen.

Kulturskolan i Borås har en lägre avgift än dagens kursavgift och instrumenthyra. Detta kan innebära en högre kostnad för kommunen, då barn och unga bör betala samma avgift oavsett hemkommun. Verksamheten blir heller inte kommunens egen, utan styrs av Borås stad vad gäller utbud och inriktning, vilket innebär minskad lokal rådighet.

Fördelar:
Genom ett avtal med Borås stad får kommunen tillgång till samordning och utvecklingsarbete via Sjuhärads kommunalförbund. Exempelvis pågår arbete med att

möjliggöra för barn och unga att delta i kurser i andra kommuner inom samverkansområdet.

Det pågår även ett arbete med ensemblespel där deltagare från flera kommuner medverkat. Borås kulturskola har ett brett och välutvecklat utbud samt en aktiv verksamhet, inklusive en öppen verksamhet där barn och unga får delta utan anmälan eller avgift.

Eftersom många elever från Bollebygds kommun går på gymnasiet i Borås skapas bättre kontinuitet, då kursutbudet där sträcker sig längre än till årskurs 9. Samverkan underlättar även kompetensförsörjningen genom tillgång till kvalificerad personal.

Samverkan med kulturskolorna inom Sjuhärads kommunalförbund.
Sju kommuner inom Sjuhärads kommunalförbund har sedan 2021 haft ett samarbete mellan kulturskolorna. Målet med samverkansarbetet har varit att skapa gemensamma arbetssätt, strukturer och nätverksamt erbjuda ett bredare kursutbud. Samverkansarbetet är en del av Sjuhärads kulturplan där viljeinriktning är att stärka barn och ungas rätt att påverka, bygga ett regionalt kulturskolekluster och fortsatt arbete med vidgat deltagande för barn och unga.

Eftersom Bollebygds kommuns kulturskola har köpts av Härryda kommun, har kommunen inte ingått i den delregionala kulturskolesamverkan.

Det pågår ett arbete mellan kommunerna i Sjuhärad där målet är att barn inom delregionen ska ha möjlighet att välja kulturskola i en annan kommun (om kursen inte finns tillgänglig i den egna kommunen).

Kursavgift (intäkt till Borås kulturskola)
Kursavgiften samt instrumenthyra kommer tillfalla Borås kulturskolan. Idag är kostnaden för dans/instrumentalkurser 300 kr/termin och instrumenthyra 200 kr/termin.

Det är viktigt att avgifterna harmoniseras mellan kommunerna, särskilt om deltagare från olika kommuner undervisas i samma grupper. Deltagare kan använda Fritidskortet för betalning.

Förslag på utbud i Bollebygd

- Gitarr/elbas 30% (nuvarande utbud)
- Piano 30% (nuvarande utbud)
- Dansverksamhet 40% (landsbygd/centrum, nuvarande utbud)
- Träblås 10% (fokus på gruppundervisning)
- Brass 10% (fokus på gruppundervisning)
- Stråk 10% (fokus på gruppundervisning)
- Barnkörer på varje grundskola i anslutning till skoldagens slut 20%
- Öppen verksamhet med kulturpedagoger 40% (förmiddag öppen verksamhet mot förskola samt eftermiddag öppen verksamhet efter skoltid)

- Projekt med ungdomsgården – öppen verksamhet/skapa musik (Kulturrådsprojekt)

Utbud i Borås

- Orkesterspel i Borås – erbjuds inom Borås kulturskola ordinarie utbud
- Åk 1-3 gymnasiet – möjlighet att ta del av Borås kursutbud (i mån av plats)

Budget ”ny” kulturskola

- Samordning/marknadsföring 20% 140 tkr
- 2 lärartjänster á 650 tkr 1 300 tkr
- 2 kulturpedagoger (KP) 40% 1 dag/vecka 280 tkr
- Inköp material/instrument/overheadkostnader 280 tkr (delvis en engångssumma vid uppstart
- Tillgång till elevsystemet StudyAlong (ej prisuppgift än)
- Lokalkostnad 423 tkr/år
- Funkisverksamhet en förmiddag/vecka under skoltid (Kulår) 20% (kräver 2 lärare á 10% vardera)
- Kulår i åk 1 eller 2 vid de tre grundskolorna. 1 gång/vecka á 30-40 min 20% (kräver 2 lärare á 10% vardera)
- Våldsprevention/drama åk 7 – 10%
- Instrumentalundervisning fördelat på flera lärare

Total årskostnad på ca 2,5 mkr.

Robert Hagström
Enhetschef kultur och fritid
Bollebygds kommun

14. Biblioteksplan 2026-2030 för Bollebygds kommun (kf fattar slutligt beslut) KS2026/153

§130 KS2026/153

Biblioteksplan 2026-2030 för Bollebygds kommun

Beslut

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige antar förslag till ny biblioteksplan 2026-2030 för Bollebygds kommun.

Ärendet

I Bibliotekslagen (2013:801 3 §) framgår det att kommunen är ansvarig för folkbiblioteken. Det står också att folkbiblioteken ska vara tillgängliga för alla och anpassade till användarnas behov samt att biblioteken innehar ett utbud av medier och tjänster som ska präglas av allsidighet och kvalitet (6 §). Bollebygds kommun ska anta en biblioteksplan för sin verksamhet på biblioteksområdet (SFS 2013:801, 17 §). Förslag på Bollebygds kommuns biblioteksplan 2026-2030 baseras på den regionala biblioteksplanen men även på Unesco – Folkbiblioteksmanifest med flera. Biblioteksplanen ska beskriva verksamhetens inriktning och omfattning på ett sådant sätt att medborgarnas möjligheter att påverka gynnas. I förslaget finns fyra inriktningar:

- Det öppna biblioteket
- Det läs- och skrivfrämjande biblioteket
- Det digitala biblioteket
- Det lärande biblioteket

Utbildningsnämnden har på sammanträde 2026-05-27, § 36, beslutat att anta förslag till ny biblioteksplan 2026–2030 för Bollebygds kommun. Kommunfullmäktige fattar dock slutligt beslut i ärendet.

Ledamöternas förslag till beslut

Ulf Rapp (S) föreslår följande: Kommunfullmäktige antar förslag till ny biblioteksplan 2026-2030 för Bollebygds kommun. Förslaget antas.

Beslutsunderlag

- § 36 UN Biblioteksplan 2026-2030 för Bollebygds kommun
- Tjänsteskrivelse Biblioteksplan 2026-2030 för Bollebygds kommun
- Biblioteksplan 2026-2030 för Bollebygds kommun(UN2026_90)

Skickas till

Kommunstyrelsen

Paragrafen är justerad

§36 UN2026/90

Biblioteksplan 2026-2030 för Bollebygds kommun

Beslut

Utbildningsnämnden beslutar att anta förslaget till ny biblioteksplan 2026–2030 för Bollebygds Kommun.

Ärendet

I Bibliotekslagen (2013:801 3 §) framgår det att kommunen är ansvarig för folkbiblioteken. Det står också att folkbiblioteken ska vara tillgängliga för alla och anpassade till användarnas behov samt att biblioteken innehar ett utbud av medier och tjänster som ska präglas av allsidighet och kvalitet (6 §).

Kommunen ska anta en biblioteksplan för sin verksamhet på biblioteksområdet (SFS 2013:801, 17 §). Förslag på Bollebygds kommuns biblioteksplan 2026–2030 baseras på den regionala biblioteksplanen men även på Unesco – Folkbiblioteksmanifest med flera. Biblioteksplanen ska beskriva verksamhetens inriktning och omfattning på ett sådant sätt att medborgarnas möjligheter att påverka gynnas.

I förslaget finns fyra inriktningar:
- Det öppna biblioteket
- Det läs- och skrivfrämjande biblioteket
- Det digitala biblioteket
- Det lärande biblioteket

Varje inriktning har olika utvecklingsområden och målsättningar som biblioteken avser att arbeta med kommande år. Planen kommer årligen användas vid planering, för att på så sätt blir en del bibliotekensdagliga arbete.

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar att anta förslaget till ny biblioteksplan 2026–2030 för Bollebygds Kommun.

Beslutsgång
Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Beslutsunderlag
- Biblioteksplan 2026-2030 för Bollebygds kommun
- Förslag till biblioteksplan 2026-2030 för Bollebygds kommun

Skickas till
Kommunfullmäktige

Paragrafen är justerad

BOLLEBYGDS KOMMUN

Stvrdokume

Fastställd: Kommunfullmäktige, 2026-xx-xx § x

Gäller för: Bollebygds kommun

Dokumentansvarig: Kultur- och fritidschef

Dnr:

Biblioteksplan 2026–2030 för Bollebygds kommun

Innehållsförteckning

1. Inledning 3

2. Bibliotekets uppdrag, lagar, riktlinjer och planer 4

3. Utvecklingsområden och målsättningar 5

A. Det öppna biblioteket 5

B. Det läs- och skrivfrämjande biblioteket 6

C. Det digitala biblioteket 7

D. Det lärande biblioteket 7

4. Uppföljning och utvärdering 8

1. Inledning

Enligt Bibliotekslagen (SFS 2013:801, 17 §) ska alla kommuner och landsting anta en biblioteksplan för sin verksamhet. Planen antas av Bollebygds kommunfullmäktige. Biblioteksplanen ska ge närmare besked om verksamhetens inriktning och omfattning på ett sådant sätt att medborgarnas möjligheter att påverka gynnas. En viktig del är möjligheten till uppföljning av biblioteksplanens uppsatta mål.

Planen är skriven i bibliotekslagens anda och efterlyser därför en fokusering mot vissa prioriterade grupper. Planen ska vara ett levande dokument som ligger till grund för såväl utvecklingen av biblioteksverksamheterna i kommunen som det dagliga biblioteksarbetet.

Biblioteksverksamheten i Bollebygds kommun är organiserad under utbildningsnämnden och dess förvaltning i enheten för kultur och fritid. Ansvarig för enheten är kultur- och fritidschefen.

Biblioteksplanen för Bollebygds kommun omfattar åren 2026–2030 där samtliga bibliotek i kommunen ingår. Det vill säga huvudbiblioteket i Bollebygd, skol- och folkbiblioteket i Töllsjö och skolbiblioteken på Örelundskolan och Bollebygdskolan.

Från den 1 juli 2025 förstärks och förtydligas skolbibliotekens uppdrag i skollagen. Bland annat krävs det att skolans huvudman tar fram en plan för skolbiblioteken. Bollebygds kommuns plan skolbiblioteken[1] gäller för perioden 2025–2030. Skolbiblioteksplan finns för att vägleda rektorer, pedagoger och bibliotekarier hur kommunens skolbibliotek ska arbeta för läsning och bildning hos barn och unga.

Bollebygds bibliotek samverkar sedan 2023 med Knallebiblioteken[2]. Samverkan innebär bland annat att kommunerna delar bibliotekskatalog samt har ett gemensamt bibliotekssystem.

[1] Skolbiblioteksplan för förskolor och skolor i Bollebygds kommun 2025–2030 (UN2525/9)

[2] I Knallebiblioteken ingår, förutom Bollebygds kommun, följande kommuner: Borås, Herrljunga, Mark, Svenljunga, Tranemo, Ulricehamn, samt Vårgårda

2. Bibliotekets uppdrag, lagar, riktlinjer och planer

Bibliotekets uppdrag baseras på bibliotekslagen som lyfter fram att biblioteken ska "verka för det demokratiska samhällets utveckling och bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning" samt "främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt." (Bibliotekslag 2 §). Vidare betonas bibliotekens öppenhet och tillgänglighet för alla. Dessa formuleringar ses som grundläggande för biblioteksarbete i Bollebygds kommun.

Kommunens biblioteksplan förhåller sig till följande lagar och planer:

- Bibliotekslagen (SFS 2013:801).
- Skollagen (SFS 2010:800).
- Lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter.
- Unesco - Folkbiblioteksmanifest.
- Unesco - Skolbiblioteksmanifest.
- Regional biblioteksplan Västra Götaland 2024–2027.
- Kulturplan Sjuhärad 2024–2027.
- Bollebygds kommuns vision och övergripande mål.
- Kultur- och fritidsplan 2023–2026.
- Skolbiblioteksplan för förskolor och skolor i Bollebygds kommun 2025–2030.
- Plan för språk-, läs- och skrivutveckling

3. Utvecklingsområden och målsättningar

A. Det öppna biblioteket

Biblioteket är ett demokratiskt rum, det är en plats i samhället för människor att trivas och där allas medverkan spelar en viktig roll. I bibliotekslagen 6 § står bland annat att folkbiblioteken ska vara tillgängliga för alla och anpassade till användarnas behov, vilket gör att besökare ska ges möjlighet att påverka medieutbud och kulturaktiviteter.

Biblioteket är en kulturell mötesplats där människor med olika förutsättningar och bakgrund ges likvärdig tillgång till information, kunskap och kultur. Biblioteket vill bjuda in till möten och kunskapsdelning mellan både besökare och personal.

Folkbiblioteken är det enda kommunala offentliga rummet som är öppet för alla. Den rent geografiska tillgängligheten till bibliotek är viktig och likaså den fysiska och kognitiva tillgängligheten till samlingarna inne i biblioteken. Biblioteksverksamheten bemöter personer med funktionsvariationer utifrån individens behov. Litteratur ska finnas tillgänglig på flera olika språk och i olika former för att alla ska kunna tillgodogöra sig innehållet efter egen förmåga.

Folkbiblioteken finns för lokalbefolkningen i Bollebygd och är flexibla för att kunna anpassas efter användarnas behov, samt plötsliga förändringar i samhället. I en pendlarkommun som Bollebygd är det angeläget att ge möjlighet för alla att besöka sitt bibliotek när det passar. Därför är biblioteket extra mån om att hålla öppet både kvällar och helger. Exempelvis har filialen i Töllsjö Meröppet, vilket innebär att låntagare kan besöka biblioteket även när det är obemannat.

Elever på de kommunala skolorna i Bollebygds kommun erbjuds skolbibliotek bemannade av skolbibliotekarier. För att skapa god samverkan inom professionen arbetar skolbibliotekarierna inom enheten Kultur och Fritid.

Utvecklingsområden och målsättningar

- Fortsätta att utveckla biblioteket utifrån lokalsamhällets behov för att på bästa sätt vara en relevant plats för möten mellan människor, informationshämtning, kunskap och kultur.
- Öka barn och ungas delaktighet i biblioteksverksamheten i enlighet med barnkonventionen.

- Öka tillgängligheten, så att fler har möjlighet att ta del av bibliotekets verksamhet
- Förenkla, tillgängliggöra och synliggöra utbudet av medier både i det fysiska rummet såväl som digitalt.
- Bibehålla den service och närvaro som erbjuds bibliotekets besökare.
- Sträva mot likvärdig tillgång till bemannade skolbibliotek för kommunens skolelever.

B. Det läs- och skrivfrämjande biblioteket

I bibliotekslagen 7 § står det att folkbiblioteken ska främja läsning och tillgång till litteratur. Biblioteken har i uppdrag att främja läsande och skrivande med särskilt fokus på bibliotekets prioriterade målgrupper barn, unga, personer som talar minoritetsspråken eller har annat modersmål än svenska samt personer med funktionsvariationer.

Bibliotekens utbud av medier ska vara anpassat för att spegla samhället, bygga på lokal efterfrågan och vara inspirerande. Dessutom ska utbudet vara enkelt att orientera sig i för användarna. För att komplettera det lokala utbudet samt möjliggöra för fler att låna är kommunens bibliotek en del av samarbetet Knallebiblioteken. Bollebygds bibliotek är fortsatt med i fjärrlånesamarbetet med andra svenska bibliotek.

Tillgången till medier ses i sig som en förutsättning för att kunna främja läsande och skrivande.

Biblioteken ska genom utställningar, programverksamhet och pedagogisk verksamhet bidra till och stimulera intresset för läsning och litteratur. Detta genom exempelvis bokcirklar, författarbesök, högläsning och bokpresentationer med särskilt fokus på målgruppen barn, unga och skolelever.

Biblioteken ska utföra sitt läs- och skrivfrämjande uppdrag i samverkan med externa parter för att kunna nå ut till fler. Samverkan med förskola, skola, anpassad grundskola, äldreboenden, LSS-boenden, lokala föreningar och övriga kommunala verksamheter ingår i bibliotekens grunduppdrag.

Utvecklingsområden och målsättningar

- Fortsatt arbete för att erbjuda ett uppdaterat och utifrån lokalsamhället anpassat utbud av litteratur och medier.

- Öka den litterära programverksamheten för barn och vuxna.
- Bibehålla samverkan med andra parter för att stimulera till läsning och skrivande i kommunen.
- Öka antalet aktiviteter för kommuninvånare med särskilda behov
- Öka kunskapen om tillgänglighetsanpassade medier för kommuninvånare som kan dra nytta av dessa.

C. Det digitala biblioteket

För att kunna delta aktivt i samhället behöver människor känna sig trygga i användandet av de olika digitala kommunikationssätt som används idag. I bibliotekslagen 2 § och 7 § står det att biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. Samt att folkbiblioteken ska verka för att öka kunskapen om hur informationsteknik kan användas för kunskapsinhämtning, lärande och delaktighet i kulturlivet.

Biblioteket arbetar för att motverka digitalt utanförskap genom att ge människor möjlighet till stöd och kunskap i användandet av digitala verktyg. Detta arbete kommer att utvecklas utifrån de behov som finns och uppkommer i samhället.

Biblioteket är ett utvecklingscentrum i skolan och en viktig resurs för inlärning och kritiskt granskande. Förmågan att sätta läsningen i ett sammanhang kopplat till förståelse är viktig.

Utvecklingsområden och målsättningar

- Motverka digitalt utanförskap genom fortsatt arbetet med digitalt stöd.
- Bidra till ökad kunskap om källkritik.
- Utveckla verksamheter som syftar till att synliggöra MIK.[3]

[3] Unesco har definierat ett samlingsbegrepp: medie- och informationskunnighet – MIK. Begreppet innefattar både tekniska och källkritiska delar, den tar också upp vikten av kunskap om den snabbt förändrade medievärlden runt oss, samt att kunna finna, analysera och kritiskt värdera information är avgörande förmågor i medievardagen.

D. Det lärande biblioteket

För att möjliggöra allas lika chans till livslångt lärande så arbetar biblioteket med olika sorters medier och former av information. Personalen ska kunna guida och tillgängliggöra information för bibliotekets besökare med alla funktionsvariationer, i enlighet med bibliotekslagen 4 §. Biblioteket ger besökarna verktyg för att utveckla sitt livslånga lärande och för att kunna ha en kritisk syn på vad de möter på olika plattformar. Bibliotekets samlingar ska ha ett brett utbud av medier och verktyg för människors bildning och skapande, med hänsyn till individers olika inlärningsstilar (t.ex. läsning, rörlig bild, samtal eller att arbeta med händerna).

Biblioteken vill stärka samarbetet både externt och internt. Inom den interna samverkan är fokus på att stärka samarbetet mellan huvudbiblioteket och filialerna. Inom den externa samverkan ligger bibliotekets fokus på att samarbeta med olika parter för att skapa gemensamma lärtillfällen. Detta genom att tillhandahålla verktyg och lokaler till externa parter samt en ökad programverksamhet för besökare.

Samverkan mellan folkbiblioteket och externa parter som arbetar med personer med annat modersmål än svenska ska fortgå och utvecklas för att kunna erbjuda den service som gruppen är i behov av (Bibliotekslag 5 §).

Biblioteksamverkan inom Knallebiblioteken öppnar för ökad möjlighet till erfarenhetsutbyte och arbete med nätverksgrupper inom delregionen. Samverkan möjliggör kompentensutveckling inom personalgruppen, vilket på sikt gynnar bibliotekets besökare.

Utvecklingsområden och målsättningar

- Öppna möjlighet för bredare kompetensutveckling för personal.
- Ökad samverkan mellan kommunens bibliotek, samt externa och interna parter.
- Ökat samarbete med Knallebiblioteken.
- Möjliggör för personal att ingå i nätverk för att stärka kompetensen inom verksamheten.

4. Uppföljning och utvärdering

Enligt bibliotekslagen ska kommunen ta fram en plan för sitt biblioteksarbete och dess utveckling. Planen är tidsbestämd till 2030 och ska därefter revideras och

utvärderas. Utvärdering utgör sedan ett av underlagen för en ny biblioteksplan. Enhetschefen för kultur- och fritidsenheten ansvarar för att utvärderingen genomförs.

15. Utbyggnad idrottshall i Töllsjö KS2025/255

§122 KS2025/255

Fas 1 utbyggnad idrottshallen i Töllsjö

Beslut

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar om fortsatt projektering (fas 1) i enlighet med upprättad programhandling med inriktning mot ekonomisk återhållsamhet så att projektbudgeten inte överskrids.

Ärendet

Kommunstyrelsen har beslutat att inleda processen med utbyggnad av idrottshallen i Töllsjö till fullstor idrottshall genom en samverkansentreprenad. Processen är indelad i tre faser och inför start av varje fas kommer beslut om att fortsätta beslutas av kommunstyrelsen.
FAS 0 syftar till att genomföra förstudie
FAS 1 avser projektering
FAS 2 avser produktion
Kommunen kan avbryta utan skadestånd eller annan ersättning efter varje genomförd fas. En upphandling är genomförd där kontrakt tilldelats Skanska som samverkanspart och fas 0 har nu genomförts och beslut behövs för att inleda fas 1 som avser projektering och att ta fram en riktkostnad för produktion.

Sedan tidigare har projektets kostnad bedömts till 43 mnkr baserat på schabloner och erfarenheter från liknande projekt i annan kommun. I samband med fas 0 har en förstudiekalkyl upprättats tillsammans med samverkanspartnern som baseras på nu kända förutsättningar samt förmedlade behov från verksamhet och

föreningar som idag nyttjar idrottshallen. Förstudiekalkylen visar på en total investeringsutgift på 41,1 mnkr. Risker bedöms till 2,4 mnkr och möjliga besparingar uppgår till 2,1 mnkr vilket innebär att den förväntade investeringsutgiften ligger mycket nära projektets budget på 43 mnkr.

Under arbetet har önskemål från skytteföreningen varit att en skyttehall byggs för att bland annat frigöra halltider för övrig verksamhet samt utöka föreningens möjligheter att träna. Den förväntade kostnaden för tillbyggnaden uppgår till 2,5 mnkr, men det finns också en del risker för bland annat tidsförskjutning då den delen av projektet behöver beslutas av kommunfullmäktige. Förvaltningens bedömning är att skyttehall inte omfattas av kommunfullmäktiges uppdrag och att det i dagsläget inte bedöms rymmas inom projektets budget. Om skyttehall ska byggas behöver kommunfullmäktiges uppdrag kompletteras och ytterligare 2,5 mnkr tillskjutas projektet.

En fullstor idrottshall kommer innebära ökade möjligheter för barns fritidssysselsättning samt idrottslektioner. Samtidigt kommer utbyggnaden ske på skolområdet under tiden skolverksamhet bedrivs vilket ställer stora krav på säkerhet under produktionstiden. Arbetet med barnkonsekvensanalysen kommer fortsätta i kommande faser.

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar om fortsatt projektering (fas 1) i enlighet med upprättad programhandling med inriktning mot ekonomisk återhållsamhet så att projektbudgeten inte överskrids.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Beslutsunderlag

- Fas 1 utbyggnad idrottshallen i Töllsjö
- A-Beskrivning programhandling
- § 40 KSAU Utbyggnad idrottshall i Töllsjö - tilldelningsbeslut

Skickas till

Utbildningsnämnden, KSF ekonomiavdelning

BOLLEBYGDS KOMMUN

SKANSKA / Bollebygds kommun

Töllsjö idrottshall om- och tillbyggnad

BESKRIVNING PROGRAMHANDLING
GODKÄND 2026-06-17

D office arkitekter

Projektets syfte och mål

Projektet avser om- och tillbyggnad av den befintliga idrottshallen i Töllsjö i Bollebygds kommun (Fastighetsbeteckning Bollebygd Töllsjö Stom 1:24).

Syfte med projektet är att utöka idrottshallens planyta till en fullstor hall som bättre motsvarar framtidens behov. Den nuvarande hallen uppfyller inte kraven på planmått för t.ex. handboll, innebandy, basket m.fl. sporter och uppfyller därför inte de lokala idrottsföreningarnas behov.

Omklädningsrum mm byggs om för att uppnå krav på tillgänglighet, få bort insyn i omklädningsrummen samt utöka ytan för städ. Befintligt teknikrum förutsätts öka i storlek vilket medför en omdisponering av befintliga förråd.

Projektets omfattning

Utöver om- och tillbyggnad enligt A-ritningarna omfattar projektet även ytskiktsrenovering i befintliga delar samt ombyggnad av installationssystem.

Exteriöra åtgärder ingår också, kopplat till bland annat byte av yttertaket, justering av fasadpanelen och anpassningar för att uppfylla krav på tillgänglighet.

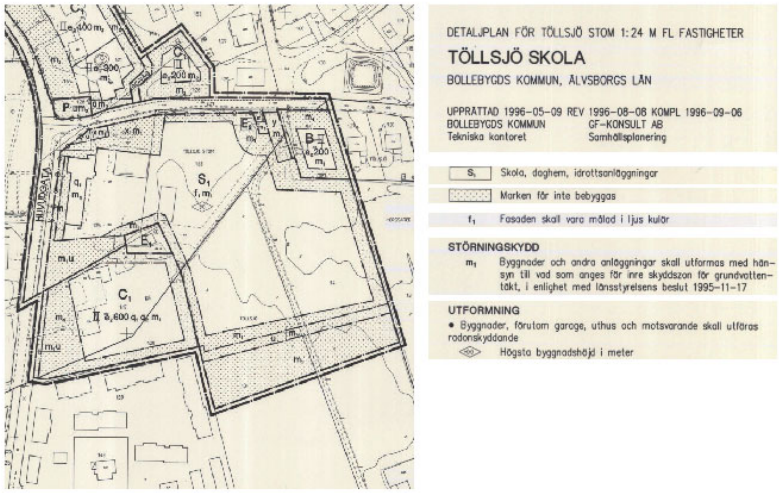
Befintlig utformning av parkeringsytorna förutsätts fungera utan åtgärder. Markytorna runt byggnaden kompletteras med hårdgjorda gångar för utrymning och passage fram till den nya entrén. För att uppfylla tillgänglighet kan ytterligare krav på t.ex. ytterbelysning, sittplatser, iordningställande av HKP etc krävas.

Varsamhetskravet enligt PBL, 8 kap. 17 §

Påverkan på byggnadens befintliga exteriör är begränsad till nya ytterdörrar för entré och utrymning, vilka krävs för att uppfylla krav för utrymning och tillgänglighet i den nya hallen. Idrottshallens tak tilläggsisoleras för att optimera byggnadens energiprestanda, men höjningen är begränsad och bedöms inte ha någon betydande påverkan på volymen som helhet. Tillbyggnaden av hallen innebär visserligen en betydande utökning av byggnadsvolymen, men utförs till utseendet lika befintlig idrottshall med syfte att harmoniera med den ursprungliga arkitekturen. Byggnadens befintliga utseende är dokumenterat av arkitekten i samband med platsbesök i maj 2026.

Planförutsättningar & vattenskyddsområde

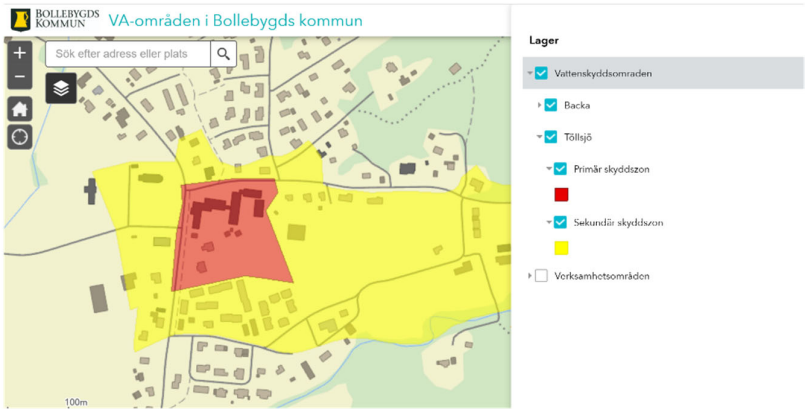
Fastigheten ligger inom detaljplan ”Detaljplanen för Töllsjö Stom 1:24 m.fl. Töllsjö skola” dat 1996-05-09.

Utdrag ur Detaljplanen för Töllsjö Stom 1:24 m.fl.

På fastigheten får uppföras:
- idrottsanläggningar mm
- högsta byggnadshöjd 9m
- fasader ska vara målade i ljus kulör
- byggnader ska utföras radonskyddade
- byggnader och andra anläggningar ska utformas med hänsyn till grundvatten, se även detaljplanen

<u>Vattenskyddsområde</u>
Projektet ligger i sekundär skyddzon, se utdrag ur kommunens GIS-karta nedan. Enligt Länsstyrselsens Kungörelse om skyddsområde och skyddsföreskrifter för grundvattentäkt ”15 FS 1995:110” dat. 1995-11-17, finns det inga krav som direkt påverkar byggnadens utformning. Det kan finnas krav, t.ex. avseende schakting, som påverkar produktion. Detta måste utredas i samband med fortsatt projektering.

Utdrag ur kommunens GIS-karta med lager som visar vattenskyddsområden i Töllsjö

Lagstiftning

För projektet gäller:
- PBL (Plan- och bygglagen SFS nr: 2010:900 med ändringar t.o.m. SFS 2026:505)
- PBF (Plan- och byggförordningen SFS nr: 2011:338 med ändringar t.o.m. SFS 2026:197)
- Utformning av arbetsplatser AFS 2023:12
- BBR 30 (Boverkets byggregler BFS 2011:6 med ändringar t.o.m. BFS 2024:5)
- Där funktionskrav i BBR saknar måttangivelser har stöd tagits av handboken Bygg ikapp utgåva 7.

Tillgänglighet

Befintliga omklädningsrum byggs om med syfte att bl.a. tillskapa omklädningsmöjligheter för personer med olika typer av funktionsnedsättningar. Ett omklädningsrum kompletteras med RWC/D. Detta bedöms tillräckligt med hänsyn till det begränsade antalet personer som kommer att utnyttja anläggningen samtidigt. Omklädningsrummen delas upp i ett dam- respektive ett herromklädningsrum i samband med schemaläggning.

Två könsneutrala omklädningsrum tillskapas som alternativ till de större herr- och damomklädningsrummen. Det ena utformas tillgängligt. Lärare och domare förutsätts kunna dela på samma ytor. En rullstolsburen elev med medhjälpare av motsatt kön, eller som av annan anledning inte vill använda de ordinarie omklädningsrummen, har möjlighet att byta om i det neutrala, tillgängliga omklädningsrummet. En nisch byggs för förvaring åt idrottsläraren, som i övrigt förutsätts ha sin ordinarie arbetsplats för stadigvarande vistelser inne i skolbyggnaden.

När handbollsnäten är nedfällda vid match försvåras den neutrala passagen in i hallen från den gamla entrén, för alla inklusive för rullstolsburna. En ny tillgänglig publikentré tillskapas därför som kan användas vid pågående match och som har enkel åtkomst till RWC.

Installationsutrymmen

I programhandlingsskedet förutsätts att befintligt Apparatrum A119 utökas genom sammanslagning med Frd A113 och att denna yta motsvarar de ytbehov som kommer att finnas för den tillbyggda hallens installationer.

Elcentralen förutsätts kunna inrymmas i ett nytt elutrymme av motsvarande storlek och med närliggande placering som den nuvarande.

Brandkrav

Ritningarna har granskats och godkänts av sakkunnig brand.
Befintlig invändig brandpost förutsätts kunna utgå och ersättas med handbrandsläckare.

Verksamhetsbehov & funktionskrav

Följande två behovsbeskrivningar har legat till grund för programhandlingen;
- ”Behovsbeskrivning Töllsjö fullstor idrottshall” dat. 2026-04-07
- ”Behovsbeskrivning Töllsjö fullstor idrottshall, Föreningslivets behov och användarperspektiv”

”Behovsbeskrivning Töllsjö fullstor idrottshall” dat. 2026-04-07

Exakt utformning av inredning/utrustning, beslagningssystem, installationer, skyltning, utformning av utemiljön mm utreds vidare i Fas 1.

Uppfylls:
- Idrottshallen byggs om till en fullstor hall (planmått 23x43m) med avskiljande ridåvägg, idrottsutrustning och läktare.
- Byggnaden har en tydlig befintlig entré och får efter ombyggnaden även en tydlig publikentré. Publikentrén kommer att ha tillgång till RWC
- Läraromklädning kombinerat med domaromklädning tillskapas, inklusive låsbara skåp och plats för ett mindre arbetsbord för skrivare eller dylikt
- De större omklädningsrummen dimensioneras för ≥ 7,5m omklädningsbänk per rum
- Minst en toalett i varje omklädningsrum

Uppfylls ej:
- Antalet omklädningsrum är 2st befintliga, önskemål om 4st omklädningsrum uppfylls ej
- På grund av den begränsade ytan kan endast ett av de större omklädningsrummen byggas med direkt tillgång till RWC/dusch.
- Skolans verksamhet får tillgång till 1st större förråd på 28 m2 samt ett uteförråd på 10 m2, istället för 1st 20m2 förråd per halldel. Föreningarnas förråd utformas efter föreningarnas behovsbeskrivning.
- Foajé med café med 10st sittplatser ryms ej inom byggnaden, läktaren får användas till sittplats, café utformas i form av pentry bakom dörrar.
- Städutrymme på 50m2 har ej bedömts krävas, ytbehovet för städutrymmet har istället bedömts till 6m2
- Möteslokal för 20 personer har ej kunnat inrymmas inom byggnadens yta

”Behovsbeskrivning Töllsjö fullstor idrottshall, Föreningslivets behov och användarperspektiv”

Uppfylls:
- Idrottshallen byggs om till en fullstor hall (planmått 23x43m) med avskiljande ridåvägg
- Byggnaden får en tydlig publikentré med enklare caféfunktion och tillgång till RWC
- Idrottshallen kommer att utrustas med läktare. Läktaren kommer att ha plats för rullstolsburna åskådare och personer med nedsatt rörelseförmåga, samt kunna användas som samlingsyta.
- Idrottshallen kommer att ha 4st omklädningsrum; 2 större och 2 mindre. De mindre omklädningsrummen utformas könsneutrala. Läraromklädningsrummet kommer även att kunna användas för domare och/eller funktionärer och ha låsbara skåp
- Omklädningsrummen byggs om för att ta större hänsyn till integritet vid omklädning och dusch, med avskärmande väggar för att minska insyn samt möjlighet att byta om och duscha enskilt
- Det kommer finnas tillgång till duschbås samt tillgängliga duschar i RWC
- Föreningarna får egna låsbara förråd, separerade från skolans, och i direkt anslutning till hallen
- Fast ljudanläggning samt resultattavla kommer att finnas i hallen
- En enklare caféfunktion anordnas i form av pentry bakom dörrar, med sittplatser på läktaren intill
- Byggnaden kommer att ha tillgängliga entréer, gångstråk, toaletter, duschar och publikplatser
- Vid större arrangemang kan flöden separeras mellan spelare/funktionärer som har en egen entré, och publik som går in via publikentrén

Uppfylls ej:
- Det finns inte tillräckligt med plats för att placera skrivyta, eluttag och internetuppkoppling för matchadministration i ett eget rum, utan detta får anordnas som provisoriskt sekretariat inne i hallen

APD-plan

APD-plan upprättas av entreprenören i samråd med kommunen och redovisas separat från denna handling.

Pågående verksamhet under byggtiden

Verksamheten ansvarar för att ta fram en evakueringslokal under byggtiden. Entreprenören kommer att vara behjälpliga med eventuell flytt av verksamhetens inredning och utrustning. Eventuell evakueringslösning för omklädningsdelarna utreds under Fas 1 i samråd med verksamheten.

Utrymning ur befintlig hall under tiden som tillbyggnaden uppförs kommer att lösas med tillfällig ytterdörr. Exakt utformning utreds vidare av brandsakkunnig under Fas 1.

Förenings- eller investeringsbidrag

Möjligheten att söka bidrag till idrottshallen genom föreningarna har utretts. Efter dialog med RF-SISU har det konstaterats att det inte är möjligt att söka bidrag för projektet, eftersom föreningarna saknar nyttjanderätt till hallen.

Gröna lån

Projektet ska uppfylla krav för Gröna Lån enligt Kommuninvest, se även nedan.

För att kunna tillgodoräkna energi från solcellerna på skolbyggnadens yttertak krävs separat undermätare för idrottshallen.

Kraven för gröna lån omfattar:

- Klimatåtgärder, som minst för bärande delar.
Kommentar: I projektet har beslutats att grundkonstruktioner ska gjutas med betong med lägre klimatpåverkan, minst 20% reduktion.

- LCA-analyser ska göras för byggskedet.

- Byggnadens energiprestanda ska vara minst 20% under BBR 29.
*Kommentar: Krav på byggnad enligt BBR 29 är 87kWh/m²*år. Ambitionen är att klara 30% lägre primärenergikrav totalt på byggnaden efter tillbyggnad och renovering genom tilläggsisolering av taket på befintlig hall.*

- **Byggnadens yta (kvm Atemp)**
- Byggnadens **energiprestanda** i kWh/m2 och år enligt **BBR29** fördelat på energi* för:
  - **Uppvärmning**
  - **Tappvarmvatten**
  - **Fastighetsel**
  - **Komfortkyla**
- **Energiproduktion** inom fastigheten (kan tillgodoräknas motsvarande elanvändning inom fastigheten)
- **Datum för inlämnad bygglovsansökan**
- **Datum för produktionsstart**
- **Vilka klimatåtgärder som genomförts i projektet** (om byggproduktionen startat efter 1 januari 2022), till exempel gällande materialval i stomme och platta.
- Upplysningar om byggnadens klimatpåverkan under byggskedet (LCA modul A1-A5, under förutsättning att sådan information finns tillgänglig)

Typ av byggnad	Krav för att beviljas Grönt lån	
	Alla byggnader	Vid byggnadsyta >5000 m2
Nya** flerbostadshus och lokaler	Minst 20 % lägre energi-prestanda primärenergital*) än motsvarande krav i BBR29	Byggnaden ska ha genomgått testning för lufttäthet och termisk integritet
	Uppgifter om klimatpåverkan från byggnadens byggskede (LCA A1-A5) ska kunna lämnas på begäran.	
	Klimatåtgärder ska ha genomförts i projektet, som minimum för bärande delar. Vid användning av klimatförbättrad betong behöver klimatpåverkan vara minst 20% lägre jämfört med branschstandard.	
Befintliga*** flerbostadshus och lokaler	Minst 20 % lägre energiprestanda (primärenergital*) än motsvarande krav i BBR29.	

* Samtliga ingående energivärden ska multipliceras med aktuell viktningsfaktor och fördelas på Atemp (kWh/m2 och år)
** Byggnad där bygglovsansökan inlämnats efter 31 december 2020. Krav på klimatåtgärder gäller dock endast byggnader med produktionsstart efter 1 januari 2022.
*** Byggnad där bygglovsansökan inlämnats före 31 december 2020.

Redovisningskrav och kriterier för Gröna lån enligt Kommuninvest

Upphandlingsmyndighetens hållbarhetskriterier (från basnivå till avancerad nivå)

Upphandlingsmyndighetens hållbarhetskriterier för ombyggnad av skola/idrottshall, basnivå, ska gälla för projektet. Möjligheten att nå upp till avancerad nivå ska utredas.

OBS! För mer detaljerad information och kompletta krav som ställs kring varje kravställning, se Upphandlingsmyndighetens kriterietjänst.

Upphandling programskedet		
Kravställning	**Basnivå**	**Avancerad nivå**
Program-handling vid ombyggnad Idrottshall - för inneklimat	Programhandling för inneklimat ska tas fram innan projekteringen påbörjas.	Avancerad nivå innebär högre krav på termiskt inneklimat i form av temperaturkomfort, mindre tolerans för övertemperaturer och större robusthet mot klimatförändringar.
Upphandling programskedet **Upphandling totalentreprenad**		
Kravställning	**Basnivå**	**Avancerad nivå**
Material-inventering	Materialinventering ska genomföras och redovisas i form av en materialinventeringsrapport. Rapporten ska bl.a. innehålla uppgifter om placering (våningsplan och rum), mängder och specifikation av material respektive avfall som bedöms.	-
Upphandling programskedet **Upphandling projektering** **Upphandling totalentreprenad**		
Kravställning	**Basnivå**	**Avancerad nivå**
Material-inventering, kompetens	Kompetenskrav på eller de personer som utför materialinventeringen.	-

Upphandling projektering		
Kravställning	**Basnivå**	**Avancerad nivå**
Ämnen med miljö- och hälsofarliga egenskaper	Material, varor och kemiska produkter som byggs in i byggnaden/anläggningen ska inte innehålla ämnen som har egenskaper som är farliga för miljö och hälsa i halter överstigande haltgränserna i bilaga till upphandlings-myndighetens kriteriedokument.	Avancerad nivå kräver en mer omfattande lista över miljö- och hälsofarliga egenskaper och ställer högre krav på innehållsredovisning. Informationen kan verifieras via system som BASTA, Byggvarubedömningen eller SundaHus. Kravet innebär i praktiken färre godkända produkter, mer administration och mindre möjligheter att göra avsteg bl.a.
Upphandling projektering **Upphandling totalentreprenad**		
Kravställning	**Basnivå**	**Avancerad nivå**
Projektering av inneklimat idrottshall och installations-samordnare	Entreprenören ska utse en person med ansvar och mandat som sakkunnig installationssamordnare för projektet.	Avancerad nivå ställer betydligt högre krav på installationssamordning, dokumentation, simuleringar, verifiering och komfortprestanda. Bland annat ställs höga krav på löpande kvalitetsgranskning, dynamiska simuleringar, mät- och kontrollplaner, krav på filtrerad tilluft, strängare krav på hantering av övertemperaturer, drag och temperaturvariationer etc
System för bedömning, samt loggning av material, varor & kemiska produkter	Entreprenören ska innan produktionen (eller projekteringen) påbörjas, ha tillgång till ett digitalt system för bedömning och loggning.	-
Material- och avfalls-hanteringsplan	Entreprenören ska ta fram en material- och avfallshanteringsplan som ska syfta till att uppnå en resurseffektiv hantering av resurser, material, spill och avfall och minska miljö- och klimatpåverkan under projektets olika faser.	-

God projektkultur	-	Entreprenören ska, i syfte att öka motivation och engagemang, genomföra ett arbete för att utveckla och kontinuerligt efterleva en god projektkultur för det aktuella projektet. Målet är att det ska råda samstämmighet om styrande värderingarna bland alla som deltar i projektet.
Ämnen med miljö- och hälsofarliga egenskaper, hantering av avsteg	(Information saknas på myndighetens hemsida)	-
Innehålls-deklarationer	(Information saknas på myndighetens hemsida)	-
Upphandling totalentreprenad		
Kravställning	**Basnivå**	**Avancerad nivå**
Miljöledningssystem	Entreprenören ska ha ett systematiskt miljöarbete med dokumenterade rutiner och en ledningsstruktur, det vill säga ett miljöledningssystem.	-
U-medel för yttervägg	Yttervägg ska projekteras och utföras på så sätt att U-medel inte överskrider 0,15 W/m2 K.	Yttervägg ska projekteras och utföras på så sätt att U-medel inte överskrider 0,13 W/m2 K.
U-medel för ytterdörr	Vid byte av ytterdörr ska U-värde för ytterdörr inte överskrida 0,8 W/m2 K.	-
U-medel för golv	Golv ska projekteras och utföras på så sätt att U-medel inte överskrider 0,13 W/m2 K.	-
Kvalitets-, miljö- och arbetsmiljö-ansvar	Kvalitets-, miljö- och arbetsmiljöansvar (KMA) delegeras till Entreprenören.	-
Avfallsmängder vid renovering, om- och tillbyggnad	Entreprenören ska i projektet arbeta för att minska mängden byggavfall så att mängden byggavfall inte överstiger 30 kg byggavfall/m2 BTA (bruttoarea).	Entreprenören ska i projektet arbeta för att minska mängden byggavfall så att mängden byggavfall inte överstiger 20 kg byggavfall/m2 BTA (bruttoarea).
Vatten-besparande armaturer	Snålspolande armaturer och WC ska väljas	-

Resurser och avfall - Sortering av plastfraktioner	Entreprenören ska vid genomförandet av projektet källsortera plastfraktioner som ingår i byggprodukter som kan möjliggöra återvinning och materialåteranvändning av plastmaterial.	-
Mät och kontrollplan för ljud och buller	Entreprenör ska, i samråd med Beställaren upprätta mät- och kontrollplan för ljud och buller. Ljudsakkunnig ska anlitas för samråd om kontroll- och mätprogram. Entreprenören ska följa uppgjorda mätplaner och dokumentera mätningarna.	-
Avfalls-samordnare, kompetens	För respektive byggplats ska det finnas en eller flera avfallssamordnare. Avfallssamordnaren ska kunna påverka aspekter som har med resurs- och avfallshantering i projektet och inköp till projekten.	-
Resurser och avfall - Sortering i fraktioner och statistik	Entreprenören ska vid genomförandet av projektet systematiskt sortera överblivna material, resurser och byggavfall, inklusive spill från installationer.	-
Objekts-anpassad miljöplan	Entreprenören ska inför entreprenaden utarbeta, och under projektet löpande underhålla, en skriftlig objektsanpassad miljöplan.	-

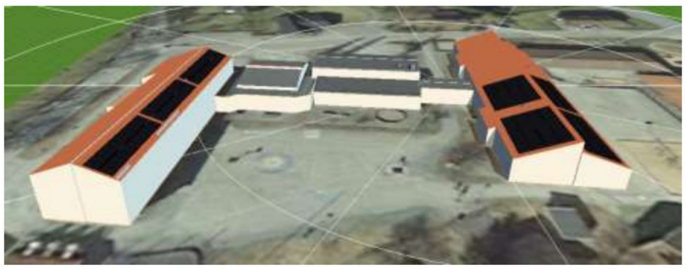
Miljöronder	Entreprenören ska genomföra miljöronder. Entreprenören ska utifrån framtagen sårbarhetsanalys och den objektsanpassade miljöplanen redovisa en plan för miljöronderna. Miljöronder ska bland annat ta upp hur risker, aktiviteter och mål i sårbarhetsanalys och den objektsanpassade miljöplanen hanteras.	-
Säkerställande i byggskedet, av kraven på inneklimat	Beställarens krav på inneklimat ska vara inarbetade i bygghandlingarna, i mät- och kontrollplaner och i övriga handlingar. Där anges vad som krävs för att säkerställa inneklimatets kvalitet och vad sakkunnige installationssamordnaren ska säkerställa.	-

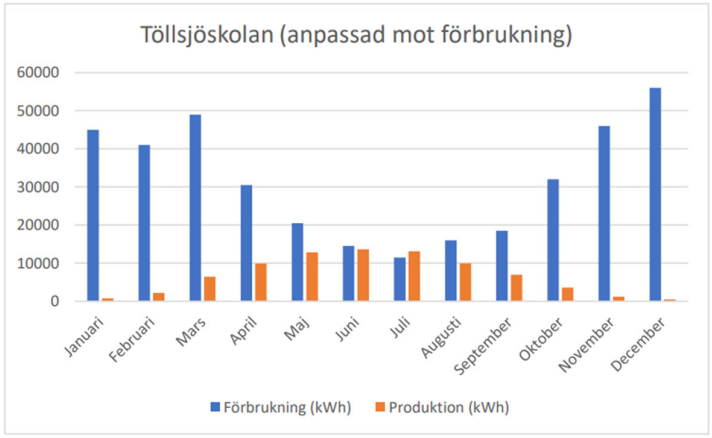
Klimatmål

Byggnadens klimatpåverkan ska inte överstiga 300 kg CO_2e/m² BTA, beräknat enligt gällande standard för klimatdeklaration av byggnader.

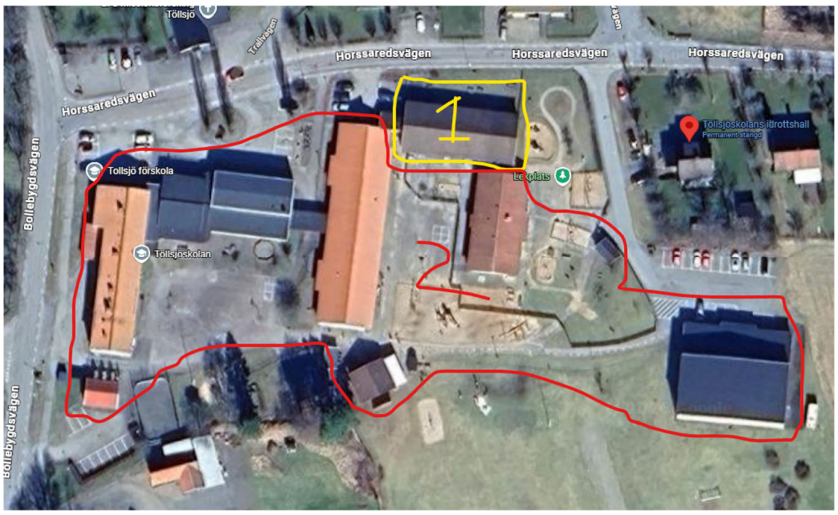
Solcellsanläggning

Idrottshallen ingår i samma system och elabonnemang som skolbyggnaderna på samma fastighet. På skolan finns en befintlig solcellsanläggning som täcker nuvarande elbehov under juni och juli månad, se redovisning nedan. I projektet ingår inga nya solceller. Vid behov kan en eventuell komplettering med fler solcellspaneler på skolbyggnadens tak utredas.

Placering och prognosticerad produktion för befintlig solcellsanläggning på skolbyggnaderna

Uppdelning av fastighetens elabonnemang

Idrottsutrustning

Uppgifterna angående befintlig utrustning i denna handling är hämtade ur besiktningsprotokoll från Unisport, daterat 2025-08-22. En stor andel av befintlig idrottsutrustning är i godkänt skick och förutsätts kunna återbrukas.

Bilder på befintlig idrottsutrustning

<u>Ridåvägg</u>

Verksamheten har behov av en avdelande ridåvägg i den nya hallen för att minska planytan vid idrottslektioner.
På grund av den begränsade takhöjden i hallen kan en ljudtät ridåvägg inte installeras utan att inkräkta på det fria höjdmåttet, 7m.
I projektet föreslås istället en enklare ridåvägg med ljudabsorbenter, typ Saxi T500 eller likvärdigt. Ridåväggen installeras centriskt i hallen med avstånd till yttervägg för att rymmas inom det fria höjdmåttet. Ridåväggen blir således inte helt avskiljande och inte heller helt ljudtät.

Fast idrottsutrustning

Nedanstående sammanställning av fast idrottsutrustning är även baserad på tidiga antaganden, och måste bekräftas av kommunen samt kompletteras under projekteringsskedet (Fas 1).

Befintlig utrustning	Antal befintliga	Behov enligt program-handling	Kommentar
Bomkanaler	2	0	
Bomsystem	2	0	
Bomstolpar	4	0	
Bommar	3	0	
Bomsadlar	4	0	
Bomräck stål	4	0	
Nya bomsystem anpassade för högre takhöjd	0	2	Nya bomsystem förutsätts krävas, med dubbla bommar och 4 räck
Romerska ringar dubbelpar	2	2	Återbruk av befintliga romerska ringar förutsätter att upphängningsvajrarna kan anpassas/förlängas
Vägghängd basket mini-normal	2	5	I programhandlingen förutsätts väggbasketmålen behöva vara höj- och sänkbara enligt behovsbeskrivningen
Vägghängd basket ”fast”	4	0	
Takmonterade basketmål	0	3	
Lodlineskena 6 vagnar	2	2	
Lodlinor, befintliga	12	0	
Lodlinor, nya	0	12	Nya, längre lodlinor än de befintliga krävs på grund av den nya högre takhöjden
Ribbstolar	18	10	
Ribbstolsspeglar	0	2	En höger och en vänster
Handbollsmål väggmonterade svängbart	2	0	
Handbollsmål väggmonterade svängbart uppåt	0	1	
Handbollsmål väggmonterade svängbart åt sidan, nytt	0	1	

Nät bakom handbollsmål	0	2	Hissbara
Matthiss för dubbla mattor	0	2	
Resultattavla	0	1	

Befintligt skivmaterial på väggen bakom skyttets pricktavlor behöver ersättas med nya skivor.

Lös idrottsutrustning

Nedan följer en redovisning av befintlig lös idrottsutrustning baserat på besiktningsprotokoll från Unisport enligt ovan. Behovet av ytterligare lös idrottsutrustning är inte fastställt i denna programhandling, och måste utredas i samråd med kommunen under projekteringsskedet, Fas 1.

Befintlig utrustning	Antal befintliga	Behov	Kommentar
Bockar	1	-	
Hoppbädd	4	-	En bef matta behöver nytt fodral
Gymnastikmatta	11	-	12 st bef totalt, varav en bör kasseras
Badmintonstolpar par	3	-	
Gymnastikbänk 3m	7	-	En bef bänk har en trasig fot som behöver bytas
Flipperdyna	3	-	
Plintar	3	-	
Pallplintar	4	-	
Höjdhoppsribbor	2	-	
Volleystolpar par	2	-	
Innebandymål	6	-	
Vagnar	5	-	

Övergripande risker och möjligheter i projektet

Övergripande risker och möjligheter som gemensamt i projektgruppen har identifierats under programhandlingsskedet:

Övergripande risker

- Risk för behov av ytterligare fast och/eller lös idrottsutrustning framkommer i projekteringsskedet. Den ökade takhöjden i hallen kan medföra att all utrustning inte kan återbrukas.
- Rumsfunktionsprogram saknas och behovet av rumskompletteringar har inte utretts i programhandlingsskedet. Omfattningen är därför inte klarlagd
- Risk att lokaliseringen inom vattenskyddsområde sekundär zon har påverkan för produktion, detta har ej kartlagts i Fas 0.
- För att uppfylla tillgänglighet kan ytterligare krav på t.ex. ytterbelysning, sittplatser, iordningställande av HKP etc krävas.
- Exteriör skyltning kommer sannolikt att krävas för att markera för besökare vad de olika entréerna har för syfte (kan göras med fasadskyltar eller fristående orienteringstavla) samt eventuella önskemål från kommunens sida om en större skylt med hallens namn på fasad. Skyltlov är inte sökt i Fas 0.
- Risk för att sena besked kan försena projektet och att eventuella samordningsfördelar går förlorade.
- Risk för behov av utökade kulvertlösningar för värme och brandpost. Tidplan och produktionskostnad kan påverkas.
- Risk för behov av nya el- och vattenmätare till följd av byggandens utökade omfattning.
- Risk för att befintlig solcellsanläggning behöver utökas
- Risk för att ambitionen att gå från bas- till avancerad nivå driver ökade kostnader.

Övergripande möjligheter

- Möjlighet till återbruk av befintliga rumskompletteringar, öppningskomplettringar mm som rivs
- Eventuellt går det att återbruka mer fast idrottsutrustning ifall denna går att anpassa till den nya högre takhöjden
- Möjlighet till återbruk av tekniska installationer
- Möjlighet att skapa en bättre utemiljö runt byggnaden, som uppmuntrar till lek och rörelse och resulterar i en tryggare miljö

Ev tillbyggnad för skytteföreningen

Projektet omfattar att utreda kostnader och konsekvenser kopplade till en eventuell tillbyggnad med lokaler anpassade för skytteföreningen. Nuvarande planlösning är utformad för att inrymma ytor för skytteföreningen, men för att kunna uppnå en ökad nyttjandegrad utreds en tillbyggnad med invändiga mått 10x25m.

Flygbild som visar tillbyggnaden av hallen, inklusive lokal för skytteföreningen i en lågdel på byggnadens västra långsida.

<u>Risker och möjligheter</u>

Risker kopplade till tillbyggnaden för skytteföreningen:
- Ökade kostnader
- Förseningar i tidplanen för att söka ytterligare bygglov, samt risk för överklaganden
- Förseningar i produktionstidplanen
- Ökade ytbehov för ventilation, osäkert om nuvarande teknikutrymmen räcker till
- Risk att brandceller tillkommer, runt tillbyggnaden eller i befintliga delar

Möjligheter med tillbyggnaden för skytteföreningen:
- Skytteföreningen bedömer att man skulle kunna utöka sin verksamhet med bättre tillgång till ändamålsenliga lokaler. Idag är man begränsade till att endast kunna använda idrottshallen 11 gånger per år till följd av den höga beläggningsgraden av hallen
- Tillbyggnaden skulle frigöra tider för övriga föreningar att utnyttja idrottshallen
- Genom att stärka den lokala skytteföreningen kan ungdomar i och runt Töllsjö få tillgång till fler fritidsaktiviteter

§40 KS2025/255

Utbyggnad idrottshall i Töllsjö - tilldelningsbeslut

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar att anta Skanska Sverige AB som leverantör i rubricerad upphandling i enlighet med upphandlingsprotokoll tillbyggnad av Töllsjö idrottshall – Totalentreprenad med samverkan.

Ärendet

Upphandling har genomförts av anlitad konsult med kommunens projektledare som stöd. Efter genomförd annonsering och följande utvärdering rekommenderas att anta Skanska Sverige AB som leverantör då de uppfyllt ställda krav och samt lämnad det bästa anbudet i enlighet med utvärderingsmodellen.

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar att anta Skanska Sverige AB som leverantör i rubricerad upphandling i enlighet med upphandlingsprotokoll tillbyggnad av Töllsjö idrottshall – Totalentreprenad med samverkan.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Beslutsunderlag

- Tilldelning entreprenad Töllsjö idrottshall
- Upphandlingsprotokoll
- Bilaga - Utvärderingsresultat

BOLLEBYGDS KOMMUN

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Sammanträdesdatum

2026-03-03

Skickas till

Upphandlingsenheten

Paragrafen är justerad

16. Budgetunderlag kommunstyrelsen, 2027-2029 KS2026/179

§142 KS2026/179

Budgetunderlag kommunstyrelsen, 2027-2029

Beslut

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen antar upprättat budgetunderlag för kommunstyrelsen 2027-2029.

Ärendet

I enlighet med kommunens budgetprocess omfattar kommunfullmäktiges budgetbeslut även preliminära ramar för nästkommande år. Utifrån dessa preliminära ramar ska respektive nämnd upprätta budgetunderlag som beskriver konsekvenserna av den preliminärt tilldelade ramen samt kompletterande information/specificering av förändrade behov senast augusti månad. I detta ärende beskrivs kommunstyrelsens budgetunderlag för 2027–2029. Budgetunderlaget avser enbart kommunstyrelsen som nämnd, inspel från övriga t.ex. fackliga parter och revisionen behandlas i den övergripande budgetprocessen.

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar upprättat budgetunderlag för kommunstyrelsen 2027-2029.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Beslutsunderlag

- Budgetunderlag kommunstyrelsen 2027-2029
- Budgetunderlag kommunstyrelsen, 2027-2029

Skickas till

Kommunstyrelsen

Paragrafen är justerad

Fastställd: Instans år-månad-dag §
x

Gäller för:

Dokumentansvarig: Ekonomichef

Dnr : **190636**

Budgetunderlag kommunstyrelsen, 2027-20299

Budgetunderlagets funktion

Under hösten 2023 beslutades om en ny budgetprocess vilket innebär att kommunfullmäktiges budgetbeslut även innehåller preliminära ramar för nästkommande år. Utifrån dessa preliminära ramar ska respektive nämnd upprätta budgetunderlag som beskriver konsekvenserna av den preliminärt tilldelade ramen samt kompletterande information/specificering av förändrade behov senast augusti månad. I denna rapport beskrivs kommunstyrelsens budgetunderlag för 2027–2029.

Kommunstyrelsen har en särställning jämfört med övriga nämnder på så sätt att uppdraget är bland annat att samordna, leda och stödja övriga nämnder/förvaltningar. Detta uppdrag behöver utvecklas. Vissa uppdrag, åtaganden och behov som kommunen har uppfylls till viss del eller inte alls och ett aktivt ställningstagande måste göras. I vissa frågor kommer förstärkningar på kommunstyrelsen innebära fördelar för övriga nämnder medan minskningar i många fall kan innebära suboptimering.

Preliminär budgetram 2027

Ram 2026	**82,5**
Förändringsuppdrag	-0,8
Ram 2027	**81,7**

Kommunstyrelsens ram föreslås minskas från 82,5 till 81,7 mnkr vilket beror på det förändringsuppdrag som givits. Kommunstyrelsen får inga tillskott baserat på befolkningstillväxt och har heller inga större interna eller externa intäkter, utan har en helt ramfinansierad budget.

Önskemål om utökad ram

Under våren 2026 har kommundirektörens ledningsgrupp (KLG) gjort en gemensam prioritering över förvaltningsgränserna utifrån de behov som

identifierats i kommunens olika verksamheter. Utifrån prioriteringen har behoven/önskemålen bedömts enligt följande definitioner:

Kostnadsökningar: Rena kostnadsökningar som inte går att undvika, dvs oavsett om något beslut fattas eller inte kommer förändringen innebära ökade kostnader för kommunen. Om medel inte tillskjuts måste det ske en omprioritering inom den aktuella nämndens ram. Följande kostnadsökningar har identifierats för kommunstyrelsen:

Licenser (Microsoft m fl)	0,35 mnkr
TÖP kulturmiljöer	0,6 mnkr
Nytt lönesystem	3,2 mnkr (2027-2030)
Ökade kostnader SÄRF	0,6 mnkr
Driftskostnader investeringsprojekt	2,7 mnkr

- Skolområde Olsfors 0,6 mnkr (utöver de 0,3 som är avsatt 2026)
- Förskola s:a fjällastorp 0,5 mnkr
- Allaktivitetshall 1,0 mnkr
- Särskilt boende 0,6 mnkr

Prioriteringar: Identifierade behov som kan vara svåra att undvika eller som innebär ett stort mervärde för verksamheter och fördelas i tre olika klasser baserat på KLGs bedömning (högre, lägre och ej prioriterat).

Lägre prioritet

Controller/e- handel	1,0 mnkr

Ej prioriterat

Fler förrättningar	0,5 mnkr
Steg 2 TÖP energiplan	0,5 mnkr
Heltidstjänst miljö- och hållbarhet	0,4 mnkr (0,8 mnkr)

I samband med budgetdagen presenterade kommunstyrelseförvaltningen ett behov av Incident Respons Team (IRT), vilket i nuläget inte bedöms som aktuellt då kommunen istället tecknat en cyberförsäkring där en liknande tjänst ingår.

Licenser, 0,35 mnkr

Kostnaderna för licenser fortsätter att öka, främst kopplat till kommunens gemensamma IT-plattform såsom databaser, office-paket och operativsystem. Förvaltningen arbetar aktivt med att sänka kostnaden för licenser genom att utforska olika möjligheter men kostnadsökningen är mycket svår att undvika utan att det får konsekvens för verksamheterna.

Tillägg till översiktsplan kulturmiljöer, 0,8 mnkr

En ändring i Plan- och bygglagen den 1 december 2025 innebär nya lagkrav vad gäller kulturmiljö. Kommunen ska i sin översiktsplan redovisa bebyggelse som är särskilt värdefull samt ge sin syn på vilken hänsyn som krävs för att tillvarata dessa värden. Förändringen innebär även en ökad bygglovsplikt inom kulturmiljö. Nya kunskaps- och planeringsunderlag krävs därmed. En inventering av kulturmiljöområden är gjord. En uppdatering av bebyggelseinventeringen (från 1997) samt en utredning som redovisar vad som krävs för att ta tillvara bebyggelsens särskilda värden behöver tas fram. För att uppfylla lagkraven redovisas detta sedan lämpligen i en TÖP för Kulturmiljö.

Nytt lönesystem, 3,2 mnkr (år 2027-2030)

Kommunen behöver genomföra en upphandling av nytt personal/- lönesystem. Systemet är ett av de mest komplexa med mängder av integrationer och kopplingar till andra system. För att genomföra upphandlingen på ett bra sätt behövs specifik kompetens i form av konsultstöd. I dagsläget är bedömningen att 1,2 mnkr behövs 2027. Kostnaden för år 2028-2030 är svåra att uppskatta och påverkas av vilket system som blir aktuellt men en uppskattning är runt 1,6 mnkr 2028-2029 och 0,4 mnkr 2030. I samband med upphandlingen är det också lämpligt att kravställa mot en högre grad av digitalisering jämfört med dagsläget.

Ökade kostnader räddningstjänstförbund (SÄRF), 0,6 mnkr

Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund (SÄRF) har under de senaste åren haft en en underfinansierad budget och i juni beslutade direktionen om en rambudget som

innebär att underskottet täcks genom utökat medlemsbidrag från samtliga medlemmar.

Driftskostnader investeringsprojekt, 2,7 mnkr

För att genomföra kommunens långsiktiga investeringsplan för kommunala verksamhetslokaler behöver vissa detaljplaner tas fram. Dessa ska enligt redovisningsrekommendationer ej redovisas som en investeringsutgift. Utan detaljplan går det ej att genomföra de planerade investeringsprojekten.

Budget 2028-2029

Controller/e- handel, 1,0 mnkr

Ett område där många kommuner har identifierat en effektiviseringspotential är inom kommunens inköp, mer specifikt e-handel och avtalsuppföljning. E-handel innebär för kommunens del att leverantörer och deras artiklar läggs upp i ett internt e-handelssystem och sedan sker alla beställningar i det systemet snarare än i leverantörens egna webshop. Det innebär att kommunen kan styra vilka produkter som ska köpas in utifrån det upphandlade sortimentet. Det finns även möjligheter att välja produkter utifrån miljö/klimat kriterier. En fördel med e-handel är det förenklar fakturaadministrationen genom att leverantörsfakturan matchas mot beställningen och kan gå direkt till betalning om allt stämmer. E-handel underlättar även avtalsuppföljning främst kopplat till korrekta priser, men även arbetet med att följa upp avtalad kvalitet är ett utvecklingsområde där en controller kan stötta avtalsansvariga i uppföljningen. Upphandlingsfunktionen är placerad under ekonomiavdelningen och till följd av att ny permanent ekonomichef ska rekryteras är det inte läge att starta upp förändringen under 2027 då det är ett stort och omfattande arbete.

Hantering av förändringsuppdrag

Kommunstyrelsen får inga tillskott baserat på befolkningstillväxt eller liknande utan har en helt anslagsfinansierad budget. Det innebär att det inte sker något tillskott till verksamheten med automatik. Kostnaderna under kommunstyrelsen kan delas in i två delar.

Den kommunövergripande delen som t.ex. finansierar gemensamma lokaler, räddningstjänst, kollektivtrafik osv. är väldigt svåra att påverka och bestäms på många sätt av andra än kommunstyrelsen själva.

Den andra delen är kommunstyrelsens egna verksamheter med ekonomi/IT, HR/Lön, administrativa avdelningen samt plan- och exploateringsenheten. Dessa kostnader går att minska men det kommer få konsekvens för övriga nämnder. Förvaltningens bedömning är att det snarare behövs satsas på kommunstyrelsens verksamheter för att erbjuda ett än bättre stöd än att det minskas. Det finnas annars risker att nämnderna behöver bygga upp egna suboptimerade funktioner inom de områden där kommunstyrelsen behöver minska.

Kommunstyrelsen har under flera år visat på ganska stora överskott och det har inneburit att kommunstyrelsen ibland har tagit kostnader som kanske egentligen skulle höra hemma i en annan nämnd, detta har inte på något sätt varit optimalt utifrån ett ekonomistyrningsperspektiv men samtidigt ett smidigt sätt att hantera vissa kostnader, det rör främst kostnader inom IT. Den möjligheten kommer minska i takt med att kommunstyrelsens budget minskas.

Investeringar
Enligt kommunens riktlinje för investeringar klassificeras investeringar i tre kategorier.

Reinvesteringsbudget avser återkommande mindre investeringar som primärt används för att ersätta en befintlig tillgång, kapitalkostnader för dessa täcks normalt inom nämndens ram.

Investeringsprojekt är beslutade investeringsprojekt som ska genomföras. Investeringsbehov i form av helt nya lokaler eller omfattande ombyggnationer finns med i den långsiktiga investeringsplanen men beskrivs närmare i kommunenens lokalresursplan och genomförs av kommunstyrelsen.

Reinvesteringsbudget
Kommunstyrelsen räknar med ett behov på reinvesteringsbudget på ca 3 mnkr om året för IT samt ytterligare 1 mnkr för ospecificerade investeringar t.ex. inventarier och mindre inköp av system.

Investeringsprojekt
Sedan tidigare har kommunfullmäktige beslutat om att avsätta investeringsbudget till nedanstående projekt.

Ny 7–9 Bollebygdskolan: 228 mnkr

Töllsjö idrottshall: 43 mnkr

Kontorslokaler individ- och familjeomsorgen: 4,0 mnkr (projektering)

Ny förskola s:a fjällastorp: 4,0 mnkr (projektering)

Investeringsplan
För kommunstyrelsens del återfinns de planerade investeringarna i kommunens övergripande investeringsplan som beskrivs närmare i lokalresursplanen.

17. Inrättande av särskild (avgränsad) statistikverksamhet KS2026/181

§143 KS2026/181

Inrättande av särskild (avgränsad) statistikverksamhet

Beslut

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar att en sådan särskild (avgränsad) statistikverksamhet som avses i offentlighets- och sekretesslagen 24 kap. 8 § (2009:400) inrättas under kommunstyrelsen och hanteras av ekonomiavdelningen.

Kommunstyrelsen beslutar att den särskilda (avgränsade) statistikverksamheten ska omfattas av ekonomichef och lokalstrateg. Ekonomichef bemyndigas att göra bedömning och tilldelning av ytterligare bemanning.

Ärendet

För att beställa och ta emot statistikpaket från Statistiska centralbyrån (SCB) måste kommunen inrätta en särskild (avgränsad) statistikverksamhet. Verksamheten ansvarar för att ingen data lämnas ut utan att först granskas. Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att verksamheten organiseras under kommunstyrelsen och hanteras av ekonomiavdelningen.

Kommunen använder bland annat statistikpaket från Statistiska centralbyrån (SCB) som underlag för att ta fram befolkningsprognoser. SCB kan framöver inte garantera att deras statistikpaket inte innehåller uppgifter som kan hänföras till den enskilde och som enligt OSL 24 kap 8 § (2009:400) ska omfattas av sekretess hos SCB. Om kommunen ska ta emot sådant underlag måste därför

motsvarande sekretess även skydda uppgifterna hos kommunen.

För att sekretess ska gälla för uppgifterna hos kommunen krävs en särskild reglering, ordning eller organisation för framställning av statistik och denna verksamhet måste vara avskild från annan verksamhet. Kommunen måste därför upprätta en särskild (avgränsad) statistikverksamhet. Inga handlingar som skickats till den särskilda (avgränsade) statistikverksamheten får skickas vidare till annan verksamhet inom myndigheten utan att en sekretessprövning, aggregering eller liknande avidentifiering görs för att garantera att tabellerna inte innehåller sådana uppgifter som omfattas av sekretess enligt det som står i OSL 24 kap 8 § (2009:400). Statistikverksamheten ska därför vara avskild från annan verksamhet och de som arbetar inom den avgränsade verksamheten ansvarar för att ingen data lämnas ut från den särskilda verksamheten utan att först granskas.

Verksamheten ska som minst omfatta ekonomichef och lokalstrateg. Bedömning och tilldelning av ytterligare bemanning görs av ekonomichef. Statistikuppgifterna kommer att förvaras digitalt i avskilda filmappar dit endast ekonomichef och lokalstrateg har behörighet. En eventuell begäran om att få ut statistiska uppgifter kommer att sekretessprövas med hänsyn till att ekonomichef och lokalstrategen utgör en särskild statistikverksamhet och omfattas av bestämmelserna i 24 kap. 8 § OSL.

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut
Kommunstyrelsen beslutar att en sådan särskild (avgränsad) statistikverksamhet som avses i offentlighets- och sekretesslagen 24 kap. 8 § (2009:400) inrättas under kommunstyrelsen och hanteras av ekonomiavdelningen. Kommunstyrelsen beslutar att den särskilda (avgränsade) statistikverksamheten ska omfattas av

ekonomichef och lokalstrateg. Ekonomichef bemyndigas att göra bedömning och tilldelning av ytterligare bemanning.

Beslutsgång
Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Beslutsunderlag
- Inrättande av särskild (avgränsad) statistikverksamhet

Skickas till
Kommunstyrelsen

Paragrafen är justerad

18. Revidering av kommungemensamt reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder - återremiss (kf fattar slutligt beslut) KS2021/24

§136 KS2021/24

Revidering av kommungemensamt reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder - återremiss

Beslut

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige antar förslag till reviderat kommungemensamt reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder i Bollebygds kommun.

Ärendet

Som ett led i efterföljande arbete kring rapport om Åsastugorna beslutade kommunstyrelsen på sammanträde i maj 2025 att ge kommunstyrelseförvaltningen i uppdrag att utifrån rapporten identifiera de brister som utredningen om Åsastugorna har påvisat och komma med förslag till åtgärder för att avhjälpa bristerna. Förvaltningens tjänsteskrivelse i ärendet beskriver de åtgärdsförslag som kommunstyrelseförvaltningen identifierat i form av en åtgärdsplan, varav en punkt lyder att revidera det kommungemensamma reglementet att nämndsordförandena har ansvar att informera sina respektive nämnder i sin helhet om väsentliga händelser i förvaltningar och nämnder om det inte finns särskilda skäl däremot, såsom sekretess av något slag.

På kommunfullmäktiges sammanträde 2026-02-19, § 9, återremitterades ärendet. Motiveringen som angavs var; skrivning är felaktigt formulerad. Det yrkas om återremiss för att vässa formuleringen så att den kan fungera. Följande fel finns:

1. Dels, för att ordföranden ska kunna informera om händelser i andra förvaltningar och nämnder måste ordföranden få information från de andra ordförandena. Sålunda måste det finnas en skyldighet för samtliga nämndsordföranden att informera varandra om sådana händelser som här avses.
2. Dels är ordet ”såsom” exemplifierande. Det måste finnas en uttömmande text som anger när informationsskyldighet inte föreligger

Kommunstyrelseförvaltningen gör följande bedömning: I den politiska behandlingen av tidigare förslag har två huvudsakliga synpunkter framförts (i motiveringen):
1. För att ordföranden ska kunna informera sin nämnd om väsentliga händelser i andra nämnder och förvaltningar måste det finnas en ömsesidig skyldighet för nämndsordförandena att informera varandra om sådana händelser.
2. Formuleringen om undantag från informationsskyldigheten får inte vara exemplifierande (”såsom sekretess av något slag”) utan ska tydligt ange när informationsskyldighet inte föreligger.
Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att följande bestämmelser införs i 12 § i det kommungemensamma reglementet:
Nämndens ordförande ansvarar för att nämnden i sin helhet fortlöpande informeras om väsentliga händelser och förhållanden inom nämndens verksamhetsområde och förvaltning.
Nämndens ordförande ska vidare verka för att nämnden informeras om sådana väsentliga händelser och förhållanden i andra nämnder och förvaltningar som har betydelse för nämndens uppdrag.
Nämndsordförandena ska, inom ramen för gällande lagstiftning, verka för ett ömsesidigt informationsutbyte om väsentliga händelser och förhållanden inom respektive nämnds verksamhet som kan ha betydelse för andra

nämnders uppdrag. På begäran av annan nämnd ska nämndsordföranden, eller den som denne utser, lämna sådana upplysningar som nämnden förfogar över och som behövs för den andra nämndens verksamhet, om inte uppgifterna omfattas av sekretess.
Informationsskyldigheten enligt denna paragraf (§ 12) gäller endast uppgifter som nämnden faktiskt har tillgång till och rådighet över. Med detta avses sådana uppgifter som nämnden ”förfogar över” enligt 6 kap. 5 § offentlighets och sekretesslagen (2009:400), det vill säga uppgifter som finns i nämndens egna handlingar eller system eller som nämnden annars kan ta fram inom ramen för sin verksamhet.
I övrigt ska informationsskyldigheten enligt denna paragraf fullgöras i enlighet med bestämmelserna i offentlighets och sekretesslagen (2009:400), tryckfrihetsförordningen, förvaltningslagen (2017:900), arkivlagen (1990:782) och dataskyddsförordningen.

Rättslig grund och överväganden

Informationsskyldighet inom nämnden och mellan nämnder.
Kommunallagen anger att nämnderna beslutar i frågor som rör förvaltningen och i frågor som de enligt lag eller annan författning ska ha hand om. Styrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet.
För att nämnderna ska kunna fullgöra sina uppdrag och för att styrelsen ska kunna utöva sin uppsiktsfunktion krävs ett fungerande informationsflöde. Kommunallagen innehåller redan vissa uttryckliga upplysningsskyldigheter, bl.a. att ordföranden och vice ordföranden i en nämnd är skyldiga att lämna upplysningar vid fullmäktiges sammanträden, om fullmäktige begär det och om det inte finns hinder på grund av sekretess.

Offentlighets- och sekretesslagen (OSL framöver) innehåller generella bestämmelser om upplysningsskyldighet. Varje kommunal nämnd, med underlydande förvaltning, utgör en egen myndighet i sekretesshänseende, och sekretess gäller som huvudregel mellan nämnderna.
Det föreslagna reglementet bygger på dessa bestämmelser och tydliggör nämndsordförandens ansvar att informera den egna nämnden om väsentliga händelser i den egna verksamheten och, i den mån det är lagligt, om händelser i andra nämnder och förvaltningar. Bestämmelsen om ömsesidigt informationsutbyte mellan nämndsordförandena anknyter till OSL 6 kap. 5 § om uppgiftsskyldighet mellan myndigheter, men klargör att sekretess utgör hinder.
Varför undantagen inte kan göras mer "uttömmande"
Kommunfullmäktige har uttryckt önskemål om en "uttömmande" text som anger när informationsskyldighet inte föreligger. Förvaltningen har i förslaget valt att ange två tydliga begränsningar. Sekretess enligt lag och nämnden inte "förfogar över" uppgiften.
Dessa begränsningar motsvarar direkt de lagstadgade hinder som följer av OSL 6 kap. 4–5 § § och den praxis som utvecklats kring begreppet "förfogar över".
Det är inte möjligt – och inte heller lämpligt – att i ett kommunalt reglemente göra en mer detaljerad, uttömmande uppräkning av alla situationer där sekretess gäller. Skälen är att sekretessens materiella innehåll regleras i OSL. Dessa bestämmelser är omfattande och komplexa, och de gäller direkt för kommunen. Kommunen kan varken inskränka eller utvidga dem genom reglemente. Dessutom bygger OSL på skaderekvisit och menprövningar i det enskilda fallet. Om en uppgift är sekretess-reglerad måste nämnden vid varje utlämnandeförfrågan pröva om sekretess gäller i det konkreta fallet. Denna prövning kan inte ersättas av en schablonmässig uppräkning i det kommungemensamma reglementet.
Vidare innehåller OSL ett stort antal sekretessbrytande bestämmelser, både

generella (10 kap. OSL) och specialregler i anslutning till enskilda sekretessbestämmelser. Dessa kan medföra att uppgifter får lämnas ut trots att de i grunden omfattas av sekretess. En kommunal uppräkning riskerar att bli felaktig eller ofullständig i förhållande till dessa regler.
Mot denna bakgrund har kommunstyrelseförvaltningen valt att hänvisa till sekretess ”enligt offentlighets- och sekretesslagen eller annan lag som innehåller sekretessbestämmelser” i stället för att exemplifiera.
Förhållandet till ”inre sekretess” och nämndsordförandens roll
Doktrin visar att en enskild ledamot i nämnden, inklusive ordföranden, inte har en obegränsad rätt att ta del av alla sekretessbelagda uppgifter hos nämndens förvaltning. Tillgången styrs av uppdraget och den s.k. ”inre sekretessen”. Det föreslagna reglementet tar fasta på detta genom att:
• Lägga ett ansvar på ordföranden att informera nämnden om ”väsentliga händelser och förhållanden” – dvs sådant som är relevant för nämndens uppdrag.
• Inte ge ordföranden en generell rätt att ta del av alla sekretessbelagda uppgifter, utan låta OSL:s regler om sekretess och inre sekretess styra vilka uppgifter som får spridas inom nämnden.
På så sätt stärks nämndernas insyn och styrning, samtidigt som den enskildes integritet och lagstadgad sekretess upprätthålls och respekteras.
Tillägget är färgmarkerat i förslaget till reglemente.

Kommunfullmäktige fattar slutligt beslut i ärendet.

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut
Kommunfullmäktige antar förslag till reviderat kommungemensamt reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder i Bollebygds kommun.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Beslutsunderlag

- Revidering av kommungemensamt reglemente - svar på återremiss
- Kommungemensamt reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder i Bollebygds kommun
- § 9 Kf Revidering av kommungemensamt reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder i Bollebygds kommun

Skickas till

Kommunstyrelsen

Paragrafen är justerad

Fastställd: Kommunfullmäktige 2021-03-18, § 33

Reviderad: Kommunfullmäktige 2026-xx-xx, § x

Gäller för: Samtliga nämnder

Dokumentansvarig: Kanslichef

Dnr: 187221

Kommungemensamt reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder i Bollebygds kommun

Utöver det som föreskrivs i kommunallagen eller i annan författning, gäller bestämmelserna i detta reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder i Bollebygds kommun. Det finns dessutom reglementen för varje enskild nämnd som innehåller specifika bestämmelser för respektive nämnd.

Det nämndspecifika reglementet gäller före det kommungemensamma reglementet.

NÄMNDENS UPPGIFTER

1 § Ansvar och rapporteringsskyldighet

Nämnden ska inom sitt verksamhetsområde se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de regler som finns i lag eller förordning, aktuell budget och mål, övriga styrdokument som kommunfullmäktige har bestämt, samt bestämmelser i detta reglemente och i det nämndspecifika reglementet.

Nämnden ska upprätta verksamhetsplan, internbudget, delårsbokslut och verksamhetsberättelse samt redovisa uppföljning av mål, budget och resultat.

2 § Allmänna uppgifter

Nämnden ska:

- arbeta för långsiktigt hållbar utveckling ur ekologiskt, ekonomiskt och socialt perspektiv,
- inom ramen för sitt uppdrag förbättra och förenkla sin regelsamling,
- lämna information om sin verksamhet,
- utveckla brukarinflytandet och dialogen med kommuninvånarna,

- samråda med övriga kommunala nämnder, andra myndigheter och med enskilda organisationer som berörs av nämndens verksamhetsområde,

- följa utvecklingen inom sitt verksamhetsområde samt lägga fram de förslag som behövs, hos kommunfullmäktige, kommunstyrelsen eller annan nämnd,

- lämna yttranden som berör dess verksamhet,

- uträtta de övriga förvaltnings- och verkställighetsuppgifter som kommunfullmäktige överlämnar till nämnden.

3 § Internkontroll

Nämnden har ansvaret för den interna kontrollen inom sitt verksamhetsområde och har skyldighet att löpande följa upp den interna kontrollen.

Nämnden ska se till att

- det inom nämnden finns en organisation för den interna kontrollen,
- det utses en internkontrollansvarig inom förvaltningsledningen,
- det finns regler och rutiner för den egna interna kontrollen,

Den interna kontrollen ska anpassas efter verksamhetens och organisationens utveckling och förändring. Nämnden ska, i samband med kommunstyrelsens behandling av årsredovisningen, till kommunstyrelsen skriftligt rapportera resultatet av sin uppföljning av den interna kontrollen för föregående år.

Ytterligare föreskrifter anges i kommunens reglemente för intern kontroll.

4 § Personuppgiftsansvar

Nämnden ansvarar för de personuppgifter som nämnden behandlar och förfogar över i sin verksamhet, enligt Dataskyddsförordningen (DSF/GDPR) och Lag (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning.

5 § Arkivansvar

Nämnden ansvarar för det egna arkivet enligt vad som anges i kommunens arkiv-reglemente. Nämnden ansvarar även för de verksamhetsarkiv som övertagits av nämnden, t ex när en nämnd upphör och blir en del av en annan nämnd.

6 § Säkerhet och krisberedskap

Nämnden ansvarar för att upprätthålla säkerhet, krisberedskap och krishantering inom sina
respektive verksamhets- och ansvarsområden enligt vad som anges i kommunens policys och
andra styrdokument angående dataskydd, säkerhet och krisberedskap.

7 § Extraordinär händelse

Vid extraordinär händelse som avses i lag om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap kan kommunens krisledningsnämnd ta över hela eller delar av övriga nämnders verksamhetsområden i den utsträckning som är nödvändig med hänsyn till den extraordinära händelsens art och omfattning. När förhållandena tillåter det ska krisledningsnämnden besluta att uppgifterna går tillbaka till nämnderna.

Ytterligare föreskrifter anges i krisledningsnämndens reglemente.

8 § Delegering från kommunfullmäktige

Nämnden får utan kommunfullmäktiges särskilda godkännande, under förutsättning att ärendet inte är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för kommunen:

- själv eller genom ombud föra kommunens talan i alla mål och ärenden som faller inom nämndens verksamhetsområde, med rätt att på kommunens vägnar träffa överenskommelse om betalning eller avskrivning av fordran, anta ackord, ingå förlikning och sluta annat ekonomiskt avtal.

- lämna yttranden i offentliga utredningar, promemorior, lagförslag och motsvarande i de fall frågan endast berör den specifika nämndens verksamhetsområde.

- Nämnden får inte fatta beslut i ärenden som är uttryckligt förbehållna annan nämnd. Kommunstyrelsen ansvarar för de förvaltnings- och verkställighetsuppgifter i övrigt som inte uppdragits åt annan nämnd.

NÄMNDENS ARBETSFORMER

9 § Mandatperioder

Mandatperioden för ledamöterna och ersättarna i nämnden är fyra år räknat från och med den
1 januari året efter det år då val av kommunfullmäktige har ägt rum.

10 § Ordföranden

Kommunfullmäktige väljer bland ledamöterna i nämnderna en ordförande och en vice ordförande. Till kommunstyrelsen väljs två vice ordföranden. Ordföranden och vice ordföranden tjänstgör under den tid för vilken de blivit valda som ledamöter i nämnden.

11 § Ersättare för ordföranden

Om varken ordföranden eller vice ordföranden kan delta i ett helt sammanträde eller i en del av ett sammanträde utser nämnden en annan ledamot att vara ordförande tillfälligt.

Den till åldern äldste ledamoten tjänstgör som ordförande, tills den tillfällige ordföranden har utsetts.
Om ordföranden inte kan fullgöra sitt uppdrag för en längre tid får nämnden utse en annan ledamot att som ersättare för ordföranden utföra dennes uppgifter.

12 § Ordförandens och vice ordförandens uppgifter

Det är ordförandens uppgift att svara för ledning, samordning och övervakning av nämndens samlade verksamhet. Detta innebär bland annat att

- fullgöra de uppgifter som föreskrivs i lag eller i nämndens reglementen,
- leda nämndens verksamhet,
- följa förvaltningens arbete,
- överlägga med förvaltningschefen,
- överlägga med företrädare för myndigheter och andra kommunala och regionala organ,
- representera nämnden genom kontakter med massmedia och med allmänheten i ärenden
- som berör nämndens arbetsområde,
- i övrigt vara tillgänglig för uppdrag inom ramen för nämndens arbetsområde i den omfattning som nämnden beslutar.

Nämndens ordförande är ombud för nämnden, om inte nämnden bestämmer annat.

Nämndens ordförande representerar nämnden vid uppvaktningar hos myndigheter, konferenser och sammanträden om inte nämnden bestämmer annat.

Gammalt förslag: ~~Nämndens ordförande har ansvar att informera sin nämnd i sin helhet om väsentliga händelser i förvaltningar och nämnder om det inte finns särskilda skäl däremot, såsom sekretess av något slag.~~

Nytt förslag, som svar på återremiss:
Nämndens ordförande ansvarar för att nämnden i sin helhet fortlöpande informeras om väsentliga händelser och förhållanden inom nämndens verksamhetsområde och förvaltning.

Nämndens ordförande ska vidare verka för att nämnden informeras om sådana väsentliga händelser och förhållanden i andra nämnder och förvaltningar som har betydelse för nämndens uppdrag.

Nämndsordförandena ska, inom ramen för gällande lagstiftning, verka för ett ömsesidigt informationsutbyte om väsentliga händelser och förhållanden inom respektive nämnds verksamhet som kan ha betydelse för andra nämnders uppdrag. På begäran av annan nämnd ska nämndsordföranden, eller den som denne utser, lämna sådana upplysningar som nämnden förfogar över och som behövs för den andra nämndens verksamhet, om inte uppgifterna omfattas av sekretess.

Informationsskyldigheten enligt denna paragraf (§ 12) gäller endast uppgifter som nämnden faktiskt har tillgång till och rådighet över. Med detta avses sådana uppgifter som nämnden ”förfogar över” enligt 6 kap. 5 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), det vill säga uppgifter som finns i nämndens egna handlingar eller system eller som nämnden annars kan ta fram inom ramen för sin verksamhet.

I övrigt ska informationsskyldigheten enligt denna paragraf fullgöras i enlighet med bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400),

tryckfrihetsförordningen, förvaltningslagen (2017:900), arkivlagen (1990:782) och dataskyddsförordningen.

Vice ordföranden stödjer ordföranden vid utförandet av dennes uppgifter och går in vid förfall för ordföranden i dennes ställe.

13 § Ersättarnas tjänstgöring

Om en ledamot är förhindrad att delta i ett sammanträde, eller att fortsätta delta i ett sammanträde, ska en ersättare tjänstgöra i ledamotens ställe.

En ledamot som inställer sig under ett pågående sammanträde har rätt att tjänstgöra även om en ersättare har trätt in i ledamotens ställe.

Ersättarna ska tjänstgöra enligt den av kommunfullmäktige bestämda ordningen. Har ersättarna utsetts genom proportionellt val ska de tjänstgöra enligt den ordning som regleras i 25 § lagen om proportionellt valsätt.

En ersättare som har börjat tjänstgöra har rätt att fortsätta tjänstgöra, även om annan ersättare kommer som står högre upp i turordningen. Om detta medför att styrkebalansen mellan partierna påverkas får den ersättare som kommer under pågående sammanträde, och som står högre upp i turordningen, träda in i stället för den ersättare som börjat tjänstgöra. Det är ordföranden som beslutar om en ersättares tjänstgöring har påverkat styrkebalansen.

14 § Ersättarnas närvarorätt

Ersättare har rätt att närvara vid sammanträden och delta i nämndens överläggningar även om de inte tjänstgör.

15 § Jäv

Ledamot eller ersättare som känner till en omständighet som kan utgöra jäv är skyldig att anmäla detta. Ledamot eller ersättare som är jävig i ett ärende ska lämna sammanträdet under den tid som handläggning och beslut av ärendet är aktuellt.

16 § Växeltjänstgöring

Ledamot eller ersättare som har avbrutit sin tjänstgöring på grund av jäv i ett ärende får åter tjänstgöra, när ärendet har handlagts och beslutats.
Ledamot som har avbrutit tjänstgöringen en gång under ett sammanträde på grund av annat hinder än jäv, får åter tjänstgöra om ersättarens inträde har påverkat styrkebalansen mellan partierna. Det är ordföranden som beslutar om en ersättares tjänstgöring har påverkat styrkebalansen.

17 § Inkallande av ersättare

En ledamot som inte kan delta i ett helt sammanträde eller i en del av ett sammanträde ska själv ansvara för att ersättare kallas att tjänstgöra enligt den av fullmäktige för varje mandatperiod beslutade ordningen. Om ersättaren har utsetts genom proportionellt val ska ledamoten anmäla sitt förhinder till förvaltningen, som då kallar in den ersättare som ska tjänstgöra enligt den ordning som regleras i 25 § lagen om proportionellt valsätt.

18 § Yttranderätt för ersättare

Ersättare som inte tjänstgör har rätt att yttra sig men får inte lägga förslag och inte heller delta i beslut. Denne har inte rätt att få sin mening antecknad i protokollet. Ersättare från parti som saknar ordinarie ledamot i nämnden har rätt att få sin mening antecknad i protokollet (protokollsanteckning).

19 § Sekreterare

Förvaltningschef beslutar om sekreterarskap för nämndens sammanträden.

20 § Delgivning

Delgivning med nämnden sker med ordföranden, förvaltningschefen eller annan anställd som nämnden bestämmer.

21 § Undertecknande av handlingar

Utfärdade handlingar undertecknas på det sätt som nämnden bestämmer.

22 § Yttranden – upplysningar

Nämnden får från kommunens förvaltningar och övriga nämnder kräva in de yttranden och upplysningar som behövs för att nämnden ska kunna fullgöra sina uppgifter. Facknämnd som får en begäran om yttrande/upplysning är skyldig att besvara begäran inom den avsatta tiden.

23 § Personal

Nämnden är arbetsgivare för all personal inom sitt verksamhetsområde och ansvarar därmed även för arbetsmiljön. Kommunstyrelsen är dock arbetsgivare för förvaltningscheferna.

För personal placerade vid förvaltningsenhet som lyder under en nämnd men med arbetsuppgifter inom en annan nämnds verksamhetsområde är den förra nämnden myndighet/arbetsgivare.

Nämnden ska besluta i personalärenden som inte ska avgöras av kommunens personalinstans (kommunstyrelsen).

SAMMANTRÄDEN

24 § Tidpunkt för sammanträden

Nämnden sammanträder på tid och plats som nämnden bestämmer senast vid årets

första sammanträde. Sammanträden ska också hållas när ordföranden anser att det behövs eller när minst en tredjedel av ledamöterna begär det. I sistnämnda fallet ska en begäran om extra sammanträde göras skriftligt, ställas till ordföranden och lämnas in till sekreteraren. Begäran ska innehålla uppgift om det eller de ärenden som önskas bli behandlade på det extra sammanträdet. Ordföranden ska, om möjligt, samråda med vice ordförande om tiden för extra sammanträde.

Vid brist på ärenden eller om det finns andra särskilda skäl kan ordföranden, om möjligt efter samråd med vice ordförande, ställa in ett sammanträde eller ändra dagen eller tiden för sammanträdet. Om ordföranden beslutar att ett sammanträde ska ställas in eller att dagen eller tiden för ett sammanträde ska ändras, ska ordföranden se till att varje ledamot och ersättare snarast underrättas om beslutet.

25 § Kallelse

Ordföranden ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträdena. Kallelsen ska vara skriftlig och innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet.

Kallelsen ska på ett lämpligt sätt skickas till varje ledamot och ersättare samt annan förtroendevald som får närvara vid sammanträdet senast sju dagar före sammanträdesdagen. I undantagsfall får kallelse skickas senare än sju dagar före sammanträdesdagen.

Kallelse ska åtföljas av ärendelista. När kallelsen sänds ut avgör ordföranden vilka ärenden som ska tas upp på ärendelistan och bestämmer i vilken utsträckning handlingar som tillhör ett ärende på ärendelistan ska bifogas kallelsen.

Kallelse sker elektroniskt om det inte är olämpligt. Ordföranden bestämmer formen för kallelse.
I undantagsfall får kallelse ske på annat sätt.

Förändringar i kallelse/ärendelista efter att den upprättats görs av nämnden vid sammanträdet.

När varken ordföranden eller vice ordföranden kan kalla till sammanträde ska den till åldern äldste ledamoten göra detta.

26 § Öppna sammanträden

Nämnden får efter beslut av nämnden hålla öppna sammanträden. Sammanträdet ska dock hållas inom stängda dörrar vid behandling av ärenden som rör myndighetsutövning eller omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen.

Vid öppna sammanträden ska nämnden på lämpligt sätt upplysa kommuninvånarna om att öppet nämndsammanträde hålls med uppgift om dag och tid m.m.
Vid öppna sammanträden har endast ledamöter, ersättare samt de tjänstepersoner som biträder nämnden rätt att yttra sig under nämndssammanträdet.

27 § Ordningen vid sammanträden

Ordföranden ansvarar för ordningen under sammanträdet.

28 § Ljud- och bildupptagning

Nämnden får, om det finns skäl för det, besluta att ljudupptagning samt bild- och ljudöverföring får förekomma vid nämndens sammanträden.

29 § Sammanträde på distans

Nämnden får, om det finns särskilda skäl, sammanträda med ledamöter och ersättare närvarande på distans. Sådant sammanträde får endast äga rum om ljud- och bildöverföring sker i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra på lika villkor.

Lokalen där den som deltar på distans befinner sig i ska vara så utformad att inte obehöriga kan ta del av sammanträdeshandlingar, bild eller ljud.
Ledamot och ersättare som önskar delta på distans ska senast två dagar före sammanträdet, samt en dag före vid sjukdom, anmäla detta till nämndsekreterare och ordförande. Ordföranden avgör om närvaro får ske på distans. Möjligheten att sammanträda på distans ska tillämpas restriktivt.

Sekretessen måste upprätthållas och det måste även vara säkerställt att känsliga eller extra skyddsvärda personuppgifter inte kommer i orätta händer. Om det inte är uppfyllt kan deltagande på distans inte tillåtas. Respektive nämnd får bestämma vad som närmare ska gälla om deltagande på distans i just den nämnden.

30 § Justering av protokoll

Protokollet justeras av ordföranden och en ledamot som nämnden väljer, på dag och tid som nämnden beslutar.

Nämnden kan besluta att en paragraf/paragrafer i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafen/ paragraferna bör redovisas skriftligt innan justering. Det/de omedelbart justerade beslutet/besluten bör under eller i omedelbar anslutning till sammanträdet justeras av ordföranden och justeraren.

31 § Reservation

Ledamot har rätt att reservera sig mot beslut. Reservationen ska anmälas innan sammanträdet avslutas. Vill ledamoten motivera reservationen ska det göras skriftligt till sekreteraren före den dag som har fastställts för justering av protokollet. Vid omedelbar justering ska sådan skriftlig motivering lämnas i direkt anslutning till sammanträdet. Det som anges om ledamot gäller även tjänstgörande ersättare.

32 § Närvarorätt

Vid nämndens sammanträden får, i den mån nämnden inte för särskilt fall beslutar annat:

- nämndens sekreterare närvara och delta i överläggning i alla ärenden samt yttra sig om lagligheten i frågor som kan uppstå vid sammanträdet,

- nämndens förvaltningschef närvara och delta i överläggning i alla ärenden samt yttra sig om lagligheten i frågor som kan uppstå vid sammanträdet,

- föredragande handläggare närvara och delta i överläggning i ärende som berör handläggarens verksamhetsområde,

- andra tjänstepersoner i aktuell förvaltning närvara, i den omfattning som förvaltningschef och ordförande bestämmer

33 § Närvarorätt för kommunstyrelsens presidium och kommunchef

Kommunstyrelsens presidium och kommunchef ska få närvara vid facknämndernas sammanträden med rätt att delta i överläggningarna men inte i besluten. Närvarorätten gäller inte ärenden som rör myndighetsutövning mot någon enskild.

34 § Personalföreträdare

Personalföreträdare har rätt att närvara vid nämndens behandling av ärenden som rör förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess anställda, dock inte förhandlingar med en arbetstagarorganisation, uppsägningar av kollektivavtal, arbetskonflikter, rättstvister mellan kommunen och en arbetstagarorganisation eller ärenden som avser beställning eller upphandling av varor eller tjänster. Personalföreträdare har inte heller rätt att närvara vid sammanträden i kommunstyrelsen och valnämnden, samt vid revisorernas sammanträden. Personalföreträdare har rätt att delta i nämndens överläggningar men inte i besluten.

35 § Nämndberedning

Nämnden får tillsätta de nämndberedningar som behövs. Vid val till nämndberedningar får nämnden välja även andra än förtroendevalda.

UTSKOTT

36 § Val och sammansättning

Nämnden väljer bland nämndens ledamöter och ersättare, ledamöter och ersättare i utskott för samma tid som de invalts i nämnden.

Avgår en ledamot eller en ersättare i utskott, ska kompletteringsval snarast genomföras. Om ledamoten eller ersättaren utsetts genom proportionellt val, ska dock kompletteringsval inte ske. Då inträder istället ersättare utifrån den av kommunfullmäktige bestämda ordningen för inkallande av ersättare.

37 § Arbetsformer

Utskottets närmare arbetsuppgifter och arbetsformer beslutas av nämnden, samt regleras i nämndspecifikt reglemente.

38 § Ordföranden

Nämnden väljer bland utskottets ledamöter en ordförande och en vice ordförande för den tid som nämnden bestämmer.

Vice ordföranden stödjer ordföranden vid verkställandet av dennes uppgifter och vid förfall för ordföranden går vice ordföranden in och utför ordförandens uppgifter.

Om varken ordföranden eller vice ordföranden kan delta i ett helt sammanträde eller i en del av ett sammanträde utser utskottet en annan ledamot att vara ordförande tillfälligt.

Om ordföranden i utskottet inte kan utföra sitt uppdrag för en längre tid får nämnden utse en annan ledamot i utskottet att som ersättare för ordföranden utföra dennes uppgifter.

39 § Sammanträden

Ett utskott sammanträder på dagar och tid som det självt bestämmer. Sammanträden ska också hållas när ordföranden anser att det behövs.

Utskottet får handlägga ärenden bara när mer än hälften av ledamöterna är närvarande. För beslut krävs enkel majoritet.

40 § Kallelse m.m.

I fråga om kallelse, justering och reservation gäller vad som är reglerat för nämnden.

19. Revidering av reglemente för kommunstyrelsen - återremiss (kf fattar slutligt beslut) KS2021/25

§137 KS2021/25

Revidering av reglemente för kommunstyrelsen - återremiss

Beslut

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige antar förslag till reviderat reglemente för kommunstyrelsen i Bollebygds kommun.

Ärendet

Som ett led i efterföljande arbete kring rapport om Åsastugorna beslutade kommunstyrelsen på sammanträde i maj 2025 att ge kommunstyrelseförvaltningen i uppdrag att utifrån rapporten identifiera de brister som utredningen om Åsastugorna har påvisat och komma med förslag till åtgärder för att avhjälpa bristerna. Förvaltningens tjänsteskrivelse i ärendet beskriver de åtgärdsförslag som kommunstyrelseförvaltningen identifierat i form av en åtgärdsplan, varav en punkt lyder att revidera det kommungemensamma reglementet att nämndsordförandena har ansvar att informera sina respektive nämnder i sin helhet om väsentliga händelser i förvaltningar och nämnder om det inte finns särskilda skäl däremot, såsom sekretess av något slag. Även kommunstyrelsens reglemente ska revideras på samma vis.

På kommunfullmäktiges sammanträde 2026-02-19, § 10, återremitterades ärendet. Motiveringen som angavs var; skrivning är felaktigt formulerad. Det yrkas om återremiss för att vässa formuleringen så att den kan fungera. Följande fel finns:

1. Dels, för att ordföranden ska kunna informera om händelser i andra förvaltningar och nämnder måste ordföranden få information från de andra ordförandena. Sålunda måste det finnas en skyldighet för samtliga nämndsordföranden att informera varandra om sådana händelser som här avses.
2. Dels är ordet ”såsom” exemplifierande. Det måste finnas en uttömmande text som anger när informationsskyldighet inte föreligger.

Kommunstyrelseförvaltningen gör följande bedömning: I den politiska behandlingen av tidigare förslag har två huvudsakliga synpunkter framförts (i motiveringen):
1. För att ordföranden ska kunna informera sin nämnd om väsentliga händelser i andra nämnder och förvaltningar måste det finnas en ömsesidig skyldighet för nämndsordförandena att informera varandra om sådana händelser.
2. Formuleringen om undantag från informationsskyldigheten får inte vara exemplifierande (”såsom sekretess av något slag”) utan ska tydligt ange när informationsskyldighet inte föreligger.
Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att följande bestämmelser införs i 11 § i det kommunstyrelsens reglemente:
Nytt förslag, som svar på återremiss:

- fortlöpande informera kommunstyrelsen i sin helhet om väsentliga händelser och förhållanden inom kommunstyrelsens verksamhetsområde och förvaltning.
- verka för att kommunstyrelsen informeras om sådana väsentliga händelser och förhållanden i andra nämnder och förvaltningar som har betydelse för kommunstyrelsens uppdrag.

- verka för, inom ramen för gällande lagstiftning, ett ömsesidigt informationsutbyte om väsentliga händelser och förhållanden inom kommunstyrelsens verksamhet som kan ha betydelse för andra nämnders uppdrag. På begäran av annan nämnd ska ordföranden, eller den som denne utser, lämna sådana upplysningar som kommunstyrelsen förfogar över och som behövs för den andra nämndens verksamhet, om inte uppgifterna omfattas av sekretess.
- Informationsskyldigheten enligt denna paragraf (§ 11) gäller endast uppgifter som kommunstyrelsen faktiskt har tillgång till och rådighet över. Med detta avses sådana uppgifter som kommunstyrelsen ”förfogar över” enligt 6 kap. 5 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), det vill säga uppgifter som finns i kommunstyrelsens egna handlingar eller system eller som kommunstyrelsen annars kan ta fram inom ramen för sin verksamhet. I övrigt ska informationsskyldigheten enligt denna paragraf fullgöras i enlighet med bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), tryckfrihetsförordningen, förvaltningslagen (2017:900), arkivlagen (1990:782) och dataskyddsförordningen.

Rättslig grund och överväganden

Informationsskyldighet inom nämnden och mellan nämnder:

Kommunallagen anger att nämnderna beslutar i frågor som rör förvaltningen och i frågor som de enligt lag eller annan författning ska ha hand om. Styrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet.

För att nämnderna ska kunna fullgöra sina uppdrag och för att styrelsen ska kunna utöva sin uppsiktsfunktion krävs ett fungerande informationsflöde. Kommunallagen innehåller redan vissa uttryckliga upplysningsskyldigheter, bl.a.

att ordföranden och vice ordföranden i en nämnd är skyldiga att lämna upplysningar vid fullmäktiges sammanträden, om fullmäktige begär det och om det inte finns hinder på grund av sekretess.
Offentlighets- och sekretesslagen (OSL framöver) innehåller generella bestämmelser om upplysningsskyldighet. Varje kommunal nämnd, med underlydande förvaltning, utgör en egen myndighet i sekretesshänseende, och sekretess gäller som huvudregel mellan nämnderna.
Det föreslagna reglementet bygger på dessa bestämmelser och tydliggör nämndsordförandens ansvar att informera den egna nämnden om väsentliga händelser i den egna verksamheten och, i den mån det är lagligt, om händelser i andra nämnder och förvaltningar.
Bestämmelsen om ömsesidigt informationsutbyte mellan nämndsordförandena anknyter till OSL 6 kap. 5 § om uppgiftsskyldighet mellan myndigheter, men klargör att sekretess utgör hinder.
Varför undantagen inte kan göras mer "uttömmande"
Kommunfullmäktige har uttryckt önskemål om en "uttömmande" text som anger när informationsskyldighet inte föreligger. Förvaltningen har i förslaget valt att ange två tydliga begränsningar. Sekretess enligt lag och nämnden inte "förfogar över" uppgiften.
Dessa begränsningar motsvarar direkt de lagstadgade hinder som följer av OSL 6 kap. 4–5 § § och den praxis som utvecklats kring begreppet "förfogar över".
Det är inte möjligt – och inte heller lämpligt – att i ett kommunalt reglemente göra en mer detaljerad, uttömmande uppräkning av alla situationer där sekretess gäller. Skälen är att sekretessens materiella innehåll regleras i OSL. Dessa bestämmelser är omfattande och komplexa, och de gäller direkt för kommunen. Kommunen kan varken inskränka eller utvidga dem genom reglemente. Dessutom bygger OSL på skaderekvisit och menprövningar i det enskilda fallet. Om en

uppgift är sekretess-reglerad måste nämnden vid varje utlämnandeförfrågan pröva om sekretess gäller i det konkreta fallet. Denna prövning kan inte ersättas av en schablonmässig uppräkning i det kommungemensamma reglementet. Vidare innehåller OSL ett stort antal sekretessbrytande bestämmelser, både generella (10 kap. OSL) och specialregler i anslutning till enskilda sekretessbestämmelser. Dessa kan medföra att uppgifter får lämnas ut trots att de i grunden omfattas av sekretess. En kommunal uppräkning riskerar att bli felaktig eller ofullständig i förhållande till dessa regler.
Mot denna bakgrund har kommunstyrelseförvaltningen valt att hänvisa till sekretess ”enligt offentlighets- och sekretesslagen eller annan lag som innehåller sekretessbestämmelser” i stället för att exemplifiera.
Förhållandet till ”inre sekretess” och nämndsordförandens roll
Doktrin visar att en enskild ledamot i nämnden, inklusive ordföranden, inte har en obegränsad rätt att ta del av alla sekretessbelagda uppgifter hos nämndens förvaltning. Tillgången styrs av uppdraget och den s.k. ”inre sekretessen”. Det föreslagna reglementet tar fasta på detta genom att:
• Lägga ett ansvar på ordföranden att informera nämnden om ”väsentliga händelser och förhållanden” – dvs sådant som är relevant för nämndens uppdrag.
• Inte ge ordföranden en generell rätt att ta del av alla sekretessbelagda uppgifter, utan låta OSL:s regler om sekretess och inre sekretess styra vilka uppgifter som får spridas inom nämnden.
På så sätt stärks nämndernas insyn och styrning, samtidigt som den enskildes integritet och lagstadgad sekretess upprätthålls och respekteras.
Tillägget är färgmarkerat i förslaget till reglemente.

Kommunfullmäktige fattar slutligt beslut i ärendet.

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut
Kommunfullmäktige antar förslag till reviderat reglemente för kommunstyrelsen i Bollebygds kommun.

Beslutsgång
Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Beslutsunderlag
- Revidering av kommunstyrelsens reglemente - svar på återremiss
- Reglemente för kommunstyrelsen
- § 10 Kf Revidering av reglemente för kommunstyrelsen i Bollebygds kommun

Skickas till
Kommunstyrelsen

Paragrafen är justerad

Fastställd: Kommunfullmäktige 2021-03-18, § 34.

Reviderad: 2021-06-09 § 105, 2023-11-16, § 129, 2024-02-22, § 9, 2026-xx-xx, § x

Gäller för: Kommunstyrelsen

Dokumentansvarig: Kanslichef

Dnr : 187218

Reglemente för kommunstyrelsen

Gäller från och med 2024-01-01.

Utöver det som föreskrivs i kommunallagen, andra lagar, kommungemensamt reglemente för nämnderna i Bollebygds kommun, och styrmodell för Bollebygds kommun gäller bestämmelserna i detta reglemente.

Detta nämndspecifika reglemente har företräde framför det kommungemensamma reglementet för kommunstyrelsen och övriga nämnder i Bollebygds kommun.

Verksamhetsområde

§ 1Ledningsfunktion

Kommunstyrelsen är under kommunfullmäktige kommunens ledande politiska instans. Styrelsen har ett helhetsansvar för att leda, samordna och följa kommunens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning med ett särskilt ansvar för kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Styrelsen ska ha fokus på utveckling av kommungemensamma frågor, strategisk styrning och stöd, samt ska med uppmärksamhet följa den verksamhet som bedrivs i de andra nämnderna i kommunen.

I styrelsens ledningsfunktion ligger att leda, samordna och besluta om:

- utveckling av den lokala demokratin och medborgarinflytande,
- övergripande kvalitetsarbete,
- personalpolitik,
- den översiktliga planeringen av användningen av mark och vatten,
- strategiska miljö-/klimat-/hållbarhets- och naturvårdsfrågor,
- mark- och bostadspolitik,
- informationsverksamhet,
- omvärldsrelationer av betydelse för kommunens utveckling,
- trafikplanering som berör flera kommuner,
- strategisk trafikplanering och andra strategiska infrastrukturfrågor.
- Lokalresursplanering och översyn av kommunens investeringsprocess,
- projektering och projektgenomförande för fastigheter och anläggningar i samband med av kommunfullmäktige beslutade investeringar utifrån

lokalresursplan. Undantaget är projektering och projektgenomförande av anläggningar för kommunal service som är taxefinansierad.
- exploateringsverksamhet,
- köp av mark och fastighet i enlighet med fastställd budget antagen av kommunfullmäktige,
- försäljning av mark och fastighet
- bredbandsfrågor och strategisk laddinfrastruktur,
- lag (1977:439) om kommunal energiplanering (övergripande energiplanering samt främjande av energihushållning)
- turism och besöksnäring

§ 2Styrfunktion

I kommunstyrelsens styrfunktion ingår att:

- leda arbetet med övergripande mål, riktlinjer och ramar för styrningen av hela den kommunala verksamheten,
- lägga förslag till fullmäktige i frågor som inte är annan nämnds ansvar,
- övervaka att de av fullmäktige fastställda målen för verksamhet och ekonomi efterlevs och att kommunens löpande förvaltning är rationell och ekonomisk,
- ansvara för att uppföljning sker till fullmäktige från samtliga nämnder om hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret,
- ha fortlöpande uppsikt över verksamheten i de företag och stiftelser som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse i, främst vad gäller ändamål, ekonomi och efterlevnad av uppställda direktiv men också i avseende på övriga förhållanden av betydelse för kommunen,
- ha fortlöpande uppsikt över verksamheten i kommunalförbund eller gemensamma nämnder där kommunen är medlem, vad gäller ändamål,

ekonomi och efterlevnad av uppställda direktiv men också avseende övriga förhållanden av betydelse för kommunen,
- tillvarata kommunens intresse vid bolags- och föreningsstämmor och andra liknande sammanträden i de företag och andra organisationer som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse i.

§ 3Ekonomisk förvaltning

Kommunstyrelsen ansvarar för den kommunala medelsförvaltningen enligt fullmäktiges föreskrifter. Medelsförvaltningen omfattar placering och upplåning av medel. I uppgiften ingår också att bevaka att kommunens fordringar och skulder betalas i tid samt att de åtgärder som behövs följs för att driva in förfallna fordringar.

Kommunstyrelsen har också hand om övrig ekonomisk förvaltning. I denna uppgift ingår bland annat att:

- underhålla och förvalta kommunens fasta och lösa egendom i den mån det inte är annan nämnds ansvar,
- se till att kommunens behov av försäkringsskydd är tillgodosett,
- vara ansvarig för egen donationsförvaltning samt efter samtycke från annan nämnd placera sådana medel som ingår i donation som förvaltas av den nämnden,
- ha övergripande ansvar för upphandlings- och inköpsfrågor.

§ 4Personalpolitik

Kommunstyrelsen ansvarar för kommunens strategiska personal- och lönepolitik.

Kommunstyrelsen är kommunens personalinstans, och ska ha hand om frågor som rör förhållanden mellan kommunen som arbetsgivare och medarbetarna och har i det sammanhanget att:

- med bindande verkan för kommunen, genom kollektivavtal, reglera frågor rörande förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och medarbetarna,
- förhandla på kommunens vägnar enligt gällande lagstiftning om förhandlingsrätt utom vad gäller 11-14 § och 38 § lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet (MBL) inom andra nämnders verksamhetsområden,
- besluta om stridsåtgärder,
- avgöra frågor om tolkning och tillämpning av lag, avtal och andra bestämmelser rörande förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och medarbetarna,
- själv eller genom ombud föra kommunens talan i mål och ärenden som rör förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och medarbetarna,
- lämna uppdrag enligt 6 kap. 3 § lagen om vissa kommunala befogenheter.

Kommunstyrelsen anställer en kommundirektör som ska ha den ledande ställningen bland de anställda och vara direkt underställd styrelsen. Kommundirektörens uppgifter fastställs närmare i en särskild instruktion.

Kommunstyrelsen anställer, efter samråd med berörda nämnder, förvaltningschefer för kommunens förvaltningar och utformar deras anställningsvillkor.

Kommunstyrelsen avslutar kommundirektörs och förvaltningschefers anställning.

Kommunstyrelsen ska också:

- samordna personaladministration och verka för personalförsörjning och personalutveckling, ledarförsörjning och ledarutveckling, arbetsmiljöfrågor, företagshälsovård och jämställdhetsfrågor,
- ge råd och hjälp i arbetsgivarpolitiska frågor,
- fastställa och utveckla lönepolitiken,

- ansvara och besluta i frågor om tolkning och tillämpning av bestämmelser rörande pensioner, försäkringar, arvoden och andra ersättningar till kommunens förtroendevalda,
- ansvara och besluta i frågor om pensioner och avtalsförsäkringar,
- besluta om förflyttning/omplacering av anställda mellan nämnder samt beslut om avsked, uppsägning av personliga skäl och disciplinär åtgärd.

§ 5Plan- och exploatering

Kommunstyrelsen upprättar kommunens översiktsplan och dess fördjupningar, planeringsförutsättningar, detaljplaner, områdesbestämmelser och planprogram.

Kommunstyrelsen ansvarar för och beslutar om planprioritering och exploateringsavtal.

Kommunstyrelsen beslutar om markanvisning. ~~F~~

Kommunstyrelsen yttrar sig över förslag till fysiska planer enligt plan- och bygglagen, som berör flera kommuner.

Kommunstyrelsen beslutar om kommunens intressen i dess egenskap av markägare i ärenden om fastighetsbildning, fastighetsbestämningar, gemensamhetsanläggningar, enskilda vägar eller andra jämförbara ärenden.

Kommunstyrelsen beslutar i ärenden om att belasta kommunens fastighet (mark) med servitut, ledningsrätt eller nyttjanderätt (exklusive jakträtt) och medverka till ändring eller upphörande av sådan rätt.

Kommunstyrelsen beslutar också i ärenden om att försäkra kommunen rätt till servitut, ledningsrätt eller nyttjanderätt i fastighet tillhörande extern part och medverka till ändring eller upphörande av sådan rätt.

Kommunstyrelsen beslutar om namn på bostadsområden, industriområden, gator, vägar, byggnader och torg eller andra områden.

~~Kommunstyrelsen ansvarar för den kommunala tomtkön~~. Tomtkön upphävd gm KF-beslut 2026-05-07, § 62.

§ 6 Miljö- och hälsoskydd

Kommunstyrelsen yttrar sig i ärenden enligt miljöbalken, som omfattar mark, luft och vatten som berör flera kommuner.

§ 7Kommunstyrelsens särskilda uppgifter

Kommunstyrelsen ansvarar för:

- kommunens digitala anslagstavla. Styrelsen samordnar innehållet i och ansvarar för kommunens externa och interna webbplats,
- att uppdatera den kommunala författningssamlingen och se till att denna hålls tillgänglig på lagstadgat sätt,
- näringslivspolitiska frågor och åtgärder för att allmänt främja näringslivet i kommunen,
- ärenden rörande tillstånd att använda kommunens vapen enligt lag (1970:498) om skydd för vapen och vissa andra officiella beteckningar,
- att lämna yttrande enligt kamerabevakningslag (2018:1200). Kommunstyrelsen ger teknik- och servicenämnden i uppdrag att i varje sådant enskilt ärende där tillstånd beviljats, verkställa beslutet enligt lämnade villkor. Avseende kamerabevakningsfrågor inom kommunens fastigheter ansvarar teknik- och servicenämnden för den delen, och inte på kommunstyrelsens uppdrag.
- de uppgifter som enligt lag ska verkställas av den kommunala nämnden inom räddningstjänsten om inte detta lagts på annan instans,
- IT-strategiska frågor,
- att samordna kommunens folkhälsoarbete,
- övergripande kollektivtrafikplanering, färdtjänst, riksfärdtjänst och andra samhällsbetalda resor,

- GIS (geografiska informationssystem) som ett verktyg för service och tjänster internt samt för tjänster till allmänhet och företag,
- de förvaltnings- och verkställighetsuppgifter i övrigt som inte uppdragits åt annan nämnd.

Kommunstyrelsen är arkivmyndighet. Närmare föreskrifter om arkivvården finns i kommunens arkivreglemente.

Då yttrande begärs från flera nämnder inom kommunen är det kommunstyrelsens ansvar att samordna ett svar från kommunen efter att ha inhämtat övriga nämnders synpunkter.

§ 8Delegering från fullmäktige

I följande grupper av ärenden delegeras till kommunstyrelsen rätt att:

- ta upp lån inom den beloppsram och de riktlinjer som kommunfullmäktige fastställt med särskild hänsyn till de föreskrifter om säkerheten som kommunfullmäktige fastställt,
- ingå borgen till stöd för bostadsförsörjningen,
- besluta kommunstyrelsens förvaltningsorganisation inom de riktlinjer som fullmäktige fastställt,
- lämna yttrande för kommunfullmäktige om inte yttrandet är av principiell betydelse för det kommunala självstyret. Styrelsen får också besluta i sistnämnda slag av yttranden om remisstiden inte tillåter att yttrandet behandlas på ordinarie sammanträde med fullmäktige.
- meddela föreskrift om förbud, helt eller delvis, mot eldning utomhus, om liknande förebyggande åtgärder mot brand, i enlighet med 2 kap 7 § Förordning (2003:789) om skydd mot olyckor.
- begära fastighetsreglering, enligt fastighetsbildningslagen, som behövs för att mark och vatten ska kunna användas för bebyggelse på ett lämpligt sätt.
- begära fastighetsbestämning enligt fastighetsbildningslagen.

- ansöka om fastighetsreglering, expropriering eller inlösen av fastighet eller fastighetsdel samt att upplåta tomträtt.
- anta, ändra eller upphäva detaljplan då bestämmelser om enkelt planförfarande/ standardförfarande får tillämpas. (Enkelt planförfarande kan bara tillämpas på detaljplaner som påbörjats före 1 januari 2015.) Kommunstyrelsens befogenheter omfattar också rätt att förlänga eller förnya en detaljplans genomförandetid. Kommunstyrelsen har dock inte rätt att ändra eller upphäva detaljplan före genomförandetidens utgång vid fastighetsägarens bestridande.
- ansvara för ledningen av kommunens brottsförebyggande arbete och kontinuerligt rapportera om det brottsförebyggande arbetet till kommunfullmäktige, enligt Lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete.

Sammansättning

§ 9 Styrelsen

Kommunstyrelsen består av 9 ledamöter och 9 ersättare.

Kommunfullmäktige utser bland ledamöterna en ordförande, en 1:a vice ordförande och en 2:a vice ordförande. Ordförande och 1:a vice ordförande väljs ur majoriteten och 2:a vice ordförande väljs ur oppositionen.

Kommunstyrelsens ordförande benämns kommunalråd. Kommunstyrelsens 2:e vice ordförande benämns oppositionsråd.

Av kommunstyrelsens ledamöter ska det antal ledamöter som fullmäktige beslutar ägna hela
eller del av sin arbetstid åt uppdrag för kommunen.

§ 10 Förvaltning

Under kommunstyrelsen lyder kommunstyrelseförvaltningen.
Kommunstyrelsen ansvarar, inom sitt verksamhetsområde, för och leder arbetet som utförs av kommunstyrelseförvaltningen. Förvaltningen leds av en förvaltningschef, tillika kommundirektör, som inför nämnden är ansvarig för

verksamheten. Kommunstyrelsen har personalansvaret inom sitt ansvarsområde, inklusive för kommundirektören.

Kommundirektören är ansvarig för hela kommunens förvaltning och arbetar på direkt uppdrag av den politiska ledningen.

Kommunstyrelsen får utfärda riktlinjer för kommunstyrelseförvaltningen och dess personal.

§ 11 Ordföranden (kommunalråd)

Kommunstyrelsens ordförande har ansvar att:

- närmast under kommunstyrelsen ha uppsikt över kommunens förvaltningar,
- med uppmärksamhet följa frågor av betydelse för kommunens utveckling och ekonomiska intressen samt effektiviteten i verksamheterna och ta initiativ i dessa frågor,
- representera kommunstyrelsen vid uppvaktning hos myndigheter, konferenser och sammanträden om inte kommunstyrelsen bestämt annat i särskilda fall.
- (gammalt förslag): ~~informera kommunstyrelsen i sin helhet om väsentliga händelser i förvaltningar och nämnder om det inte finns särskilda skäl däremot, såsom sekretess av något slag.~~

  Nytt förslag, som svar på återremiss):

  - fortlöpande informera kommunstyrelsen i sin helhet om väsentliga händelser och förhållanden inom kommunstyrelsens verksamhetsområde och förvaltning.

  - verka för att kommunstyrelsen informeras om sådana väsentliga händelser och förhållanden i andra nämnder och förvaltningar som har betydelse för kommunstyrelsens uppdrag.

  - verka för, inom ramen för gällande lagstiftning, ett ömsesidigt informationsutbyte om väsentliga händelser och förhållanden inom kommunstyrelsens verksamhet som kan ha betydelse för

andra nämnders uppdrag. På begäran av annan nämnd ska ordföranden, eller den som denne utser, lämna sådana upplysningar som kommunstyrelsen förfogar över och som behövs för den andra nämndens verksamhet, om inte uppgifterna omfattas av sekretess.

Informationsskyldigheten enligt denna paragraf (§ 11) gäller endast uppgifter som kommunstyrelsen faktiskt har tillgång till och rådighet över. Med detta avses sådana uppgifter som kommunstyrelsen ”förfogar över” enligt 6 kap. 5 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), det vill säga uppgifter som finns i kommunstyrelsens egna handlingar eller system eller som kommunstyrelsen annars kan ta fram inom ramen för sin verksamhet. I övrigt ska informationsskyldigheten enligt denna paragraf fullgöras i enlighet med bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), tryckfrihetsförordningen, förvaltningslagen (2017:900), arkivlagen (1990:782) och dataskyddsförordningen.

Vid kommunstyrelsens ordförandes frånvaro träder kommunstyrelsens 1:a vice ordförande in som tillförordnad ordförande under den tid som frånvaron pågår. Om vare sig kommun-styrelsens ordförande eller 1:e vice ordförande kan fullgöra uppdraget träder 2:e vice ordförande in som ställföreträdande ordförande under tiden.

§ 12 Arbetsutskott

Inom kommunstyrelsen ska det finnas ett arbetsutskott. Utskottet utses av kommunstyrelsen och består av tre ledamöter, företrädesvis de som av kommunfullmäktige valts till ordförande samt 1:e och 2:e vice ordförande i kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen väljer bland utskottets ledamöter en ordförande och en vice ordförande.

De ärenden som ska avgöras av kommunstyrelsen i sin helhet ska beredas av arbetsutskottet om beredning behövs. Utskottet får överlämna ett ärende till kommunstyrelsen utan eget förslag till beslut.

Utskottet sammanträder på dag och tid som utskottet bestämmer. Sammanträden ska också hållas när ordföranden anser att det behövs. Utskottet får handlägga ärenden bara när mer än hälften av ledamöterna är närvarande.

Vid utskottssammanträden ska protokoll skrivas.

BOLLEBYGDS KOMMUN

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Kommunfullmäktige

Sammanträdesdatum

2026-02-19

Plats och tid	Bollebygdskolans matsal kl. 17:00-19:00
Ledamöter	Emma Isfeldt (S) (ordförande) Lisette Vermeulen (SD) (vice ordförande) Fredrik Drugge (M) (2:e vice ordförande) Ulf Rapp (S) Lars-Erik Olsson (S) Carina Svensson (S) Jonny Svensson (S) Peter Rosholm (S) Stefan Hederdal (M) Sverre Fredriksson (M) Göran Augustsson (M) Ralf Lindberg (V) Daniel Persson (SD) Ewa-Maria Andorff-Ripa (SD) Fredrik Lind (SD) Sören Rasmussen (SD) Ewa Fröjd (SD) Michael Plogell (FR) Peter Gregorics (FR) Stefan Larsson (FR) Fredrik Olofsson (C) Hannu Sutinen (L) Patrik Karlsson (KD) Otto Andreasson (S) ersätter Emelie Nilsson (S) Christina Hein (S) ersätter Helena Thelin (S) Tomas Bedö (M) ersätter Oscar Sjöö (M) Monika Hansson (M) ersätter Anders Ejserholm (M) Mattias Ekenberg (MP) ersätter Rose-Marie Grune (MP)

	Anneli Lindström (FR) ersätter Carl Pålsson (FR) Jessica Strandberg (KD) ersätter Rune Kennborn (KD) Agneta Andersson (C) ersätter Yvonne Andrén (C)
Ersättare	Bobbo Bolin (S) Hilja Lust (S) Ulla Hjerling (M) Barbro Ridell (V) Tomas Ridell (V) Birgitta Rasmussen (SD) Johanna Gunnarsson (SD) Jan Lennartzon (FR) Emma Sutinen Persson (L)
Övriga närvarande	Monica Holmgren (Kommundirektör) Suzanna Bengtsson (Kanslichef/kommunsekreterare)
Utses att justera	Lisette Vermeulen (SD) Fredrik Drugge (M)
Justeringens plats och tid	Digital signering , 2026-02-25 17:00
Paragrafer	§ 10

BOLLEBYGDS KOMMUN

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Kommunfullmäktige

Sammanträdesdatum

2026-02-19

Underskrifter

Sekreterare

Suzanna Bengtsson

Ordförande

Emma Isfeldt (S)

Justerande

Lisette Vermeulen (SD) Fredrik Drugge (M)

ANSLAGSBEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag på kommunens digitala anslagstavla 2026-02-26. Anslaget tas ner 2026-03-20. Protokollet förvaras i kommunhuset.

§10 KS2021/25

Revidering av reglemente för kommunstyrelsen i Bollebygds kommun

Beslut

Ärendet återremitteras till kommunstyrelsen.

Ärendet

Som ett led i efterföljande arbete kring rapport om Åsastugorna beslutade kommunstyrelsen på sammanträde i maj 2025 att ge kommunstyrelseförvaltningen i uppdrag att utifrån rapporten identifiera de brister som utredningen om Åsastugorna har påvisat och komma med förslag till åtgärder för att avhjälpa bristerna. Förvaltningens tjänsteskrivelse i ärendet beskriver de åtgärdsförslag som kommunstyrelseförvaltningen identifierat i form av en åtgärdsplan, varav en punkt lyder att kommunstyrelsens reglemente ska revideras och följande mening införlivas: Under § 11 Ordföranden (kommunalråd) framgår att kommunstyrelsens ordförande har ansvar att informera kommunstyrelsen i sin helhet om väsentliga händelser i förvaltningar och nämnder om det inte finns särskilda skäl däremot, såsom sekretess av något slag. Tillägget är färgmarkerat i

förslaget till reglemente.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige antar förslag till reviderat reglemente för kommunstyrelsen.

Ledamöternas förslag till beslut

Michael Plogell (FR), med instämmande av Ulf Rapp (S), föreslår att ärendet återremitteras, med följande motivering: Föreslagen skrivning är felaktigt formulerad. Det yrkas om återremiss för att vässa formuleringen så att den kan fungera. Följande fel finns:

1. Dels, för att ordföranden ska kunna informera om händelser i andra förvaltningar och nämnder måste ordföranden få information från de andra ordförandena. Sålunda måste det finnas en skyldighet för samtliga nämndsordföranden att informera varandra om sådana händelser som här avses.

2. Dels är ordet ”såsom” exemplifierande. Det måste finnas en uttömmande text som anger när informationsskyldighet inte föreligger.

Beslutsgång

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag, varav ett förslag om återremiss.

Ordföranden frågar först om ärendet ska återremitteras eller avgöras på dagens sammanträde, och finner att ärendet återremitteras till kommunstyrelsen.

Beslutsunderlag

- § 24 KS Revidering av reglemente för kommunstyrelsen
- Reglemente för kommunstyrelsen

Skickas till

Kanslichef

Paragrafen är justerad

20. Arvodesreglemente för förtroendevalda i Bollebygds kommun, mandatperioden 2026-2030 - återremiss (kf fattar slutligt beslut) KS2026/92

§2 KS2026/92

Arvodesreglemente för förtroendevalda i Bollebygds kommun, mandatperioden 2026-2030 - återremiss

Beslut

Val- och arvodesberedningens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige fastställer arvodesreglemente för Bollebygds kommun, enligt förslag daterat 2026-04-23.

Det nya arvodesreglementet gäller från och med 2027-01-01, då val av nya presidier för mandatperioden 2026-2030, börjar gälla (ordföranden och vice ordföranden).

Ärendet

Arvodesreglemente för kommunens förtroendevalda ska ses över i god tid inför varje ny mandatperiod. Val- och arvodesberedningen har i uppdrag att se över arvodesbestämmelserna/arvodesreglementet inför kommande ny mandatperiod.

Enligt kommunallagen 5 kap, 28 §, ska kommunstyrelsen alltid ges tillfälle att yttra sig i ett ärende som har beretts av en annan nämnd eller av en fullmäktigeberedning. Kommunstyrelsen ska lägga fram förslag till beslut i ett ärende, om inte någon annan nämnd eller en fullmäktigeberedning har gjort det.

Kommunfullmäktige har på sammanträde 2026-06-04, § 83, beslutat att återremittera ärendet med följande motivering:

1. bilaga 1 måste inkluderas i beslutet.
2. punkt 3.1 måste kompletteras med dels föreskrift om vad som gäller om årsarvoderad ledamot inte närvarar vid möte, dels hur många timmars veckoarbete som krävs av förste vice ordförande.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige var även följande; I punkt 3.3 stryks meningen "Vid sammanträden enligt punkt 1.3 a-c utbetalas arvode för högst 5 tim/sammanträde oavsett antal sammanträden under samma dag." Kommunfullmäktige tog dock inte ställning till det förslaget då ärendet återremitterades.

Kommunstyrelseförvaltningen har tagit fram en mall för ”bilaga 1” för fasta arvoden, där den enda ändring som gjorts är att fasta arvoden för KS 1:a och 2:a vice ordförande har bytt plats för att följa revideringen av kommunstyrelsens reglemente. KS 1:a vice ordförande erhåller därmed 35% av KS ordförandes årsarvode och KS 2:a vice ordförande erhåller 75% av KS ordförandes årsarvode. KS ordförandes årsarvode är på 84% av riksdagsmannaarvodet för aktuellt år. För 2027 har de uppgifterna ännu inte offentliggjorts av Riksdagens arvodesnämnd. Uppgifterna brukar offentliggöras i oktober/november. För 2026 är arvodet 81 400 kronor/månad.

Avseende komplettering kring vad som gäller om årsarvoderad ledamot inte närvarar vid möte ser kommunstyrelseförvaltningen som svårt att genomföra. Förtroendevalda har förtroendeuppdrag, under - och med - eget ansvar för att uppdraget sköts, och som sådant äger inte förvaltningen några verktyg/system för

att kontrollera enskild närvaro t ex eller hur den enskilde förtroendevalde sköter sitt uppdrag. Det är upp till partierna att avgöra. Val- och arvodesberedningen har vid sin tidigare beredning av arvodesreglementet föreslagit följande tillägg i frågan: Ordföranden och vice ordföranden (med årsarvode) ska delta i de möten de kallas till i sin roll som nämndens presidium. Förvaltningen anser att förslaget är fullgott. Även avseende hur många timmars veckoarbete som krävs av 2:a vice ordförande (oppositionsrådet) (30 timmar i nuvarande arvodesreglemente, och även i nytt förslag) ser inte förvaltningen ett behov av annat förslag.

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut
Kommunfullmäktige fastställer arvodesreglemente för Bollebygds kommun, enligt förslag daterat 2026-04-23. Det nya arvodesreglementet gäller från och med 2027-01-01, då val av nya presidier för mandatperioden 2026-2030, börjar gälla (ordföranden och vice ordföranden).

Ledamöternas förslag till beslut
Patrik Solérius (-) föreslår som ändringsförslag att följande mening i punkt 3.1 stryks: "Årsarvodet till kommunstyrelsens 2:a vice ordförande motsvarar 30 timmars arbete per vecka."

Beslutsgång
Ordföranden konstaterar att det finns två förslag; varav ett ändringsförslag. Ordföranden frågar om förslagen kan antas och finner att sker.

Protokollsanteckning
Daniel Persson (SD) och Eivor Carlsson (KD) får anteckna följande till

protokollet: SD och KD anser att förslaget till fasta arvoden bör justeras för att skapa en mer enhetlig och rimlig nivå för nämndernas presidier. Vi föreslår att ordförande i samtliga nämnder erhåller 30% och vice ordförande 20%. För kommunstyrelsen föreslås att ordföranden kvarstår på 100 %, medan 1:a vice ordförande erhåller 30% och 2:a vice ordförande 70%. Syftet är att tydligare anpassa arvodena efter ansvar och uppdrag samt att skapa en mer konsekvent arvodesstruktur.

Beslutsunderlag

- Revidering av arvodesreglemente inför ny mandatperiod - återremiss
- Fasta arvoden, arvodesreglemente 2026-2030
- Arvodesreglemente för förtroendevalda i Bollebygds kommun, mandatperioden 2026-2030

Skickas till

Kommunfullmäktige

Paragrafen är justerad

2026-04-23

Fastställd: Kommunfullmäktige 2026-xx-xx, § x

Gäller för: Samtliga förtroendevalda i Bollebygds kommun

Dokumentansvarig: Kanslichef

Arvodesreglemente för förtroendevalda i Bollebygds kommun, mandatperioden 2026-2030

Innehållsförteckning

1. Allmänna bestämmelser 3
1.1 Förtroendeuppdrag som omfattas av bestämmelserna 3
1.2 Representanter 3
1.3 Ersättningsberättigade sammanträden och förrättningar 3
2. Ersättning för förlorad arbetsinkomst samt för förlorad semester- och pensionsförmåner 4
2.1 Förlorad arbetsinkomst 4
2.2 Förlorad semesterförmån 4
~~2.3 Semester kommunalråd~~ 5
2.4 Pensionsförmån 5
2.5 Särskilda arbetsförhållanden 5
3. Arvoden 5
3.1 Årsarvode 5
3.2 Jourersättning 6
3.3 Arvode vid sammanträden och förrättningar 6
3.4 Uppräkning av arvoden 6
4. Ersättningar för kostnader 6
4.1 Resekostnader 6
4.2 Barntillsynskostnader 7
4.3 Kostnader för vård och tillsyn 7
5. Funktionsnedsatt förtroendevalds särskilda kostnader 7
6. Övriga kostnader 8
7. Tolkning av reglementet 8

1. Allmänna bestämmelser

Arvodesreglementet ska ses över i god tid inför varje ny mandatperiod.

1.1 Förtroendeuppdrag som omfattas av reglementet

De grupper av förtroendevalda som omfattas av reglementet är:

- Förtroendevalda på heltid (eller betydande del av heltid); kommunalråd

- Förtroendevalda på deltid; ordförande i kommunfullmäktige, 1:a och 2:a vice ordförande i kommunfullmäktige och kommunstyrelse, ordförande och vice ordförande i nämnder, revisionen och överförmyndare

- Förtroendevalda utan hel- eller deltid; ordinarie ledamöter och ersättare i kommunfullmäktige, nämnder, styrelsen, beredningar och andra uppdrag enligt särskilt beslut.

- Andra uppdrag efter beslut av kommunfullmäktige, styrelsen, nämnd eller revisionen.

Rätten till arvode enligt reglementet gäller tills förtroendeuppdraget upphör genom att en förtroendevald inte längre är valbar (4 kap. 7 § KL), fullmäktige befriar en förtroendevald som önskar avgå från uppdraget (4 kap. 6 § KL), eller om fullmäktige återkallar uppdraget (4 kap. 10 § KL).

1.2 Representanter

Då kommunfullmäktige, kommunstyrelsen eller annan nämnd tillsatt en samrådsinstans med representanter för andra organisationer tillämpas reglerna om ersättning enligt punkt 4.1-3 för dessa. Ersättning betalas ut dock inte till den som deltar i sammanträdet i tjänsten eller då motsvarande ersättning betalas ut från den organisation ledamoten/ersättaren representerar.

1.3 Ersättningsberättigade sammanträden och förrättningar

Förtroendevalda har rätt till arvode om de **kallats** till:

a. sammanträde med kommunfullmäktige, fullmäktigeberedning, kommunstyrelsen och övriga nämnder, nämndutskott, nämndberedningar,

utredningskommittéer, projektgrupper och arbetsgrupper, liksom revisorernas sammanträden

b. presidiemöte i fullmäktige, fullmäktigeberedning, nämnd eller utskott
c. sammankomst med kommunal samrådsinstans/intressentsammansatt instans
d. konferens, informationsmöte, studiebesök, uppdrag som kontaktperson, studieresa, kurs eller liknande som rör kommunal angelägenhet och som har ett direkt samband med det kommunala förtroendeuppdraget
e. förhandling eller förberedelse inför förhandling med personalorganisation eller annan motpart till kommunen
f. överläggning med företrädare för annan kommunal instans än det den förtroendevalda själv tillhör
g. överläggning med förvaltningschef eller annan anställd vid den kommunala instans den förtroendevalde själv tillhör
h. besiktning eller inspektion
i. överläggning med utomstående myndighet eller organisation
j. representation, uppvaktning eller liknande officiellt uppdrag som företrädare för kommunen i dess helhet
k. fullgörande av granskningsuppgift inom ramen för ett revisionsuppdrag
l. borgerlig vigsel
m. NYTT protokollsjustering, i de fall där årsarvoderad förtroendevald inte justerar.

2. Ersättning för förlorad arbetsinkomst samt för förlorade semester- och pensionsförmåner

Ersättning för förlorad arbetsinkomst eller förlorade semesterförmåner betalas inte ut om den förtroendevalda får 40 procent eller mer i fast arvode.

2.1 Förlorad arbetsinkomst

Ersättning betalas ut för varje påbörjad halvtimma som den förtroendevalde förlorar arbetsinkomst på grund av sitt kommunala uppdrag, med arbetsinkomst jämställs ersättning från arbetslöshetskassa och försäkringskassa, den förlorade arbetstiden ska meddelas vid ett sammanträde inom tre månader för att ersättning ska utgå.

Ett intyg från arbetsgivaren ska lämnas in för att styrka det eventuella löneavdrag som görs vid ledighet från ordinarie arbete. Vid en eventuell inkomstförändring ska ett nytt intyg lämnas in, den förändrade ersättningen betalas ut från månaden efter det att intyget lämnats in. För ersättning över 8 timmar ska schema eller intyg från arbetsgivaren lämnas in och undertecknas av nämnds- eller styrelseordförande.

Ersättning betalas ut för resa till och från sammanträdet.

Egenföretagare ska lämna in intyg där det tydligt framgår att uppgiften avser den egna verksamheten, inkomsten ska inte inkludera arvoden. Ersättning ges för tiden mellan klockan 07.00-18.00. Intyg ska lämnas in från ett av följande alternativ:

a) Slutskattesedel från föregående år
b) Företagets revisorer

Kommunalt uppdrag som utförs under semester eller annan betald ledighet berättigar inte ersättning för förlorad arbetsinkomst.

Om ett sammanträde ställs in med kort varsel och den förtroendevalde hunnit lämna den ordinarie arbetsplatsen betalas ersättning ut för förlorad arbetsförtjänst för den tid som den förtroendevalde orsakats inkomstförlust.

2.2 Förlorad semesterförmån

Ansökan om ersättning för förlorad semesterförmån till följd av förtroendeuppdraget ska kunna styrkas genom ett intyg från arbetsgivaren. Detta ska lämnas in inom två år från det sammanträde som orsakat förlusten. Ersättning betalas ut med högst 14 procent av den sammanlagda ersättningen för förlorad arbetsförtjänst under året som den förtroendevalde har fått vid fullgörandet av förtroendeuppdrag i kommunen.

~~2.3 Semester kommunalråd~~

~~Kommunalråd anses inte vara arbetstagare såsom avses i semesterlagen (1977:480), och kan inte ta ut lagenlig semester (ledighet). Däremot kan kommunalrådet ta ledigt från sitt kommunala uppdrag – lika länge som semesterledigheten – utan att arvodet minskas.~~ Not; utökad skrivelse i punkt 3.1

2.3 Pensionsförmån

Förtroendevald omfattas av bestämmelser för omställningsstöd, pension och familjeskydd för
förtroendevalda – OPF-KR 26.

2.4 Särskilda arbetsförhållanden

Rätten till ersättning omfattar nödvändig ledighet för förtroendevald med speciella arbetstider eller särskilda arbetsförhållanden som medför att det inte kan anses rimligt att den förtroendevalde utför sina kommunala uppdrag i direkt anslutning till sina ordinarie arbetsuppgifter.

3. Arvoden

Arvode avser ersättning för det uppdrag som är förenat med förtroendevalds uppdrag i kommunen.

Arvoden och ersättningar betalas ut månadsvis. Ersättning enligt punkt 2.2 betalas dock årsvis. (förlorad semesterförmån som räknas ut från inkomsten under hela året.)

Utgift i samband med sammanträde eller förrättning ska styrkas med kvitto eller motsvarande verifikation.

3.1 Årsarvode

Det fasta årsarvodet ersätter allt arbete i den politiska instans som arvodet avser.

NYTT: Ordförande och vice ordföranden (med årsarvode) ska delta i de möten de kallas till i sin roll som nämndens presidium.

Årsarvoden betalas ut med en tolftedel per månad.

Årsarvoderad förtroendevald som på grund av sjukdom eller annan anledning är förhindrad att fullgöra sitt uppdrag under mer än 30 kalenderdagar ska arvodet minskas i motsvarande omfattning. Avdrag ska också göras för karensdag för de förtroendevalda med beräknad tjänstgöring på 50 procent eller mer av heltid, avdraget för varje karensdag är månadsarvodet dividerat med 30.

Om en ersättare har utsetts enligt 6 kap. 22 § KL* för den som tar emot årsarvode, får ersättaren arvode som motsvarar tjänstgöringstiden.

Avgår förtroendevald som får årsarvode under tjänstgöringsperioden ska fördelning av arvodet mellan denne och efterträdaren ske i förhållande till den tid var och en av dem haft uppdraget.

Årsarvoderad förtroendevald har rätt till ledighet med 30 dagar per år för semester (NYTT inkl ledighet för kommunalråd) utan att arvodet reduceras. Ledigheten ska förläggas på sådant sätt att uppdraget kan fullgöras.

NYTT: Kommunstyrelsens ordförande, tillika kommunalråd, får utöver årsarvodet även sammanträdesarvode för deltagande i kommunfullmäktiges sammanträden.

~~Årsarvodet till kommunstyrelsens 2:a vice ordförande motsvarar 30 timmars arbete per vecka.~~

3.2 Jourersättning

Till ordförande i sociala utskottet, som utses av socialnämnden, utbetalas särskild jourersättning med det belopp som fullmäktige beslutat enligt bilaga. Om ordförande är förhindrad att fullgöra sin tjänstgöring ska ersättare utses av socialnämnden. Vid beräkning av jourersättning till ersättaren divideras årsarvodet med 365 dagar och multipliceras därefter med antal jourdygn.

***Fullmäktige bestämmer vem som ska fullgöra ordförandens uppgifter när varken ordföranden eller en vice ordförande kan tjänstgöra. (6 kap. 22 § KL)**

3.3 Arvode vid sammanträden och förrättningar

Sammanträdesarvode betalas ut per påbörjad halvtimma, första timmen betalas ut i form av ett grundarvode. På sammanträdet ska den förtroendevalde anmäla närvaro på närvarolistan, som nämndsekreteraren är ansvarig för, och som ska attesteras av ordföranden.

~~Vid sammanträden enligt punkt 1.3 a-c utbetalas arvode för högst 5 tim/sammanträde oavsett antal sammanträden under samma dag.~~ **Förslag från KS att meningen stryks.** Vid förrättningar enligt punkt 1.3 d-k utbetalas arvode för högst 8 tim/dygn.

Vid borgerlig vigsel (punkt 1.3 l) utbetalas arvode för högst 2 tim/dygn.

Vid förrättning enligt punkt 1.3 e-l utanför kommunen utbetalas arvode för den sammanlagda tiden för resa och förrättning. Förrättningen anses påbörjad respektive avslutad vid tidpunkten för avfärd från och återkomsten till den förtroendevaldes bostad.

Ett sammanträde eller förrättning ska anses som sammanhängande om det fortsätter efter uppehåll för lunch eller liknande. Avdrag för tid motsvarande uppehållet ska dock göras.

Sammanträdesarvode betalas inte ut för gruppmöten.

Förrättning är ett uppdrag för kommunens räkning som inte är sammanträde men som fullgörs på grund av att ett beslut tagits av kommunfullmäktige, styrelse, nämnd, beredning eller utskott. För att få ersättning ska därför beslutet kunna redovisas. Ett sådant beslut kan alternativt tas i efterhand av vederbörande instans.

Arvode betalas ut för punkt 1.3 e-k endast i de fall då ersättning från en utomstående myndighet eller organisationen inte betalas ut.

Om styrelse/nämnd har planerings-/utbildningsdag (förrättning) i anslutning till sammanträde ska sammankomsterna ersättas var för sig.

3.4 Uppräkning av arvoden

Årsarvode betalas ut till innehavare av uppdrag, som finns angivna i bilaga för årsarvoden.

Riksdagsmannaarvodet är utgångspunkten för fastställande av årsarvodets storlek för kommunstyrelsens ordförande. Årsarvodet för kommunstyrelsens ordförande är utgångspunkten för fastställande av övriga årsarvodens storlek. Varje uppdrag är fastställt i procent av årsarvodet för kommunstyrelsens ordförande.

Uppräkning av arvodet till kommunstyrelsens ordförande görs så att det är 84 % av riksdagsmannaarvodet. Uppräkningen av övriga årsarvoden görs vid samma tillfälle proportionellt utifrån fastställda procentsatser.

Kommunstyrelsens ordförande ska vara heltidsengagerad, i förekommande fall tillsammans med annat kommunalt uppdrag.

Kommunstyrelsens ordförande är tillika kommunalråd. Kommunstyrelsens 2:e vice ordförande är tillika oppositionsråd.

I årsarvodet till företrädare för oppositionen, som är 2:a vice ordförande ~~eller 1:e vice ordförande~~, är invägt tid för samordning inom oppositionen.

Heltidsengagerad förtroendevald ska på heltid ägna sig åt kommunala uppgifter. Åtar sig heltidsengagerad förtroendevald presidieuppdrag med fast arvode i Västra Götalandsregionen ska denna arvodesersättning samordnas och minska den arvodesersättning som Bollebygds kommun betalar ut till den förtroendevalde.

4. Ersättningar för kostnader

4.1 Resekostnader

Kostnader för resor till och från sammanträden eller motsvarande ersätts enligt de grunder som fastställts för kommunens arbetstagare i det kommunala reseavtalet om avståndet mellan den förtroendevaldes fasta bostad alternativt arbetsplats överstiger 5 km, enkel resa.

För årsarvoderad förtroendevald med beräknad tjänstgöring på 40 procent av heltid eller mer betraktas kommunhuset som den förtroendevaldes arbetsplats. För dessa förtroendevalda utbetalas inte reseersättning för resor till och från arbetsplatsen (s.k. arbetsresor).

Traktamente samt ersättning för övriga resekostnader och vid sammanträde, förrättningar eller andra uppdrag utanför kommunen utbetalas enligt de grunder som fastställts för kommunens arbetstagare i det kommunala reseavtalet. I de fall tåg, buss eller flyg nyttjas ska biljetter beställas genom kommunstyrelseförvaltningen (receptionen).

När en förtroendevald reser utomlands inom ramen för sitt uppdrag, har den förtroendevalda rätt till traktamente på samma sätt som för en anställd. Traktamentet styrs av Skatteverkets regler och är beroende av till vilket land resan sker. Beräkning görs bland annat utifrån antal timmar utlandsvistelsen varar och med avdrag för mottagna måltider.

Samma regler gäller för kommunens förtroendevalda som för kommunens anställda avseende tjänsteresor etc. utifrån aktuella riktlinjer för resor, möten och transporter i Bollebygds kommun.

4.2 Barntillsynskostnader

Ersättning utbetalas för kostnader som uppkommit till följd av deltagande vid

sammanträden eller motsvarande för vård och tillsyn av barn som vårdas i den förtroendevaldas familj och som under kalenderåret inte hunnit fylla 12 år. Om det finns särskilda skäl kan ersättning utbetalas även för äldre barn. Ersättning betalas dock med högst det belopp som fullmäktige beslutat enligt bilaga. Denna ersättning betalas ut inte tillsammans med ersättning för förlorad arbetsförtjänst. Ersättningen gäller oavsett om enskild person med A-skatt, företag eller enskild med F-skattsedel anlitas. Denna bestämmelse gäller inte kommunalråd och de förtroendevalda med en betydande del av heltidsuppdrag. Ersättning betalas ut med styrkt belopp oavsett antal barn. Ersättning utbetalas för högst
9 timmar per dag.

Ersättning betalas inte för tillsyn som utförs av egen familjemedlem eller av mor- och farföräldrar, inte heller för tid då barnet vistats i kommunal barnomsorg där kommunen har tillsynsansvaret.

Ansökan om ersättning för barntillsynskostnader ska lämnas in innan det aktuella sammanträdets valda tid för justering av protokoll. Ersättning utbetalas mot kvitto på styrkta kostnader.

4.3 Kostnader för vård och tillsyn av familjemedlem

Ersättning utbetalas för kostnader som uppkommit till följd av deltagande vid sammanträden eller motsvarande för vård och tillsyn av familjemedlem som vistas i den förtroendevaldas bostad. Ersättning utbetalas dock med högst det belopp som fullmäktige beslutat enligt bilaga. Ersättning utbetalas inte för tillsyn som utförs av egen familjemedlem eller av annan närstående.

Ansökan om ersättning för kostnader för vård och tillsyn av funktionsnedsatt eller svårt sjuk ska framställas senast inom ett år från dagen för sammanträdet eller motsvarande, till vilken kostnaden riktar sig.

5. Funktionsnedsatt förtroendevalds särskilda kostnader

Ersättning utbetalas till funktionsnedsatt förtroendevald för de särskilda kostnader som uppkommit till följd av deltagande vid sammanträden eller motsvarande och som inte ersätts på annat sätt. I detta ingår kostnader för t ex resor, ledsagare, tolk, hjälp

med inläsning och uppläsning av handlingar och liknande.
Ansökan om ersättning för särskilda kostnader för funktionsnedsatt förtroendevald ska lämnas in senast inom ett år från dagen för sammanträdet eller motsvarande, till vilken kostnaden riktar sig.

6. Övriga kostnader

För andra kostnader än som avses i styckena 4-5 utbetalas ersättning om den förtroendevalda kan visa att särskilda skäl funnits för dessa kostnader.

Ersättning utbetalas inte om den förtroendevalda haft rimliga möjligheter att genom omdisponering av arbete eller på annat sätt kunnat förhindra att kostnaderna uppkommit. Ansökan om ersättning för övriga kostnader ska lämnas in senast inom ett år från det aktuella sammanträdet.

7. Tolkning av reglementet

Frågor om ersättning enligt, samt tolkning och tillämpning av, detta reglemente prövas i varje enskilt fall av ~~kommunfullmäktiges presidium~~ kommunstyrelsen (Not: som i sin tur kan delegera till KSAU i KS delegeringsordning om man önskar)

Bilaga för fasta arvoden

Avser mandatperioden 2026-2030

Beloppen gäller under tiden 2027-01-01 - 2027-12-31

XX Riksdagsmannaarvode ÅR

Kommunstyrelsens ordförande ÅR: kr procent av riksdagsmannaarvode 84%

Förtroendeuppdrag	Procent	Fast arvode /mån	Fast arvode /år
Kommunstyrelsens ordförande	100%		kr -
Kommunstyrelsens 1:a vice ordförande	35%		kr -
Kommunstyrelsens 2:a vice ordförande	75%		kr -
Fullmäktiges ordförande	10%	kr -	kr -
Fullmäktiges 1:e vice ordförande	5%	kr -	kr -
Fullmäktiges 2:e vice ordförande	5%	kr -	kr -
Revisor ordförande	10%	kr -	kr -
Revisor vice ordförande	8%	kr -	kr -
Revisor ledamot	8%	kr -	kr -
Överförmyndaren	10%	kr -	kr -
Socialnämndens ordförande	40%	kr -	kr -
Socialnämndens vice ordförande	25%	kr -	kr -
Jourersättning sociala utskottet	5%	kr -	kr -
Utbildningsnämndens ordförande	40%	kr -	kr -
Utbildningsnämndens vice ordförande	25%	kr -	kr -
Bygg- och miljönämndens ordförande	25%	kr -	kr -
Bygg- och miljönämndens vice ordförande	15%	kr -	kr -
Teknik- och servicenämndens ordförande	20%	kr -	kr -
Teknik- och servicenämndens vice ordförande	12%	kr -	kr -
Valnämndens ordförande (endast valår)	4,5%	kr -	kr -
Valnämndens vice ordförande (endast valår)	2%	kr -	kr -
Stiftelsen Bollebygds hyresbostäder, ordförande	10%	kr -	kr -
Stiftelsen Bollebygds hyresbostäder, vice ordförande	6%	kr -	kr -

SUMMA:	kr -	kr -

Arvode för sammanträde m.m		**Per timma:**
Sammanträdesarvode, första timman (grundarvode)	0,07%	kr -
…därefter för varje påbörjad halvtimme (timarvode)	0,02%	kr -

Ersättning för barntillsynskostnader

Högsta belopp per timme kr 150,00

§83 KS2026/92

Arvodesreglemente för förtroendevalda i Bollebygds kommun, mandatperioden 2026-2030

Beslut

Ärendet återremitteras;

1. bilaga 1 måste inkluderas i beslutet.
2. 3.1 måste kompletteras med dels föreskrift om vad som gäller om årsarvoderad ledamot inte närvarar vid möte, dels hur många timmars veckoarbete som krävs av förste vice ordförande.

Ärendet

Arvodesreglemente för kommunens förtroendevalda ska ses över i god tid inför varje ny mandatperiod. Val- och arvodesberedningen har i uppdrag att se över arvodesbestämmelserna/ reglementet inför kommande ny mandatperiod. Kommunstyrelseförvaltningen har sett över nuvarande arvodesreglemente och föreslår några ändringar som är färgmarkerade i förslaget. Till förslag till nytt reglemente hör också bilaga för fasta arvoden, som diskuteras på val- och arvodesberedningens sammanträde. Inget förslag till revidering av fasta arvoden lämnas av val- och arvodesberedningen utan den delen överlämnas till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige utan förslag från beredningen.

Enligt kommunallagen 5 kap, 28 §, ska kommunstyrelsen alltid ges tillfälle att yttra sig i ett ärende som har beretts av en annan nämnd eller av en fullmäktigeberedning. Kommunstyrelsen ska lägga fram förslag till beslut i ett

ärende, om inte någon annan nämnd eller en fullmäktigeberedning har gjort det.

Ajournering
Sammanträdet ajourneras kl 19.20-19.30.

Val- och arvodesberedningens förslag till kommunfullmäktige
Kommunfullmäktige fastställer arvodesreglemente för Bollebygds kommun, enligt förslag daterat 2026-04-23. Det nya arvodesreglementet gäller från och med 2027-01-01, då val av nya presidier för mandatperioden 2026-2030, börjar gälla (ordföranden och vice ordföranden).

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige
Kommunfullmäktige bifaller val- och arvodesberedningens förslag med följande ändring; I punkt 3.3 stryks meningen "Vid sammanträden enligt punkt 1.3 a-c utbetalas arvode för högst 5 tim/sammanträde oavsett antal sammanträden under samma dag." Kommunfullmäktige fastställer arvodesreglemente för Bollebygds kommun, enligt förslag daterat 2026-04-23. Det nya arvodesreglementet gäller från och med 2027-01-01, då val av nya presidier för mandatperioden 2026-2030, börjar gälla (ordföranden och vice ordföranden).

Ledamöternas förslag till beslut
Michael Plogell (FR), med instämmande av Otto Andreasson (S), Daniel Persson (SD) och Cecilia Carlhson (KD), föreslår att ärendet återremitteras;

1. bilaga 1 måste inkluderas i beslutet.

2. 3.1 måste kompletteras med dels föreskrift om vad som gäller om årsarvoderad ledamot inte närvarar vid möte, dels hur många timmars veckoarbete som krävs av förste vice ordförande.

Yvonne Andrén (C) föreslår som ändringsförslag att meningen *NYTT: Kommunstyrelsens ordförande, tillika kommunalråd, får utöver årsarvodet även sammanträdesarvode för deltagande i kommunfullmäktiges sammanträden* tas bort. Otto Andreasson (S) föreslår avslag på Yvonne Andréns (C) ändringsförslag.

Beslutsgång
Ordföranden konstaterar att det finns tre förslag, varav ett ändringsförslag samt ett förslag om återremiss. Ordföranden frågar först om ärendet ska återremitteras eller avgöras på dagens sammanträde, och finner att ärendet återremitteras till val- och arvodesberedningen.

Beslutsunderlag
- § 110 KS Arvodesreglemente för förtroendevalda i Bollebygds kommun, mandatperioden 2026-2030
- § 1 Revidering av arvodesreglemente inför ny mandatperiod
- Arvodesreglemente för förtroendevalda i Bollebygds kommun, mandatperioden 2026-2030

Skickas till
Val- och arvodesberedningen (gm kanslichef)

Paragrafen är justerad

21. Remiss; Regional vattenförsörjningsplan för Västra Götalands län - yttrande till VGR KS2026/126

§141 KS2026/126

Remiss; Regional vattenförsörjningsplan för Västra Götalands län - yttrande till VGR

Beslut

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen antar synpunkterna som sina egna och översänder dessa till Länsstyrelsen.

Ärendet

Länsstyrelsen håller på att uppdatera den regionala vattenförsörjningsplanen för Västra Götalands län. Planen är ett underlag som kan användas av alla som arbetar med en robust och långsiktigt hållbar vattenförsörjning i länet. Planen ska uppdateras vart femte år. Arbetet med att uppdatera planen påbörjades under våren 2025 och den reviderade versionen planeras att publiceras i slutet av 2026. Planens syfte är att säkerställa långsiktig tillgång till råvatten för att täcka dricksvattenbehovet till och med år 2100. I planen beskrivs vilka av länets vattenresurser som är viktiga för framtida dricksvattenförsörjning samt vilka åtgärder som behövs för att öka eller bibehålla robustheten i vattenförsörjningen Länsstyrelsen välkomnar synpunkter på förslaget och tar tacksamt emot inspel utifrån nedanstående frågeställningar.

- Finns det aspekter som behöver förtydligas, saknas, eller behöver utvecklas?
- Har du synpunkter på de föreslagna åtgärderna?
- Övriga, generella synpunkter?

Följande delar uppdateras inte eller endast i begränsad omfattning: Urval av nationellt och regionalt viktiga vattenförekomster samt fördjupad analys av klimatförändringarnas påverkan på länets dricksvattenresurser
Synpunkter ska ha inkommit till Länsstyrelsen senast 30 september 2026.

Kommunens synpunkter
Planen utgör en strategisk viktig grund för en långsiktigt robust dricksvattenförsörjning och den ger kommunen ett bra, översiktligt underlag att utgå ifrån i sitt arbete med dricksvatten.
Generellt saknar planen en tydligare riktning framåt som grund för utveckling och åtgärder.
Det framgår inte om och i vilken utsträckning planen har samordnats med det pågående arbetet inom den nationella planen för moderna miljövillkor för vattenkraft (NAP).
Förändringar till följd av omprövning av vattendomar och reglering av vattendrag kan ha betydande påverkan på flöden, vattennivåer och därmed tillgång till råvatten för dricksvattenförsörjning.
Det bör därför förtydligas hur NAP-arbetet och dess konsekvenser för reglerade vattensystem har beaktats i planen, samt hur sådana förändringar avses följas upp i den fortsatta vattenförsörjningsplaneringen.
Klimatanpassning och klimatriskbedömning är områden där just mindre kommuner behöver stöd och hjälp då det är frågor där det kan saknas kunskap, kompetens och resurser. Då utmaningarna är kommungränsöverskridande kan stöd och samordning med fördel ske via delregional samverkan.
På s 12 under rubriken ”Utveckling av totalförsvaret 2025 – 2030” står det i tredje stycket; ”De dimensionerande typsituationerna beskriver tänkbara delar av en militär konflikt, och vilka konsekvenser det kan bli för samhället. Skador och

störningar på dricksvattenproduktionen måste hanteras för att upprätthålla en godtagbar samhällsservice. Av de sju dimensionerande typsituationer bedöms hybrida hot, värdlandsstöd och fjärrangrepp vara mest relevanta så länge den fullskaliga invasionen av Ukraina pågår".
Vad är definitionen av en godtagbar samhällsservice? Hur ska kommunerna som är inrymnings-kommuner tänka som kan få en ökad befolkning om det finns begränsad med vattentillgång samt kapacitet i befintlig infrastruktur?
På s 18 under rubriken "Hur ska vattenförsörjningsplanen användas?" kan det med fördel kompletteras i den första rutan "Kommuner/vattenproducenter" med en punkt Planeringsunderlag utifrån näringsliv och etableringsperspektiv .
Från näringslivets perspektiv kan man koppla vatten till regional utveckling och konkurrenskraft, även tydligare samverkan mellan offentlig sektor och näringsliv.
På s 21 under rubriken "Ytvatten" står det i sista meningen " ,men halterna var endast över Livsmedelsverkets gränsvärde i en vattentäkt". Här vore det bra om gränsvärdet skrevs ut eller om det finns en hänvisning/länk till Livsmedelsverket.
På s 55 under rubriken "Åtgärder för robust dricksvattenförsörjning" och i figur 20 på s 56 beskrivs de fem övergripande åtgärder som identifierats som viktiga för dricksvattensäkerheten i länet. Parallellt pågår ju ett arbete med att revidera Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap så att den blir mer ändamålsenlig och med utförligare regleringar om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap. Lagförslaget överlag bör beaktas i framtagandet av den regionala vattenförsörjningsplanen.

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut
Kommunstyrelsen antar synpunkterna som sina egna och översänder dessa till

Länsstyrelsen.

Beslutsgång
Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Beslutsunderlag
- Synpunkter på Regional vattenförsörjningsplan för dricksvatten i Västra Götaland
- Utkast_Regional vattenförsörjningsplan VGR
- E-post: Förlängd svarstid – regional vattenförsörjningsplan för Västra Götalands län

Skickas till
Kommunstyrelsen

Paragrafen är justerad

Från: Funktionsadress Kommunen
Till: Funktionsadress Kommunstyrelsen
Ärende: VB: Förlängd svarstid – regional vattenförsörjningsplan för Västra Götalands län
Datum: den 5 maj 2026 08:10:13

Från: Länsstyrelsen i Västra Götalands Län <vastragotaland@lansstyrelsen.se>
Skickat: den 4 maj 2026 16:03
Ämne: Förlängd svarstid – regional vattenförsörjningsplan för Västra Götalands län

Hej!

Länsstyrelsen har beslutat att förlänga svarstiden för remissen av den uppdaterade regionala vattenförsörjningsplanen för Västra Götalands län. Den nya svarstiden är den 30 september 2026.

Förlängningen sker på allmän begäran för att ge berörda aktörer bättre möjlighet att ta del av materialet och inkomma med genomarbetade synpunkter.

I övrigt gäller samma förutsättningar som i tidigare utskick (se nedan), och vi välkomnar fortsatt synpunkter utifrån de angivna frågeställningarna.

Med vänliga hälsningar,
Länsstyrelsen i Västra Götalands län

Hej!

Vi är tacksamma om ni inom kommunen kan säkerställa att denna remiss sprids till berörda funktioner. Det kan exempelvis inkludera:

- VA-verksamhet
- fysisk planering / samhällsbyggnad
- miljö- och hälsoskydd
- klimatanpassning
- krisberedskap och säkerhet
- teknisk förvaltning (t.ex. gata/park, dagvatten)
- exploatering / markfrågor
- relevanta strategfunktioner
- näringsliv/samhällsutveckling
- ekonomi/ledning
- kommunikation

Vi ser även gärna att remissen görs tillgänglig för berörda politiska nämnder, exempelvis miljö- och byggnämnd, teknisk nämnd och kommunstyrelse. Tack på förhand!

Synpunkter på uppdaterad regional vattenförsörjningsplan för Västra Götalands län

Länsstyrelsen håller på att uppdatera den regionala vattenförsörjningsplanen för Västra Götalands län. Planen är ett underlag som kan användas av alla som arbetar med en robust och långsiktigt hållbar vattenförsörjning i länet. Planen ska uppdateras vart femte år. Arbetet med att uppdatera planen påbörjades under våren 2025 och den reviderade versionen planeras att publiceras i slutet av 2026.

Vi skickar nu ut förslaget på remiss till länets kommuner, mellankommunala dricksvattenaktörer, kommunalförbund samt andra relevanta myndigheter då vi vill ge möjlighet att lämna synpunkter på innehållet. Andra relevanta myndigheterna, utöver kommunerna, bedöms vara Havs och vattenmyndigheten, Jordbruksverket, Livsmedelsverket, Sveriges geologiska undersökning (SGU) samt Sveriges hydrologiska och meteorologiska institut (SMHI).

Vi välkomnar synpunkter på förslaget och tar tacksamt emot inspel utifrån nedanstående frågeställningar. Skicka yttrande till oss senast den 30 juni 2026.

- Finns det aspekter som behöver förtydligas, saknas, eller behöver utvecklas?
- Har du synpunkter på de föreslagna åtgärderna?
- Övriga, generella synpunkter?

Planens syfte

Planens syfte är att säkerställa långsiktig tillgång till råvatten för att täcka dricksvattenbehovet till och med år 2100. I planen beskrivs vilka av länets vattenresurser som är viktiga för framtida dricksvattenförsörjning samt vilka åtgärder som behövs för att öka eller bibehålla robustheten i vattenförsörjningen.

Inriktning för uppdatering

- Allmän översyn och uppdatering av vissa delar utifrån aktuellt kunskapsläge
- Inarbetning av åtgärder i vattenförsörjningsplanen som länsstyrelsen arbetat med sedan den första versionen publicerades, exempelvis avsnitt om risk för vattenbrist
- Översyn och uppdatering av åtgärder

Avgränsningar

Följande delar uppdateras inte eller endast i begränsad omfattning:

- Urval av nationellt och regionalt viktiga vattenförekomster.
- Fördjupad analys av klimatförändringarnas påverkan på länets dricksvattenresurser

Kontakt

Synpunkter kan lämnas via länsstyrelsens e-tjänst
Lämna yttrande eller komplettering i ärende
Ange Länsstyrelsen Västra Götalands län som handläggande länsstyrelse och diarienummer 4123-2026.

Synpunkter kan också skickas via e-post till:
jessica.lovell@lansstyrelsen.se

För mer information, kontakta Jessica Lovell:
jessica.lovell@lansstyrelsen.se.

Sändlista

- Länets 49 kommuner:
  - kommun@ale.se; goteborg@goteborg.se; kommun@kungalv.se; kommunen@lillaedet.se; kommun@stenungsund.se; kommunstyrelsen@alingsas.se; kommun@harryda.se; info@kungsbacka.se; kommun@lerum.se; kontakt@molndal.se; kundcenter@partille.se; tjorns.kundcenter@tjorn.se; kommun@ockero.se; kommun@bengtsfors.se; kommun@dalsed.se; kommun@fargelanda.se; kommun@lysekil.se; kontaktcenter@trollhattan.se; kommun@vanersborg.se; kommun@mellerud.se; kommun@munkedal.se; kommun@orust.se; info@sotenas.se; kommun@stromstad.se; kommun@tanum.se; Kommunen@uddevalla.se; kommun@amal.se; kommunen@bollebygd.se; boras.stad@boras.se; herrljunga.kommun@herrljunga.se; kontaktcenter@mark.se; kommun@svenljunga.se; kommun@tranemo.se; kommun@ulricehamn.se; kommunen@vargarda.se; kommun@essunga.se; kommunen@falkoping.se; kommun@grastorp.se; info@gullspang.se; gotene.kommun@gotene.se; kommunen@hjo.se; kommun@karlsborg.se; kommun@lidkoping.se; info@mariestad.se; skara.kommun@skara.se; skovdekommun@skovde.se; kommun@tibro.se; kommun@tidaholm.se; kommunen@toreboda.se; kommun@vara.se
- Mellankommunala dricksvattenaktörer
  - Västvatten, info@vastvatten.se
  - Skaraborgsvatten, info@skaraborgsvatten.se
  - Kretslopp och vatten, kretsloppochvatten@kretsloppochvatten.goteborg.se
- Angränsande länsstyrelser
  - Halland, halland@lansstyrelsen.se
  - Jönköping, jonkoping@lansstyrelsen.se
  - Örebro, orebro@lansstyrelsen.se
  - Värmland, varmland@lansstyrelsen.se

Regioner och kommunalförbund
    - Göteborgsregionen, gr@goteborgsregionen.se
    - Skaraborg, info@skaraborg.se
    - Sjuhärad, info@borasregionen.se
    - Fyrbodal, kansli@fyrbodal.se
- Övriga myndigheter
    - HaV, havochvatten@havochvatten.se
    - Jordbruksverket, jordbruksverket@jordbruksverket.se
    - Livsmedelsverket, livsmedelsverket@slv.se
    - SGU, sgu@sgu.se
    - SMHI, Smhi@smhi.se

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Regional vattenförsörjningsplan för dricksvatten i Västra Götaland

Rapport 2026:xxxx

UTKAST

Rapportnr: 2026:xxxx

ISSN: 1403-168X

Författare: Linnea Ruderfelt, Sara Svedlindh, Ronja Gidlund och Jessica Lovell

Publikationsår: 2021

Revisionsår: 2026

Omslagsfoto: Kennerth Kullman, Mostphotos.com

Övriga foton: Roger Skoog, Mostphotos.com (sid x), Jan Kansanen, Mostphotos.com (sid x), Martin Fransson (sid x), Peter Ekvall, Mostphotos.com (sid x).

Förord

Förordet kommer att uppdateras.

UTKAST

Sammanfattning

Sammanfattningen kommer att uppdateras.

UTKAST

Läsanvisning

- Kapitel 1 beskriver planens syfte, dricksvattenförsörjningens ansvarsfördelning, planens arbetsgång och hur den är tänkt att användas av kommuner och Länsstyrelsen.
- Kapitel 2 beskriver länets vattentillgångar och vattenanvändning idag.
- Kapitel 3 beskriver vattenbehov och vattentillgång i framtiden. Här beskrivs kortfattat hur klimatförändringar förväntas påverka vattenresurserna.
- Kapitel 4 presenterar länets viktiga dricksvattenresurser.
- Kapitel 5 beskriver åtgärder som behöver vidtas för att dricksvattenförsörjningen i Västra Götalands län ska vara robust även i framtiden.

UTKAST

Innehåll

1. Inledning ... 8
Regional vattenförsörjningsplanering för robust dricksvattenförsörjning ... 10
Vem ansvarar för dricksvattenförsörjningen? ... 11
Dricksvattenförsörjning under kris och krig ... 12
Vatten och sanitet är en mänsklig rättighet ... 14
Andra planeringsunderlag rörande dricksvattenförsörjning ... 14
Arbetsprocessen ... 15
Uppdatering och uppföljning av planen ... 15
Fyra delregioner ... 16
Hur ska vattenförsörjningsplanen användas? ... 18
2. Vattenresurser och behov idag ... 19
Vattenresurser i Västra Götaland ... 19
Vattenkvalitet ... 21
Vattenskyddsområden ... 21
Vattenanvändning ... 24
Erfarenheter av torka från 2018–2025 ... 32
3. Tillgång och behov år 2100 ... 33
Länets vattenresurser i ett förändrat klimat ... 34
Klimatrisker för vattenförsörjningen ... 41
Länets framtida vattenbehov ... 47
4. Länets dricksvattenresurser ... 51
Nationellt viktiga dricksvattenresurser ... 52
Regionalt viktiga dricksvattenresurser ... 52
Vattenresurser av betydelse för andra län ... 54
5. Åtgärder för robust dricksvattenförsörjning ... 55
Säkerställa tillgång till råvatten av god kvalitet och tillräcklig mängd ... 56
Tillse tillräckliga kunskapsunderlag ... 58
Utnyttja möjligheter till samordning och samverkan ... 59
Skapa robusta tekniska system ... 59
Beakta sekretess och säkerhetsskydd ... 60
Föreslagna åtgärder ... 60
6. Referenser ... 66
Copyrightförteckning av kartor ... 69

UTKAST

Bilagor

1. Nationellt och regionalt viktiga dricksvattenresurser
2. Översikt av regionalt viktiga vattenresurser samt vattenskyddsområden i Västra Götaland per delregion
3. Metodbeskrivning urval av regionalt viktiga dricksvattenresurser
4. Metodbeskrivning vattenbehov
5. Sammanfattning från kommundialoger

UTKAST

1. Inledning

Den här vattenförsörjningsplanen är ett led i Länsstyrelsens arbete för robust dricksvattenförsörjning i ett flergenerationsperspektiv. En viktig del i det arbetet är att skapa nödvändigt skydd för regionalt viktiga dricksvattenresurser (sjöar, vattendrag och grundvatten).

I vattenförsörjningsplanen identifierar Länsstyrelsen de vattenresurser som är och kan komma att bli viktiga för länets, och landets, framtida dricksvattenförsörjning. Både befintliga allmänna vattentäkter och andra vattenresurser med god potential för vattenförsörjning är viktiga att skydda för en trygg och säker vattenförsörjning på lång sikt. Planen belyser vilka vattenresurser som behöver förvaltas och skyddas.

Den första versionen av den regionala vattenförsörjningsplanen publicerades 2021 och en uppdaterad version publicerades 2026. I den senaste versionen har delar av innehållet i planen uppdaterats utifrån aktuellt kunskapsläge och ett antal nya avsnitt har lagts till, bland annat om beredskapsarbete och risk för vattenbrist. Inga förändringar har gjorts av urvalskriterierna för viktiga vattenresurser, och inte heller urvalet av vilka vattenresurser som ingår i planen. Detta beror på att

de flesta underlag som ligger till grund för urvalet endast har förändrats i liten utsträckning eller att uppdaterade underlag på regional nivå saknas. Gällande klimatförändringar har klimateffekter, med avseende på kvalitet och kvantitet, varit en faktor vid urvalet. Ingen översyn av dessa klimateffekter har gjorts i samband med uppdateringen. Bedömning av påverkan har gjorts utifrån en rapport från Sweco[1] på uppdrag av Länsstyrelsen 2018. För att bättre kunna väga in påverkan av klimatförändringar vid urvalet behöver en ny analys göras av klimatförändringars påverkan på länets yt- och grundvatten.

Det mellankommunala perspektivet är centralt i vattenförsörjningsplanen. Kommunernas ansvar för dricksvattenförsörjning regleras i Lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster. Kommunen ordnar allmän dricksvattenförsörjning där behov finns och planerar den inom sin kommun. Länsstyrelsen verkar på regional nivå och ser istället till de vattenresurser med stor kapacitet och god potential för dricksvattenförsörjning, varav en del inte nyttjas idag. Förvaltningen av dessa dricksvattenresurser behöver lyftas på regional nivå i och med att de inte alltid ligger inom den kommun som är beroende av att nyttja dem i framtiden.

Vattenförsörjningsplanens syfte är att identifiera och säkra tillräckliga vattenresurser för att dricksvattenbehovet i länet ska kunna tillgodoses år 2100. Fram till år 2100 är en lång planeringshorisont och mycket kan förändras under denna tid, både tekniska lösningar och beteenden kring vattenanvändning. Klimatförändringar påverkar både vattenresurserna och behovet av vatten. I urvalet av regionalt viktiga dricksvattenresurser antas att konventionell dricksvattenförsörjning, med sötvatten som råvattenkälla, nyttjas i samtliga länets kommuner även år 2100. Det är inte säkert att så kommer att vara fallet. Avsaltningsanläggningar finns i drift vid Sveriges östkust idag och pilotförsök för cirkulär vattenförsörjning där avloppsvatten renas till dricksvattenkvalitet pågår. Sett till förvaltning av vattenresurser är det dock en säkerhetsåtgärd att ta höjd för att sötvatten nyttjas till hundra procent även i framtiden.

Både förutsättningarna för och behovet av vattenförsörjning skiljer sig åt mellan stad och landsbygd såväl som mellan kust och inland. Utmaningarna för framtida dricksvattenförsörjning skiljer sig inom länet och så även lösningarna på dem. Samtidigt är det tydligt att samarbete krävs för en fortsatt hög dricksvattensäkerhet, både mellan kommuner och olika typer av verksamheter. Vattenförsörjningsplanen lägger grunden för länsövergripande vattenförsörjningsplanering och ska ses som ett första steg i det gemensamma arbetet för god dricksvattensäkerhet i hela länet.

Våra viktigaste dricksvattenresurser är de som nyttjas idag. Det är av största vikt att dessa dricksvattenresurser får erforderligt skydd för att säkerställa att de kan nyttjas långsiktigt. Ansvaret för skydd och förvaltning av dem delas av Länsstyrelse, kommun och samtliga aktörer som använder vattnet i sin försörjning, som recipient eller bedriver verksamhet i deras närhet. Viktiga åtgärder för en god förvaltning av dessa och andra prioriterade dricksvattenresurser i länet redovisas i kapitel 5.

I denna plan identifierar Länsstyrelsen vattenresurser som är eller kommer att vara viktiga för länets dricksvattenförsörjning i framtiden. Vissa är givna, som exempelvis Vänern, Göta Älv och Vättern, medan andra vattenresursers roll bestäms av framtida vägval. De dricksvattenresurser som pekas ut ska tillsammans fram till och med år 2100 på ett säkert, klimatrobust och hållbart sätt försörja Västra Götalands läns invånare med dricksvatten. I bilaga 3 beskrivs metoden för urval av dessa dricksvattenresurser och i kapitel 4 presenteras resultatet.

[1] Sweco. Klimatförändringar och extremväders påverkan på länets yt- och grundvattenresurser ur ett dricksvattenperspektiv, 2018.

Regional vattenförsörjningsplanering för robust dricksvattenförsörjning

EU:s ramdirektiv för vatten har införlivats i svensk lag genom vattenförvaltningsförordningen (2004:660) och miljöbalken (1998:808). Syftet med direktivet är att vi ska förvalta våra vattenresurser så att kommande generationer har tillgång till vatten av bra kvalitet i tillräcklig mängd. Den svenska vattenförvaltningen utgår från fem vattendistrikt som förvaltas av varsin vattenmyndighet. Västra Götalands län ingår i Västerhavets och Södra Östersjöns vattendistrikt.

Varje vattenmyndighet har ett åtgärdsprogram som riktar sig till Sveriges myndigheter och talar om vad som krävs för att nå miljökvalitetsnormerna. Åtgärdsprogrammen beslutas var sjätte år och sträcker sig över en sexårscykel. Programmet innehåller åtgärder som Länsstyrelsen och kommunerna ska utföra gällande vattenplanering, dricksvattenskydd och långsiktigt skydd av vattentäkter. Enligt vattenmyndigheternas åtgärdsprogram för 2022 – 2027 ska Länsstyrelsen ta fram en regional vattenförsörjningsplan i samverkan med kommunerna (länsstyrelsens åtgärd nr 5). Den regionala vattenförsörjningsplanens åtgärder redovisas i kapitel 5 och vissa av dem hänvisar till åtgärdsprogrammen för vatten. Vi avser att vattenförsörjningsplanen ska ha samma ambitionsnivå som åtgärdsprogrammen även om de slutgiltiga formuleringarna i de beslutade dokumenten kan komma att skilja sig åt.

EU:s dricksvattendirektiv (EU) 2020/2184, som trädde i kraft den 1 januari 2021 och tillämpas fullt ut från den 31 december 2026, kompletterar EU:s ramdirektiv för vatten. Målen med dricksvattendirektivet är att skydda människors hälsa från skadliga effekter av alla slags föroreningar av dricksvatten. Direktivet ställer krav på en riskbaserad metod för hela dricksvattenkedjan från källa till dricksvattenkran och omfattar bland annat dricksvattenkvalitet, vattenläckage och tillgång till rent dricksvatten. Den första delen i kedjan med riskbedömning av tillrinningsområdet till uttagspunkter för dricksvatten utförs av Vattenmyndigheterna vart sjätte år. I samband med det tas ett åtgärdsprogram vid behov som kompletterar/integreras i vattenförvaltningens åtgärdsprogram. Första gången detta ska göras är senast den 12 juli 2027. Nästa uppdatering av den regionala vattenförsörjningsplanen kommer beskriva detta närmare.

Vattenförsörjningsplaneringen är sammanlänkad med Länsstyrelsens klimatanpassningsarbete. Osäker tillgång till vatten av tillräcklig mängd och god kvalitet är en av de klimatrelaterade utmaningar som behöver hanteras enligt den nationella strategin för klimatanpassning (skrivelse 2023/24/97). De åtgärder som presenteras i kapitel 5 utgör underlag för Länsstyrelsens reviderade handlingsplan för klimatanpassning som ska gälla 2027–2023. De bidrar speciellt till målet att länets vattenresurser används på ett hållbart sätt för att säkerställa en robust vattenförsörjning för dricksvatten, jordbruk och industri i ett förändrat klimat.

Vattenförsörjning är central för ett fungerande samhälle och en långsiktig vattenförsörjningsplanering ingår i arbetet med att nå de globala målen för hållbar utveckling. Flera mål berörs men tydligast är kopplingen till mål nr 6 – Rent vatten och sanitet. Målet är att säkerställa tillgången till och en hållbar förvaltning av vatten och sanitet för alla.

Figur 1. Globala målen för hållbar utveckling.

Vem ansvarar för dricksvattenförsörjningen?

Kommunerna ansvarar för dricksvattenförsörjningen till de fastigheter som har allmän dricksvattenförsörjning. Det kan handla om fastigheter inom verksamhetsområde för dricksvatten eller fastigheter som har skrivit avtal med kommunen om att försörjas. Ofta, men inte alltid, tillhandahåller kommunen också avlopps- och dagvattenhantering till samma fastigheter. Fastigheterna är då anslutna till en så kallad allmän vatten- och avloppsanläggning. Ägaren av vatten- och avloppsanläggningen, kommunen, kallas VA-huvudman.

Kommunerna har skyldighet att ordna vattentjänster (vatten eller avlopp) om det behövs för att skydda människors hälsa eller miljön, enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV). Detta gäller för befintlig eller blivande bebyggelse ”i ett större sammanhang” och så länge behovet kvarstår. Enligt praxis är ett större sammanhang cirka 20–30 fastigheter (Havs- och vattenmyndigheten, 2015). Det kan handla om ett lägre antal om behoven är stora. Lagen om allmänna vattentjänster omfattar bara vatten för hushållsändamål men i praktiken försörjs även privata och offentliga verksamheter genom allmän vattenförsörjning.

Fastigheter som kommunen inte försörjer har enskild vattenförsörjning. Vattnet kan komma från en brunn på den egna fastigheten eller från en gemensam brunn för flera fastigheter. Fastighetsägaren ansvarar då själv för sin vattenförsörjning. Detta inkluderar att kontrollera dricksvattenkvaliteten genom provtagning.[2] För vattenförsörjning till jordbruk och industrier ligger ansvaret hos verksamhetsutövaren.

Kommunerna ansvarar för planering av mark och vatten inom sina geografiska gränser. Detta görs genom översikts- och detaljplanering. Dricksvatten är ett allmänt intresse som kommunen ska inkludera i översiktsplaneringen. Kommunen har också ansvar att inte lämna bygglov om inte dricksvattenförsörjningen kan lösas.

Kommunernas miljönämnder har ansvar för viss tillsyn som rör dricksvatten. Vattentäkter som försörjer fler än 50 personer, kommersiell eller offentlig verksamhet, oavsett storlek, eller där uttaget överstiger 10 m^3/dygn omfattas av kommunens livsmedelstillsyn. Det innebär krav på bland annat dricksvattenkvaliteten. Tillsynen omfattar både enskilda och allmänna vattentäkter. Mindre vattentäkter omfattas inte av samma lagkrav. I många fall har kommunen också tillsyn över vattenskyddsområden.

Uttag av vatten vid en vattentäkt kräver tillstånd eller anmälan om vattenverksamhet enligt 11 kap. 9 § miljöbalken. Undantag gäller vattentäkt för en- eller tvåfamiljsfastighet eller jordbruksfastighets husbehovsförbrukning eller värmeförsörjning (11 kap. 11 § miljöbalken). Undantagen gäller endast så länge allmänna eller enskilda intressen inte påverkas negativt. Tillstånd

[2] Råd och stöd finns hos Livsmedelsverket och Sveriges geologiska undersökning.

ges av mark- och miljödomstolen. Anmälan om vattenuttag görs till Länsstyrelsen. Länsstyrelsen har tillsyn för både tillstånds- och anmälningspliktiga vattenuttag.

Länsstyrelsen har tillsyn över att kommunen uppfyller sin skyldighet att ordna vattentjänster enligt lagen om allmänna vattentjänster. Länsstyrelsen kan också besluta om att inrätta vattenskyddsområden och har då tillsynsansvar för området. Tillsynen kan dock överlåtas till kommunen. Utöver detta ansvarar Länsstyrelsen för prövning och tillsyn av miljöfarliga verksamheter. Länsstyrelsen är i och med tillsynsansvaret skyldiga att arbeta med att ge stöd och rådgivning till kommunerna (Havs- och vattenmyndigheten, 2015).

Dricksvattenförsörjning under kris och krig

Det säkerhetspolitiska läget i Sveriges omgivning har försämrats. Tillgången till dricksvatten är avgörande för att totalförsvaret ska fungera och därför är det viktigt att kommunerna har en robust dricksvattenförsörjning. Målet med Sveriges livsmedelsberedskap är att alla i Sverige ska ha tillgång till mat och dricksvatten även i kris och krig.

Det är viktigt att kommunen arbetar med kontinuitetsplanering för att skapa en robust dricksvattenförsörjning, och att de störningar som kan uppkomma både vid fredstida kriser och höjd beredskap beaktas i arbetet. I arbetet behöver även klimatförändringarnas effekter beaktas.

Utveckling av totalförsvaret 2025 – 2030

Dricksvattenförsörjning är en mycket viktig del av totalförsvaret. Totalförsvaret rustas för att kunna möta ett väpnat angrepp mot Sverige eller våra allierade. I dokumentet Utgångspunkter för totalförsvaret 2025 – 2030 har Myndigheten för civilt försvar och Försvarsmakten identifierat sju typsituationer som vi behöver förbereda oss för (Försvarsmakten, MSB, 2025).

Vid ett angrepp ska civila verksamheter kunna upprätthålla de viktiga samhällsfunktionerna med främst egna resurser i minst två veckor, trots bristande information och svåra förhållanden.

De dimensionerande typsituationerna beskriver tänkbara delar av en militär konflikt, och vilka konsekvenser det kan bli för samhället. Skador och störningar på dricksvattenproduktionen måste hanteras för att upprätthålla en godtagbar samhällsservice. Av de sju dimensionerande typsituationer bedöms hybrida hot, värdlandsstöd och fjärrangrepp vara mest relevanta så länge den fullskaliga invasionen av Ukraina pågår.

Civilt försvar

Civilt försvar är en del av totalförsvaret. Civilt försvar är den verksamhet som upprätthåller samhällets grundläggande funktioner. Verksamheten kan utföras av både offentliga och privata aktörer. Enligt den så kallade ansvarsprincipen ska den aktör som ansvarar för en verksamhet under normala förhållanden också göra det vid höjd beredskap. Samhällets ordinarie förmågor utgör därmed grunden för det civila försvaret. En robust vattenförsörjning bidrar till ett starkt civilt försvar, nu och i framtiden.

Geografiskt områdesansvar

Den svenska krisberedskapen utgår från ett geografiskt områdesansvar på olika nivåer: lokalt (kommuner), regionalt (länsstyrelser) och nationellt (regeringen). Det geografiska områdesansvaret omfattar det förebyggande, förberedande och hanterande arbete som sker i kommunen, länet eller på nationell nivå. I praktiken handlar det geografiska områdesansvaret om att samordna arbetet och få alla inblandade aktörer inom det geografiska området att dra åt samma håll i frågor om krisberedskap och civilt försvar. Från den 1 oktober 2022 finns även civilområdesansvariga

länsstyrelser som har ett geografiskt områdesansvar för sitt område när det gäller civilt försvar. Ansvaret avser uppgifter inför och vid höjd beredskap.

Höjd beredskap

Vid krig eller fara för krig kan regeringen besluta om höjd beredskap i hela eller delar av Sverige. Höjd beredskap kan vara antingen skärpt eller högsta beredskap. En beredskapshöjning syftar till att stärka landets försvarsförmåga.

Vid skärpt beredskap ska kommuner och regioner vidta de särskilda åtgärder som är nödvändiga för att de under rådande förhållanden ska kunna fullgöra sina uppgifter inom totalförsvaret. Det gäller bland annat åtgärder kring planering och inriktning av verksamheten, tjänstgöring och ledighet för personal samt användning av tillgängliga resurser.

Vid högsta beredskap är totalförsvar all samhällsverksamhet som ska bedrivas. Kommuner och regioner övergår då till krigsorganisation. Om Sverige är i krig råder automatiskt högsta beredskap. För att tillkännage högsta beredskap i hela landet kan regeringen använda beredskapslarm

Nöd- och reservvattenförsörjning

VA-huvudmannen har ansvaret för dricksvattenförsörjningen, även om en krissituation uppstår. Kommunen behöver därför planera för både nöd- och reservvattenförsörjning, och för hur produktion och distribution ska fortsätta bedrivas vid olika typer av störningar. Nödvattenförsörjning innebär distribution av vatten i tankar och används om ordinarie vattenförsörjningssystem inte kan nyttjas.

Reservvattenförsörjning innebär att ordinarie vattenförsörjningssystem används men att vattnet tas från en annan råvattenkälla. Det finns inte några lagkrav på reservvattenförsörjning, men en reservvattenförsörjning som testkörs och provtas regelbundet är en viktig beredskapshöjande åtgärd som stärker förmågan att leverera dricksvatten.

Kommuner som inte redan har en reservvattentäkt, bör inventera vattenresurser och skydda de vattenresurser som har potential att användas som reservvattentäkt. Om det inte finns förutsättningar för reservvatten inom den egna kommunen, kan det vara nödvändigt att vidta andra åtgärder för att säkerställa vattenförsörjningen, till exempel samarbeten och eventuella sammankopplingar med grannkommun. I detta arbete behöver klimatförändringarnas effekter och påverkan på vattentillgång och vattenbehov beaktas, i syfte att säkerställa att även framtida viktiga reservvattentäkter skyddas.

I vissa av länets delregioner finns beroenden mellan råvattenresurser som används av olika kommuner. I dessa delregioner kan behovet av att samverka kring uttag av vatten bli större i samband med att klimatförändringarnas effekter blir tydligare.

Nationellt och regionalt stöd

Vid en allvarlig störning i dricksvattenförsörjningen kan den nationella vattenkatastrofgruppen, VAKA, ge stöd och råd till kommuner och regionala och nationellt myndigheter.

Länsstyrelsen ska vara sammanhållande för krisberedskapen inom sitt geografiska område. Både före, under och efter en kris ska länsstyrelsen verka för samordning och stöttning till kommuner och andra aktörer, och verka för att kommuner och andra berörda samverkar med varandra.

Länsstyrelsen har tagit fram en Planeringsinriktning för civilt försvar och höjd beredskap för Västra Götalands län (Länsstyrelsen Västra Götaland, 2025). En del av planeringsinriktningen (bilagan Livsmedel och dricksvatten) är framtagen för att vara ett stöd i arbetet med att skapa en robust

produktion och distribution av dricksvatten. I bilagan finns en beskrivning av olika aktörers ansvar och hänvisningar till det stöd som finns för fortsatt arbete, till exempel Livsmedelsverkets Handbok i krisberedskap och civilt försvar för dricksvatten (Livsmedelsverket, 2024) och Guide för planering av nödvattenförsörjning (Livsmedelsverket, 2017).

Vatten och sanitet är en mänsklig rättighet

Rätten till rent dricksvatten och sanitet är en mänsklig rättighet. Stater är skyldiga att säkerställa att tillgången till vatten bland annat är tillräcklig, säker, tillgänglig för alla utan diskriminering samt ekonomiskt överkomlig. I den långsiktiga planeringen handlar det om att säkerställa en robust och likvärdig tillgång till dricksvatten, medan det vid störningar är särskilt viktigt att synliggöra hur olika gruppers behov påverkas samt hur prioriteringar ska göras.

Sårbara grupper och verksamheter

Det finns grupper av människor och verksamheter som är särskilt sårbara för avbrott i eller störningar av vattenförsörjningen, både vad gäller direkta risker för liv och hälsa och indirekta effekter kopplade till hygien, livsmedelshantering och samhällsviktiga funktioner. Personer med störst hälsorisk är små barn, äldre samt personer med kroniska sjukdomar eller nedsatt immunförsvar, då dessa grupper är särskilt känsliga för uttorkning, infektioner och bristande hygien.

Särskilt sårbara verksamheter omfattar bland annat hälso- och sjukvård, omsorgsverksamheter, livsmedelsproduktion och livsmedelshantering samt förskolor och skolor, där tillgång till vatten är en grundförutsättning för säker vård, omsorg, hygien och livsmedelssäkerhet. Avbrott i vattenförsörjningen kan snabbt leda till allvarliga konsekvenser för både verksamheternas funktion, människors hälsa och personalens arbetsmiljö.

Stöd till alla invånare vid avbrott i dricksvattenförsörjningen

Det är viktigt att kommunen har en plan för hur avbrott eller kvalitetsförsämringar i dricksvattenförsörjningen ska hanteras, som beaktar särskilt sårbara grupper och särskilt sårbara verksamheter. Detta är viktigt att beakta vid framtagande av olika beredskapsplaner.

Andra planeringsunderlag rörande dricksvattenförsörjning

Regionala vattenförsörjningsplaner tas fram av alla länsstyrelser. Angränsande län till Västra Götaland är Halland, Jönköping, Örebro och Värmland. Hallands, Jönköping och Örebro län har i sina vattenförsörjningsplaner pekat ut viktiga vattenresurser som är delvis belägna i Västra Götaland. Värmlands län har i skrivande stund (december 2025) ingen färdig vattenförsörjningsplan.

Vattenförsörjningsplaner kan också göras på kommunal eller mellankommunal nivå. Dessa planer är ofta mer detaljerade och har ett större fokus på tekniska lösningar och lokal vattenförsörjning. Kommunala vattenförsörjningsplaner har alltså ett annorlunda perspektiv än regionala och båda är betydelsefulla för långsiktig samhällsplanering. För Göteborgsregionens kommuner finns en mellankommunal vattenförsörjningsplan (Göteborgsregionens kommunalförbund, 2020). Då det finns skillnader i det regionala och det mellankommunala perspektivet finns också skillnader mellan länets och Göteborgsregionens planer. Båda behöver användas som planeringsunderlag parallellt, precis som fallet är med kommunala vattenförsörjningsplaner.

Enligt ändringar i vattentjänstlagen, som beslutades av riksdagen under 2022, ska varje kommun ha en beslutad vattentjänstplan sedan den 31 december 2023. Vattentjänstplanen ska innehålla

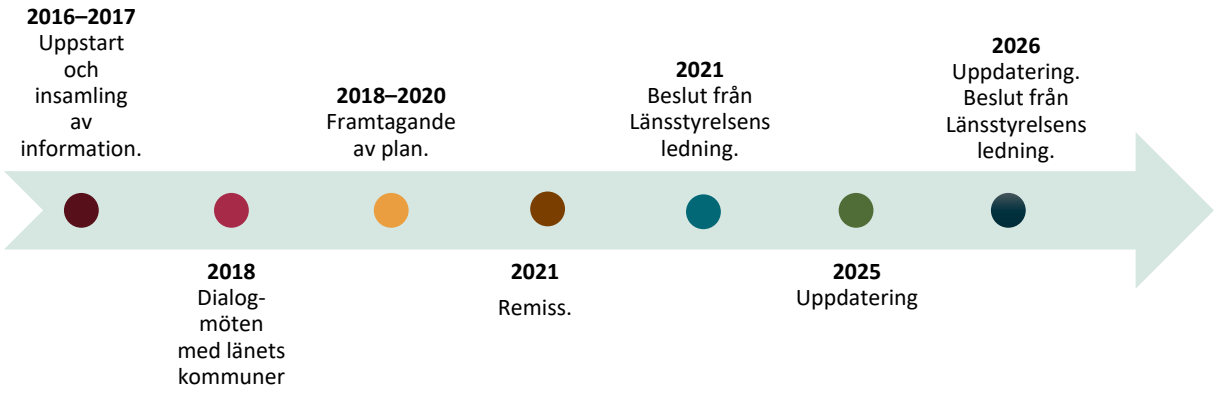
kommunens långsiktiga planering för att tillgodose behovet av allmänna vattentjänster. Den ska även ange vilka åtgärder som ska vidtas för att den allmänna VA-anläggningen ska fungera vid skyfall.

Havs- och vattenmyndigheten har pekat ut tekniska anläggningar som utgör riksintresse för dricksvattenförsörjning. Dessa anläggningar är av nationellt intresse och behöver särskilt beaktas i samhällsplaneringen.

Utöver de planeringsunderlag som nämnts ovan finns även andra underlag som på olika sätt påverkar planeringen av framtida dricksvattenförsörjning. Naturgivna förutsättningar och ekonomiska möjligheter för vattenförsörjning och avloppshantering behöver vara underlag vid planering av exploatering och planläggning. Samtidigt kan samhällsutveckling och samhällsplanering påverka hur vattenförsörjningen utformas. Vikten av vattenförsörjning i fysisk planering lyfts i åtgärder i kapitel 5. Planeringsunderlag kan se olika ut i olika kommuner och de förutsättningar som föreligger skiljer sig än mer. Åtgärderna är därför allmänt hållna. I Boverkets kunskapsbank finns mer vägledning om dricksvatten i fysisk planering (Boverket, 2020a & 2020b).

Arbetsprocessen

Arbetet med Västra Götalands vattenförsörjningsplan startade under 2016. Under 2017 samlade arbetsgruppen på Länsstyrelsen ihop underlagsmaterial, bland annat genom enkäter riktade till länets kommuner. Dessa följdes upp under våren 2018 genom dialogmöten. Sammanfattande dokumentation från dessa finns i bilaga 5. Under 2021 var planen på remiss hos samtliga kommuner, kommunalförbund och dricksvattenproducenter i länet, nationella myndigheter samt till länsstyrelser för angränsande län. Den första versionen av vattenförsörjningsplanen beslutades i september 2021 av länsledningen. Planen uppdaterades under 2025 och 2026. Vattenförsörjningsplanen beslutades på nytt i månad xxx 2026 av länsledningen.

Uppdatering och uppföljning av planen

För att vattenförsörjningsplanen ska vara ett användbart verktyg i regional och kommunal planering behöver den uppdateras om förutsättningar, underlag eller prognoser väsentligt förändras. Därför kommer Länsstyrelsen att följa upp planen vart femte år eller oftare vid behov. I samband med uppföljningen kommer de delar av planen som bedöms inaktuella att revideras.

I den versionen av planen som uppdaterades 2025 – 2026 har delar av det ursprungliga innehållet uppdaterats till aktuellt kunskapsläge och ett antal nya avsnitt lagts till. Inga förändringar har gjorts av urvalskriterierna för viktiga vattenresurser, och inte heller urvalet av vilka vattenresurser som

ingår i planen. Detta beror på att de flesta underlag som ligger till grund för urvalet endast har förändrats i liten utsträckning eller att uppdaterade underlag på regional nivå saknas. Gällande klimatförändringar har klimateffekter, med avseende på kvalitet och kvantitet, varit en faktor vid urvalet. Ingen översyn av dessa klimateffekter har gjorts i samband med uppdateringen. Bedömning av påverkan har gjorts utifrån en rapport från Sweco[3] på uppdrag av Länsstyrelsen 2018. För att bättre kunna väga in påverkan av klimatförändringar vid urvalet behöver en ny analys göras av klimatförändringars påverkan på länets yt- och grundvatten.

Åtgärderna har setts över och reviderats på ett antal interna workshops med medarbetare från olika enheter på länsstyrelsen.

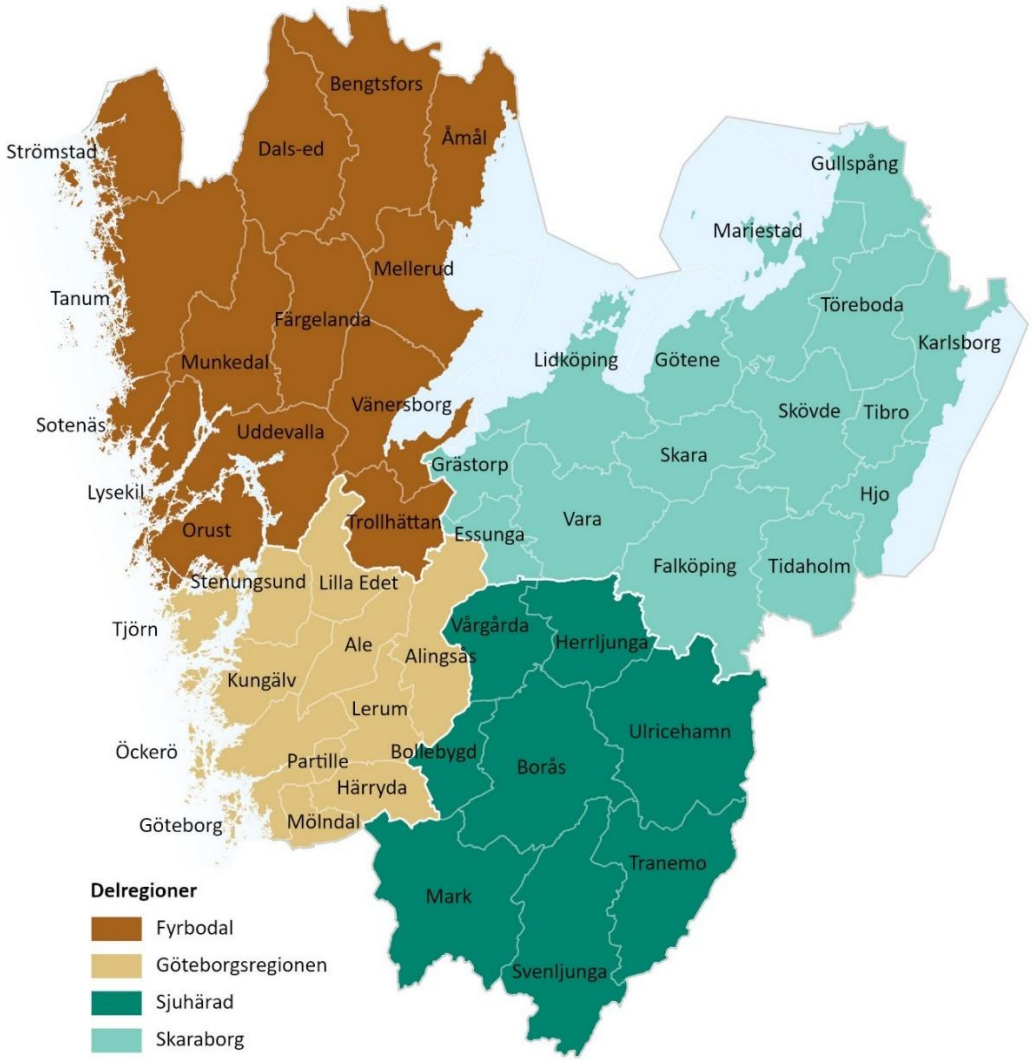
Planen var ute på remiss hos kommuner, myndigheter, kommunalförbund och dricksvattenproducenter under april – maj 2026.

Åtgärderna i planen behöver genomföras i länet för att nå en långsiktigt robust vattenförsörjning. De är dock inte juridiskt bindande. Länsstyrelsen kommer ändå att följa upp såväl de egna som kommunernas föreslagna åtgärder. Detta ger en indikation på hur dricksvattenarbetet i länet framskrider. De flesta åtgärderna kommer att följas upp årligen. Länsstyrelsen bedömer att många av åtgärderna kan följas upp genom redan befintlig rapportering. Endast för ett fåtal åtgärder kan ytterligare uppgifter komma att efterfrågas från kommunerna. Detta förväntas inte behöva ske varje år utan endast vid behov.

Fyra delregioner

I vattenförsörjningsplanen beskrivs länets vattenresurser utifrån fyra delregioner som följer gränserna för länets fyra kommunalförbund. Uppdelningen tydliggör de delregionala skillnaderna (läs vidare i kapitel 2). Under arbetets gång har analyser gjorts både för länet i sin helhet samt för varje delregion. Vilken delregion respektive kommun tillhör visas i Figur 2.

[3] Sweco. Klimatförändringar och extremväders påverkan på länets yt- och grundvattenresurser ur ett dricksvattenperspektiv, 2018.

Figur 2. Karta över de fyra delregionerna i Västra Götalands län.

Hur ska vattenförsörjningsplanen användas?

Vattenförsörjningsplanen ger inriktning i verksamhetsarbetet. Den är också ett underlag vid exempelvis planeringsarbete, rådgivning och miljöprövningar. Nedan anges exempel på hur vattenförsörjningsplanen kan användas av olika intressenter.

Kommuner / vattenproducenter

- Inriktning för arbete med skydd av värdefulla vattenresurser
- Planeringsunderlag för vattentjänst- och vattenförsörjningsplan samt andra planer som berör VA
- Planeringsunderlag för klimatanpassning
- Planeringsunderlag för översiktsplan och detaljplaner
- Inriktning vid arbetsinsatser för en tryggad tillgång till dricksvatten i kommunen
- Underlag vid tillsyn av verksamheter

Länsstyrelsen Västra Götaland

- Inriktning för arbete med skydd av värdefulla vattenresurser
- Underlag vid granskning av planer, så som exempelvis vattentjänstplaner, VA-planer, översiktsplaner och detaljplaner
- Underlag i regional planering
- Planeringsunderlag för klimatanpassning
- Inriktning vid arbetsinsatser för en tryggad tillgång till dricksvatten i länet (till exempel tillsynsinsatser eller bidrag till kommunala insatser)
- Inriktning för miljöövervakning
- Underlag vid prövning och tillsyn av vattenverksamhet och miljöfarlig verksamhet
- Underlag vid remissyttranden

Övriga myndigheter. Till exempel Havs- och vattenmyndigheten, Sveriges geologiska undersökning, SMHI samt länsstyrelser i angränsande län.

- Inriktning vid planeringsarbete inom hållbar vattenförsörjning i regionen
- Underlag vid remissyttranden

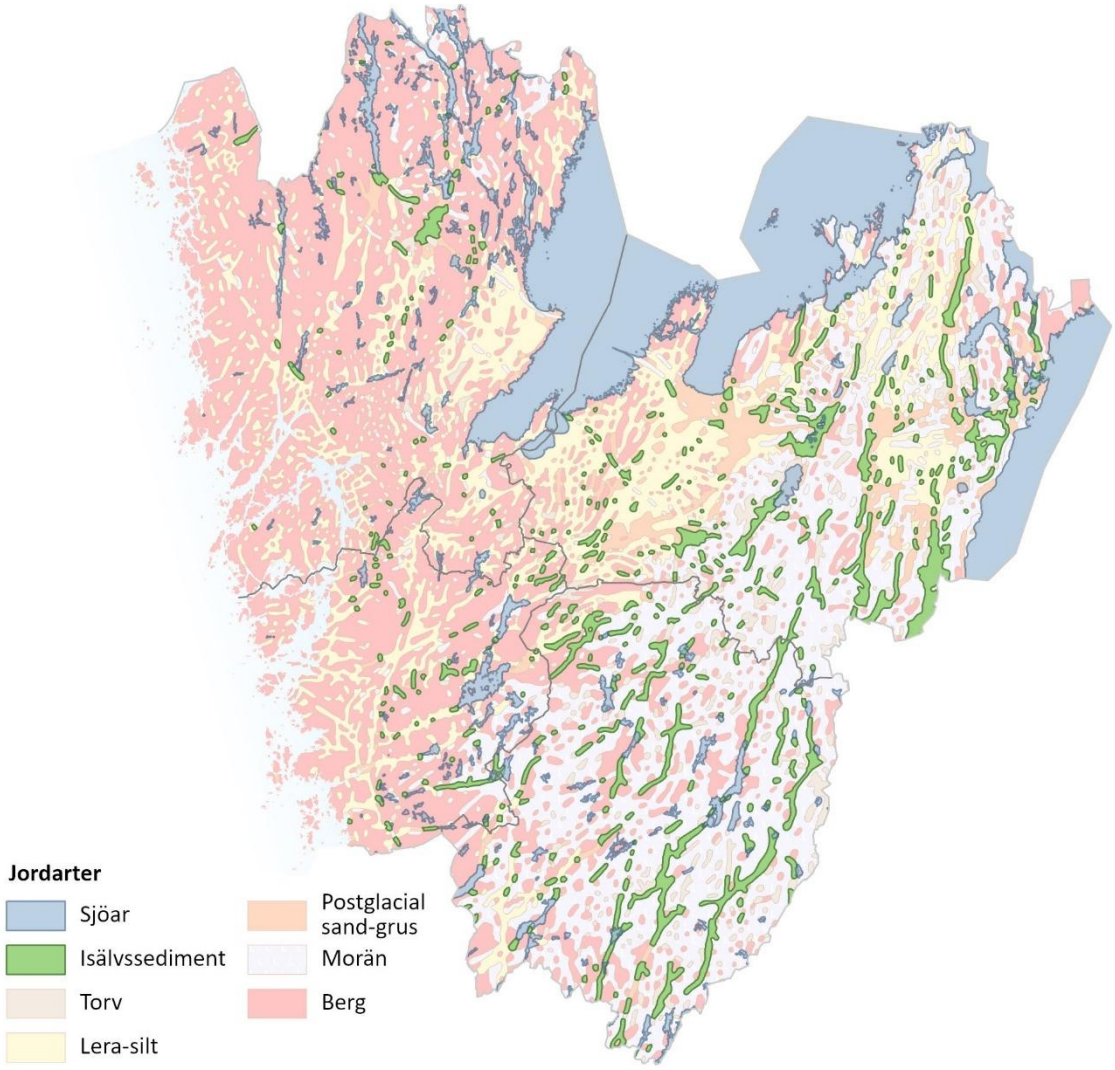

2. Vattenresurser och behov idag

Vattenresurser i Västra Götaland

Landskapet i Västra Götalands län är varierat och så även de naturgivna förutsättningarna för vattenförsörjning. Ur ett länsperspektiv är vattentillgången god med både Vänern, Vättern och Göta Älv, som på grund av sin stora kapacitet är centrala för vattenförsörjningen i Fyrbodal, Göteborgs- samt Skaraborgsregionen och även för andra län. Avstånden till de stora vattenresurserna är dock stor i vissa delar av länet. Det finns även områden med begränsade möjligheter till storskalig vattenförsörjning.

Små grundvattenmagasin i till exempel morän eller urberg förekommer i hela länet. Dessa har oftast begränsad kapacitet och används främst till enskild vattenförsörjning. Allmänna grundvattentäkter kräver större uttagsmöjligheter och lokaliseras ofta till grundvattenmagasin i sand- och grusavlagringar eller sedimentär berggrund som sand- eller kalksten.

Figur 3. Jordartskarta över länet (©SGU). Det är främst sjöar och områden med isälvssediment som är av intresse för allmän vattenförsörjning.

I kustområdena, som präglas av tunna jordlager och berg i dagen, är möjligheten att ta ut större mängder grundvatten begränsad. I Fyrbodals inland, Sjuhärad och Skaraborg är jordlagren mäktigare och där förekommer större grundvattenmagasin i avlagringar av sand och grus. Mellan Vänern och Vättern finns även stora partier av skiffer, sand- och kalksten i anslutning till Västergötlands platåberg. Bergen består av flera lager med olika sedimentära bergarter. Uttagsmöjligheterna är ställvis goda i sand- och kalkstenslagren men vattenkvaliteten påverkas av förekomsten av alunskiffer i lagerföljden[4].

Fyrbodals kustlandskap är sjöfattigt medan landskapet i inlandet är rikt på vattendrag och sprickdalssjöar. I Skaraborgs jordbrukslandskap finns ett mindre antal grunda slättsjöar och åar som mynnar ut i Vänern. I Sjuhärad finns gott om ytvatten och landskapet präglas av Viskans och Ätrans vattensystem med sjöar och vattendrag. I åarnas dalgångar finns också större sammanhängande stråk av isälvsavlagringar som ger goda möjligheter till vattenuttag. Även i Göteborgsregionen finns flera sjösystem som används för vattenförsörjning, även om det större vattenbehovet här innebär andra krav på vattenresurserna än i övriga delar av länet.

[4] Tungmetaller och uran som kan lösas i grundvattnet förkommer naturligt i bergarten (SGU, 2013).

Inom den allmänna vattenförsörjningen används både grund- och ytvattenresurser som råvattenkällor. Fördelningen skiljer sig åt inom länet, se Figur 9. Skillnaderna beror både på vilka vattenresurser som finns att tillgå och hur stort vattenbehovet är.

Vattenkvalitet

Nedanstående avsnitt beskriver översiktligt vattenkvalitet i länets vattenresurser ur ett dricksvattenperspektiv, för både grund- och ytvattenförekomster. Avsnitten fokuserar på vattenkvalitetsparametrar som kan innebära en risk för människors hälsa och kan göra en vattenförekomst olämplig att ta dricksvatten ifrån.

Grundvatten

Grundvattnets kvalitet i länet är endast med ett fåtal undantag av tillräckligt god kvalitet för att användas som dricksvattenresurs. Förekomst av miljögifter är dock utbredd och i enstaka fall begränsas användningen av vattnet av kvalitetsproblem.

Inom den regionala miljöövervakningen har länsstyrelsen kontinuerligt genomfört provtagning i kommunala grundvattentäkter under de senaste 10 åren. Drygt 90 grundvattentäkter har undersökts och resultaten visar fynd av högfluorerande ämnen (PFAS) i över 50 procent av vattentäkterna och bekämpningsmedel i minst lika många. Vid statusklassning av grundvattenförekomster har de uppmätta halterna av PFAS resulterat i en otillfredsställande status i fem grundvattenförekomster. I enstaka fall har även uppmätta halter av klorid och fosfat lett till en klassning av förekomster till otillfredsställande status.

PFAS påträffas i grundvattentäkter i hela länet och påverkanskällor är ibland svåra att identifiera med det underlag som finns tillgängligt i till exempel EBH-databasen. Förekomsten av bekämpningsmedel går att relatera till de delar av länet med mer antropogen verksamhet. Halterna är i de flesta fall mycket låga och för de bekämpningsmedel som genom lagstiftning begränsats har positiva resultat visats. Dock upptäcks fortlöpande nya kemikalier i miljön vilket leder till nya behov av miljöövervakning. Exempel på sådana ämnen de närmsta åren har varit bekämpningsmedlet DMS och kortkedjiga PFAS där utbredningen och den generella kunskapen om ämnenas farlighet är relativt okänd.

Ytvatten

Det saknas tillräckligt med underlag för att göra en bedömning av ytvatten med avseende på dricksvattenkvalitet. Inom vattenförvaltningen statusklassas ytvattenförekomster efter Havs- och vattenmyndighetens (HaV) föreskrifter med avseende på kemisk status. För polybromerade difenyletrar (PBDE), kvicksilver och kvicksilverföroreningar har det bedömts nationellt att god status ej uppnås i ytvattenförekomster på grund av att halterna bedöms överskrida respektive gränsvärde i fisk. Andra ämnen som orsakar att gränsvärden överskrids är främst TBT (tributyltenn), PAH (polyaromatiska kolväten) och metaller (kadmium, bly och nickel) samt PFOS. HaV:s gränsvärden för kemisk ytvattenstatus skiljer sig från Livsmedelsverkets gränsvärden för dricksvatten och är oftast strängare. För PFAS (per- och polyfluorerade alkylsubstanser) har analyser av råvatten inom miljöövervakningen visat på fynd av PFAS4 i sju av sju vattentäkter, men halterna var endast över Livsmedelsverkets gränsvärde i en vattentäkt.

Vattenskyddsområden

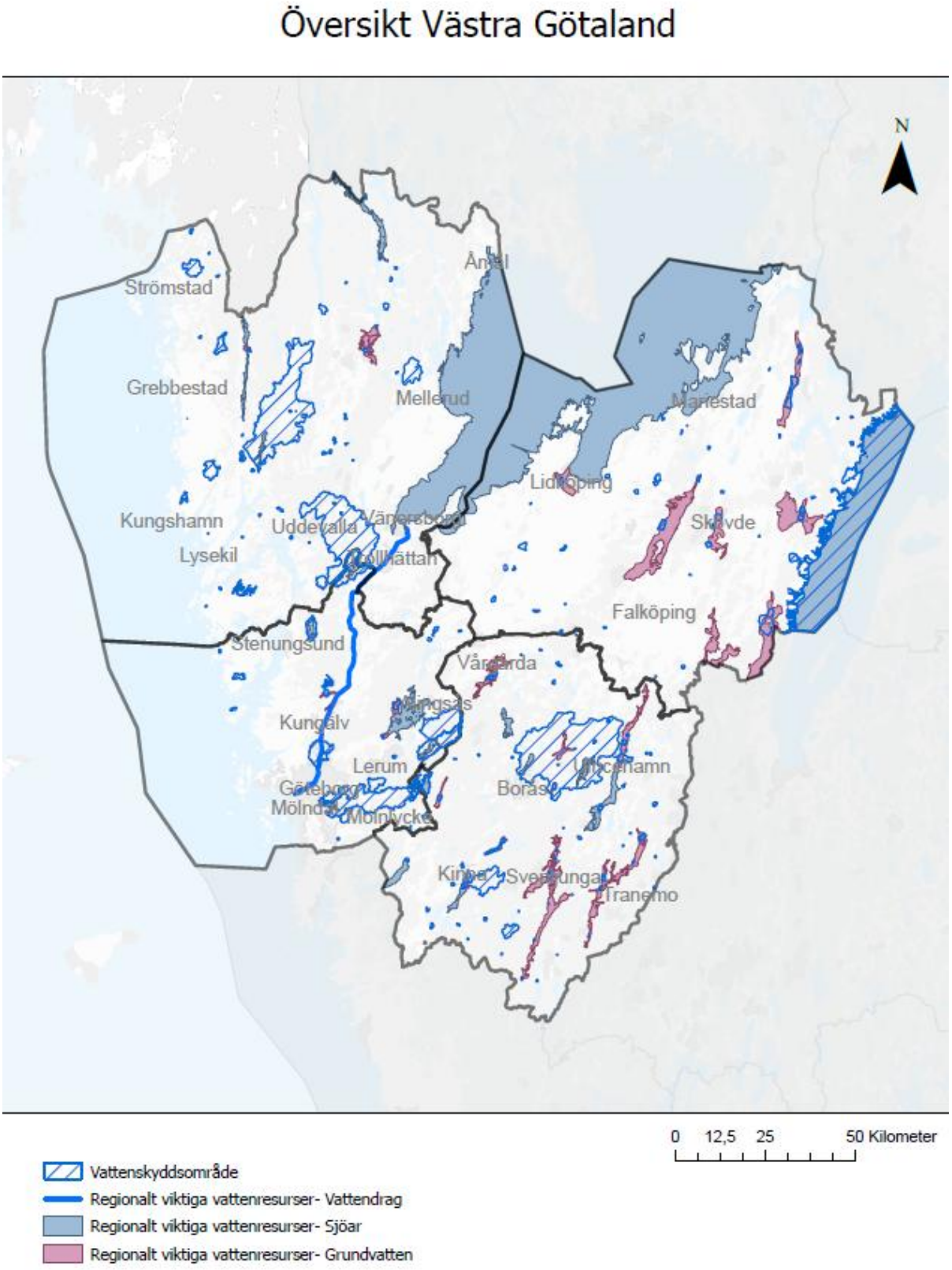
Ett vattenskyddsområde är ett formellt områdesskydd som fastställs med stöd av Miljöbalken. Inom området gäller särskilda vattenskyddsföreskrifter till skydd för råvattnet, alltså det vatten som efter

beredning är avsett att användas som dricksvatten. Inrättande av vattenskyddsområden lyfts som ett viktigt verktyg för att långsiktigt skydda vattenresurser i såväl vattenmyndigheternas åtgärdsprogram för vatten, samt i preciseringar för de av Sveriges miljömål som berör yt- och grundvatten.

På Sveriges miljömåls webbplats finns konkreta förslag på vad kommuner kan göra i sitt miljöarbete för att bidra till miljömålen Grundvatten av god kvalitet samt Levande sjöar och vattendrag. Bland annat anges att samtliga kommunala vattentäkter bör ha vattenskyddsområden som är relevant avgränsade och som har aktuella vattenskyddsföreskrifter. Andra grundvattentillgångar som utgör ett värdefullt naturkapital för kommunen, och som kan komma att användas för dricksvatten eller annan användning i framtiden, bör också skyddas. Havs- och vattenmyndigheten (HaV) har publicerat rapporten Vägledning för inrättande och förvaltning av vattenskyddsområden. Generell information om vattenskyddsområden och vattenskyddsföreskrifter i detta avsnitt är hämtad från HaV:s vägledning.

Vattenskyddsföreskrifter kan användas för att komplettera och skärpa de regleringar och krav som redan gäller enligt den grundläggande miljölagstiftningen. Syftet med vattenskyddsföreskrifterna är att hantera identifierade risker för vattenresursen eller att förebygga att problem uppstår. HaV anser att behov av att inrätta ett vattenskyddsområde ska utredas för alla vattenresurser som används eller kan komma att användas som vattentäkt för att uppfylla kommunens skyldigheter enligt Lagen om allmänna vattentjänster där uttaget i snitt överstiger 10 m3 per dygn eller om vattentäkten försörjer fler än 50 personer. Även för vattentäkter med lägre kapacitet än 10 m3 per dygn eller som försörjer färre än 50 personer kan vattenskyddsområde inrättas om det bedöms som ett effektivt sätt att skydda den aktuella vattenresursen. HaV anser att dricksvattenproducenten är den aktör som har bäst förutsättningar för att göra utredningen. Om utredningen visar att det finns ett behov och en nytta med att inrätta ett vattenskyddsområde bör dricksvattenproducenten verka för att ett vattenskyddsområde inrättas.

I Västra Götalands län finns strax under 190 vattenskyddsområden. I Figur 4 är vattenskyddsområdena inritade i blårandigt. De blå och rosa områdena är de vattenförekomster som pekas ut som regionalt och nationellt viktiga i denna plan. Figuren är en ögonblicksbild av vattenskyddsområden i länets delregioner i februari 2026. Vattenskyddsområden kan ha inrättats och upphävts sedan figurerna togs fram. För aktuell information om länets vattenskyddsområden, se Naturvårdsverkets verktyg Skyddad Natur.

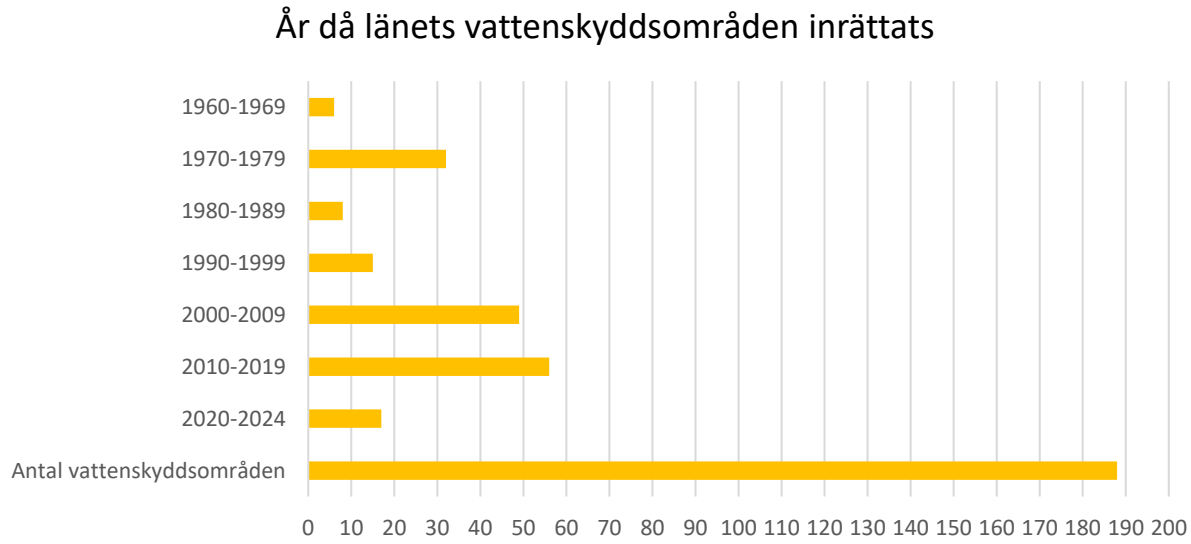
Figur 4. Översikt av regionalt viktiga vattenresurser samt vattenskyddsområden i Västra Götaland. Ögonblicksbild från februari 2026. Vattenskyddsområden kan ha inrättats och upphävts sedan figurerna togs fram. För aktuell information om länets vattenskyddsområden, se Naturvårdsverkets verktyg Skyddad Natur.

En viktig del i vattenskyddsarbetet är att utöva tillsyn för att säkerställa efterlevnaden av vattenskyddsföreskrifterna. Tillsynen kan ligga på kommunerna eller på länsstyrelsen. I Västra Götalands län har kommunerna tillsynen i de flesta vattenskyddsområdena. Det är då kommunens miljönämnd eller motsvarande som har tillsynen. Länsstyrelsen har tillsyn i runt 25 av länets vattenskyddsområden. Länsstyrelsen verkar dock för att kommunerna tar över tillsynen i vattenskyddsområdena, då det ofta är lämpligt att kombinera den tillsynen med den övriga tillsynen enligt miljöbalken som kommunerna utför.

I Västra Götalands finns runt 210 allmänna vattentäkter, både ordinarie och reservvattentäkter inräknat. Allmän vattentäkt innebär att det är kommunen som ansvarar för den. Drygt 80% av dem har ett vattenskyddsområde. Det innebär att runt 40 allmänna vattentäkter i länet saknar vattenskyddsområde. Siffrorna är ungefärliga och arbete pågår för att säkerställa dem. En större andel av grundvattentäkterna har vattenskyddsområde jämfört med ytvattentäkterna.

Många av vattenskyddsområdena i Västra Götalands län är gamla. Figur 5 visar när länets gällande vattenskyddsområden inrättades. Staplarna visar antalet vattenskyddsområden som inrättats under respektive tidsperiod. Runt en tredjedel är äldre än när miljöbalken infördes 1999. Nästan en fjärdedel är bortåt 50 år gamla.

Gamla vattenskyddsområden ger kanske inte längre tillräckligt skydd för vattentäkten, eftersom kunskap och förutsättningar på platsen kan ha ändrats sedan vattenskyddsområdet inrättades. Vattenskyddsområdenas aktualitet och relevans bör därför regelbundet ses över.

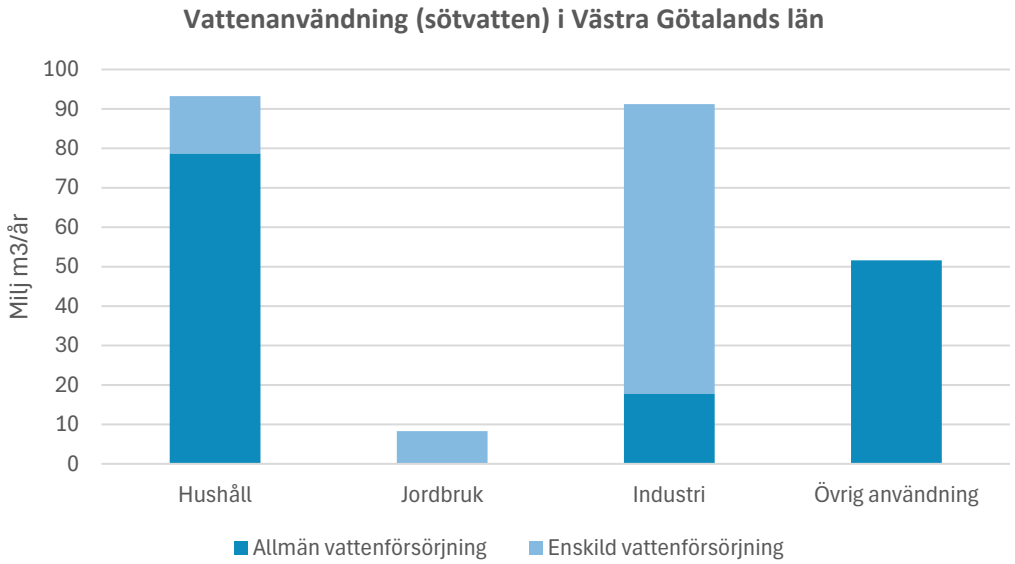
Figur 5. Översikt av period och hur många av länets vattenskyddsområden som inrättades under perioden. Stapeln längst ner visar det totala antalet vattenskyddsområden i länet.

Vattenanvändning

Enligt Statistiska centralbyråns siffror från 2025 var den totala användningen av sötvatten i länet cirka 244 miljoner m^3/år (SCB, 2025a). Allmän vattenförsörjning utgör 64 procent (156 miljoner m^3/år) av detta, resterande är enskild. Allmän vattenförsörjning innebär att kommunen ansvarar för att producera och distribuera vattnet. Enskild vattenförsörjning innebär att den som är i

behov av vatten, till exempel en fastighetsägare eller verksamhetsutövare, själv ansvarar för att lösa sin vattenförsörjning.

Statistiska centralbyrån (SCB) redovisar data i fyra kategorier. Vattenanvändningens fördelning mellan dessa visas i Figur 6.

Figur 6. Vattenanvändning i miljoner m³/år för länet per användargrupp 2020. Industrins användning av kylvatten inkluderas (SCB, 2025b).

Industrin och hushållens vattenanvändning stod år 2020 för 37 respektive 38 procent av vattenanvändningen i länet. Jordbruket stod för endast cirka 3 procent. I SCB:s statistik redovisas även ”övrig vattenanvändning” vilket omfattar den del av den allmänna vattenförsörjningen som förser andra abonnenter än hushåll med vatten Det kan till exempel vara offentliga verksamheter och företag inom servicesektorn samt odebiterat vatten.

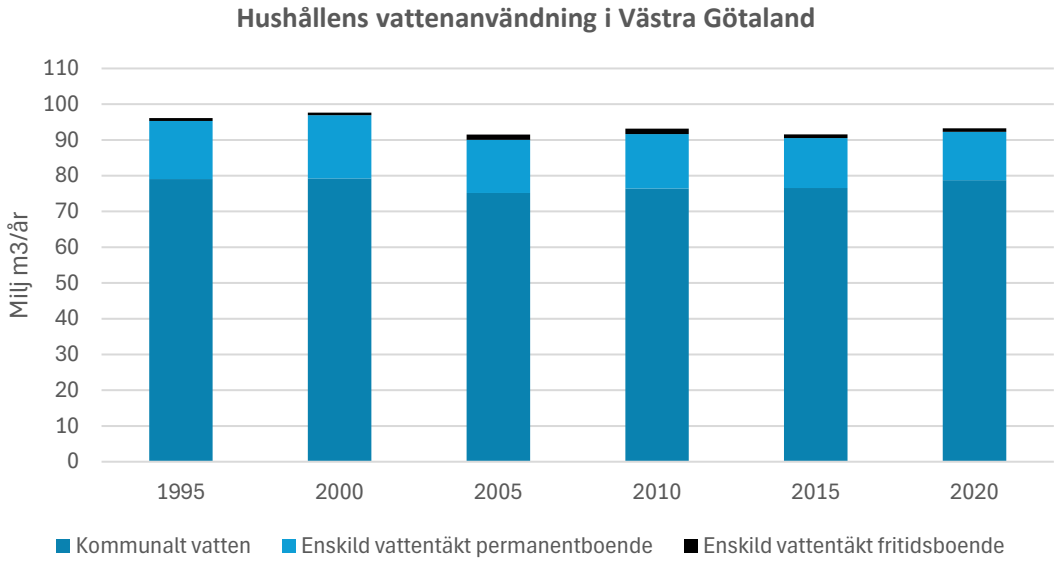
Endast 7 procent av industrins vattenanvändning tillgodoses genom allmän vattenförsörjning. För hushållen råder omvänt förhållande, där cirka 84 procent försörjs via den allmänna vattenförsörjningen. Andelen av Sveriges befolkning med allmän vattenförsörjning har ökat sedan 1960-talet genom VA-utbyggnad och exploateringar som i hög grad ansluts till den allmänna vattenförsörjningen (SCB, 2025c).

Siffrorna från SCB uppdateras vart femte år. Den totala vattenanvändningen ligger kvar på samma nivå som 2015. Industrins vattenanvändning har minskat under det senaste decenniet. Sedan 1990 har vattenanvändningen minskat för jordbruk, men har börjat öka igen sedan 2015. Befolkningstäthet och exploateringsgrad varierar mellan länets olika delar vilket gör att även vattenbehovet varierar kraftigt inom länet.

Hushåll

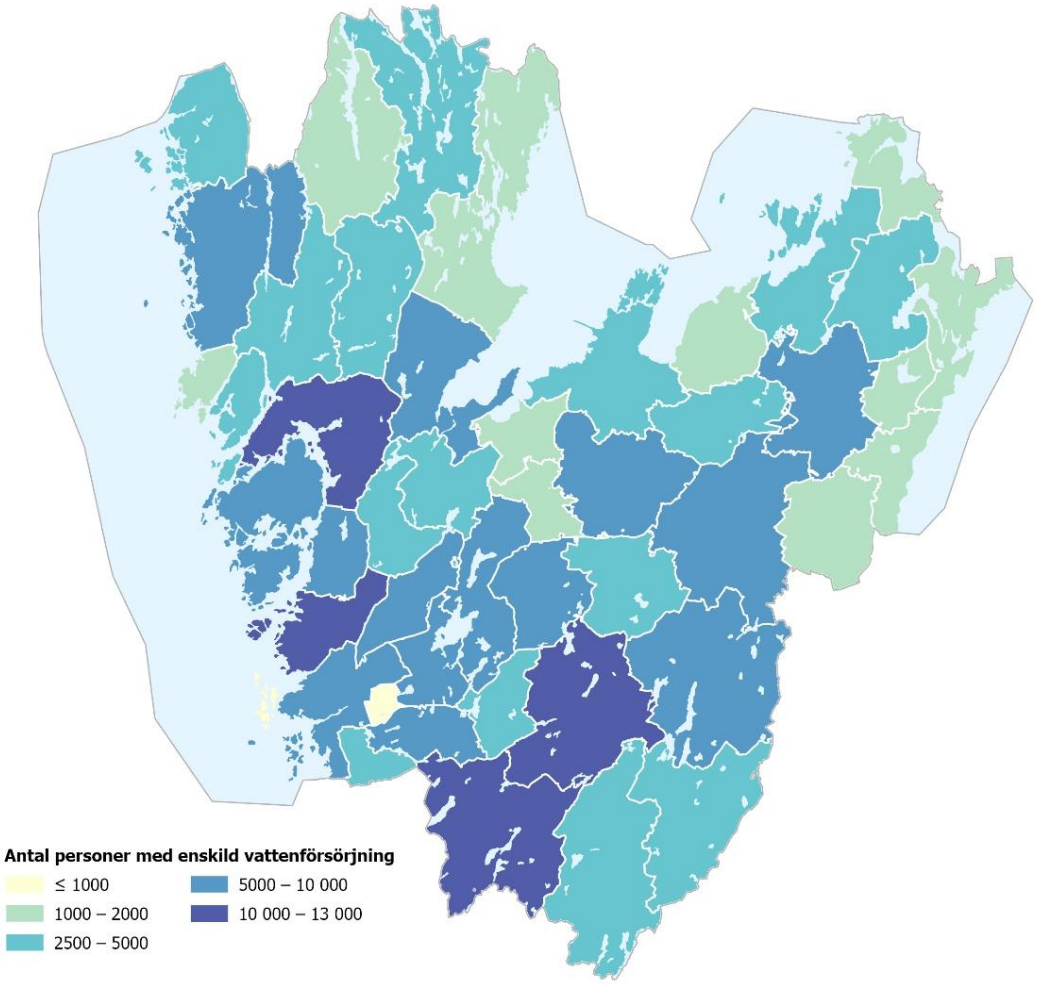
År 2020 använde hushållen i Västra Götaland 93 miljoner m³ vatten (SCB, 2025a). Tack vare att förbrukningen inom den allmänna vattenförsörjningen mäts kan den genomsnittliga vattenförbrukningen uppskattas. Nationellt är den genomsnittliga förbrukningen för hushåll idag cirka 130 liter per person och dygn (l/p/d) (Svenskt Vatten, 2024). Tidigare var schablonsiffran 140 l/p/d. Minskningen beror bland annat på minskad förbrukning i hushållen.

Som framgår av Figur 6 är det inte bara hushåll som försörjs i den allmänna vattenförsörjningen. Den totala genomsnittliga dricksvattenförbrukningen är därför något högre, cirka 180 L/p/d (Svenskt Vatten, 2024). I den totala genomsnittliga vattenförbrukningen inkluderas också offentliga och privata verksamheter (industrier, handel, service, allmän förbrukning med mera) och fördelas per person och dygn. Siffrorna beräknas efter den mängd vatten som debiteras de olika abonnenterna. Utöver detta finns också vattenanvändning som inte debiteras, till exempel uttag från brandposter, spolning av ledningsnät och vattenförluster mellan vattenverk och tappkran. Hushållens vattenanvändning uppdelat på kommunalt vatten samt enskilt vatten till fritidsboende och enskilt vatten till permanentboende visas i Figur 7.

Figur 7. Hushållens vattenanvändning uppdelat på kommunalt vatten samt enskilt vatten till fritidsboende och enskilt vatten till permanentboende, angivet i miljoner m3/år (SCB, 2025b).

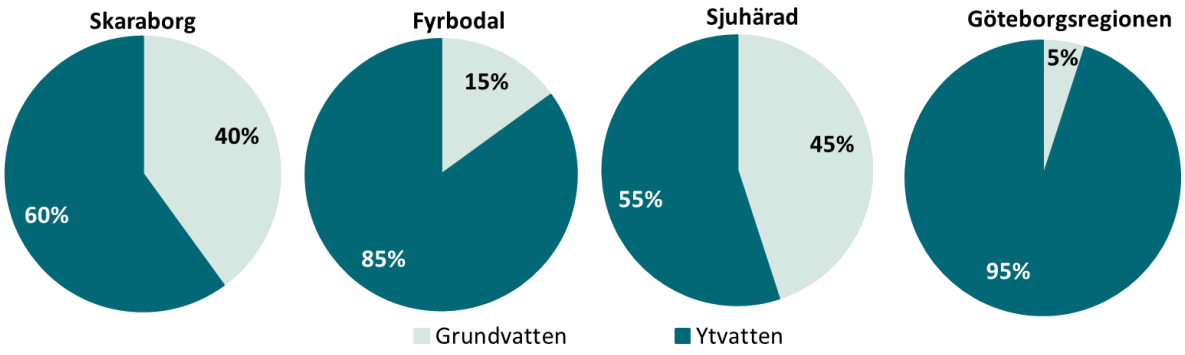
SCB har statistik över hur många i länets kommuner som har enskild vattenförsörjning. Statistiken omfattar antalet personer som är folkbokförda på en småhusfastighet med enskilt vatten. Ungefär en femtedel av befolkningen i Sjuhärad, Skaraborg och Fyrbodal har enskild försörjning medan motsvarande siffra för Göteborgsregionen är ungefär en tiondel. Antalet personer med enskild vattenförsörjning skiljer sig också åt mellan olika kommuner, se Figur 8.

Figur 8. Antal personer med enskild vattenförsörjning per kommun i länet. Data baseras på antalet folkbokförda på småhusfastighet som har enskilt vatten året om (SCB, 2025d).

Inom den enskilda vattenförsörjningen nyttjas främst små grundvattenmagasin. Eftersom ansvaret för den enskilda vattenförsörjningen ligger på fastighetsägaren eller verksamhetsutövaren saknas sammanställd kunskap på länsnivå om vattentillgång och vattenkvalitet i de vattenresurser som används inom enskild försörjning.

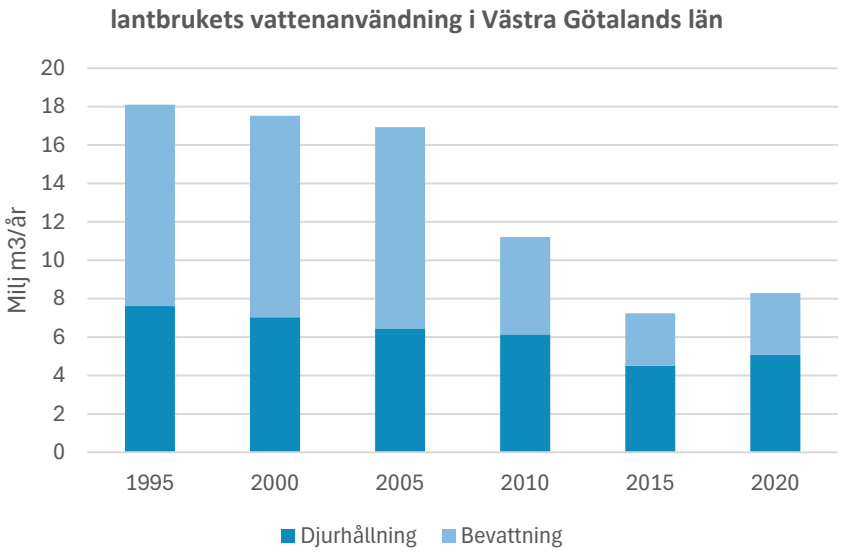
Den största volymen vatten inom allmän vattenförsörjning kommer från ytvatten. Sett till antalet finns det dock fler grundvattentäkter i länet än ytvattentäkter. Kapaciteten i ytvattentäkterna i länet är generellt högre än i grundvattentäkterna. Vilken typ av vattenresurs som nyttjas varierar mellan de fyra delregionerna. I Göteborgsregionen och Fyrbodal är ytvatten den dominerande råvattenkällan sett till uttagsmängd, se Figur 9. I Skaraborg och Sjuhärad är fördelningen mellan yt- och grundvatten jämnare även om något större mängd ytvatten används även i dessa två delregioner.

Figur 9. Fördelning av yt- respektive grundvatten inom den allmänna vattenförsörjningen, baserat på uppgifter från kommunerna under 2017. Grundvatten innefattar även grundvattentäkter med konstgjord infiltration.

Lantbruk

Lantbrukets vattenanvändning står endast för ungefär tre procent av den totala vattenvändningen av sötvatten i länet, vilket motsvarar cirka 8 miljoner m^3/år. Det saknas uppmätta vattenmängder för uttag inom lantbruket och siffrorna bygger på beräkningar med regionalt anpassade schabloner över djurhållning och växtodling (SCB, 2022).

Figur 10. Lantbrukets vattenanvändning i Västra Götalands län år 2015 uppdelat på vatten till djurhållning och till bevattning, angivet i m3/år (SCB, 2025, e)

Det saknas information om hur mycket vatten som tas från respektive typ av vattenresurs inom lantbruket, både på nationell och regional nivå. Äldre undersökningar från 1970- och 1980-talet visade att cirka 85 procent av bevattningsvattnet kom från enskilda ytvattentäkter. Resterande del kom i huvudsak från enskilda grundvattentäkter. År 2015 utförde Jordbruksverket en studie av antalet vattentäkter som tyder på att fördelningen är liknande även idag. Det går dock inte att bedöma hur stor volym som kommer från grund- respektive ytvatten (SCB, 2022).

Det ställs olika krav på vattenkvaliteten beroende på vad vattnet ska användas till inom lantbruket. Enligt rekommendationer från Jordbruksverket bör dricksvatten till djur hålla samma hygieniska nivå som krävs för dricksvatten till människor (Jordbruksverket, 2018). Kvalitetskraven för

bevattningsvatten varierar beroende på vilken gröda som ska bevattnas. Exempelvis kräver de grödor som konsumeras utan att först processas, bland annat bär och vissa grönsaker, att kvalitetskraven för dricksvatten uppnås medan till exempel potatis eller vall kan bevattnas med vatten som inte håller dricksvattenkvalitet. Kommunalt vatten har god hygienisk kvalitet och detsamma gäller oftast även för grundvatten tack vare att viss rening sker när vattnet infiltrerar i marken. I ytvatten är den hygieniska kvaliteten varierande och den påverkas i högre grad av mikrobiologiska föroreningskällor såsom avlopp eller läckage av gödsel.

Bevattning

Bevattningsbehovet är säsongsbetonat och bevattning sker framför allt under perioden maj till augusti. Mängden vatten som krävs för bevattning varierar från år till år i förhållande till nederbördsmängden under växtodlingssäsongen, evapotranspiration, vilken typ av gröda som ska bevattnas, jordart, bevattningsteknik och odlingsmetod.

Enligt Jordbruksverket[5] hade 357 jordbruk utrustning för att bevattna 2020. Det är en minskning från 2016 som delvis kan bero på metodskillnader i undersökningen. För produktionsområdet Götalands norra slättbygder (dalboslätten och slättlandskapet i Skaraborg samt Östgötaslätten) finns bevattningsutrustning för att kunna bevattna ca 4% av arealen. Mindre än hälften bevattnades och det var 60% med bevattningsutrustning som nyttjade den. De grödor som ytmässigt bevattnades mest var spannmål (50%) och potatis (20%). Hur bevattningen fördelar sig i Västra Götaland går inte att läsa ut ur statistiken

Det största bevattningsbehovet bedöms finnas i Skaraborg. I övriga länet är behovet relativt jämnt fördelat. Huruvida bevattning faktiskt sker i dessa områden beror på om det finns bevattningsutrustning och ekonomi för att bevattna. Innebörden av begreppet behov kan variera. Det kan röra det behov som uppstår som en följd av att evapotranspirationen vida överstiger nederbördstillskottet på sommaren, eller så kan det handla om det ekonomiska behovet av att kunna bevattna.

Djurhållning

Djurhållningens vattenbehov är jämnt fördelat över året. Behovet ökar endast marginellt under sommarmånaderna och anses vara relativt väderoberoende. Vattenbehovet varierar kraftigt mellan olika djurslag och även beroende på djurens ålder och produktion. En mjölkko kräver exempelvis betydligt mer vatten än en kviga. Utöver det vatten som djuren dricker används också vatten för rengöring av stallar och utrustning som exempelvis mjölkutrustning.

Vattenbehovet för djurhållningen i länet, baserat på schablonsiffror från Jordbruksverket visar att nötsektorn står för 80% av behovet, grisnäringen ca 14%, fjäderfä 4% och får 2% (Jordbruksverket, 2018). Det största vattenbehovet finns i Skaraborg. I övriga länet är behovet relativt jämnt fördelat även om koncentrationer av företag innebär ett större lokalt behov. Mjölkproduktionen står för drygt 40% av det schablonmässiga behovet.

Delstudier

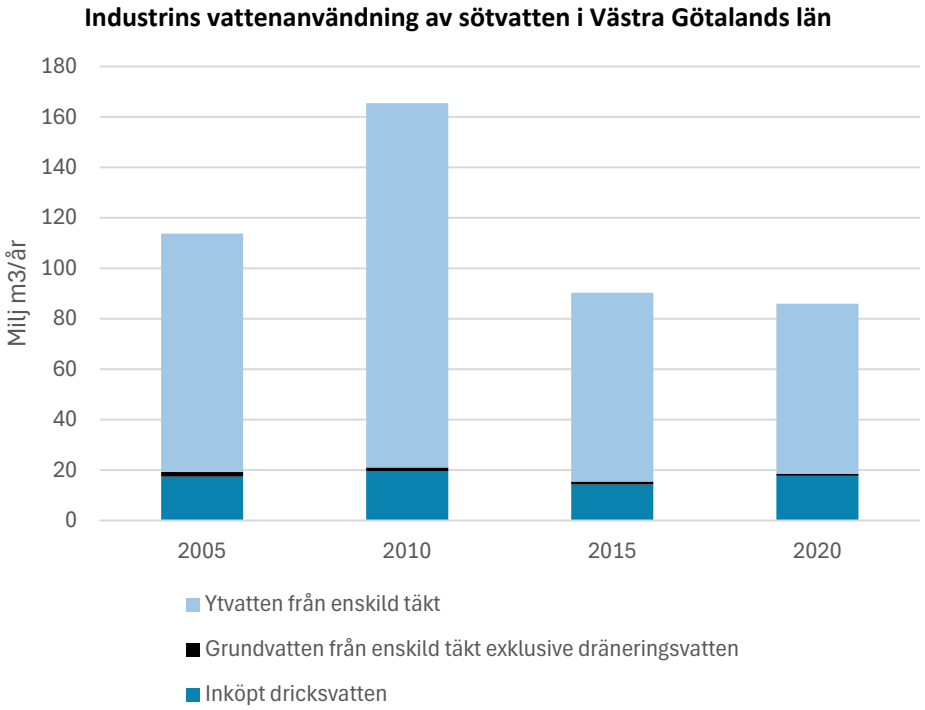
Länsstyrelsen i Västra Götaland har publicerat ett antal rapporter med fokus på vattenbehov för mjölkkor, kor för uppfödning av kalvar, gris samt hästar. Rapporterna ska ses som ögonblicksbilder av läget med generella slutsatser. Rapporterna kan hittas bland länsstyrelsen publikationer[6]

[5] Baserad på Jordbruksverkets strukturundersökning 2020 och efter muntlig kommunikation med SJV. Då undersökningen ej är heltäckande och bygger på enkäter är uppskattningen behäftad med osäkerhet.
[6] https://www.lansstyrelsen.se/vastra-gotaland/om-oss/vara-tjanster/publikationer.html

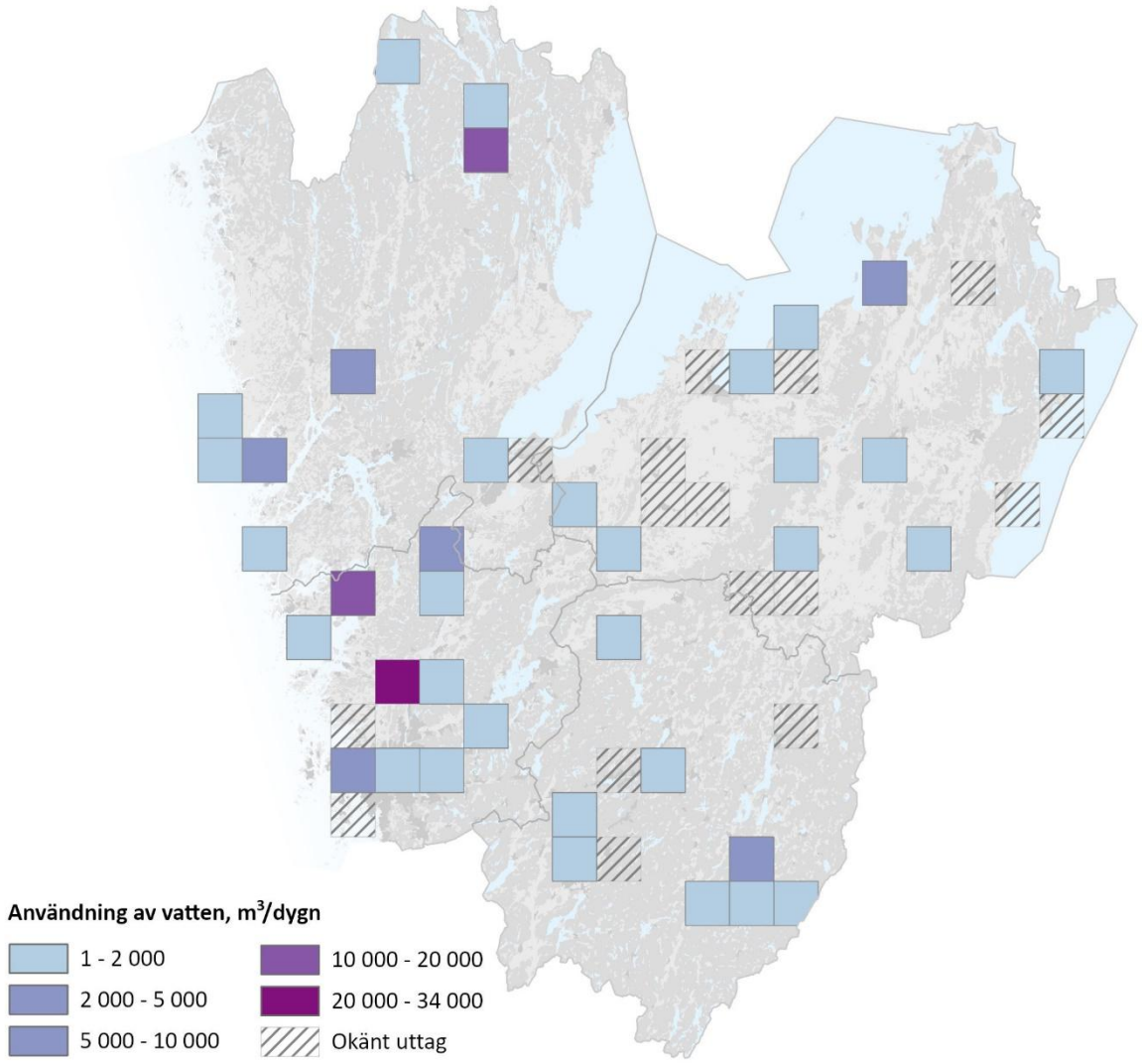
Industri

Vattenbehovet varierar stort mellan olika typer av industrier. Vatten används för kylning, som råvatten i processer, för sköljning med mera. Kylvatten är oftast det användningsområde som kräver störst vattenvolymer. Industrier vid kusten använder vanligen havsvatten för kylning. Ytvatten från enskild täkt är den vanligaste sötvattenkällan för industrin, se Figur 11.

Under 2015 försågs industrierna i Västra Götaland med cirka 18 miljoner m^3 sötvatten från den allmänna vattenförsörjningen. Grundvatten används endast i mindre volymer för vattenförsörjning till industrin. Industriverksamheter i länet som har stort vattenbehov är bland annat pappers- och massaindustrin, livsmedelsindustrin, raffinaderier och kemiindustrier. Industrins ungefärliga vattenanvändning i länet presenteras i Figur 11 och den ungefärliga lokaliseringen av användningen kan ses i Figur 12.

Figur 11. Industrins användning av sötvatten i Västra Götalands län från 2005 till 2020, samt fördelningen mellan ytvatten, grundvatten och inköpt dricksvatten, angivet i miljoner m3/år. Kylvattenanvändning inkluderas. (SCB, 2025f).

Figur 12. Sötvattenanvändning i stora industrier i Västra Götalands län år 2019.[7]

Övrig vattenanvändning

Inom samhället finns även vattenbehov för verksamheter som skolor, sjukhus, hotell, restauranger, kontor med flera. Andra verksamhetstyper som generellt sett kan vara vattenkrävande är till exempel kraftverksanläggningar, golfbanor, fotbollsplaner, kyrkogårdar och campingplatser.

Det finns även samfälligheter, både för åretruntboende och sommarboende, som tar ut vatten för dricksvatten. Fullständiga register över detta saknas.

[7] Baseras på miljörapporter 2018–2019 från länets anläggningar.

Erfarenheter av torka från 2018–2025

Under sommaren 2018 drabbades stora delar av Sverige av vattenbrist inom olika sektorer. Sommaren 2018 var varm och nederbörden under året var lägre än normalt, speciellt under sommaren. Värmen 2018 gjorde att vattenförbrukningen var hög samtidigt som vattentillgången i både yt- och grundvatten var lägre än normalt.

Sommaren 2018 skapade Länsstyrelsen i Västra Götaland krissamverkan för att stötta kommuner, samla in information om situationen i kommunerna och rapportera om läget till regeringen.

Vattenflödena blev låga i både stora och små vattendrag vilket ledde till att Länsstyrelsen meddelade att vattenuttag, för exempelvis bevattning av grödor, inte kunde göras utan risk för skada på enskilda och allmänna intressen och därmed inte var tillåtna. Restriktionerna gällde samtliga små och medelstora vattendrag i länet. Många kommuner i länet införde även bevattningsförbud för kommunalt vatten.

Även sjöarna i länet hade generellt låga vattennivåer. I några kommunala ytvattentäkter hade dricksvattenproducenterna svårt att hålla produktionen uppe och samtidigt hålla tillåtna vattennivåer enligt tillståndet. Vattennivåerna påverkades även i Vänern och Vättern. Vattentemperaturen i Vättern var högre än normalt vilket påverkade reningsprocesserna i vattenverken. Strax under hälften av länets kommuner angav att läget i den allmänna dricksvattenproduktionen var ansträngt under sommaren 2018. Samtliga kustkommuner i länet hade en ansträngd vattenförsörjning men problem förekom även i inlandet, både för grundvatten- och ytvattenbaserad vattenförsörjning.

Även den enskilda vattenförsörjningen påverkades under sommaren 2018. Ansvaret för enskild försörjning ligger på fastighetsägaren och en heltäckande bild av påverkan saknas. Ett 15-tal kommuner som tillfrågats uppgav att de fått samtal från oroliga fastighetsägare angående låga vattennivåer. Utöver bevattningsförbud vidtog flera kommuner åtgärder som informationskampanjer för att spara vatten, öppna vattenkiosker och mycket mer.

De största effekterna av torkan 2018 drabbade lantbruket och naturmiljön eftersom mindre ytvatten torkade ut och möjligheterna till bevattning var små. I endast ett fall i länet konstaterades direkt konkurrens mellan dricksvattenuttag och vattenuttag för annat ändamål. Den konkurrens som i övrigt upptäckts mellan dricksvatten och andra intressen involverar vatten till naturmiljön eller till kraftproduktion.

Nederbörden var relativt normal i Västra Götaland 2019 – 2022, samt 2024, jämfört med normalperioden 1991 – 2020. Våren och sommaren 2023 var dock ovanligt torr, men torkan övergick till regn och översvämningar på flera platser i länet senare under samma sommar. Tio av länets kommuner införde bevattningsförbud i början av sommaren 2023. Utifrån enkätsvar till dessa kommuner framkom att bristen till största del gällde kommunalt dricksvatten på grund av låga grundvattennivåer i hela eller delar av kommunen. I en kommun drabbades enstaka företag som behövde vatten för sin verksamhet. Övriga kommuner svarade att de inte sett någon påverkan på industri eller samhällsviktig verksamhet.

Under 2025 upplevde Västra Götaland perioder med låga vattennivåer och låga flöden, särskilt under vår, sommar och tidig höst. Trots viss nederbörd var grundvattennivåerna låga, vilket ledde till ansträngt läge för dricksvatten och uppmaningar om sparsamhet.

3. Tillgång och behov år 2100

Klimat-och samhällsförändringar kommer att påverka vattenbehovet och tillgången till vatten. I detta kapitel redovisas klimatförändringens effekter och befolkningsframskrivningar till år 2100. Dessa långsiktiga prognoser innebär stora osäkerheter. De förutsägelser om framtiden som presenteras i detta kapitel kommer därför att behöva uppdateras efter hand som prognoserna förbättras eller förändras. En långsiktig samhällsplanering är ett kontinuerligt arbete.

Syftet med detta kapitel är att presentera en översiktlig bild av vilka utmaningar som behöver beaktas i vattenförsörjningsplaneringen och hur dessa förväntas skilja sig åt mellan länets

delregioner. Här presenteras scenarion att beakta i långsiktig planering men siffror ska inte tas som absoluta.

Länets vattenresurser i ett förändrat klimat

Genomsnittstemperaturen i länet förväntas vara 2,5 – 5 grader högre i slutet av seklet beroende på klimatscenario[8] (SMHI, 2025). Antalet varma och torra dagar förväntas bli fler under sommarhalvåret och vegetationsperioden bli längre. Detta gör att växtligheten tar upp mer vatten och då blir tillrinningen till yt- och grundvatten lägre. Högre temperaturer innebär också att mer vatten avdunstar. Sammantaget förväntas detta innebära längre perioder med låga flöden. Samtidigt ökar årsmedelnederbörden, den maximala dygnsnederbörden, den kraftiga korttidsnederbörden och tillrinningen på årsbasis. Detta ger ökad risk för skyfall med höga flöden som följd. Havsnivån stiger, både i form av kontinuerlig höjning och i form av kortvariga extrema höjningar vid specifika vädersituationer.

Grundvatten

Grundvattentillgången är beroende av hur mycket nederbörd som bildar grundvatten och av markens förmåga att magasinera det vattnet. Klimatförändringarna medför en förändring av grundvattenbildningen i länet. Förändringarna förväntas inte bli jämnt fördelade över länet eller över tiden, vilket påverkar både grundvattenbildning och grundvattentorka men även grundvattenkvalitet på olika sätt för olika årstider (SGU, 2025d).

Sveriges geologiska undersökning (SGU) fick i regleringsbrevet för 2024 i uppdrag av regeringen att analysera de svenska grundvattenmagasinens robusthet och utsatthet för klimatförändringar. Resultatet redovisades bland annat i en rapport ”Grundvatten i ett framtida klimat – effekter för vattenförsörjningen” (SGU, 2025e). I ett översiktligt, nationellt perspektiv visade de beräknade klimatindikatorerna för perioden 2011–2100 jämfört med referensperioden 1971–2000 bland annat att

- Förändringarna är större för kraftigare klimatscenarier och senare tidsperioder.
- Förändringarna för årstider är generellt mer betydande än den totala förändringen sett över ett helt år.
- Den potentiella grundvattenbildningen ökar under vintern medan den minskar under våren.
- Fyllnadsgraden[9], och därmed grundvattennivån, minskar mest under sommaren och hösten.
- Längden på grundvattentorkan under sommarhalvåret ökar.

Rapporten redovisar inga specifika resultat för Västra Götaland. Däremot visar resultat som omfattar Götaland på en minskad grundvattentillgång i ett framtida klimat. Dessa resultat visar på att:

- Perioderna med grundvattentorka förväntas bli längre samtidigt som årsmedelvärden för potentiell grundvattenbildning och fyllnadsgrad minskar eller förblir oförändrad.

[8] RCP4,5 är ett klimatscenario framtaget av FN:s klimatpanel IPCC och baseras på antaganden om begränsade utsläpp och en kraftfull klimatpolitik resulterande i minskade utsläpp av växthusgaser efter år 2040. Detta scenario medför en temperaturökning om 2,5 – 3 grader mot slutet av seklet. RCP8,5 är ett klimatscenario som baseras på antaganden om fortsatt accelererande klimatutsläpp. Detta scenario medför en temperaturökning med 4 – 5 grader mot slutet av seklet.

[9] Fyllnadsgrad kan ses som ett mått på hur fullt det är i ett grundvattenmagasin jämfört med hur det varit tidigare, oavsett tid på året (SGU, 2025f)

- Förändringen blir större för de torrare åren och de perioder då det är en låg fyllnadsgrad. Det innebär att det förväntas bli större skillnad mellan torra år/årstider och blöta år/årstider i framtiden för detta område.

Stora och små grundvattenmagasin reagerar olika

Stora och små grundvattenmagasin påverkas i olika grad av klimateffekterna. Störst påverkan på vattentillgång förväntas i små magasin.

Längre och allvarligare perioder av torka under sommarhalvåret kan medföra betydande konsekvenser för de med enskild vattenförsörjning. För den allmänna vattenförsörjningen är inte resultaten lika tydliga, även om resultaten pekar på att effekterna av ett förändrat klimat kommer att bli som mest påtagliga i södra Sverige.

Flera av kommunerna i Västra Götaland är beroende av grundvatten för den allmänna vattenförsörjningen, men beroendet varierar stort. Vissa kommuner är helt beroende av grundvatten medan andra har inget eller mycket litet beroende av grundvatten. Försämringarna i grundvattentillgång väntas bli störst för kustkommunerna, där både permanentboende och fritidsboende med enskild dricksvattenförsörjning kan påverkas

Små grundvattenmagasin har begränsad lagringsförmåga och är beroende av regelbunden nederbörd. De reagerar snabbt på förändringar i nederbörd och vattennivån kan ändras inom några dagar vid regn eller torka. Därför är de särskilt känsliga för förändringar i nederbördens variation över året och förväntas få minskad vattentillgång, främst under sommar och tidig höst då nederbörden är som lägst och vegetationsperioden fortfarande pågår (SGU, 2017).

SGU har beräknat den procentuella förändringen av potentiell grundvattenbildning i små grundvattenmagasin för ett torrt år, ett medelår och ett blött år. För det torra året visar resultaten en minskning på -15–0 %, medan medelåret och det blöta året visar -10–0 %, med störst andel oförändrad grundvattenbildning under det blöta året. Säsongsmässigt ses en tydlig ökning för länet under vintern och en minskning under våren, vilket kan förklaras av mer regn istället för snö, tidigare snösmältning och tidigare start av evapotranspiration. Under sommaren syns ingen tydlig förändring i länet och hösten följer i stort sett samma mönster som medelåret (SGU, 2025e).

För stora grundvattenmagasin visar SGU:s beräkningar med klimatscenario RCP4,5 en minskning av grundvattenbildningen med -3–15 % beroende på del av länet, där större delen ligger mellan -3 och -6 % (SGU, 2025e). Stora magasin är mindre känsliga än små eftersom de kan lagra större vattenvolymer och reagerar långsammare på förändringar i nederbörd. Enstaka torrår har därför oftast liten påverkan, men flera torra år i följd kan leda till minskad grundvattentillgång, och återhämtningen tar då längre tid (SGU, 2017).

Påverkan på grundvattenkvalitet

När grundvattennivåerna förändras påverkas också vattenkvaliteten. Vattenkvaliteten påverkas av kemiska processer i marken när det infiltrerar från markytan till grundvattenmagasinet. När uppehållstiden i marken blir kortare vid perioder med riklig nederbörd kan grundvattenkvaliteten försämras. En högre vattentemperatur kan också påverka vattenkvaliteten negativt, eftersom de kemiska processerna är temperaturberoende. Nivåförändringar kan medföra förändrade flöden och en ökad spridning av föroreningar.

Vissa grundvattenmagasin står i kontakt med ytvatten. Dessa kan påverkas av flödesförändringar i ytvattnet och vice versa. Till exempel kan strömriktningen lokalt förändras vid en sänkt grundvattennivå. Detta kan innebära att områden där grundvatten tidigare trängde ut och blev

ytvatten i stället får ett omvänt strömningsmönster och ytvatten i stället infiltrerar marken och tillförs grundvattenmagasinet. Översvämningar kan också förändra kvaliteten på grundvattnet.

Ytvatten

Medelvattenföringen på årsbasis väntas inte förändras särskilt mycket i länet för klimatscenario RCP8,5[10] för perioden 2071 – 2100, jämför med referensperioden 1971 – 2000. Resultatet av klimatmodelleringar utförda av SMHI visar på en förändring mellan -5 – 5 % för hela länet (SMHI, 2025a). En förändring i medelvattenföring framträder dock för säsongerna. Under höst och vinter ökar mängden vatten som tillförs sjöar och vattendrag. Vintertid lagras en del av nederbörden som snö och ger en vårflod när snön smälter. I framtiden kommer nederbörden under vinterhalvåret i större utsträckning falla som regn. Detta ger snabbare avrinning. Tillrinningen till ytvatten blir större på vintern och vårfloden minskar eller uteblir. Sommartid blir perioderna med låga flöden längre till följd av större avdunstning och längre växtsäsong. Konsekvensen blir att risken för översvämningar och höga flöden ökar i vattendrag under höst och vinter. Dessutom ökar risken för vattenbrist under sommaren, främst i mindre sjöar och vattendrag (SMHI, 2015). Regleringar och tappningsstrategier kan behöva förändras för att kompensera de förändrade flödesmönstren.

Påverkan på ytvattenkvalitet

Att förutsäga hur och i vilken grad vattenkvaliteten förändras till följd av förändrat klimat är komplicerat, vilket beror på att det finns många samberoende faktorer i ett ekosystem. Generellt kan sägas att fler kraftiga nederbördstillfällen medför en ökad risk för försämrad vattenkvalitet genom exempelvis spridning av föroreningar från översvämmad mark, bräddning av avloppsreningsverk och enskilda avlopp.

Varmare lufttemperaturer kan öka humusutlakning i mark och försämra vattenkvalitén. Sådana trender ses redan idag (Livsmedelsverket, 2019).

Högre vattentemperaturer påverkar råvattenkvalitén negativt. Längre period med vattentemperaturer över 20 grader ökar risken för tillväxt av ogynnsamma mikroorganismer och bakterier, både i råvattnet och i ledningsnätet, vilket i sin tur ökar risken för vattenburna sjukdomsutbrott. För att minska denna risk är det därför generellt önskvärt att råvattentemperaturen hålls under 20 grader [11]. För att ha god marginal till denna temperatur rekommenderas att uttaget sker på ett djup där temperaturen är betydligt lägre och under språngskiktet, även under de varmaste sommarmånaderna. Temperaturer vid olika djup varierar mycket mellan sjö till sjö, beroende på omsättningstid och sjöns areal-, volym-, och djupförhållanden. Temperaturerna kan dessutom variera kraftigt från år till år. Förändrade temperaturförhållanden och förändrad skiktning kan medföra behov av att flytta råvattenintag till nya och djupare lägen.

Vättern

Vättern har en god vattenkvalitet och används som dricksvattentäkt av ca 250 000 personer runt sjön (Miljösamverkan Östra Skaraborg, 2025). I ett förändrat klimat förväntas det bli vanligare med låga nivåer i Vättern (SMHI, 2024). De högsta vattennivåerna blir oförändrade på grund av att sjön är reglerad. Vätterns kallvattenekosystem kan förändras när vattentemperaturen stiger. Ett förändrat ekosystem kan medföra förändrad vattenkvalitet. Sjön har en lång omsättningstid som gör att föroreningar kan stanna kvar i sjön under lång tid.

[10] RCP8,5 är ett klimatscenario som baseras på antaganden om fortsatt accelererande klimatutsläpp. Detta scenario medför en temperaturökning med 4 – 5 grader mot slutet av seklet.

[11] I Livsmedelsverkets tidigare dricksvattenföreskrifter (SLVFS 2001:30), som ersatts av LIVSFS 2022:12, angavs gränsvärde för tjänligt vatten med anmärkning 20 grader.

Vänern och Göta Älv

Göta älv förser cirka 700 000 människor med dricksvatten (Göta Älvs vattenvårdsförbund, 2018). I framtiden beräknas den naturliga vattennivån i Vänern att variera mer (SMHI, 2024). Det blir vanligare med höga nivåer, främst under vintern, med större översvämningsrisk som följd. Under sommarhalvåret blir det i stället vanligare med låga nivåer eftersom avdunstningen ökar med temperaturen. Vattennivån i Vänern är reglerad och tappningen justeras för att hålla nivåerna inom dämnings- och sänkningsgränserna. I framtiden förväntas det bli vanligare med höga och låga tappningar i Göta älv. Tappningsstrategin för Vänern kommer att påverka hur de faktiska nivå- och flödesförhållanden i vattensystemet blir.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) publicerade en rapport 2025 med en analys av konsekvenser vid höga och låga flöden i Vänern, inklusive konsekvenser för dricksvattenförsörjning. (MSB, 2025). Rapportens resultat visar att både höga och låga nivåer i Vänern riskerar att ge allvarliga konsekvenser för dricksvattenförsörjningen, beroende på Vänerns nivå och kommun. Upp till cirka 180 000 personer kan komma påverkas vid de högsta utvärderade nivåerna då de är anslutna till dricksvattenanläggningar där störningar kan uppstå.

Även i Vänern kan ekosystemet påverkas av att vattentemperaturen stiger. Vänerns vattenvårdsförbund bedömer att högre vattentemperatur gynnar algblomning, etablering av invasiva arter och tillväxt av bakterier och parasiter som kan påverka råvattenkvaliteten negativt (SMHI, 2025b).

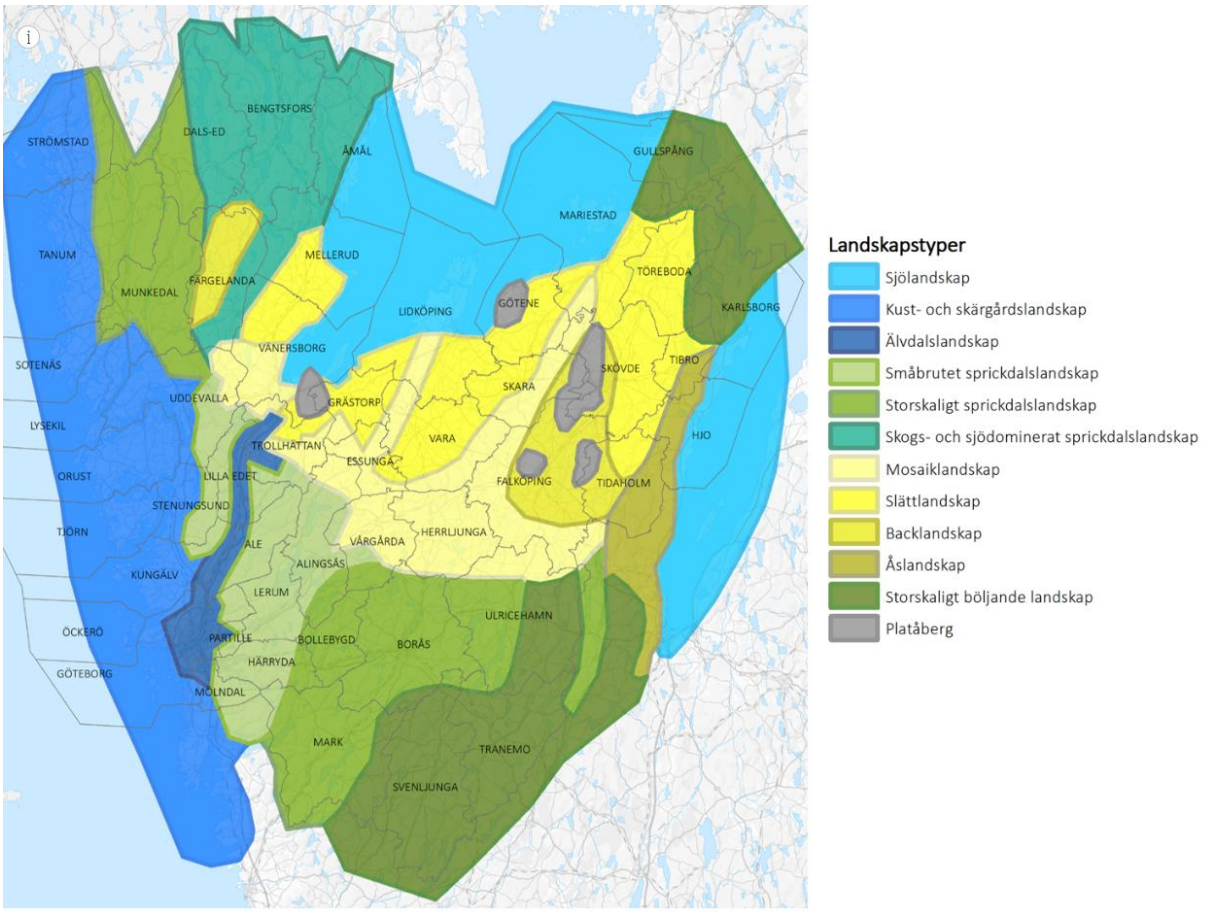
I Göta älvs dalgång är skredrisken stor (SGI, 2012). Enligt en kartläggning från Statens Geotekniska institut (SGI) kommer en fjärdedel av älvens sträckning få ökad risk för skred som följd av klimatförändringarna. Detta eftersom både ökade nederbördsmängder och extremväder men också torrperioder påverkar markstabiliteten negativt. Då kan markens jämnviktsläge hamna ur balans vilket är en bidragande faktor till skred (SGI, 2018). Hur stora effekter ett skred får för dricksvattenproduktionen är helt beroende av var det sker och hur stort skredet är (SGI, 2012). Det är störst risk att vattenresursen påverkas om ett skred uppstår inom något av de förorenade områdena utmed älven.

Stigande havsnivå kan ge ökande problem med saltvattenuppträngning i Göta älv vilket påverkar råvattentäkten. På grund av älvens begränsade djup är också risken stor för höga vattentemperaturer.

Klimatförändringens påverkan på dricksvattenförsörjningen i olika landskapstyper

Länsstyrelsen har tagit fram en kartberättelse ”Västra Götaland i ett förändrat klimat” (Länsstyrelsen Västra Götaland, 2023). Kartberättelsen beskriver på vilket sätt klimatförändringarna påverkar olika delar av Västra Götalands län och vilka de största utmaningarna är. I kartberättelsens finns bland annat information om klimatförändringen utifrån samhällsteman och tolv olika landskapstyper. För varje landskapstyp finns en beskrivning av hur dricksvattenförsörjningen väntas påverkas med ett förändrat klimat. En figur över landskapstyperna visas i Figur 13 och en kort sammanfattning av påverkan av klimatförändringarna på dricksvattenförsörjningen i dessa redovisas i nedanstående avsnitt. Indelningen är främst baserad på geologisk information.

För samtliga landskapstyper gäller att det är viktigt att planera med hänsyn till förändrad vattentillgång i sjöar, vattendrag och grundvattenförekomster, samt sommartida vattenbrist för en långsiktigt hållbar vattenförsörjning.

Figur 13. Landskapstyper i Västra Götaland

Kust och skärgård

Kustområdena har begränsade sötvattenresurser med små yt- och grundvattenmagasin, vilket gör vattenförsörjningen särskilt sårbar. Risken för vattenbrist är störst sommartid då vattenbehovet ökar samtidigt som tillgången minskar. Klimatförändringar och ökat permanentboende förstärker både kvantitets- och kvalitetsrisker, inklusive risk för saltvatteninträngning i sötvattenresurser. Vattenbrist utvecklas ofta gradvis och behöver förebyggas genom långsiktig planering och övervakning.

Göta älvdalen

Göta älv är den huvudsakliga dricksvattenkällan för kommunerna i Göta älvdalen och försörjer över 700 000 personer. Vattenförsörjningen från älven är sårbar och påverkas av risker som föroreningar vid olyckor, skred, översvämningar och bräddning av avloppsvatten. Vid försämrad vattenkvalitet kan vattenintag behöva stängas, bland annat på grund av höga bakteriehalter, grumlighet eller saltvatteninträngning vid låga flöden.

Klimatförändringarna gör att det blir vanligare med både höga och låga flöden i älven, vilket förstärker riskerna för översvämning, ras, skred och försämrad vattenkvalitet.

Utöver den kommunala vattenförsörjningen finns även enskilda brunnar i Göta älvdalen, vilka är särskilt känsliga för förändrade nederbördsmönster och riskerar vattenbrist under torra perioder.

Sjölandskap

Vänern och Vättern är centrala dricksvattenresurser och försörjer tillsammans, direkt eller indirekt, omkring en miljon människor. Intresset för att använda sjöarna för dricksvattenförsörjning är stort och förväntas öka. Klimatförändringar bedöms innebära viss försämring av vattenkvaliteten, men i

mindre omfattning än för många andra vattentäkter. För att minska sårbarheten är tillgång till reservvatten viktig.

Klimatförändringarna innebär ökade variationer i vattennivåer, högre temperaturer och ökad risk för tillförsel av föroreningar, näringsämnen, bakterier och parasiter. Detta kan leda till högre krav på framtida vattenrening. Vättern, som är ett kallvattenekosystem med lång omsättningstid, är särskilt känslig för miljöstörningar och temperaturförändringar, även om vattenkvaliteten fortsatt bedöms vara god.

Hela Vättern är vattenskyddsområde, vilket bidrar till att ge ett långsiktigt skydd för dricksvattenkvaliteten. För Vänern finns i dag inget gemensamt vattenskyddsområde, men flera kommuner har inrättat skydd för sina vattenuttag.

Slättlandskap

Vänern och Vättern är de viktigaste dricksvattenresurserna för kommunerna i slättlandskapet. Utöver dessa är tillgången till större ytvattenresurser begränsad. Grundvattentillgångarna är goda i vissa områden, bland annat kring Skara, Skövde och Töreboda samt i sedimentär berggrund, men vattenkvalitetsproblem förekommer, särskilt i anslutning till alunskiffer.

Jordbruket präglar slättlandskapet och vattenbehovet kan öka i framtiden, särskilt under sommarhalvåret då vattentillgången är som lägst. Klimatförändringarna innebär förändrade nederbördsmönster, ökad avdunstning och högre temperaturer, vilket ökar risken för vattenbrist och försämrad vattenkvalitet, särskilt i små grundvattenmagasin och för enskild vattenförsörjning. Ökad nederbörd vintertid kan samtidigt leda till översvämningar och spridning av föroreningar till yt- och grundvatten.

Mosaiklandskap

Vänern och Vättern är de viktigaste dricksvattenresurserna i mosaiklandskapet då tillgången till andra större ytvattenresurser är begränsad. Grundvattentillgången är generellt liten och domineras av små, snabbreagerande magasin, med undantag för större tillgångar kring Skara och Falköping. Enskild vattenförsörjning är vanlig och särskilt sårbar.

Klimatförändringarna innebär minskad vattentillgång under sommarhalvåret, ökad avdunstning och risk för försämrad vattenkvalitet. I kombination med ett potentiellt ökat vattenbehov, bland annat från jordbruket, ökar risken för vattenbrist.

Småbrutet sprickdalslandskap

Göta älvdalen omgärdas av småbrutet sprickdalslandskap. Älvdalen har relativt god tillgång till sjöar och vattendrag som används för vattenförsörjning, samt grundvattenresurser. Närheten till Göteborg innebär dock hög exploateringsgrad, växande befolkning och stort vattenbehov.

Klimatförändringarna medför ökade risker för både höga flöden och sommartida vattenbrist. Ökad nederbörd vintertid kan leda till översvämningar och spridning av föroreningar till yt- och grundvattentäkter, medan högre temperaturer och ökad avdunstning kan försämra vattentillgång och vattenkvalitet under sommaren. Enskild vattenförsörjning, som är beroende av små grundvattenmagasin, är särskilt sårbar. För att möta framtida behov krävs långsiktig planering som tar hänsyn till både klimatförändringar, ökad exploatering och förändrade vattenflöden.

Storskaligt sprickdalslandskap

Det storskaliga sprickdalslandskapet är generellt vattenrikt och rymmer flera viktiga ytvattenresurser för kommunal dricksvattenförsörjning. Samtidigt är grundvattentillgången begränsad och de få medelstora grundvattenmagasinen är särskilt skyddsvärda. I de västra delarna av denna landskapstyp

kan vattenresurserna Norra och Södra Bullaresjön, Kärnsjön samt Örekilsälven kan på sikt få en strategisk betydelse för dricksvattenförsörjning till kustkommunerna.

I trakterna kring Borås–Ulricehamn rinner både Viskan och Ätran. Flera sjöar i åarnas vattensystem som Åsunden, Lygnern, Öresjö, Säven och Tolken är viktiga dricksvattenresurser för kommunerna i området. I åarnas dalgångar finns också grundvattenmagasin avsatta som också de nyttjas för kommunal vattenförsörjning.

Klimatförändringarna förväntas medföra ökade flöden och översvämningsrisker, med risk för spridning av föroreningar till yt- och grundvatten, samtidigt som minskad vattentillgång under sommarhalvåret kan leda till vattenbrist. Enskild vattenförsörjning, som är beroende av små grundvattenmagasin, är särskilt sårbar.

Skogs- och sjödominerat sprickdalslandskap

Dalslands skogs- och sjödominerade sprickdalslandskap är vattenrikt med många sjöar och vattendrag, varav flera används för kommunal dricksvattenförsörjning. Grundvattentillgången är generellt liten, med undantag för större postglaciala sand- och grusformationer. Enskild vattenförsörjning är vanligt förekommande och särskilt sårbar då små grundvattenmagasin är beroende av regelbunden nederbörd.

Klimatförändringar medför ökade flöden och risk för översvämningar samt spridning av föroreningar till yt- och grundvatten, samtidigt som högre temperaturer och sommartorka kan leda till vattenbrist och försämrad vattenkvalitet.

Backlandskap

Backlandskapen i länet har olika vattenförutsättningar: Skaraborgsområdet är relativt rikt på grundvatten i stora postglaciala sand- och grusformationer, medan Färgelanda har små grundvattentäkter och begränsad ytvattenanvändning. Enskilda brunnar i små grundvattenmagasin är känsliga för nederbördsmönster. Kommunal vattenförsörjning i Skövde och Falköpingsområdet baseras ofta på större vattenresurser som Vättern och är mindre känslig.

I Skaraborgs backlandskap beräknas inte nederbörd och tillrinning öka särskilt mycket. Sommartid beräknas tillgången på vatten att minska jämfört med dagens läge. Detta gör att problem med vattenbrist kan uppkomma i framtiden.

Färgelandas backlandskap beräknas få mer nederbörd i ett framtida klimat. Därmed kommer tillrinningen till sjöar och vattendrag öka, vilket innebär ökad risk för översvämningar. Översvämningar kan sprida föroreningar från omgivande mark till både yt- och grundvattentäkter. Grundvattentäkter är extra känsliga då en förorening kan bli kvar upp till hundratals år i vattnet.

Klimatförändringar ökar risken för både vattenbrist och försämrad vattenkvalitet. Sommartid kan tillgången minska på grund av hög avdunstning och låga flöden, medan ökade nederbördsmängder kan ge översvämningar som sprider föroreningar. Långsiktig planering behöver ta hänsyn till förändrade flöden, sommartorka och sårbarheten hos små grundvattenmagasin.

Böljande landskap

Det böljande landskapet är vattenrikt med stora ytvattenresurser (t.ex. Skagern, Viken, Unden, Ätran) och betydande grundvattenmagasin som Lokaåsen. Området kan idag tillgodose lokala behov och har potential som reservvattentäkt för Vänern och Vättern.

Klimatförändringar ökar risken för både höga flöden/översvämningar och minskad sommartillgång. Översvämningar kan sprida föroreningar till yt- och grundvatten, och högre temperaturer ökar bakterietillväxt och avdunstning. Små grundvattenmagasin och enskilda brunnar är särskilt känsliga.

Åslandskap

Den största vattenresursen inom området är en stor grundvattenförekomst i åslandskapets östra delar vid namn Hökensås. Hökensås har en stor sand- och grusförekomst som utgör områdets viktigaste grundvattenmagasin med goda uttagsmöjligheter. Området saknar större sjöar och domineras av enskild vattenförsörjning via små, snabbreagerande grundvattenmagasin som är beroende av regelbunden nederbörd.

Klimatförändringar ökar risken för både höga flöden och sommarvattenbrist. Högre temperaturer och förändrade nederbördsmönster kan minska vattentillgången och försämra vattenkvaliteten, särskilt i små grundvattenmagasin.

Platåberg

Platåbergen har sedimentära berggrunder med sandsten, kalksten och lerskiffer. Grundvattnet finns i naturliga källor och magasin av god kvalitet, men vissa områden nära alunskiffer kan ha problem. Både allmänna och enskilda vattentäkter nyttjar dessa grundvattenresurser.

Klimatförändringar kan leda till lägre grundvattennivåer under sommaren och påverka vattenkvaliteten. Små och stora grundvattenmagasin riskerar minskad tillgång under torra somrar, vilket gör långsiktig planering viktig.

Klimatrisker för vattenförsörjningen

På nästa sida redogörs kort för vilka förändringar som kan påverka länets vattenresurser. Den data som finns att tillgå idag är framtagen på nationell nivå och går inte att direkt översätta till en kvantifierad påverkan i en specifik vattenresurs. De nationella klimatanalyserna ger en fingervisning om problemområden men grunden i bedömning av lokala förhållanden måste vara mätningar (flöde, vattennivå, kvalitet) och trendanalyser från den aktuella vattenresursen. Livsmedelsverket har tagit fram en handbok för klimatanpassning av dricksvattenförsörjningen (Livsmedelsverket, 2019). Att följa den är en viktig åtgärd i arbetet med att rusta vattenförsörjningen mot klimatförändringar, se Åtgärder riktade till kommunerna i deras arbete med vattenförsörjning (kapitel 5).

Saltvatteninträngning	• Främst kustnära, bergborrade brunnar och ytvatten som mynnar i havet (Göteborgsregionen och Fyrbodal).
Höga flöden och kraftig nederbörd (översvämningsrisk)	• Flöden i vattendrag väntas öka som mest under vintertid. Risk för översvämning föreligger dock under alla årstider. Under våren kan snösmältning leda till höga flöden och risk för översvämning, medan kraftig nederbörd kan medföra en risk under sommaren. Blöta höstar och vintrar med mycket nederbörd kan leda till risk för översvämning under dessa årstider.
Minskad grundvattentillgång	• Låga grundvattennivåer och risk för kapacitetsbrist förväntas främst i små grundvattenmagasin sommartid i hela länet. • Risk för kapacitetsbrist finns även i stora grundvattenmagasin.
Torka (Ökat antal dagar med låg markfuktighet)	• Antalet dygn med låg markfuktighet ökar i hela länet, med störst ökning i de norra delarna av länet. Risk för vattenbrist är dock högst i den nordvästra delen av länet på grund av markens låga magasinerande förmåga.
Minskad ytvattentillgång	• Låga flöden i sjöar och vattendrag förväntas inträffa oftare i hela länet (främst sommartid). • Reglering av sjöar har stor betydelse för möjligheten att magasinera vatten över lågflödesperioder och lokala skillnader kan vara stora.
Erosion, ras och skred	• Till följd av låga eller höga flöden och översvämningar i skredkänsliga områden i Fyrbodal, Göteborgsregionen och Sjuhärad.
Vattenkvalitet	• Vattenkvaliteten beror av vattentemperatur, flödes- och nivåförändringar i vattenresurserna, markkemiska processer, översvämningar och markanvändningen. Exakta förändringar är svåra att förutse.

Risk för översvämning från nederbörd

Kraftigt regn under en kort tidsperiod kan orsaka översvämningar när vattnet inte hinner rinna undan tillräckligt snabbt. Även långvarigt men mindre intensivt regn kan ge upphov till översvämningar genom att vattennivåerna i sjöar och vattendrag tillfälligt stiger. De högsta flödena i vattendrag uppstår ofta i samband med snösmältning. I takt med klimatförändringarna förväntas risken för översvämningsskador öka, eftersom kraftiga regn blir allt vanligare i framtiden.

Översvämning kan leda till fysisk påverkan av dricksvattenverk och annan infrastruktur för dricksvatten så som ledningar, lågreservoarer, pumpstationer, ledningar och elförsörjning. Översvämning kan även påverka vattenkvalitén i vattentäkterna negativt på olika sätt, exempelvis genom ökad avrinning från förorenade områden och ökad grumlighet. Översvämning ökar även risken för ras och skred, vilket kan påverka infrastrukturen för dricksvatten och vattenkvalitén på liknande sätt. Sedan 2023 är varje kommun skyldig att ha en aktuell vattentjänstplan, där påverkan av översvämningsrisker på dricksvattensystemet identifieras och relevanta åtgärder beskrivas för att den allmänna VA-anläggningen ska fungera vid skyfall (6a–6b §§ vattentjänstlagen).

EU:s översvämningsdirektiv 2007/60/EC syftar till att medlemsländerna i EU ska arbeta för att minska konsekvenserna av översvämningar och på så sätt värna om människors hälsa, miljön, kulturarvet och ekonomisk verksamhet. I Sverige genomförs översvämningsdirektivet genom förordning om översvämningsrisker (SFS 2009:956) och MSBFS 2013:1 föreskrifter om riskhanteringsplaner. Förordningen om översvämning innebär att områden med betydande översvämningsrisker behöver identifieras. Detta görs av myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). Därefter ansvarar länsstyrelsen i det aktuella länet för att ta fram kartor över översvämningsrisker inom de hotade områdena. I nästa steg tar länsstyrelserna fram riskhanteringsplaner.

Arbetet med översvämningsdirektivet sker i olika cykler. I cykel 2 togs risk- och hotkartor fram, samt riskhanteringsplaner som sträcker sig fram till 2027, för orterna Göteborg, Uddevalla, Stenungsund, Alingsås och Borås. Orterna väljs ut utifrån ett antal kriterier, så som hur många riskobjekt man har i kategorin miljö, hälsa, samhällsviktig verksamhet och kulturmiljö samt hur stor andel av befolkningen som bor eller arbetar i de översvämningsdrabbade områdena. I förvaltningscykel 3 har dock enbart Göteborg och Uddevalla pekats ut av MSB som riskområden, och länsstyrelsen håller på att uppdatera riskkartorna för dessa orter.

De riskkartor som redan tagits fram ligger på MSB:s översvämningsportal[12]. I kartorna finns bland annat information om vattentäkter, förorenade områden, miljöfarlig verksamhet som riskerar att översvämmas och avloppsreningsverk. Någon djupare analys för respektive vattentäkt eller riskobjekt har dock inte genomförts, och dricksvattenverk omfattas inte heller av analysen. Kommunerna kan dock använda kartläggningen som stöd i sina egna bedömningar av risker för sina vattenverk och tillhörande infrastruktur.

Risk för vattenbrist

De pågående klimatförändringarna väntas leda till bland annat längre perioder med låg nederbörd och liten tillrinning. Detta kan leda till längre perioder då grundvattennivåer och vattentillgång i sjöar och vattendrag är lägre än behovet.

Fyra kartor har tagits fram av länsstyrelsen i Västra Götaland som skulle kunna användas för att bedöma var i länet det kan förekomma förhöjd risk för vattenbrist, med utgångspunkt i dagens

[12] https://gisapp.msb.se/apps/oversvamningsportal/avancerade-kartor/hot-och-riskkartor.html

klimat. Med risk avses en möjlighet att vattnet inte räcker till för mänskliga behov, inklusive lantbruk. Ingen bedömning har gjorts av sannolikheten för brist eller vilken konsekvens bristen skulle kunna få.

Kartorna är översiktliga och kan enbart användas för översiktlig planering, ej detaljplanering. Syftet med kartorna är att snabbt få en överblick av helhetsbilden av vattentillgången i länet.

Karta över uttagskapacitet i små och stora grundvattenmagasin

I Figur 14 ses uttagskapaciteten av grundvatten i små och stora grundvattenmagasin. Länsstyrelsen har bearbetat öppna data från SGU för att ta fram det GIS-skikt som visar uttagskapacitet i stora magasin som punkter[13] (SGU, 2025a). Det GIS-skikt som visar uttagskapacitet i små magasin har inte bearbetats av länsstyrelsen utan utgörs av SGU:s öppna data (SGU, 2025b).

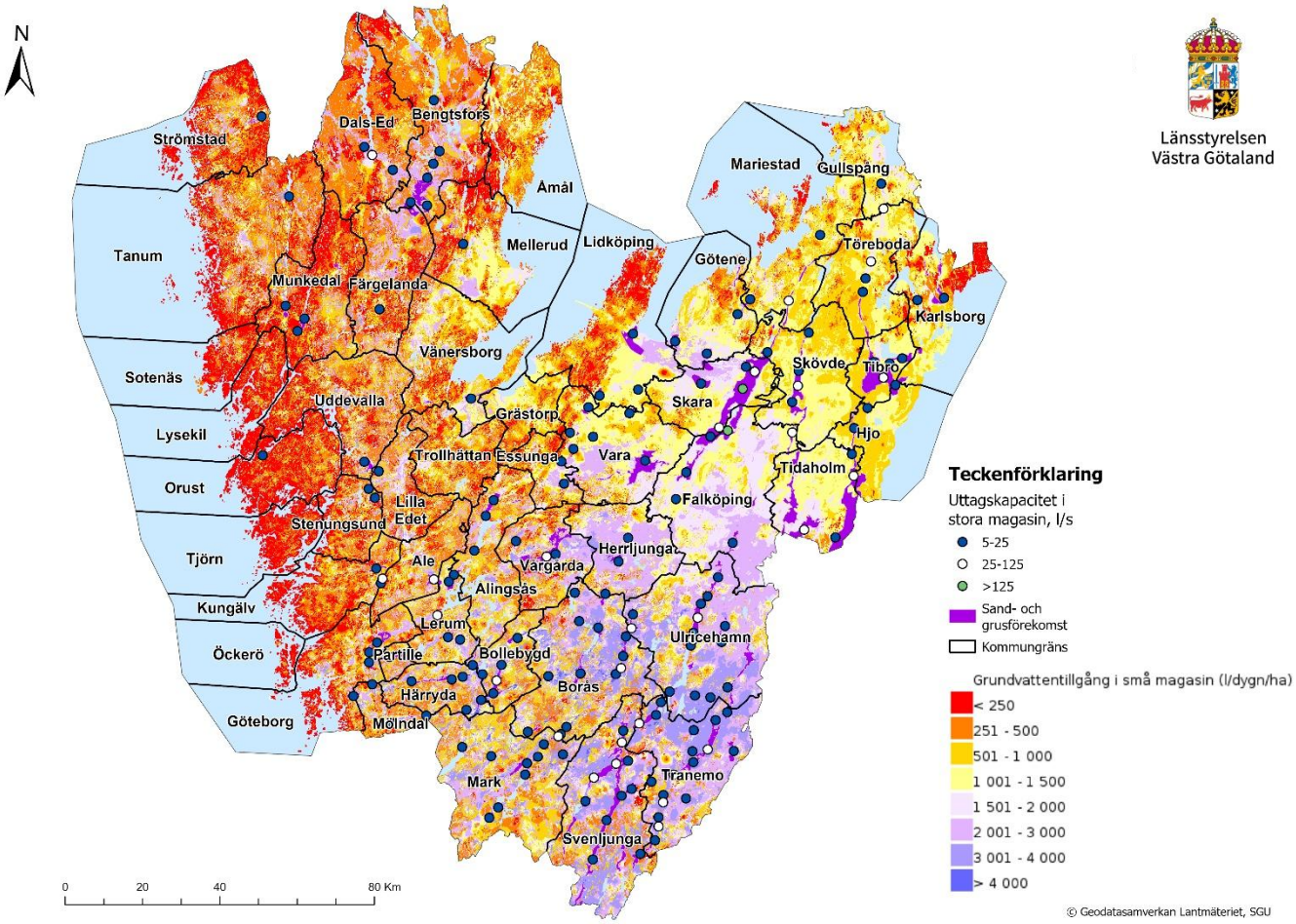
Prickarna visar genomsnittlig uttagskapacitet i grundvattenmagasin i större sand- och grusförekomster, vilka är av relevans för kommunal dricksvattenförsörjning. Prickarna löper längs med de stråk av isälvssediment som löper i nordostlig till sydvästlig riktning i framför allt den sydöstra delen av länet.

Grundvattentillgång i små magasin, som visas av färgskalan i bakgrunden, är främst av relevans för de med enskild brunn. Tillgången till grundvatten hänger tätt samman med geologiska förhållanden, typ av jordart och den senaste tidens nederbördsförhållanden. Underlaget kan användas för översiktlig riskbedömning och planering med avseende på enskild vattenförsörjning, men är inte tillräckligt precis för att kunna bedöma vattentillgång och risk för vattenbrist vid en specifik fastighet.

I figuren ses att grundvattentillgång i små magasin är lägst i Fyrbodal och Göteborgsregionen, med lägst tillgång längs med västkusten. Grundvattentillgången är som högst i Sjuhärad, och medelhög i Skaraborg. Även uttagskapaciteten i stora grundvattenmagasin är som högst i Sjuhärad och Skaraborg.

I områden med låg tillgång till grundvatten och höga behov för mänsklig aktivitet eller lantbruk är risken för vattenbrist som högst. Exempelvis är tätheten av lantbruk hög i delar av Skaraborg, där en långvarig torka kan medföra en risk för vattenbrist.

[13] Baserat på SGU:s data grundvattentillgång i grundvattenmagasin: Magasindelområden J1, J2 och J3

Figur 14. Uttagskapacitet i små och stora magasin (SGU, 2025a, SGU, 2025b).

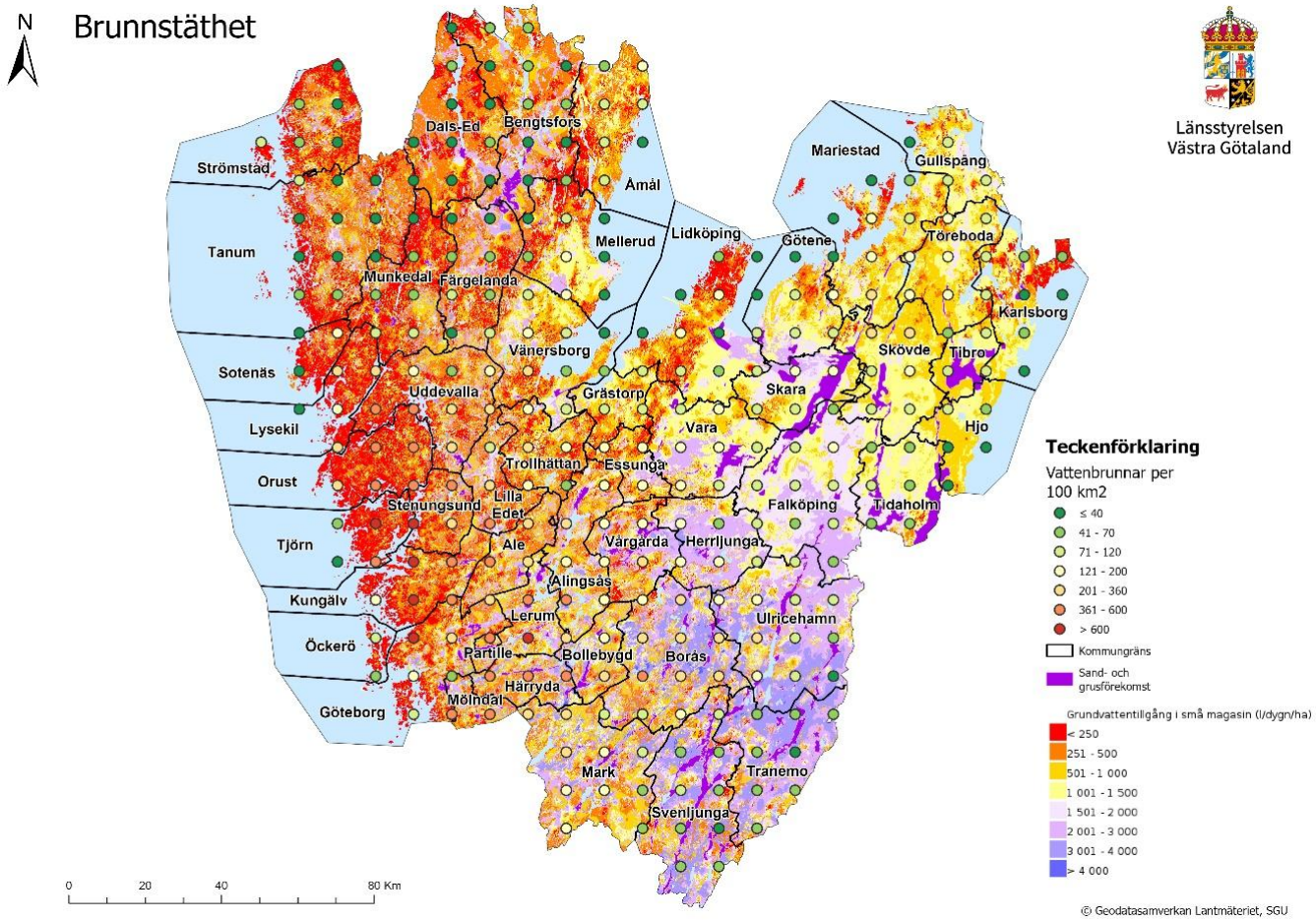
Risk för vattenbrist i enskilda brunnar

Figur 15 visar grundvattentillgång i små grundvattenmagasin samt brunnstäthet (SGU, 2025b, SGU, 2025c). Genom att studera figuren och ta hjälp av matrisen i Tabell 1 kan en bedömning göras av var i länet det kan föreligga risk för vattenbrist i enskilda brunnar på en skala från 1 – 3, där 3 är högst risk. Om exempelvis grundvattentillgången är hög och brunnstätheten låg är risken för brist lägre än om brunnstätheten är hög och grundvattentillgången låg.

Exempel på områden där brunnstätheten är hög och tillgången i små grundvattenmagasin låg är Orust, Tjörn och Kungälv. Exempel på områden där brunnstätheten är låg och grundvattentillgången hög är Svenljunga, Tranemo och Ulricehamn.

Tabell 1. Bedömningsmatris för risk för vattenbrist i enskilda brunnar.

	Låg brunnstäthet	Medelhög brunnstäthet	Hög brunnstäthet
Hög grundvattentillgång	1	1	2
Medelhög grundvattentillgång	1	2	3
Låg grundvattentillgång	2	3	3

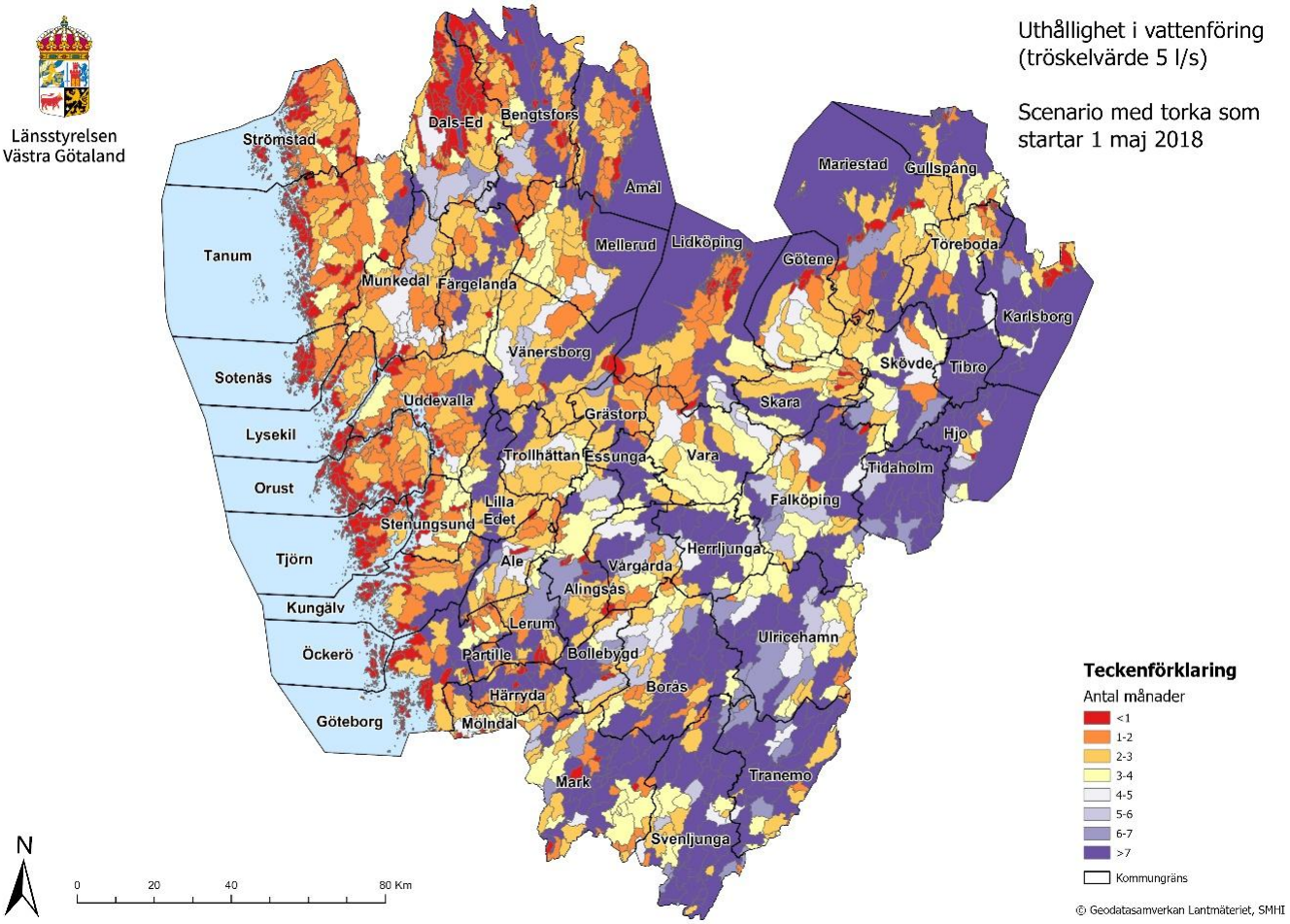

Figur 15. Översikt av grundvattentillgång i små grundvattenmagasin (l/d/ha) samt täthet av vattenbrunnar per 10 km2 (SGU, 2025b, SGU, 2025c.

Hur länge finns ytvattnet kvar vid torka?

I Figur 16 visas en figur som visar hur länge ytvatten finns kvar i sjöar och vattendrag vid en långvarig torka, i ett scenario där ingen nederbörd kommer från 1 maj 2018, och där tröskelvärdet för flöde är 5 l/s. Ett tröskelvärde för flöde innebär att när vattenflödet i ett vattendrag understiger tröskelvärdet så anses det vara slut. Tröskelvärdet är valt baserat på osäkerheter i modellen. Data kommer från en rapport som SMHI tog fram 2022 ”Hur länge räcker vattnet? Beräkning vid uthållig torka” (SMHI, 2022).

Scenariot kan användas för att bilda en uppfattning om relativa skillnader i uthållighet i olika vattendrag, och därmed risken för vattenbrist. Vattendrag med uthålliga flöden löper mindre risk att drabbas av torka jämfört med vattendrag som torkar ut snabbt. I Figuren ses att vattendrag närmare kusten och i den nordvästra delen av länet riskerar att torka ut fortast, medan vattendrag i den södra och östra delen av länet generellt har en längre uthållighet.

Figur 16. Uthållighet i vattenföring vid torka som startar 1 maj 2018.

Beräkningen av uthållighet har gjorts genom att anpassa de väderdata som driver SMHI:s hydrologiska modell S-HYPE, det vill säga tidsserier av nederbörd och lufttemperatur med dygnspupplösning. I scenariot har modellen startats med historisk nederbörd och lufttemperatur, men efter den 1 maj 2018 nollställdes nederbörden. Därefter har flödet beräknats i vattendragen och en karta tagits fram.

Länets framtida vattenbehov

Idag saknas prognoser för framtida vattenanvändning på nationell nivå. Enskilda verksamheter och dricksvattenproducenter gör prognoser, men oftast med ett relativt kort tidsperspektiv. Det är svårt att förutsäga det framtida behovet av vatten eftersom det styrs av flera olika faktorer:

- Befolkningsutvecklingen och den geografiska spridningen i befolkning, industri och lantbruk påverkar vattenbehovet och dess fördelning i länet.
- Klimateffekter kan påverka hur vi anpassar verksamheter efter exempelvis säsongsvariationer i vattentillgång.
- Ålder och status på tekniska anläggningar påverkar vattenförluster till exempel i ledningsnät.
- Tekniska innovationer kan effektivisera vattenanvändningen eller introducera nya vattenbehov. Tekniska lösningar kan också möjliggöra en mer differentierad

vattenanvändning än vi har idag. Där vatten av dricksvattenkvalitet idag används för till exempel bevattning eller toalettspolning hade en sämre vattenkvalitet kunnat nyttjas.

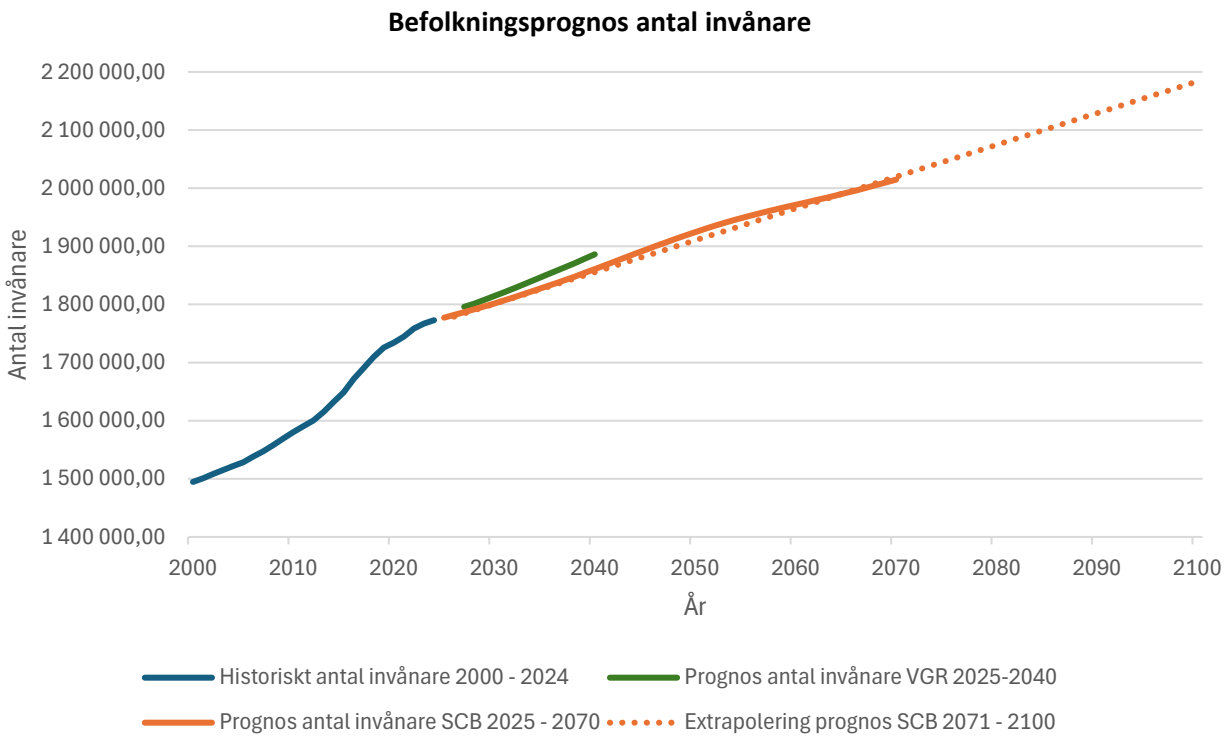
- Informationskampanjer har under de senaste åren använts med gott resultat för att påverka dricksvattenanvändares beteenden och minska vattenbrist. Beteendeförändringar kan även uppstå av andra anledningar och då ha en mer långsiktig påverkan på hur vi använder vatten.

De fem punkterna kan i sin tur påverkas av ekonomisk, juridisk och politisk styrning. Osäkerheten i prognoser för framtidens vattenbehov är stor. Samtidigt är tillgången till tillräcklig mängd råvatten samhällsviktig. Det behöver finnas marginaler i vattenförsörjningsplaneringen för att ta höjd för osäkerheterna.

Befolkningsutveckling

Befolkningsutveckling påverkas av många olika aspekter, både inom Sverige och i vår omvärld. Målåret för vattenförsörjningsplanen är 2100. I nuläget finns ingen befolkningsprognos för länet som sträcker sig så långt. För att få en bild av befolkningsmängden 2100 har befintliga prognoser förlängts. Att förlänga befolkningsprognoser innebär stora osäkerheter och folkmängden ökar oftast inte linjärt. I Figur 17 illustreras befolkningsutvecklingen i länet till år 2100 utifrån två prognoser:

- Västra Götalandsregionens prognos för länet 2025–2040, (VGR, 2025) (grön)
- Statistiska centralbyråns befolkningsprognos för länet 2020–2070, (SCB, 2025), (orange)

Figur 17. Befolkningsprognoser för Västra Götalands län från Västra Götalandsregionen (VGR) och Statistiska centralbyrån (SCB).

SCB:s prognos har längst tidsspann och är mest aktuell. Den visar på en lägre befolkningsökning än Västra Götalandsregionens prognos. Vid jämförelse av prognoserna, som visas i Figur 17, blir det tydligt att de skiljer sig åt, även om båda visar en befolkningsökning. SCB:s prognos är från 2025 och

beräkningarna baseras på data om fruktsamhet, dödlighet, inflyttning och invandring från de senaste nio åren samt ett antagande om att denna utveckling fortsätter (SCB, 2025). En framskrivning till år 2100 är osäker eftersom både stora och små strukturförändringar påverkar befolkningsutvecklingen. I vattenförsörjningsplanen har SCB:s data använts vid uppskattning av det framtida vattenbehovet.

SCB:s kommunvisa prognos 2020–2070 visar att befolkningen ökar i 26 av länets 49 kommuner fram till år 2030. Från 2030 – 2100 väntas befolkningen öka i 41 av 49 kommuner. Urbaniseringen fortsätter och den procentuellt sett största befolkningsökningen sker i och i anslutning till regionens större tätorter.

Hushållens vattenbehov och allmän vattenförsörjning år 2100

Vattenbehovet för länet har beräknats utifrån SCB:s befolkningsprognos och presenteras i Tabell 2. Vattenbehov är beräknat utifrån två värden för genomsnittlig vattenförbrukning per person, vad som inkluderas i dessa värden förklaras i avsnittet *Hushåll*. Beräkningarna är gjorda för två scenarier, ett med normal förbrukning och ett för högsäsong. I scenariot för högsäsong har ett antagande gjorts om att länets fritidshus är fullt belagda med fyra personer i varje hus, att besökande kommer ifrån andra län samt att fritidshusen är anslutna till kommunalt vatten. Detta är sannolikt en överskattning. Det finns ingen exakt siffra på hur många som besöker fritidshus i Västra Götaland från andra län, men det är en stor andel av fritidshusen i en kommun som ägs av personer från andra kommuner, och ca 6 % av Sveriges fritidshus är utlandsägda.

Tabell 2. Länets totala vattenbehov 2100 (baserat på SCB:s befolkningsprognos 2024–2070) samt vattenbehov vid högsäsong baserad på fritidshusbebyggelse. Hushållens vattenbehov speglar det totala behovet i länet, oavsett allmän eller enskild försörjning. Det totala vattenbehovet är något överskattat eftersom 100 procent anslutning till allmän vattenförsörjning antas i beräkningarna. Antal kubikmeter vatten är avrundat till närmaste tusental.

	Västra Götalands läns vattenbehov år 2100 (m3/dygn)	Västra Götalands läns vattenbehov år 2100 vid högsäsong (m3/dygn)
Hushållens vattenbehov (130 L/p/d)	284 000	325 000
Totalt dricksvattenbehov i allmän vattenförsörjning (180 L/p/d)	393 000	451 000

Även vattenförbrukningen per person kommer att förändras på sikt men prognoser för detta saknas. I Danmark är till exempel vattenförbrukningen lägre jämfört med Sverige, bland annat på grund av begränsad vattentillgång och ett högre pris på vatten. Detta visar på potential till minskad vattenförbrukning även i Sverige i framtiden (Havs- och vattenmyndigheten, 2020).

Enligt EU:s nya dricksvattendirektiv ska medlemsländerna bedöma sina vattenläckagenivåer för de dricksvattenproducenter som tillhandahåller minst 10 000 m³ per dag eller försörjer minst 50 000 personer. EU-kommissionen kommer därefter att fastställa ett tröskelvärde för vattenläckage som Sverige inte får överskrida. Direktivets tillämpning, tillsammans med att det utvecklas ny teknik och nya försörjningslösningar till följd av vattenbrist i framför allt sydöstra Sverige, är några av faktorerna som kan komma att påverka vår framtida vattenförbrukning. Sannolikt kommer den totala vattenförbrukningen per person att sjunka men det är inte möjligt att prognosticera

Lantbrukets framtida vattenbehov

Klimatförändringarna förväntas leda till att tillgången på vatten tidvis och regionalt minskar. De förväntas också leda till att jordbrukets vattenbehov ökar på lång sikt (Jordbruksverket, 2018). Det faktiska behovet av vatten i lantbruket beror också på hur livsmedelsproduktionen utvecklas. Med Sveriges livsmedelsstrategi som riktar tydligt in sig på ökad livsmedelsproduktion, samt pågående klimatförändringar, kommer sannolikt efterfrågan på bevattningsvatten öka. De regionala skillnaderna i Sverige bedöms också bli tydligare i områden med hög tillgång till vatten. I ett scenario där 10% av åkerarealen i länet bevattnas motsvarar det en vattenmängd som är ungefär hälften av dagens vattenanvändning i hushållen. I dagsläget bevattnas en mycket liten del av arealen men exemplet visar på att en kraftigt ökad bevattning leder till stora volymer som behöver säkerställas på ett säkert och hållbart sätt.

Den nuvarande trenden med storleksrationaliseringar inom lantbruket pågår med färre men större företag. Detta innebär att vattenbehovet koncentreras även om det inte ökar som genomsnitt. Sveriges livsmedelsstrategi 2.0, vilken är en uppdatering av tidigare strategi, har fokus på robusthet, konkurrenskraft, ökad produktion, regelförenklingar och att vi har livsmedelsproduktion i hela Sverige, och därmed hela länet. Jordbruksverket har på uppdrag av regeringen tagit fram mål och uppföljningsmetoder för svensk livsmedelsproduktion. I redovisningen pekar de på att både arealer och antalet djur behöver öka. De gör inga kopplingar till vattenbehov eller att en ökad bevattning i sig kan ge högre skörd per yta. Det är dock tydligt att den politiska inriktningen är ökad produktion och att den behöver ske i hela landet.

Det framtida bevattningsbehovet beror av många faktorer, såsom jordtyp, växt, odlingsmetod, klimat och väder, bevattningsteknik och ekonomi (Jordbruksverket, 2018). Detta gör det komplext att uppskatta hur stort vattenbehovet förväntas bli i framtiden. Det finns också stora osäkerheter i uppmätt data eftersom bevattningsbehovet skiljer sig stort från år till år då det är starkt väderberoende.

Vattenbehovet för djurhållning är mer stabilt över året och är därför främst beroende av antalet djur per produktionsenhet (Jordbruksverket, 2018). Lantbrukets samlade vattenbehov varierar mest beroende på förutsättningarna inom växtodlingen.

Trots osäkerheter i bedömningen av länets framtida vattenbehov behöver lantbrukare diskutera, planera för och samverka kring hållbar vattenförsörjning redan nu. Robust vattenförsörjning är en grundförutsättning för lantbruket och därmed för samhället i stort

Industrins framtida vattenbehov

Även inom industrin är god vattenförsörjning en viktig faktor för produktionen. Vattenbehovet varierar kraftigt mellan olika typer av verksamheter. Den aktuella vattenförbrukningen är ofta starkt relaterad till produktionens omfattning. Samtidigt varierar möjligheterna att recirkulera vatten eller minska vattenanvändningen beroende på typ av verksamhet och processens utformning. Generella bedömningar är inte möjliga att göra.

Det finns ingen prognos för hur industrin i Västra Götalands län kommer att utvecklas eftersom detta beror av konjunktur, förutsättningar på en global marknad, teknisk utveckling och många andra faktorer. Fler industrier är dock intresserade av att använda renat avloppsvatten för att minska sin förbrukning av kommunalt eller enskilt dricksvatten. En av de stora förbrukarna i länet har redan gjort detta och flera är på gång. Detta innebär att mer av det producerade dricksvattnet kan användas för human konsumtion.

4. Länets dricksvattenresurser

För att en vattenresurs ska anses som en robust dricksvattenresurs för flera generationer framåt behöver flera kriterier vara uppfyllda. Vattentillgången behöver kunna täcka det behov som finns under alla tider på året, vattenresursen måste vara gynnsamt belägen i förhållande till vattenbehovet, vattenkvaliteten behöver vara god nog för att kunna producera dricksvatten till en rimlig kostnad och risk för föroreningspåverkan eller kapacitetspåverkan ska vara låg. Utöver detta behöver vattenresursens gynnsamma egenskaper bestå i ett förändrat klimat och den behöver kunna uppfylla även de framtida kraven på kapacitet och kvalitet.

De viktigaste dricksvattenresurserna i länet är de som redan nyttjas idag och flera av dessa uppfyller samtliga krav ovan. Det finns dock dricksvattenresurser som nyttjas idag men som inte är långsiktigt hållbara och det finns delar av länet som idag inte har ordnat reservvattenförsörjning. De dricksvattenresurser som nyttjas för allmän vattenförsörjning behöver därför kompletteras för en fortsatt robust vattenförsörjning i länet.

För att identifiera vilka vattenresurser som kan vara aktuella som komplement ur ett regionalt perspektiv har Länsstyrelsen gjort en analys av samtliga vattenförekomster i länet. Analysen har mynnat ut i tre kategorier, se Figur 18.

Figur 18. Länets viktiga dricksvattenresurser delas in i tre kategorier; nationellt, regionalt och kommunalt viktig. Förutsättningarna för och behovet av förvaltning och skydd skiljer sig mellan de tre kategorierna.

Analysen omfattar uttagsmöjlighet, flöde, vattenkvalitet, läge, klimataspekter, föroreningsrisker och möjlighet till konstgjord infiltration. Yt- och grundvattenresursernas uttagsmöjlighet har även jämförts med ett uppskattat värde för medianvattenbehovet år 2100 i delregionen de är belägna i för att bedöma på vilken skala (nationell, regional, kommunal) de bedöms kunna nyttjas. Urvalsmetod och tillvägagångsätt vid prioritering framgår av bilaga 4.

Regionalt och nationellt viktiga dricksvattenresurser presenteras i detta kapitel. Kommunalt viktiga dricksvattenresurser utgörs av vattentäkter som nyttjas idag och presenteras inte i planen. Då det ändå är centralt för länets dricksvattenförsörjning att dessa får erforderligt skydd presenteras åtgärder för dem i kapitel 5.

Nationellt viktiga dricksvattenresurser

Vättern och vattensystemet Vänern och Göta älv är viktiga för vattenförsörjningen i flera län. För att skydd och förvaltning av dessa ska vara enhetlig krävs samarbeten över länsgränserna. Riskhanteringen för de nationellt viktiga dricksvattenresurserna kräver också ett något annorlunda perspektiv än för övriga dricksvattenresurser. I dessa vattensystem finns vattenrelaterade intressen, exempelvis sjöfart, av en annan betydelse än i de flesta andra sjöar och vattendrag.

Regionalt viktiga dricksvattenresurser

De regionalt viktiga dricksvattenresurserna är sådana som kan vara av mellankommunalt intresse. De kräver därför samordnad förvaltning över kommungränser.

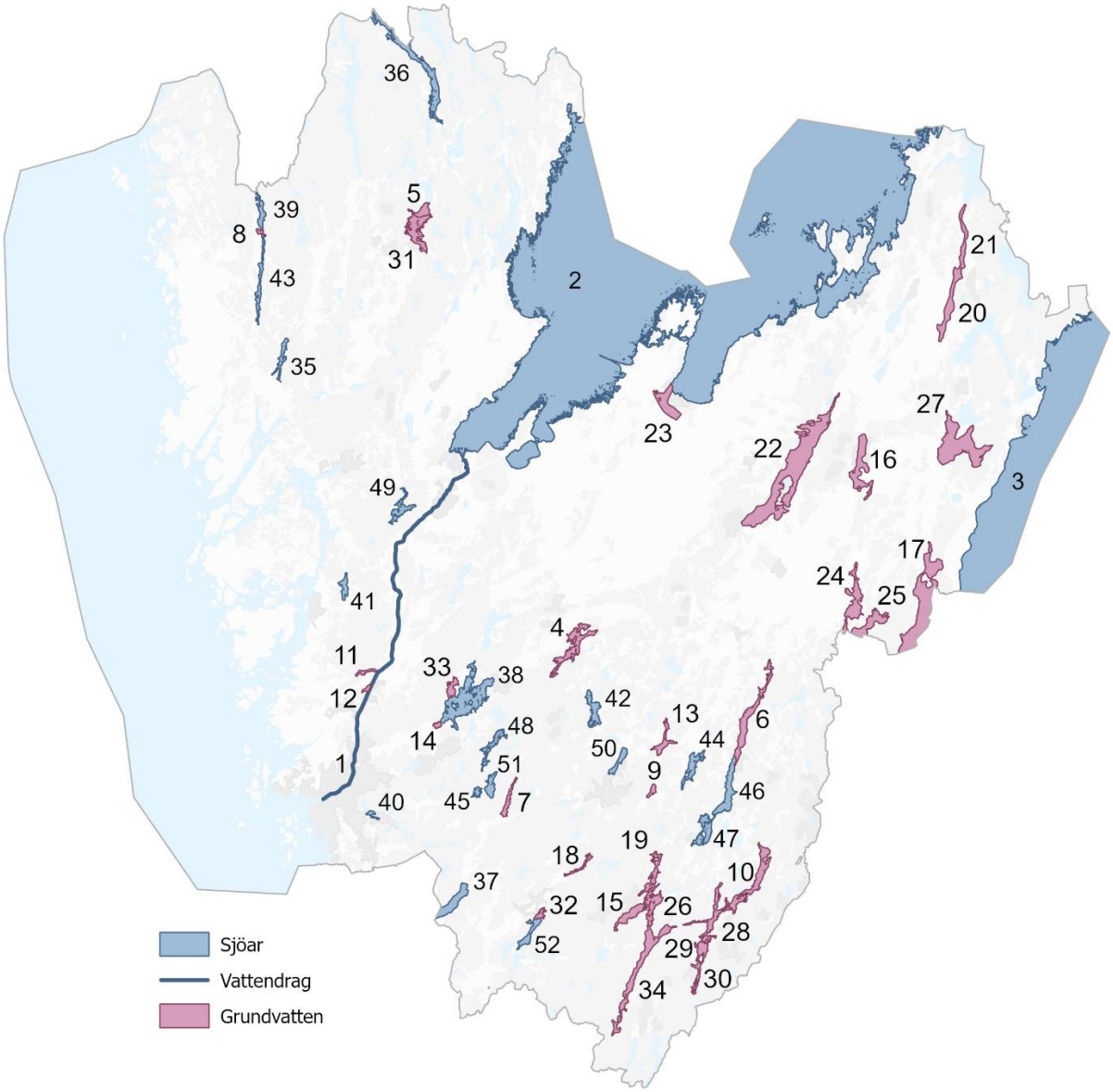
Ytvattenresurser och grundvattenresurser har olika sårbarhet och skyddsbehovet skiljer sig därför emellan dem. Grundvattenmagasin har ett naturligt skydd i och med att föroreningar kan brytas ner eller fastläggas i den ovanliggande marken, innan de når grundvattnet. Ytvatten har inte samma naturliga skydd och där har vattnet oftast kortare omsättningstid. I grundvattenmagasin stannar en förorening som väl når grundvattnet länge, dels på grund av att vattenomsättningen ofta är långsam dels för att temperaturen är lägre, den biologiska aktiviteten är låg och miljön ofta är syrefattig. Detta gör att föroreningar inte bryts ner på samma sätt som i ett ytvatten.

I grundvattenmagasin finns också en risk för förändring av själva magasinet genom utbrytning av naturgrus och andra material. Täktverksamhet ökar magasinets sårbarhet när naturligt skydd tas bort och innebär en föroreningsrisk genom att verksamheten sker där magasinet är sårbart. Större täktverksamheter kan även påverka grundvattenströmning och vattentillgång i magasinet.

Skillnaderna i sårbarhet och risk mellan yt- och grundvatten gör att det kan krävas olika åtgärder för att säkerställa skyddet av dem. Mer information om de nationellt och regionalt viktiga dricksvattenresurserna finns i bilaga 1.

Tabell 3. Nationellt och regionalt viktiga dricksvattenresurser i länet med ID-nummer enligt karta i Figur 19.

Nationellt viktiga dricksvattenresurser			
1. Göta Älv	2. Vänern	3. Vättern	
Regionalt viktiga dricksvattenresurser – grundvatten			
4. Algutstorp-Horla	13. Fänneslunda-Rångedala	22. Magasinsgrupp Rösjön Hornborga Valle Timmersdala	31. Ödskölts moar
5. Backen	14. Gråbodeltat	23. Rådaåsen	32. Örbydeltat
6. Blidsberg-Ulricehamn	15. Göjeholm	24. Sandhem-Hömb norr	33. Östadsdeltat
7. Nolåns dalgång	16. Hagelberg	25. Sandhem-Hömb söder	34. Östra Frölunda
8. Bullarebygden	17. Hökensås	26. Svenljunga	
9. Dalsjöfors	18. Kinnarumma-Fritsla	27. Tibro	
10. Nittorp	19. Kolarp	28. Tranemo	
11. Diseröd Norra	20. Töreboda	29. Ambjörnarp	
12. Diseröd Södra	21. Hova	30. Sjötofta	
Regionalt viktiga dricksvattenresurser – ytvatten			
35. Kärnsjön	40. Rådasjön	45. Västra Nedsjön	50. Öresjö Viskan
36. Lelång	41. Stora Hällungen	46. Åsunden	51. Östra Nedsjön
37. Lygnern	42. Säven	47. Yttre Åsunden	52. Östra Öresjön
38. Mjörn	43. Södra Bullaresjön	48. Ömmern	
39. Norra Bullaresjön	44. Tolken (Ulricehamn)	49. Öresjö Bäveån	

Figur 19 Karta med nationellt och regionalt viktiga dricksvattenresurser. Siffrorna motsvarar ID-nummer i tabell 4.

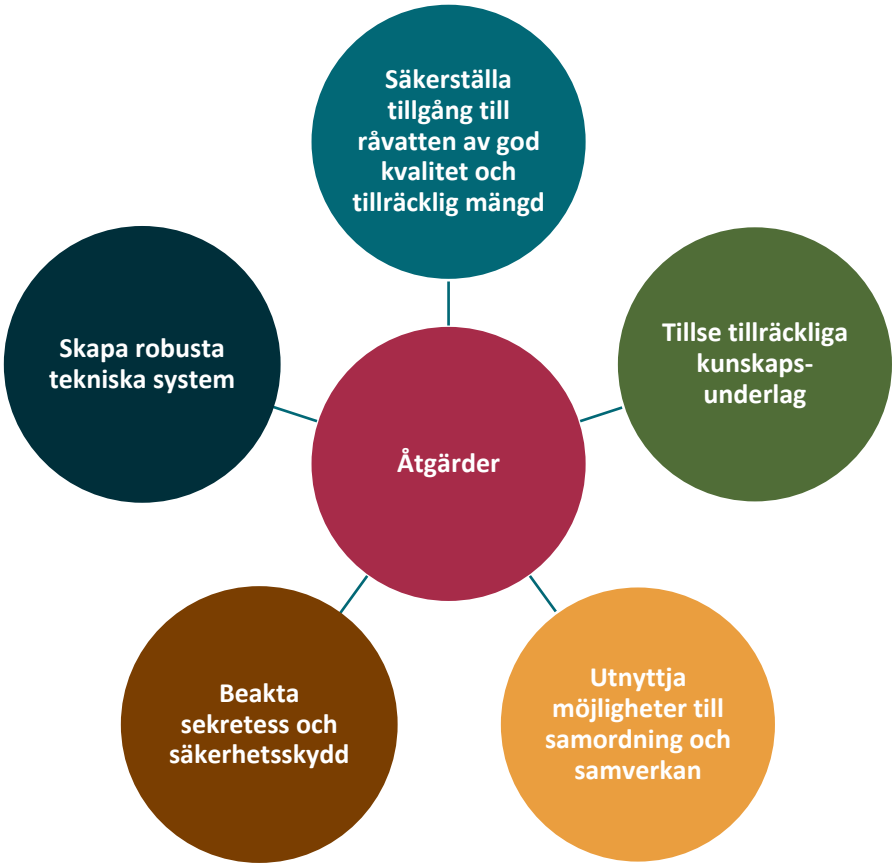
Vattenresurser av betydelse för andra län

I flera kommuner finns vattenresurser som korsar länsgränsen och som är viktiga för vattenförsörjning i angränsande län. Hallands, Jönköpings och Örebro län lyfter sådana vattenresurser i sina regionala vattenförsörjningsplaner. Örebro län pekar ut Skagern, Unden och Vättern som prioriterade. Jönköping pekar ut sjön Fegen, grundvattenförekomsterna Gislaved-Alabo, Sandhem-Hömb söder och Hökensås, samt ett antal vattendrag. Hallands län har valt att inte offentliggöra vilka vattenresurser de prioriterar av informationssäkerhetsskäl. Mer om dessa resurser och hur de behöver förvaltas framgår av respektive läns vattenförsörjningsplan.

5. Åtgärder för robust dricksvattenförsörjning

Dricksvattensäkerhet innebär att tillgodose behovet av vatten i tillräcklig mängd och av god kvalitet utan väsentliga avbrott. Grunden till en robust dricksvattenförsörjning är att ha kännedom om vilka hot, risker och sårbarheter som finns idag, hur dessa kan komma att förändras och ha en plan för att hantera detta. Risker för vattenförsörjningen kan röra sig om klimatrisker, sabotagerisker, olycksrisker och risker i ordinarie markanvändning och exploatering. De fem övergripande åtgärder som identifierats som viktiga för dricksvattensäkerheten i länet presenteras i Figur 20.

Figur 20. Fem övergripande åtgärder för långsiktigt robust dricksvattenförsörjning i Västra Götalands län.

För att vattenförsörjningen ska vara robust behöver också de organisationer som arbetar med den ha tillräckliga personella och ekonomiska resurser och god kompetens för att utföra sitt uppdrag. Även detta behöver planeras för så att det finns kontinuitet i arbetet med vattenförsörjningsplanering.

Som beskrivits i avsnittet ”*Länets framtida vattenbehov*” finns det många faktorer som påverkar hur vatten används i samhället. Information om vattenförsörjning och vattenanvändning kan ändra beteenden både på kort och lång sikt. Att kommunicera om det arbete som görs kan påverka både vattenanvändningen och kompetensförsörjningen i branschen genom att synliggöra dricksvattenyrken.

Säkerställa tillgång till råvatten av god kvalitet och tillräcklig mängd

En robust dricksvattenförsörjning kräver tillräckliga marginaler så att leveransavbrott eller naturliga variationer i vattentillgång inte påverkar leveransen av vatten. Långsiktig planering i regionala och kommunala vattenförsörjningsplaner lägger grunden för detta, tillsammans med andra kommunala planeringsunderlag så som exempelvis vattentjänst- och nödvattenplaner. En viktig åtgärd för kommunerna är att säkerställa en tillräcklig reservvattenförsörjning inom den allmänna vattenförsörjningen. I den långsiktiga planeringen behöver även klimataspekter vägas in. Livsmedelsverket har tagit fram en handbok för klimatanpassning av dricksvattenproduktionen (Livsmedelsverket, 2019). Klimatanpassning är en samhällsbyggnadsfråga och kräver politisk förankring och samarbeten mellan flera olika kompetenser inom kommunens organisation. Handboken beskriver både administrativa åtgärder och fysiska åtgärder.

Marginaler kan också skapas genom vattenbesparande åtgärder och effektivisering av vattenanvändningen.

Leveranssäkerheten behöver också kunna upprätthållas vid kris och utvecklingen av dricksvattenförsörjningen behöver gå hand i hand med samhällsutvecklingen så att sårbarheter kan förutses och förebyggas.

När vattentäkter synliggörs genom vattenskyddsområden eller genom att de pekas ut i en vattenförsörjningsplan läggs grunden för att kunna skydda dem. Enligt ramdirektivet för vatten 2000/60/EG, artikel 7 ska vattentäkter som försörjer fler än 50 personer eller producerar mer än 10 m^3/dygn ha erforderligt skydd. Skydd innebär att reducera risker som kan påverka möjligheten till långsiktigt nyttjade av vattentäkten. Risker för vattentäkter synliggörs ytterligare med den riskbedömning av uttagspunkter för dricksvatten och de förslag till åtgärder som tas fram till följd av dricksvattendirektivet.

Det finns många olika vattenskyddsåtgärder som minskar risker för viktiga vattenresurser där vattenuttag för dricksvattenförsörjning görs idag. En heltäckande riskanalys lägger grunden till att vidta rätt skyddsåtgärder. De naturgivna förutsättningarna, användningen och riskbilden vid en dricksvattenresurs avgör hur den bäst bör skyddas. Lokala skillnader kan vara stora och skyddet behöver därför vara lokalt anpassat. Ett effektivt vattenskyddsarbete innebär att anpassa skyddsåtgärderna efter riskens karaktär:

- Vattenskyddsområden med tillhörande vattenskyddsföreskrifter används för att reglera risker kopplade till markanvändning. En viktig del i vattenskyddsarbetet är också att utöva tillsyn för att säkerställa efterlevnaden av vattenskyddsföreskrifterna.
- Olycksrisker minskas genom exempelvis beredskap eller fysiska åtgärder som hindrar en förorening från att nå vattentäkten.
- Genom att synliggöra vattentäkter i fysisk planering kan exempelvis miljöfarliga verksamheter lokaliseras så att risken för förorening av en viktig dricksvattenresurs minimeras.
- Aktivt informationsarbete ökar medvetenheten om behovet av att skydda vattentäkter och om vilka risker som förekommer. Väl anpassad information är en kostnadseffektiv åtgärd för att förhindra oönskade aktiviteter och olyckstillbud inom ett vattenskyddsområde. Skyltning av vattenskyddsområden och information om vattenskydd i samband med tillsyn är exempel på detta.

Skyddsåtgärder för regionalt viktiga dricksvattenresurser som inte nyttjas som vattentäkt idag

De dricksvattenresurserna som pekats ut som regionalt viktiga men som inte är i bruk idag skyddas inte på samma sätt som befintliga vattentäkter. Precis som för nuvarande vattentäkter ska skyddet vara riskbaserat och avvägt efter behov. I och med att dricksvattenresurserna inte nyttjas idag syftar skyddet i första hand till att bibehålla goda förutsättningar för att resurserna ska kunna användas framöver. Skyddet består främst i att dricksvattenintresset synliggöras och beaktas i samhällsplanering och vid exploatering. Här behöver både kommunerna och Länsstyrelsen utveckla sina arbetssätt. Boverket har utvecklat vägledning om detta som finns i deras kunskapsbank (Boverket, 2025).

För att öka kunskap och erfarenheter om vattentillgångarna behövs mellankommunal samverkan med ett avrinningsområdesperspektiv.

Åtgärder vid torka och vattenbrist

Vid vattenbrist behöver samhället informeras löpande om vattenläget och behov av vattenbesparande åtgärder. Kommunerna behöver i god tid vara tydliga med vad eventuella vattenförbud innebär och vilka som eventuellt undantas från dem. Vid vattenbrist är det viktigt att kommunen samverkar med de större vattenförbrukarna i kommunen för att undersöka möjligheter att spara på vatten.

Vid risk för vattenbrist kan kommunen eller VA-huvudmannen besluta om bevattningsförbud enligt ABVA (allmänna bestämmelser för vatten och avlopp).

Under vissa förutsättningar, som framgår av 9 kap. 10 § MB, har kommunen möjlighet att föreskriva om krav på tillstånd eller anmälan för att inrätta eller använda grundvattentäkter för en- eller tvåfamiljsfastighet som annars är undantagna från tillståndsplikt enligt 11 kap. 11 § miljöbalken. Detta gäller i områden där knapphet på sött grundvatten råder eller kan befaras uppkomma.

Reservvattenförsörjning från alternativ vattentäkt kan bli aktuell i det fall kapaciteten i den ordinarie vattentäkt är begränsad på grund av exempelvis torka.

Vid allvarlig vattenbrist är den som bedriver vattenverksamhet skyldig att avstå det vatten som är oundgängligen nödvändigt för den allmänna dricksvattenförsörjningen eller för något annat allmänt behov, om vattenbristen orsakas av torka eller någon annan jämförlig omständighet (enligt 2 kap 10 § Lag (1998:812) med särskilda bestämmelser o vattenverksamhet). Den som lider skada genom att avstå vatten har rätt till skälig ersättning. Länsstyrelsen får besluta att den som bedriver verksamheten eller råder över vattentillgången ska göra detta.

Tillse tillräckliga kunskapsunderlag

Det finns idag luckor i den kunskap som behövs för att ta fram en heltäckande vattenförsörjningsplan för Västra Götalands län. Det finns behov att kartlägga och planera för vattenbehov utöver dricksvattenbehovet för människor. Exempelvis behövs fördjupad kunskap om vattenbehovet för lantbruk och industri samt vattenbehovet för att bibehålla känsliga naturmiljöer. Det krävs också bättre kännedom om vilka vattenuttag som görs från respektive vattenresurs.

Även vad gäller dricksvattenkvalitet kommer det att krävas mer kunskap, exempelvis kring miljögifter som PFAS och deras förekomst i miljön, kvalitetsförändringar som kommer med ett förändrat klimat samt nya metoder för mikrobiologisk och kemisk beredning av dricksvatten.

Klimatförändringarna orsakar större variationer i vattentillgång, både sett över året och mellan olika år. Det innebär större osäkerheter för de verksamheter som är beroende av vattenuttag ur våra vattenresurser och risk för konkurrens om vatten i bristområden. De vattenresurstyper som är mest sårbara i Västra Götaland är små yt- och grundvattenresurser. I dessa riskerar minskad vattentillgång under sommaren att orsaka vattenbrist, främst inom enskild vattenförsörjning.

Längs Bohuskusten är säsongsvariationerna stora med hög vattenförbrukning sommartid. Det är också under sommaren som vattentillgången är som lägst. I och med att en helhetsbild av vattenuttagen saknas finns inte en heltäckande bild av länets bristområden. Det finns ett behov av att fortsätta identifiera och genomföra insatser i bristområden för att förebygga konkurrenssituationer.

Det behövs också mer kunskap om naturliga variationer i vattentillgång i de regionalt viktiga vattenresurserna, samt vilka förändringar som kan väntas i och med de pågående klimatförändringarna. Detta innebär exempelvis behov av nivåövervakning i grundvattenmagasin för

att se variationer under året och mellan år, som en grund för att bedöma grundvattenmagasinens robusthet mot klimatförändringar och identifiera bristområden.

Erfarenheterna från 2018 visar att vi behöver större kännedom om hur torka påverkar vattenmiljöer samt i vilka vattenförekomster det finns risk för konkurrens mellan vatten till naturmiljön och bland annat vattenuttag för bevattning och i vissa fall för allmän vattenförsörjning.

Det finns även behov av att identifiera områden där brytning av naturgrus och annan täktverksamhet kan konkurrera med dricksvattenintresset. Under 2024 lät Länsstyrelsen SGU ta fram nya data och en rapport om bergkvalitet för delar av Västra Götaland, för att underlätta planeringen av materialförsörjning i länet (SGU, 2024). Rapporten kan även användas för att identifiera områden med möjliga intressekonflikter mellan bergmaterial och dricksvatten.

Utnyttja möjligheter till samordning och samverkan

En robust vattenförsörjning för hela länet innebär att tillgängliga resurser används effektivt. Eftersom vattenresurserna inte är jämnt fördelade i länet är samverkan en nyckel till detta. Det finns förbättringspotential i länet vad gäller samarbeten över kommungränser såväl som över förvaltningsgränser. Mellankommunala diskussioner är extra viktigt när kommuner delar vattenresurser men kan även vara till stor nytta för att effektivt nyttja andra resurser, kompetens och sprida erfarenheter.

Förutsättningarna för att skapa en säker, stabil och hållbar dricksvattenförsörjning skiljer mycket sig åt mellan landets vatten- och avloppsorganisationer. Detsamma gäller inom Västra Götalands län. Mellankommunal samverkan kan vara ett led i att minska skillnaderna och möjliggöra en mer strategisk, långsiktig planering i kommunerna. Länsstyrelsen kan ta en mer aktiv roll i att möjliggöra samarbeten, exempelvis genom att aktivt samordna mellan kommuner och erbjuda forum för diskussion om dricksvattenrelaterade frågor.

De nationella dricksvattenresurserna har betydelse både för vattenförsörjning och andra intressen som exempelvis sjöfart och fiske med mera. Då dessa dricksvattenresurser är så centrala för dricksvattenförsörjningen behöver de förvaltas efter sina specifika förutsättningar samtidigt som övriga intressen beaktas. Förvaltningen av Vänern och Vättern berör flera län. Samarbetet mellan län och kommuner, vattenvårdsförbund och vattenproducenter i anslutning till Vänern respektive Vättern är väl etablerat. Detta ger goda förutsättningar bland annat för att säkerställa skydd och effektivisera övervakningen i sjöarna.

Skapa robusta tekniska system

De tekniska systemen är en central del i en robust dricksvattenförsörjning. Ansvaret för anordnande, drift och underhåll av dessa åligger kommunens VA-huvudman eller dricksvattenproducenten. Effektivt resursutnyttjande minskar sårbarheten i vattenförsörjningen. Rening och distribution av vatten är energikrävande. Stora ledningsläckage innebär därför inte bara en förlust av vatten utan också stora energikostnader. Underhåll och förnyelse av tekniska anläggningar med bristfällig status effektiviserar resursutnyttjandet. Många kommuners dricksvattenanläggningar har idag ett stort behov av underhåll och förnyelse vilket också påverkar möjligheterna att avsätta resurser till långsiktig dricksvattenplanering. Anläggningarnas långa livslängd och de stora investeringar som krävs vid utbyggnad eller nybyggande innebär också att vägval om hur dricksvattenförsörjningen anordnas på lång sikt indirekt tas vid beslut om byggnation. Det är därför viktigt med långsiktig planering för vatten och avlopp som är väl anpassad efter samhällsutvecklingen i kommunen och klimatförändringarnas effekter.

Infrastruktur för dricksvatten är sårbart för effekterna av klimatförändringar. Exempelvis skred, översvämningar, värmebölja och sättningar på grund av torka kan påverka infrastrukturen på olika sätt. Värmebölja påverkar även hur människor använder vatten med ökad vattenförbrukning som följd, vilket kräver redundans i systemen.

Dricksvattenproduktion behöver också vara motståndskraftig i kris. För en robust vattenförsörjning är det viktigt att dricksvattenproducenterna har plan och beredskap för hur exempelvis elförsörjning och tillgång till kemikalier och annat som förbrukas i produktionen ska säkerställas.

Svenskt vatten har en samarbetsyta, VA-ReservdelsAkuten (VARA), där VA-organisationer kan få hjälp med akuta behov av reservdelar. På sikt är förhoppningen att samtliga svenska VA-organisationer ska ingå i den nya samarbetsytan med hemvist i WIS, MSB:s portal för civil beredskap.

Denna plan fokuserar på skydd av dricksvattenresurser och åtgärder i de tekniska systemen tas inte upp vidare.

Beakta sekretess och säkerhetsskydd

För att dricksvattenförsörjningen ska vara robust behöver också informationen om den hanteras på ett säkert sätt. Synen på informationshantering inom vattenförsörjning har förändrats under de senaste åren bland annat på grund av omvärldsläget, regeringens beslut att återuppta totalförsvarsplaneringen och förändringar i lagstiftning. Vid arbete med vattenförsörjning och vattenskyddsområden är det viktigt att tänka på att inte dela fler uppgifter än nödvändigt, göra en bedömning av om det finns uppgifter som omfattas av sekretess, skicka sekretessbelagd information på ett säkert sätt samt att vara tydlig med vilka uppgifter som är sekretessbelagda, så att en mottagare kan hantera dem säkert. Det är även viktigt att ha koll på information som ligger på webbsidor, i utredningar och andra lättillgängliga kanaler och regelbundet se över och bedöma den utifrån ett informationssäkerhetsperspektiv.

Vattenförsörjning är en samhällsviktig verksamhet och en del i totalförsvaret. Det gör att information som rör vattenförsörjning kan omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Viss sekretessbelagd information anses vara av betydelse för Sveriges säkerhet och omfattas därmed även av säkerhetsskyddslagen (2018:585). Informationshanteringen behöver anpassas efter detta[14]. Mer information om informationssäkerhetsarbete finns i livsmedelsverkets krishandbok, modul 4, ”Informationssäkerhet, personalsäkerhet och fysisk säkerhet”.

Då planen i första hand fokuserar på skydd av dricksvattenresurser tas inte åtgärder för att beakta sekretess och säkerhetsskydd upp vidare.

Föreslagna åtgärder

I detta kapitel presenteras förslag på specifika åtgärder för att säkerställa en hållbar dricksvattenförsörjning i länet. Varje åtgärd kopplar mot någon av de övergripande åtgärderna i Figur 20 vilket illustreras med sortering och färgsättning i tabellerna. Åtgärderna riktar sig till Länsstyrelsen såväl som olika förvaltningar inom kommunen. Även aktörer med enskild vattenförsörjning kan behöva vidta åtgärder för att tillse robust vattenförsörjning. Specifika åtgärdsförslag för dessa aktörer har inte inkluderats i denna plan.

Kommunernas åtgärder har delats in i tre avsnitt; vattenförsörjning, tillsyn och strategiskt miljöarbete samt fysisk planering. Syftet med detta är att synliggöra att åtgärder krävs inom flera

[14] Mer information om informationssäkerhet kopplat till vattenförsörjningsplanering finns i Havs- och vattenmyndighetens vägledning (Havs- och vattenmyndigheten, 2020).

delar av kommunernas arbete för att skapa robust vattenförsörjning i samklang med samhällsplaneringen.

I kapitlen nedan delas kommunernas åtgärder in efter olika arbetsprocesser. Vilken förvaltning inom kommunen som ansvarar för åtgärderna kan variera. Oavsett var ansvaret ligger är samverkan centralt i genomförandet.

Flera av åtgärderna arbetar Länsstyrelsen och kommunerna med redan idag. För att åtgärdslistan ska bli heltäckande nämns även dessa. Samtliga åtgärder är viktiga för en fortsatt robust dricksvattenförsörjning i länet.

Åtgärderna har arbetats fram utifrån förslag i den dialog med kommuner som hölls i starten av arbetet med vattenförsörjningsplanen (se bilaga 5). Åtgärderna är även samordnade med vattenförvaltningens åtgärdsprogram och vägledningar från nationella myndigheter för att gå i linje med dessa. En översyn av åtgärderna gjordes under 2025 - 2026 i syfte att hålla de aktuella.

Vattenförsörjningsplanen är ett planeringsunderlag som Länsstyrelsen tillhandahåller om ett allmänt intresse. Åtgärder i en regional vattenförsörjningsplan är inte juridiskt bindande. Det innebär att länsstyrelsen inte kan ställa krav på att de ska genomföras. Givet de utmaningar vi står inför på grund av samhälls- och klimatförändringar är det dock en god idé att utveckla det strategiska arbetet med åtgärder som dessa. Det är inte något som bara identifierats av Länsstyrelse och kommuner i Västra Götaland. Vikten av långsiktig strategisk planering är påtagligt i samtliga myndigheters och andra aktörers kommunikation om samhällsutveckling. Det präglar också debatten i samhället i stort.

I vissa av åtgärderna hänvisas till vattenmyndigheternas åtgärdsprogram och dessa är juridiskt bindande. I fotnoter till tabellerna nedan framgår vilka åtgärder som återfinns i åtgärdsprogrammen. Vattenförsörjningsplanens åtgärder kan ha en annan formulering än vad som står i åtgärdsprogrammen. Avsikten är trots detta att vattenförsörjningsplanen ska ha samma ambitionsnivå som åtgärdsprogrammen.

Åtgärder riktade till kommunerna i deras arbete med vattenförsörjning

Tabell 4. Åtgärder riktade till kommunerna i deras arbete med vattenförsörjning.

Säkerställa råvattentillgång	
1	Säkerställa skydd av vattentäkter, baserat på lokal riskanalys, och vid behov: a) inrätta vattenskyddsområden för de allmänna vattentäkter som saknar skydd. b) gör regelbundet en översyn av befintliga vattenskyddsområden och bedöm om de behöver revideras, exempelvis utifrån klimatrisker och förändrad markanvändning. Revidera vattenskyddsområden vid behov c) säkerställ att information om kommunens vattenskyddsområden är sammanställda på ett överskådligt och aktuellt sätt, inklusive sådana som fastställts i äldre vattendomar. d) säkerställ att kommunen vet vilka vattenskyddsområden som kommunen har tillsyn inom. e) sprid information om vattenskyddsområden till berörda fastighetsägare och verksamhetsutövare.

	f) tillse god beredskap för olyckor och oförutsedda händelser som kan påverka råvattenkvaliteten. g) verka för att påtagliga risker reduceras genom att åtgärder vidtas av ansvariga aktörer i vattentäktens närhet.
2	Säkerställa att tillståndspliktiga allmänna yt- och grundvattentäkter har tillstånd och att uttagen är långsiktigt hållbara. Vid behov ska prövning enligt miljöbalken initieras, särskilt i områden med ansträngda resurser och kumulativ påverkan.[15]
3	Inkludera de regionalt viktiga dricksvattenresurserna i den kommunala VA-planeringen.
4	Gör en analys av vattentillgång i kommunen och långsiktigt vattenbehov. Säkerställ att analysen förankras i exempelvis kommunens vattentjänstplan eller annat planeringsdokument för VA[16].
5	Klimatsäkra dricksvattenförsörjningen. Exempelvis genom att arbete med livsmedelsverkets handböcker för klimatanpassning och krisberedskap[17].
6	Planera för redundans och reservvattenförsörjning.
7	Säkerställ att planering och rutiner finns framtagna för händelser som påverkar dricksvattentillgången, enligt exempelvis livsmedelsverkets guide för nödvattenplanering och Länsstyrelsen planeringsinriktning för civilt försvar och höjd beredskap i Västra Götalands län[18].
Tillse kunskapsunderlag	
8	Övervaka parametrar som nivåer, flöden och vattenkvalitetsparametrar i dricksvattenresurser.
9	Undersök hur dricksvattenförsörjningen påverkas av klimatförändringarna genom att beakta underlag från exempelvis SMHI och SGU om påverkan på nivåer, flöden och vattenkvalitetsparametrar
Möjliggör samordning och samverkan	
10	Vid behov utveckla mellankommunala samarbeten och samarbeta om dricksvattenfrågor över förvaltningsgränserna inom kommunen.

[15] Tillståndsplikten framgår av 11 kapitlet i miljöbalken.
[16] Se vägledning från Havs och vattenmyndigheten och SGU; ”Vägledning för regional vattenförsörjningsplanering” respektive ”Vattenförsörjningsplan – identifiering av vattenresurser viktiga för dricksvattenförsörjningen”
[17] Se Livsmedelsverkets rapport 2019 version 1 ”Handbok för klimatanpassad dricksvattenförsörjning”, samt handbok i krisberedskap och civilt försvar för dricksvatten.
[18] Se Livsmedelsverket KC:1701, 2017 ”Guide för planering av nödvattenförsörjning”. Se även bilaga 2 till länsstyrelsens planeringsinriktning för civilt försvar och höjd beredskap för Västra Götalands län. Planeringsinriktning och dess bilagor kan nås genom att kontakta länsstyrelsen.

Åtgärder riktade till kommunerna i deras arbete med tillsyn och strategiskt miljöarbete

Tabell 5. Åtgärder riktade till kommunerna i deras arbete med tillsyn och strategiskt miljöarbete.

Säkerställa råvattentillgång	
11	Genomföra systematisk och regelbunden tillsyn inom de vattenskyddsområden där kommunen har tillsynsansvar.[19,20]
12	Vid tillsyn och handläggning av anmälningar enligt miljöbalken ska kommunen ta särskild hänsyn till dricksvattenintresset. Detta gäller särskilt för verksamheter belägna i vattenskyddsområde, områden skyddade enligt EU:s vattendirektiv Artikel 7 eller andra utpekade dricksvattenresurser som finns med i regionala, mellankommunala eller kommunala vattenförsörjningsplaner.
Möjliggör samordning och samverkan	
13	Vid behov utveckla mellankommunala samarbeten och samarbeta om dricksvattenfrågor över förvaltningsgränserna inom kommunen.

Åtgärder riktade till kommunerna i deras arbete med fysisk planering

Tabell 6. Åtgärder riktade till kommunerna i deras arbete med fysisk planering.

Säkerställa råvattentillgång	
14	Vid översiktsplanering: a) ta hänsyn till skyddet av dricksvattenresurser genom att exempelvis beakta vattenskyddsområden och utpekade dricksvattenresurserna i regional, mellankommunal och kommunal vattenförsörjningsplan. b) beakta dricksvattenresurser som andra kommuner har pekat ut som viktiga för sin vattenförsörjning inom kommunen. **c)** beakta påverkan av klimatförändringarna på vattenförsörjningen.
15	Beakta dricksvattenintresset vid detaljplanering[21], genom att exempelvis beskriva mellankommunala samband eller risk för påverkan på framtida vattentäkter.
Möjliggör samordning och samverkan	
16	Vid behov utveckla mellankommunala samarbeten och samarbeta om dricksvattenfrågor över förvaltningsgränserna inom kommunen.

[19] Ansvaret för tillsyn regleras i miljöprövningsförordningen (Miljötillsynsförordning (2011:13).
[20] Åtgärdsprogram för vatten 2022 – 2027, kommunernas åtgärder 3c.
[21] Boverket vägleder om detta i PBL kunskapsbanken (Boverket 2020b).

Åtgärder riktade till Länsstyrelsen

Tabell 7. Åtgärder riktade till Länsstyrelsen.

Säkerställa råvattentillgång	
17	Inrätta vattenskyddsområden när kommuner ansöker och främja arbetet med inrättande genom att ge råd och stöd. Stötta kommunerna i att upprätthålla god kunskap om sina befintliga vattenskyddsområden[22].
18	Genomföra systematisk och regelbunden tillsyn av vattenskyddsområden med tillhörande föreskrifter inom de vattenskyddsområden där Länsstyrelsen har tillsynsansvar Ge tillsynsvägledning till kommunerna vad gäller tillsyn i vattenskyddsområden.[23]
19	Vid granskning av översiktsplaner och detaljplaner uppmärksamma om dricksvattenintresset synliggörs genom exempelvis vattenskyddsområden, områden skyddade enligt EU:s vattendirektiv Artikel 7, samt koppling till regionala, mellankommunala och kommunala vattenförsörjningsplaner.
20	Vägleda om hur dricksvattenintresset ska synliggöras och hanteras i fysisk planering.
21	Visa hänsyn till dricksvattenintresset och effektiv vattenanvändning vid prövning och tillsyn av miljöfarlig verksamhet. Detta gäller särskilt för verksamheter belägna i vattenskyddsområde, områden skyddade enligt EU:s vattendirektiv Artikel 7 eller andra utpekade dricksvattenresurser som finns med i regionala, mellankommunala eller kommunala vattenförsörjningsplaner.
22	Visa hänsyn till dricksvattenintresset när länsstyrelsen är remissinstans vid prövning samt vid tillsyn av vattenverksamhet. Detta gäller särskilt för verksamheter belägna i vattenskyddsområde, områden skyddade enligt EU:s vattendirektiv Artikel 7 eller andra utpekade dricksvattenresurser som finns med i regionala, mellankommunala eller kommunala vattenförsörjningsplaner.
23	Genom tillsyn kontrollera att tillståndspliktiga vattenuttag i grund- och ytvatten har tillstånd.[24]
24	Identifiera områden där dricksvattenförsörjningen är särskilt utsatta för klimatrisker, exempelvis områden i länet med risk för vattenbrist eller risk för översvämning med negativ påverkan på dricksvattenförsörjningen.
25	Erbjud rådgivning och information till lantbrukare gällande exempelvis: a) risker för vattenförsörjningen kopplade till användning av näringsämnen och växtskyddsmedel b) möjlighet till ersättningar och investeringsstöd för åtgärder som minskar lantbrukets påverkan på vatten, så som exempelvis våtmarker och kalkfilterdiken c) bevattningsdammar i jordbrukslandskapet

[22] Åtgärdsprogram för vatten 2022–2027, länsstyrelsernas åtgärd 5a och 5c
[23] Åtgärdsprogram för vatten 2022–2027, länsstyrelsernas åtgärd 5b och 5c
[24] Åtgärdsprogram för vatten 2021–2027, länsstyrelsernas åtgärd 5e

26	Stötta och genomföra åtgärder för att återställa naturlig hydrologi och ökad tillgång på vatten i landskapet. Detta genom att exempelvis: a) erbjuda rådgivning kring denna typ av åtgärder b) handlägga våtmarksansökningar inom LONA- och LOVA-stöden c) restaurera dikade myrar i skyddad natur
Tillse kunskapsunderlag	
27	Fortsätt kartlägga vattenuttag och vattenbehov för att få en överblick över det totala uttaget ur vattenresurser i länet.
28	Kartlägga nuvarande vattenkvalitet och vattentillgång i länet samt trender och förändringar.
Möjliggör samordning och samverkan	
29	Skapa forum för samverkan och diskussion om dricksvattenfrågor i länet, inklusive frågor om vattenkrisberedskap och nödvatten. Ge stöd i arbetet med nödvatten- och kontinuitetsplanering.
30	Se till att dricksvattenaspekten beaktas i forum som finns för förvaltning av Vänern, Vättern och Göta älv.

6. Referenser

Anna Eklund, 1998. SMHI Nr 74. Vattentemperaturer i sjöar, sommar och vinter. Resultat från SMHI:s mätningar.

Boverket, 2025a. PBL kunskapsbanken – Vattenförsörjning. Vattenförsörjning i översiktsplanering - PBL kunskapsbanken - Boverket, granskad 2024-01-31.

Boverket, 2025b. PBL kunskapsbanken – Vattenförsörjning vid detaljplanering, Vattenförsörjning vid detaljplanering - PBL kunskapsbanken - Boverket, granskad 2024-02-07.

Försvarsmakten, MSB, 2025. Utgångspunkter för totalförsvaret 2025 – 2030. https://www.mcf.se/siteassets/dokument/om-msb/vart-uppdrag/regeringsuppdrag/besvarade-regeringsuppdrag/2025/utgangspunkter-for-totalforsvaret-2025-2030.pdf

Göta Älvs vattenvårdsförbund, 2018. https://www.gotaalvvvf.org/faktaomgotaalv.4.101b298612d0e33932680001774.html

Göteborgsregionens kommunalförbund, 2020, Vattenförsörjningsplan för Göteborgsregionen. Publicerad 2014, uppdaterad 2020. Göteborgsregionens kommunalförbund.

Havs- och vattenmyndigheten, 2014. Riksintresse för anläggningar för vattenförsörjning. https://www.havochvatten.se/arter-och-livsmiljoer/atgarder-skydd-och-rapportering/skyddade-omraden/riksintressen/riksintresse-for-dricksvattenanlaggningar.html, publicerad 2014-09-25, uppdaterad 2024-03-06.

Havs- och vattenmyndigheten, 2015. 2015:15 Juridiken kring vatten och avlopp. Göteborg: Havs- och vattenmyndigheten.

Havs- och vattenmyndigheten, 2020. 2020:1 Vägledning för regional vattenförsörjningsplanering. Göteborg: Havs- och vattenmyndigheten.

Jordbruksverket, 2018. Jordbrukets behov av vattenförsörjning. Jönköping: Jordbruksverket.

Livsmedelsverket, 2017. Guide för planering av nödvattenförsörjning. KC:1701. https://www.livsmedelsverket.se/om-oss/publikationer/handbocker-och-verktyg/guide-for-nodvattenplanering

Livsmedelsverket, 2019. Handbok för klimatanpassad dricksvattenförsörjning. Uppsala: Livsmedelsverket. https://www.livsmedelsverket.se/globalassets/publikationsdatabas/handbocker-verktyg/handbok-for-klimatanpassad-dricksvattenforsorjning-2019.pdf

Livsmedelsverket 2024. Handbok i krisberedskap och civilt försvar för dricksvatten. https://www.livsmedelsverket.se/om-oss/publikationer/handbocker-och-verktyg/handbok-for-krisberedskap-och-civilt-forsvar-for-dricksvatten

Länsstyrelsen Västra Götaland, 2025. Civilt försvar https://www.lansstyrelsen.se/vastra-gotaland/samhalle/sakerhet-och-beredskap/civilt-forsvar.html

Länsstyrelsen Västra Götaland, 2023. Västra Götaland i ett förändrat klimat. https://ext-geoportal.lansstyrelsen.se/arcgis/apps/storymaps/collections/145aadd35973469bbef307f6cfa7951d?item=1

Länsstyrelsen Västra Götaland, 2022. Vattenförsörjning i Västra Götalands län - Mjölkgårdar i olika områden. Rapport 2022:28

Miljörapporter 2018–2019 från länets anläggningar, svenska miljörapporteringsportalen, Regeringen, 2017. En livsmedelsstrategi för jobb och hållbar tillväxt i hela landet, https://www.regeringen.se/regeringens-politik/en-livsmedelsstrategi-for-jobb-och-hallbar-tillvaxt-i-hela-landet/ , senast ändrad 2017-01-16, besökt 2020-09-09.

Miljösamverkan Skaraborg, 2025. https://www.miljoskaraborg.se/privatperson/vatten/vatten-till-miljon/vattenskyddsomraden/vatterns-vattenskyddsomrade/. Besökt 2026-01-15.

MSB, 2025. Konsekvenser vid höga och låga vattennivåer i Vänern. Publikationsnummer: MSB2612 - Oktober 2025. https://rib.msb.se/filer/pdf/31151.pdf

Rhode, A., Lindström, G., Rosberg, J. & Pers, C., 2006. Grundvattenbildning i svenska typjordar - översiktlig beräkning med en vattenbalansmodell. Uppsala Universitet: Report Series A, No. 66.

Rhode, A., Lindström, G., Dahnée, J., 2009. Grundvattennivåer i ett förändrat klimat. Uppsala universitet: proj. nr 60–1642/2007.

SCB, 2025, Folkmängd, antalet födda, döda och flyttningar efter region, kön och ålder. År 2024–2070, https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START__BE__BE0401__BE0401A/BefProgOsiktRegN/.

SCB, 2025a, Total vattenanvändning per användargrupp, efter region. Vart femte år 1990 – 2020. Total vattenanvändning per användargrupp, efter region. Vart femte år 1990 - 2020. PxWeb

SCB, 2025b, Statistiska centralbyråns statistikdatabas, Vattenuttag och vattenanvändning i Sverige https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/miljo/vattenanvandning/vattenuttag-och-vattenanvandning-i-sverige/

SCB, 2025c, Statistiska centralbyråns statistikdatabas, Befolkningens anslutning till kommunalt vatten och avlopp. År 1960–2022. https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START__MI__MI0902__MI0902C/MI0902T05/

SCB, 2025d, Antal småhusfastigheter efter region, fastighetstyp, och vattenanslutning. Vart femte år 2000–2020, https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START__MI__MI0902__MI0902C/MI0902T04/

SCB, 2025e. Jordbrukets vattenanvändning per typ av användning, efter region, Vart femte år 1995–2020. https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START__MI__MI0902__MI0902E/VattenAnvJord/.

SCB, 2025f, Industrins vattenanvändning efter region och typ av vatten. År 2005 – 2020. https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START__MI__MI0902__MI0902E/VattenAnv/

SCB, 2022. Vattenanvändningen i Sverige 2020. Stockholm: Statistiska centralbyrån. https://www.scb.se/contentassets/54f765e90041445397b0fdc85aa04424/mi0902_2020a01_br_mi27br2201.pdf

SGI, 2012. Skredrisker i Göta älvdalen i ett förändrat klimat, slutrapport i 3 delar. https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1372738/FULLTEXT01.pdf

SGI, 2018. Klimatlasters effekt på naturlig mark och geokonstruktioner. Geotekniska aspekter på klimatförändringen.

SGU, 2024.Beskrivning till Bergkvalitetskartan för betong i delar av Västra Götaland https://www.sgu.se/globalassets/produkter/publikationer/2024/k755-beskrivning.pdf

SGU, 2013 Bedömningsgrunder för grundvatten SGU 2013:01. Uppsala: Sveriges Geologiska Undersökning.

SGU, 2017. Grundvattenbildning och grundvattentillgång i Sverige. Uppsala: Sveriges Geologiska Undersökning.

SGU, 2025a. SGU:s kartvisare, Grundvattenmagasin https://apps.sgu.se/kartvisare/kartvisare-grundvattenmagasin.html

SGU, 2025b. Kartvisaren Grundvattenmagasin https://www.sgu.se/produkter-och-tjanster/kartor/kartvisaren/grundvattenkartvisare/grundvattenmagasin/

SGU, 2025c. Databasen brunnar https://www.sgu.se/grundvatten/brunnar-och-dricksvatten/brunnsarkivet/

SGU, 2025d. Grundvatten och förändrat klimat. Besökt 2025-05-22. https://www.sgu.se/grundvatten/grundvatten-och-forandrat-klimat/

SGU, 2025e. Grundvatten i framtida klimat – effekter för grundvattenförsörjningen. Carl-Erik Hjerne, Anders Retzner, Eva Hellstrand, Bo Thunholm, Michelle Nygren, Jakob Forsgren, Jonas Gierup. RR 2025:01.

SGU, 2025f. Det menas med fyllnadsgrad och grundvattensituation. Besökt 2025-05-23. https://www.sgu.se/grundvatten/grundvattennivaer/om-grundvattennivaer/det-menas-med-fyllnadsgrad-och-grundvattensituation/

SMHI, 2025a. Klimatscenariotjänsten. https://www.smhi.se/klimat/framtidens-klimat/klimatscenariotjansten/klimatscenariotjansten/met/vastra_gotalands_lan/medeltemperatur/rcp85/2071-2100/year/anom

SMHI, 2024. Konsekvenser för Sveriges stora sjöar i varmare klimat. Besökt 2025-05-23. https://www.smhi.se/klimat/framtidens-klimat/sjoar-och-vattendrag-i-varmare-klimat/konsekvenser-for-sveriges-stora-sjoar-i-varmare-klimat#Vattern

SMHI, 2022. Hur länge räcker vattnet? Beräkning av uthållighet vid torka. Niclas Hjerdt.

SMHI, 2015. Framtidsklimat i Västra Götalands län, Norrköping: Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut.

Svenskt Vatten, 2024. Resultatrapport för VASS Drift 2023 https://www.svensktvatten.se/globalassets/dokument/organisation--styrning/va-statistik/r2024-06-resultatrapport-for-vass-drift-2023-3.pdf

VGR, 2025. Befolkningsprognos Västra Götaland 2024–2040. https://www.vgregion.se/regional-utveckling/statistik-och-analys/aterkommande-aktiviteter/befolkningsprognos/

Copyrightförteckning av kartor

Vattenförsörjningsplanen:

© Lantmäteriet Geodatasamverkan – GSD Fastighetskartan, samtliga kartor

© Lantmäteriet Geodatasamverkan – SGU Jordarter 1:1 miljon, figur 3

© Lantmäteriet Geodatasamverkan – VM Vattenförekomster och övriga vatten (2017–2021 cykel 3), figur 19

© Lantmäteriet Geodatasamverkan – LM Översiktskartan, samtliga kartor

© Lantmäteriet Geodatasamverkan – GSD Fastighetskartan, samtliga kartor

Länsstyrelsen
Västra Götaland

22. Sammanträdesplan 2027 för kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och kommunstyrelsens arbetsutskott (kf fattar slutligt beslut pkt 1) KS2026/178

§138 KS2026/178

Sammanträdesplan 2027 för kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och kommunstyrelsens arbetsutskott

Beslut

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

1. Sammanträdesplan 2027 för kommunfullmäktige godkänns.
2. Sammanträdesplan 2027 för kommunstyrelsen och kommunstyrelsens arbetsutskott godkänns.

Kommunfullmäktige fattar slutligt beslut i punkt 1.

Ärendet

En förteckning över sammanträdesdagar 2027 för kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och kommunstyrelsens arbetsutskott har upprättats och sammanträdestiderna ska godkännas av respektive instans; kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Enligt förslaget ska kommun-fullmäktige ha sammanträden på torsdagar följande datum: 11 februari, 18 mars, 29 april, 3 juni, 23 september, 21 oktober, 18 november och 9 december. Starttid kl 17 förutom i november då sammanträdet (med budgetdebatt) börjar kl 16. Enligt förslaget ska kommunstyrelsen ha sammanträden på tisdagar följande datum: 12 januari (endast val av ksau), 2 februari, 2 mars, 20 april, 18 maj, 15 juni, 31 augusti, 5 oktober, 26 oktober, 23 november och 14 december. Starttid kl 13.

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

1. Sammanträdesplan 2027 för kommunfullmäktige godkänns.

2. Sammanträdesplan 2027 för kommunstyrelsen och kommunstyrelsens arbetsutskott godkänns.
Kommunfullmäktige fattar slutligt beslut i punkt 1.

Beslutsgång
Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Beslutsunderlag
- Sammanträdesplan 2027 för kommunstyrelsens arbetsutskott, kommunstyrelsen och kommunfullmäktige
- Förteckning sammanträdesplan 2027 för kommunstyrelsens arbetsutskott, kommunstyrelsen och kommunfullmäktige

Skickas till
Kommunstyrelsen

Paragrafen är justerad

BOLLEBYGDS KOMMUN

2026-08-04

Sammanträdesplan 2027 för kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och kommunstyrelsens arbetsutskott

Kommunstyrelsens arbetsutskott (ksau) (börjar kl 8.30 om inget annat anges) Torsdagar	Kommunstyrelsen (börjar kl 13 om inget annat anges) Tisdagar	Kommunfullmäktige (börjar kl 17 om inget annat anges) Torsdagar
JANUARI		
21 januari (nytt ksau)	12 januari (endast val av ksau)	-
FEBRUARI		
11 februari	2 februari	11 februari
MARS		
-	2 mars	18 mars
APRIL		
8 april	20 april (årsredovisning)	29 (årsredovisning)
MAJ		
5 maj (onsdag)	18 maj	-
JUNI		
3 juni	15 juni (till kf i sept)	3 juni
AUGUSTI		
19 augusti	31 augusti	-

BOLLEBYGDS KOMMUN

2026-08-04

SEPTEMBER		
16 september	**-**	**23 september**
OKTOBER		
14 oktober	**5 oktober**	**21 oktober**
	26 oktober (budget/plan) + skattesats	
NOVEMBER		
11 november	**23 november**	**18 november (budget/plan) + skattesats Obs! Start kl 16**
DECEMBER		
2 december	**14 dec (till kf febr 2028)**	**9 december**

23. Revidering av förbundsordning för Tolkförmedling Väst (kf fattar slutligt beslut) KS2026/151

§139 KS2026/151

Revidering av förbundsordning för Tolkförmedling Väst

Beslut

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige fastställer reviderad förbundsordning för Tolkförmedling Väst. Den nya förbundsordningen gäller från 2027-01-01.

Ärendet

Kungsbacka kommun önskar gå in som medlem i Tolkförmedling Väst. Kommunen läggs därmed in som medlem under paragraf 2. I övrigt föreslås inga förändringar i förbundsordningen. Den nya förbundsordningen föreslås gälla från 1 januari 2027. Direktionen beslutade på sammanträde 2026-05-29, § 628, att anta den reviderade förbundsordningen och översända den för beslut om fastställande i respektive medlemsfullmäktige.

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunfullmäktige fastställer reviderad förbundsordning för Tolkförmedling Väst. Den nya förbundsordningen gäller från 2027-01-01.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Beslutsunderlag

- Revidering av förbundsordning för Tolkförmedling Väst
- Förslag till ny förbundsordning för Tolkförmedling Väst
- Förslag till ny förbundsordning för Tolkförmedling Väst

BOLLEBYGDS KOMMUN

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Sammanträdesdatum

2026-08-20

Skickas till

Kommunstyrelsen

Paragrafen är justerad

BOLLEBYGDS KOMMUN

Tjänsteskrivelse

2026-08-05

Suzanna Bengtsson | Kanslichef och kommunsekreterare

0734-64 70 10 |
suzanna.bengtsson@bollebygd.se

Dnr KS2026/151-6

Kommunstyrelsen

Revidering av förbundsordning för Tolkförmedling Väst

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige fastställer reviderad förbundsordning för Tolkförmedling Väst. Den nya förbundsordningen gäller från 2027-01-01.

Ärendet

Kungsbacka kommun önskar gå in som medlem i Tolkförmedling Väst. Kommunen läggs därmed in som medlem under paragraf 2. I övrigt föreslås inga förändringar i förbundsordningen. Den nya förbundsordningen föreslås gälla från 1 januari 2027.

Direktionen beslutade på sammanträde 2026-05-29, § 628, att anta den reviderade förbundsordningen och översända den för beslut om fastställande i respektive medlemsfullmäktige.

Barnkonsekvensanalys

Beslut i ärendet bedöms inte påverka barn och unga negativt.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag Direktionen, 2026-05-29, § 628.

Skickas till

Tolkförmedling Väst

BOLLEBYGDS KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2026-08-05

BOLLEBYGDS KOMMUN

Kommunstyrelseförvaltningen

Monica Holmgren
Förvaltningschef

Suzanna Bengtsson
Kanslichef och kommunsekreterare

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Webbplats	E-post
517 83 Bollebygd	Ballebovägen 2	033–231300	033-231428	www.bollebygd.se	kommunen@bollebygd.se

Förslag till reviderad förbundsordning

Förslag till beslut

Direktionen beslutar att anta den reviderade förbundsordningen och översända den för beslut om fastställande i respektive medlemsfullmäktige.

Sammanfattning av ärendet

Kungsbacka kommun önskar gå in som medlemmar i Tolkförmedling Väst. Kommunen läggs därmed in som medlem under paragraf 2. I övrigt föreslås inga förändringar.

Den nya förbundsordningen föreslås gälla från 1 januari 2027.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande
- Reviderad FÖRBUNDSORDNING, dnr 26/0013-2
- Nuvarande förbundsordning med ändringsmarkeringar

Beslutet skickas till

Förbundsmedlemmarna

Åsa Fröding
Förbundsdirektör

Förbundsordning

ÄNDRINGSMARKERINGAR

Diarienummer:	Beslutad av: Respektive medlemsfullmäktige
Uppdaterad: 2026-05-29	Granskad: 2026-05-29
Dokumentansvarig: Förbundssekreterare	

1 § Namn och säte

Förbundets namn är Tolkförmedling Väst och har sitt säte i Göteborg.

2 § Medlemmar

Förbundet utgörs av 48 ~~47~~ medlemmar. Medlemsorganisationerna är Västra Götalandsregionen samt kommunerna Alingsås, Bengtsfors, Bollebygd, Borås, Dals Ed, Essunga, Falköping, Grästorp, Gullspång, Göteborg, Götene, Herrljunga, Hjo, Härryda, Karlsborg, Kungälv, Kungsbacka, Lerum, Lidköping, Lilla Edet, Lysekil, Mark, Mariestad, Mölndal, Munkedal, Orust, Partille, Skara, Skövde, Sotenäs, Stenungsund, Strömstad, Svenljunga, Tanum, Tibro, Tjörn, Tidaholm, Tranemo, Trollhättan, Töreboda, Uddevalla, Ulricehamn, Vara, Vårgårda, Vänersborg, Åmål samt Öckerö.

3 § Ändamål

Förbundets ändamål är att tillgodose medlemmarnas behov av språktolk genom att bedriva gemensam språktolk- och översättningsförmedling.

4 § Organisation

Tolkförmedling Väst är ett kommunalförbund med en direktion. Direktionen är förbundets beslutande församling och styrelse. Direktionen består av en ordinarie ledamot och en ersättare från respektive medlemsorganisation. Ordinarie ledamot från Göteborgs stad är ordförande i direktionen och ledamoten från Västra Götalandsregionen är vice ordförande. Ordförande och viceordförande utgör direktionens presidium.

Direktionen kan inrätta de övriga organ som behövs för att bedriva förbundets verksamhet på ett effektivt och korrekt sätt.

Direktionen utser en förbundsdirektör som har att leda verksamheten enligt direktionens anvisningar.

5 § Firmatecknare

Ordföranden är firmatecknare i förening med förbundsdirektör. Vice ordförande är ersättare för ordföranden.

6 § Mandattid

Direktionens ledamöter och ersättare väljs för en mandattid på fyra år räknat från den 1 januari året efter val.

7 § Arvoden och ersättningar

Arvoden och andra ekonomiska ersättningar till ledamöter och ersättare i direktionen samt till revisorerna ska utgå enligt de regler och bestämmelser som gäller för Västra Götalandsregionen. Arvoden och ekonomiska ersättningar bekostas av förbundet.

ÄNDRINGSMARKERINGAR

8 § Revisorer

Förbundet ska ha två förtroendevalda revisorer som utses av Västra Götalandsregionen. Revisorerna väljs för samma mandatperiod som ledamöterna och ersättarna i direktionen. Uppdraget är slutfört när revisorerna under det femte året efter valet har avslutat granskningen av det fjärde årets verksamhet och avlämnat sina revisionsberättelser. Det första året i varje mandatperiod inleds således med dubbla revisorskollegier. Revisorerna ska avge revisionsberättelse till direktionen och till respektive medlems fullmäktige.

9 § Initiativrätt

Ärenden i direktionen får väckas av:

- ledamot i direktionen
- medlem genom dess fullmäktige eller styrelse
- organ under direktionen om direktionen har medgivit sådan rätt

10 § Närvaro- och yttranderätt

Direktionen avgör själv i vilka fall någon som ej är ledamot eller ersättare i direktionen har rätt att närvara och yttra sig vid direktionens möten.

Vid ordinarie ledamots förhinder tjänstgör ersättare. Ledamot kallar själv in sin ersättare.

Direktionens möten är inte offentliga med undantag från mötet då budgeten beslutas.

11 § Beslut

Direktionen fattar beslut med enkel majoritet i samtliga ärenden. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst.

12 § Anslagstavla

Förbundets anslagstavla finns på förbundets webbplats.

Förbundets tillkännagivanden anslås på förbundets anslagstavla.

13 § Andelskapital

Varje medlem tillskjuter 1 svensk krona per kommuninvånare som andelskapital vid inträde i förbundet. Kvotvärdet av detta ger medlemmens andel i förbundet.

14 § Andel i tillgångar och skulder

Medlemmarna har vid varje tidpunkt andel i förbundets tillgångar och skulder i förhållande till medlemmens andel av andelskapitalet. Fördelningsgrunden gäller även för täckande av brist om förbundet skulle sakna medel att betala sina skulder i verksamheten samt vid skifte av förbundets behållna tillgångar eller skulder som föranleds av förbundets upplösning.

15 § Kostnadstäckning

Förbundets årliga kostnader ska minst täckas av årets intäkter. Medlemmarna debiteras för utförda tjänster enligt självkostnadsprincipen.

ÄNDRINGSMARKERINGAR

16 § Finanspolicy, borgen m.m.

Förbundet ska följa den av direktionen antagna finanspolicyn. Förbundet får inte teckna borgen, garantier eller motsvarande utan godkännande av samtliga medlemmars fullmäktige.

Förbundet får inte bilda bolag, förvärva andelar i bolag eller motsvarande utan godkännande av samtliga medlemmars fullmäktige.

17 § Insyn och informationsskyldighet

Medlemmarna i förbundet, genom sina respektive styrelser, har rätt till insyn i förbundet. Direktionen ska avlämna den information över verksamheten som medlem i förbundet efterfrågar. Direktionen ansvarar för att informera medlemmarna i förbundet om principiella händelser eller andra händelser av större vikt för förbundet eller någon av dess medlemmar.

18 § Budgetprocess

Direktionen ska årligen fastställa budget för förbundet. Budgeten ska innehålla en plan för verksamheten och ekonomin under budgetåret samt en plan för ekonomin under den kommande tvåårsperioden.

Budgeten ska fastställas senast den 30 september för kommande verksamhetsår. Budgetförslaget ska dessförinnan samrådas med medlemmarna.

Budgetförslaget ska vara tillgängligt för allmänheten.

19 § Årsredovisning och delårsrapport

Direktionen ska senast den 30 mars ha upprättat årsredovisning för det gångna verksamhetsåret. Årsredovisningen översänds efter revision till respektive medlem för beslut om godkännande i fullmäktige samt beslut om prövning av ansvarsfrihet för direktionen.

Direktionen upprättar även en delårsrapport som efter revision översänds till respektive medlem för behandling i fullmäktige.

20 § Inträde av ny medlem

Vid önskan om att inträda som medlem i förbundet ska ansökan ställas till direktionen som yttrar sig och överlämnar ärendet om ny förbundsordning till medlemmarna. Ny medlem har antagits när samtliga medlemmar, ansökande och befintliga, genom fullmäktigebeslut antagit den nya förbundsordningen.

21 § Ändring av förbundsordningen

Ändringar och tillägg till förbundsordningen ska antas av direktionen och fastställas av samtliga medlemmars fullmäktige.

ÄNDRINGSMARKERINGAR

22 § Uppsägning och utträde

Förbundet är bildat för obestämd tid. En medlem har rätt att utträda ur förbundet. Uppsägningstiden är tre år räknat från ingången av den månad då uppsägningen skedde.

Regleringen av de ekonomiska mellanhavandena mellan förbundet och den utträdande medlemmen bestäms i en överenskommelse mellan samtliga medlemmar. Den ekonomiska regleringen ska ske utifrån förbundsordningens 13 – 15 §§ såvida inte annat avtalas mellan medlemmarna. De kvarvarande medlemmarna antar de ändringar i förbundsordningen som krävs med anledning av utträdet.

23 § Likvidation

Om medlemmarna inte kan enas om förutsättningarna för utträde när uppsägningstiden är till ända, ska förbundet omedelbart träda i likvidation.

Förbundet ska också träda i likvidation om mer än hälften av medlemmarna genom samstämmiga beslut i respektive medlems fullmäktige fattat beslut härom.

Likvidation verkställs av direktionen i egenskap av likvidator. Vid skifte av förbundets tillgångar och skulder i anledning av likvidationen ska den i 14 § angivna fördelningsgrunden mellan medlemmarna gälla. När förbundet har trätt i likvidation ska förbundets egendom i den mån det behövs för likvidationen genom försäljning eller på annat lämpligt sätt omvandlas till pengar. Verksamheten får fortsatt tillfälligt bedrivas om det så krävs för en ändamålsenlig avveckling.

När direktionen fullgjort sitt uppdrag som likvidator ska direktionen avge en slutredovisning för sin förvaltning. Redovisningen sker genom en förvaltningsberättelse som rör likvidationen i sin helhet med redovisning av skiftet av behållna tillgångar. Till berättelsen ska fogas redovisningshandlingar för hela likvidationen. Handlingarna ska revideras av förbundets revisorer vilka ska yttra sig i en revisionsberättelse. Till slutredovisningen ska fogas direktionens beslut om vilken av förbundets medlemmar som ska överta och vårda de handlingar som hör till förbundets arkiv.

Förbundet är upplöst då förvaltningsberättelsen och redovisningshandlingarna har delgetts samtliga medlemmar.

24 § Tvister

Om tvist uppkommer mellan förbundet och en eller flera medlemmar och om parterna inte kan nå en frivillig uppgörelse ska tvisten avgöras av allmän domstol.

ÄNDRINGSMARKERINGAR

24. Samråd om förslag till budget och verksamhetsplan 2027-2029 för Tolkförmedling Väst KS2026/150

§140 KS2026/150

Samråd om förslag till budget och verksamhetsplan 2027-2029 för Tolkförmedling Väst

Beslut

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar att Bollebygds kommun inte har något att erinra mot förslag till budget och verksamhetsplan 2027-2029 för Tolkförmedling Väst.

Ärendet

Tolkförmedling Väst är ett kommunalförbund och dess ändamål är att tillgodose medlemmarnas behov av språktolk. Förbundet har tilldelats uppdraget att bedriva språktolkförmedling och är därmed huvudman för verksamheten. Medlemsorganisationernas verksamheter köper samtliga språktolktjänster av Tolkförmedling Väst. Förbundet bedriver även översättningsverksamhet.

Tolkförmedling Väst har varit i drift sedan 2013 och har i dag 47 medlemmar; Västra Götalandsregionen samt kommunerna Alingsås, Bengtsfors, Borås, Bollebygd, Dals-Ed, Essunga, Falköping, Grästorp, Gullspång, Göteborg, Götene, Herrljunga, Hjo, Härryda, Karlsborg, Kungälv, Lerum, Lidköping, Lilla Edet, Lysekil, Mariestad, Mark, Munkedal, Mölndal, Orust, Partille, Skara, Skövde, Sotenäs, Stenungsund, Strömstad, Svenljunga, Tanum, Tibro, Tidaholm, Tjörn, Tranemo, Trollhättan, Töreboda, Uddevalla, Ulricehamn, Vara, Vårgårda, Vänersborg, Åmål och Öckerö. Även Kungsbacka kommun har ansökt om medlemskap.

Som medlem i kommunalförbundet Tolkförmedling Väst har Bollebygds kommun fått möjlighet att yttra sig angående förslag till budget och verksamhetsplan 2027-2029. Direktionen har på sammanträde 2026-05-29, § 627, beslutat att godkänna förslag till budget och verksamhetsplan, samt att förslaget ska skickas till förbundsmedlemmarna för samråd inför beslut om budget och verksamhetsplan på direktionsmöte 2026-09-25.

Kommunstyrelseförvaltningen har efterfrågat synpunkter från socialförvaltningen och utbildningsförvaltningen (de två förvaltningar som använder Tolkförmedlingens tjänster) och båda förvaltningarna har meddelat att de inte har några invändningar mot förslaget. Socialförvaltningen svarar till exempel att förbundet är en etablerad verksamhet för många kommuner och utifrån Bollebygds kommuns storlek är kommunen en liten nyttjare av tjänsterna. Kommunstyrelseförvaltningen bedömer därför att kommunen inte har något att erinra mot förslag till budget och verksamhetsplan 2027-2029 och föreslår att kommunstyrelsen beslutar detsamma.

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut
Kommunstyrelsen beslutar att Bollebygds kommun inte har något att erinra mot förslag till budget och verksamhetsplan 2027-2029 för Tolkförmedling Väst.

Beslutsgång
Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Beslutsunderlag
- Samråd om förslag till budget och verksamhetsplan 2027-2029 för Tolkförmedling Väst

- Samråd om Förslag till budget och verksamhetsplan 2027-2029
- Samråd om Förslag till budget och verksamhetsplan 2027-2029

Skickas till
Kommunstyrelsen

Paragrafen är justerad

BOLLEBYGDS KOMMUN

Tjänsteskrivelse

2026-08-10

Suzanna Bengtsson | Kanslichef och kommunsekreterare

0734-64 70 10 |
suzanna.bengtsson@bollebygd.se

Dnr KS2026/150-6

Kommunstyrelsen

Samråd om förslag till budget och verksamhetsplan 2027-2029 för Tolkförmedling Väst

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att Bollebygds kommun inte har något att erinra mot förslag till budget och verksamhetsplan 2027-2029 för Tolkförmedling Väst.

Ärendet

Tolkförmedling Väst är ett kommunalförbund och dess ändamål är att tillgodose medlemmarnas behov av språktolk. Förbundet har tilldelats uppdraget att bedriva språktolkförmedling och är därmed huvudman för verksamheten. Medlemsorganisationernas verksamheter köper samtliga språktolktjänster av Tolkförmedling Väst. Förbundet bedriver även översättningsverksamhet.

Tolkförmedling Väst har varit i drift sedan 2013 och har i dag 47 medlemmar; Västra Götalandsregionen samt kommunerna Alingsås, Bengtsfors, Borås, Bollebygd, Dals-Ed, Essunga, Falköping, Grästorp, Gullspång, Göteborg, Götene, Herrljunga, Hjo, Härryda, Karlsborg, Kungälv, Lerum, Lidköping, Lilla Edet, Lysekil, Mariestad, Mark, Munkedal, Mölndal, Orust, Partille, Skara, Skövde, Sotenäs, Stenungsund, Strömstad, Svenljunga, Tanum, Tibro, Tidaholm, Tjörn, Tranemo, Trollhättan, Töreboda, Uddevalla, Ulricehamn, Vara, Vårgårda, Vänersborg, Åmål och Öckerö. Även Kungsbacka kommun har ansökt om medlemskap.

BOLLEBYGDS KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2026-08-10

Som medlem i kommunalförbundet Tolkförmedling Väst har Bollebygds kommun fått möjlighet att yttra sig angående förslag till budget och verksamhetsplan 2027-2029. Direktionen har på sammanträde 2026-05-29, § 627, beslutat att godkänna förslag till budget och verksamhetsplan, samt att förslaget ska skickas till förbundsmedlemmarna för samråd inför beslut om budget och verksamhetsplan på direktionsmöte 2026-09-25.

Bedömning

Kommunstyrelseförvaltningen har efterfrågat synpunkter från socialförvaltningen och utbildningsförvaltningen (de två förvaltningar som använder Tolkförmedlingens tjänster) och båda förvaltningarna har meddelat att de inte har några invändningar mot förslaget. Socialförvaltningen svarar till exempel att förbundet är en etablerad verksamhet för många kommuner och utifrån Bollebygds kommuns storlek är kommunen en liten nyttjare av tjänsterna. Kommunstyrelseförvaltningen bedömer därför att kommunen inte har något att erinra mot förslag till budget och verksamhetsplan 2027-2029 och föreslår att kommunstyrelsen beslutar detsamma.

Barnkonsekvensanalys

Beslut i ärendet bedöms inte påverka barn och unga negativt.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag Direktionen 2026-05-29, § 627, tillsammans med förslag till budget och verksamhetsplan.

Skickas till

Tolkförmedling Väst

BOLLEBYGDS KOMMUN

Kommunstyrelseförvaltningen

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Webbplats	E-post
517 83 Bollebygd	Ballebovägen 2	033–231300	033-231428	www.bollebygd.se	kommunen@bollebygd.se

BOLLEBYGDS KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2026-08-10

Monica Holmgren

Förvaltningschef

Suzanna Bengtsson

Kanslichef och kommunsekreterare

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Webbplats	E-post
517 83 Bollebygd	Ballebovägen 2	033–231300	033-231428	www.bollebygd.se	kommunen@bollebygd.se

Förslag till Budget och verksamhetsplan 2027–2029

Förslag till beslut

Direktionen beslutar att godkänna FÖRSLAG TILL BUDGET OCH VERKSAMHETSPLAN 2027–2029.

Vidare beslutar direktionen att förslaget översänds till förbundsmedlemmarna för samråd inför beslut om BUDGET OCH VERKSAMHETSPLAN 2027–2029 på direktionsmöte den 25 september 2026.

Sammanfattning av ärendet

FÖRSLAG TILL BUDGET OCH VERKSAMHETSPLAN 2027–2029 innehåller budget för 2027 samt beskriver vad som planeras i verksamheten för åren 2028–2029.

Budget 2027 är lagd utifrån idag gällande förutsättningar inklusive indexuppräkningar. Medlemmarnas behov beräknas till 310 000 uppdrag vilket är mer än vad som tidigare prognoserats och därmed beaktats i förbundets ekonomiska hållbarhetsplanering. Nuvarande täckningsmarginal beräknas vara tillräcklig för nästkommande år. För en budget i balans 2027 bedöms därmed ingen höjning av priserna vara nödvändig.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande
- FÖRSLAG TILL BUDGET OCH VERKSAMHETSPLAN 2027–2029, dnr 26/0015–2

Beslutet skickas till

Förbundsmedlemmarna

Åsa Fröding
Förbundsdirektör

Förslag till Budget och verksamhetsplan

2027-2029

Tolkförmedling Väst
Organisationsnummer 222000–2972

Innehåll

Ordförande har ordet **3**
Inledning **4**
Vision **4**
Övergripande strategi **4**
Övergripande mål **5**
Verksamhetsmål 2027 5
Kvalitetsarbete **8**
Organisation **8**
Förväntad utveckling avseende verksamhet **8**
Ekonomiska förutsättningar **9**
Bakgrund 9
God ekonomisk hushållning 10
Utgångsläge inför planering av budget 2027 10
Årsprognos 2026 i jämförelse med budget 11
Arvodesutveckling 11
Personalbemanning och löneutveckling 11
Pension 11
Prisutveckling 11
Finansiella mål 2027 ..... **12**
Budget 2027 ..... **13**
Budget 2027, specifikation 13
Investeringsbudget 2027 13
Ekonomisk plan 2027–2029 ..... **13**

Ordförande har ordet

Tolkförmedling Väst är en verksamhet vars kvalitet är avgörande för att flera viktiga samhällsfunktioner ska kunna möta individer på ett likvärdigt, rättssäkert och professionellt sätt. Förbundet har en ständig utmaning i att förutse efterfrågan på tolk för att på bästa sätt kunna tillgodose medlemmarnas behov. Som ordförande för Tolkförmedling Väst är min känsla att organisationen hela tiden strävar efter att upprätthålla hög professionalitet och kvalitet. I verksamheten råder ett proaktivt förhållningssätt med fokus på ständiga förbättringar.

Verksamheten påverkas direkt av omvärlden och kräver en flexibel organisation med fokus på kundens behov. Tolkförmedling Väst är en organisation som vågar pröva nytt och som omsätter tekniska möjligheter till verklig skillnad för kunden. Engagemanget och ambitionen i förbundet är hög. Kvalitetsarbete och värdegrund genomsyrar hela verksamheten, vilket syns i kund- och medarbetarenkäternas mycket höga utfall.

Den i samhället generellt sjunkande efterfrågan på tolkuppdrag märks nu även i förbundet. Med den snabba tekniska utvecklingen kommer tolkbranschen med stor sannolikhet över tid att förändras. Verksamheten behöver vara lyhörd och anpassningsbar för att kunna navigera mellan de möjligheter och utmaningar som växer fram. Den transparens som råder i förbundet gör det dock lätt för mig som ordförande att följa verksamheten och jag känner mig trygg med att förbundet alltid, med medlemmarnas bästa i fokus, gör sitt yttersta för att anpassa verksamheten efter omvärldens föränderlighet. Ett kvitto på att verksamheten gör rätt är den höga kundnöjdhet som NKI-mätningarna visar, samt inte minst intresset för att bli medlem i förbundet.

Även detta år genomfördes en framtidsworkshop med direktionen. Syftet var att tydliggöra riktningen för förbundets kommande verksamhetsår. Hur förbundets framtida verksamhet kommer att utvecklas är som alltid svårt att förutse, men med en stabil ekonomi och en professionell och utvecklingsinriktad organisation som snabbt ställer om har jag en stark tro på att förbundet och dess medarbetare möter kommande utmaningar på bästa sätt. Förbundet har en fortsatt spännande utveckling framför sig, där även 2027 bjuder på en ny medlemskommun.

Jag överlämnar ordförandeskapet med tron att den nya direktionen kommer att möta utmaningar, då tolkbehovet minskar. Samtidigt är jag trygg i, och min övertygelse är, att Tolkförmedling Väst och dess medarbetare kommer att möta kommande utmaningar med professionalism och ambitionen att förbli bäst i Sverige.

Göteborg 2026-05-12

Claudia Nistor Pedrini
Ordförande

Inledning

Tolkförmedling Väst är ett kommunalförbund och dess ändamål är att tillgodose medlemmarnas behov[1] av språktolk. Förbundet har tilldelats uppdraget att bedriva språktolkförmedling och är huvudman för verksamheten. Tolkförmedling Väst förser därmed medlemsorganisationernas verksamheter med språktolk. Förbundet bedriver även översättningsverksamhet.

Tolkförmedling Väst har varit i drift sedan 2013 och har i dag 48 medlemmar; Västra Götalandsregionen samt kommunerna Alingsås, Bengtsfors, Borås, Bollebygd, Dals-Ed, Essunga, Falköping, Grästorp, Gullspång, Göteborg, Götene, Herrljunga, Hjo, Härryda, Karlsborg, Kungsbacka, Kungälv, Lerum, Lidköping, Lilla Edet, Lysekil, Mariestad, Mark, Munkedal, Mölndal, Orust, Partille, Skara, Skövde, Sotenäs, Stenungsund, Strömstad, Svenljunga, Tanum, Tibro, Tidaholm, Tjörn, Tranemo, Trollhättan, Töreboda, Uddevalla, Ulricehamn, Vara, Vårgårda, Vänersborg, Åmål och Öckerö.

Förbundet är en egen offentligrättslig juridisk person, fristående i förhållande till sina medlemmar. Medlemmarna har kvar ytterst ekonomiskt ansvar för verksamheten. Varje medlem har tillskjutit en krona per kommuninvånare som andelskapital. Kvotvärdet av detta ger medlemmens andel i förbundet.

Förbundet styrs av en direktion bestående av ledamöter från respektive medlemsorganisation. Särskilt utsedda revisorer granskar förbundets verksamhet. Förbundet har sitt säte i Göteborg.

Vision

Genom att erbjuda kvalitativa språktolktjänster bidrar Tolkförmedling Väst till ökad integration i samhället.

Övergripande strategi

Vårt uppdrag är att tillgodose medlemmarnas behov av språktolk. Detta gör vi genom att vara lyhörda för medlemmarnas behov.

Vi ska kartlägga, utreda och analysera vår verksamhet samt kundernas och uppdragstagarnas synpunkter för att utveckla och kvalitetssäkra verksamheten.

Vi ska vara det självklara valet för professionella uppdragstagare och en förmedling där uppdragstagare ges förutsättningar att utföra kvalitativa uppdrag.

Vi ska vara en attraktiv arbetsgivare där medarbetarna kan påverka, tar ansvar och är engagerade. Tillsammans med medarbetarna, utifrån förbundets värdegrund, skapar vi förutsättningar för en god arbetsmiljö.

[1] En myndighet ska enligt 13 § i Förvaltningslagen ”… använda tolk och se till att översätta handlingar om det behövs för att den enskilde ska kunna ta till vara sin rätt när myndigheten har kontakt med någon som inte behärskar svenska.”

Vi ska ha en budget i balans. Ingen beslutad aktivitet ska sakna finansiering och varje aktivitet ska vara värdeskapande för verksamheten. Varje möjlighet till effektivisering som inte går ut över kvaliteten ska tillvaratas.

Övergripande mål

Tolkförmedling Väst ska tillgodose medlemmarnas behov av språktolk och ska vara det självklara valet av förmedling för professionella uppdragstagare. Förbundet ska vara en attraktiv arbetsgivare där alla medarbetare vet sitt uppdrag och vem vi är till för. Tolkförmedling Väst ska vara i framkant och en förebild för andra. Förbundets värdegrund ska vara ett gemensamt förhållningssätt och verksamheten ska genomsyras av professionalitet, tillgänglighet och trygghet i alla led.

Tolkförmedling Väst ska

- ha god tillgänglighet och likvärdig service till förbundets kunder
- hantera och tillvarata såväl kundernas som uppdragstagarnas synpunkter för verksamhetens kvalitetssäkring och utveckling
- bedriva en hållbar verksamhet och arbeta kostnadseffektivt
- verka för ökad kunskap om tolkanvändande och vikten av professionella språktolkar i samhället.

Verksamhetsmål 2027

Utifrån de övergripande målen har fem verksamhetsmål formulerats och sedan brutits ned i mätbara indikatorer.

Tolkförmedling Väst ska ha en pålitlig leverans

Förbundets uppdrag är att tillgodose medlemmarnas behov av språktolk. Att mäta leveransens pålitlighet är därmed grundläggande för att säkerställa att förbundet utför sitt uppdrag. Att följa upp tillsättningsgraden av uppdrag samt huruvida tolkarna kommer sent eller uteblir till uppdrag är därmed viktiga parametrar för att kontrollera pålitligheten i leveransen. Indikatorerna bedöms samlat och har likvärdig betydelse för måluppfyllelse.

Tolkförmedling Väst ska tillhandahålla utbildade och kvalificerade tolkar

Förbundet bedriver en kvalitativ verksamhet där kunderna ska kunna känna sig trygga med tolkens kompetens. Därmed blir indikatorerna för målet avseende utbildade och kvalificerade tolkar relevanta. Tolkarna som idag anlitas av förbundet har generellt en hög kompetens vilket innebär att indikatorernas tidigare utfall redan är höga och att målvärdena därmed är högt satta. Detta innebär att målet kan bedömas uppnått även om inte samtliga indikatorers målvärde nås.

Tolkförmedling Väst ska ligga i framkant och verksamheten ska utvecklas

En förutsättning för att verksamheten ska kunna utvecklas och att förbundet ska kunna vara i framkant, är lyhördhet för kundernas behov och ständiga förbättringar. Nöjd-Kund-Index (NKI) blir därför en viktig indikator, likaså att mäta andelen beställningar som inkommer via digitala tjänster, för att säkerställa ett användarvänligt system utvecklat efter verksamhetens behov och teknikens möjligheter. Då kundnöjdheten är mycket hög tilldelas indikatorn avseende andel beställningar som inkommer via digitala tjänster en högre viktning i bedömningen om målet är uppnått.

Tolkförmedling Väst ska vara en attraktiv arbetsgivare

Medarbetare som är engagerade och trivs gör ett bra arbete. Genom att följa upp hållbart medarbetarengagemang (HME) får arbetsgivaren ett bra underlag för arbetsmiljö- och värdegrundsarbetet vilket i sin tur bland annat ligger till grund för att nå målet att vara en attraktiv arbetsgivare. Medarbetarnas ambassadörskap (eNPS) ger ytterligare en indikation på till vilken grad arbetsgivaren är attraktiv. HME utgör huvudindikator för måluppfyllelse. eNPS används som kompletterande indikator i bedömningen.

Tolkförmedling Väst ska bedriva en hållbar verksamhet

En hållbar verksamhet innebär ett helhetstänk kring miljö, sociala förhållanden och ekonomi. Distanstolkning minskar klimatpåverkan genom färre resor och är mer kostnadseffektiv för kunden. Distanstolkning bidrar även till att tolkarnas tid och kompetens kan planeras på ett mer hållbart sätt, samt att tolkar utan geografisk närhet till kunden kan anlitas. Detta i sin tur ökar möjligheten att tillgodose kundens behov men ger också tolken ökade förutsättningar till stabil försörjning och därmed ökad lojalitet till förbundet. Medarbetare som mår bra och har en icke arbetsrelaterad sjukfrånvaro är en förutsättning för en stabil bemanning, och därmed en viktig parameter för en hållbar verksamhet. Att mäta sjukfrånvaron är en viktig indikator, dock viktas indikatorn avseende distansuppdrag högre i bedömningen om målet är uppnått.

Målen för 2027 har justerats i relation till tidigare utfall och prognosen för kommande period. Direktionen har fastslagit följande verksamhetsmål:

Tolkförmedling Väst ska ha en pålitlig leverans

Indikator	Utfall 2024	Utfall 2025	Målvärde 2026	**Målvärde 2027**
Andel tillsatta beställningar ska överstiga 99%.	99,4%	99,5%	>99%	**>99%**
Andel tillfällen tolkar kommer sent eller uteblir från bokade uppdrag ska understiga 1%.	1,0%	1,0%	<1%	**<1%**

Tolkförmedling Väst ska tillhandahålla utbildade och kvalificerade tolkar

Indikator	Utfall 2024	Utfall 2025	Målvärde 2026	**Målvärde 2027**
Andel hälso- och sjukvårdsuppdrag som utförs av auktoriserad sjukvårdstolk ska uppgå till minst 16%.	12,5%	13,6%	≥13%	**≥16%**
Andel uppdrag som utförs av auktoriserad tolk ska uppgå till minst 42%.	33,6%	38,3%	≥35%	**≥42%**
Andel uppdrag som utförs av utbildad eller auktoriserad tolk ska uppgå till minst 91%*.	88,3%	89,2%	≥88%	**≥91%**

**Ny indikator för 2026. Värden för 2024 och 2025 har beräknats.*

Tolkförmedling Väst ska ligga i framkant och verksamheten ska utvecklas

Indikator	Utfall 2024	Utfall 2025	Målvärde 2026	**Målvärde 2027**
Andel beställningar som inkommer via digitala tjänster ska uppgå till minst 83%.	79,5%	81,5%	≥80%	**≥83%**
Nöjd-Kund-Index (NKI) ska uppgå till minst 83.	81	83	≥82	**≥83**

Tolkförmedling Väst ska vara en attraktiv arbetsgivare

Indikator	Utfall 2024	Utfall 2025	Målvärde 2026	**Målvärde 2027**
Hållbart medarbetarengagemang (HME) ska uppgå till minst 92.	92	92	≥92	**≥92**
Ambassadörskap (eNPS[2]) ska uppgå till minst 62.	62	62	≥68	**≥62**

Tolkförmedling Väst ska bedriva en hållbar verksamhet

Indikator	Utfall 2024	Utfall 2025	Målvärde 2026	**Målvärde 2027**
Andel uppdrag som utförs på distans ska uppgå till minst 74%.	70,1%	72,2%	≥72%	**≥74%**
Sjukfrånvaron ska understiga 6%.	11,2%	7,1%	<7%	**<6%**

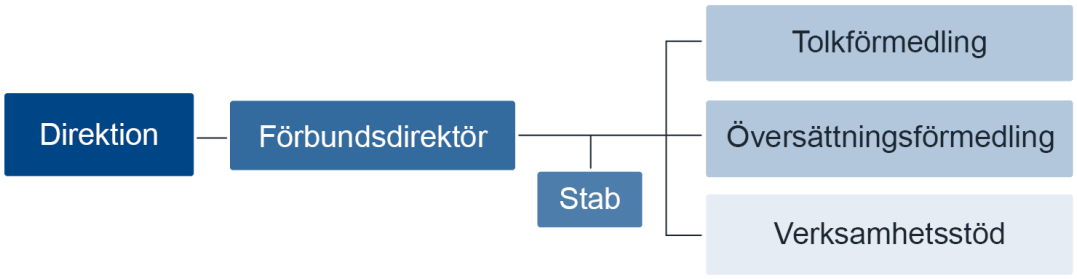
[2] Employee net promoter score

Kvalitetsarbete

Förbundet bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete som säkerställer att verksamheten kontinuerligt utvecklas och möter de krav som ställs av medlemmar, kunder och andra intressenter. Genom ledningssystemet, certifierat enligt ISO standard 9001 (kvalitet) och 45001 (arbetsmiljö), finns en stabil grund för ett enhetligt arbetssätt, tydliga processer och ständiga förbättringar. Riskanalyser är en central del av kvalitetsarbetet, där såväl operativa som strategiska risker löpande identifieras och bedöms. Arbetet kompletteras av årliga internkontroller, internrevision samt uppföljning av interna avvikelser. Förbundets krisberedskap innefattar tydliga rutiner för hantering av störningar, incidenter och extraordinära händelser, samt planerade övningar. Den återkommande uppföljningen av kvalitetsarbetet tillsammans med den samlade styrningen, gör att verksamheten kan anpassas efter kundernas föränderliga behov, samtidigt som verksamheten upprätthåller hög kvalitet och kostnadseffektivitet.

Organisation

Tolkförmedling Väst är ett kommunalförbund med direktion. Direktionens uppdrag regleras i kommunallagen och den förbundsordning som medlemmarna antagit. På uppdrag av direktionen leds tjänstemannaorganisationen av förbundsdirektör. Organisationen består av stab, verksamhetsstöd, tolk- och översättningsförmedling. Staben leds av förbundsdirektör. Tolk- och översättningsförmedlingen samt verksamhetsstöd leds av tre verksamhetschefer. Ekonomi-, lön- och HR-tjänster köps av Mariestads kommun. Skövde kommun är leverantör av IT-tjänster. Specifika verksamhetssystem och verksamhetsanpassat telefonisystem köps separat.

Figur 1 Organisationsschema

Förväntad utveckling avseende verksamhet

Den rådande migrationspolitiken kommer sannolikt fortsatt bidra till ett minskat behov av språktolk, och därmed en successivt minskad efterfrågan på förbundets tolktjänster. Tidöpartiernas utredning avseende rätten till avgiftsfri tolk kommer enligt betänkandet sannolikt inte påverka efterfrågan på förbundets tjänster, dock är frågan ännu inte helt klar.

Tolk på distans ligger sedan några år stabilt på en hög nivå vilket optimerar nyttjandet av tolkens tid och kompetens samtidigt som kundens kostnader blir lägre, miljöpåverkan minskar och hållbarheten ökar. Efterfrågan på mer kostnadseffektiva tolktjänster förväntas öka och därmed kommer troligen tolkning på plats att minska och distanstolkning att öka.

Utvecklingen av AI kommer med stor sannolikhet att påverka tolkbranschen framöver. I vilken utsträckning och på vilket sätt är fortfarande svårt att förutse. TFV AI-Tolk som lanserades i december 2024 ersätter än så länge inte den mänskliga tolken utan används som ett komplement i enklare vardagssamtal, med framför allt inneliggande patienter inom sjukvården. Än så länge råder en försiktighet från förbundets kunder avseende användning av verktyget. Hur användningen kommer se ut framgent återstår att se. Nyttjandet förväntas dock öka över tid.

Förbundet har en ständig utmaning i att rekrytera lämpliga kandidater till tolkyrket, inte minst inom numerärt små språk. Rekrytering av nya tolkar sker löpande. Tack vare den stora andelen tolkning på distans kan sedan några år tillbaka rekrytering av tolkar ske från hela landet, vilket ökat andelen auktoriserade tolkar. Förbundet förväntas fortsatt attrahera redan utbildade och auktoriserade tolkar. Vidareutbildning av befintliga tolkar erbjuds kontinuerligt och förbundets aktiva tolkar förväntas löpande höja sin kompetens. Andelen tolkuppdrag som idag utförs av auktoriserade tolkar är mycket hög. Denna höga kompetensnivå är något som förbundet vill bibehålla och gärna öka.

Förbundets kunder bjuds kontinuerligt in till dialog och informationsmöten i syfte att fånga upp behov för att kvalitetssäkra såväl verksamheten som den enskilda tolksituationen. Skräddarsydda informationsinsatser och kulturdialoger erbjuds även på distans alternativt på plats hos kunden. Som ett led i förbundets kundarbete mäts årligen kundnöjdhet (NKI[3]). Den goda kunddialogen och höga kundnöjdheten är något som förbundet vill behålla och gärna öka.

Direktionen beslutade under 2025 att åter öppna upp för nya medlemmar i förbundet vilket har resulterat i en ny medlemskommun från och med januari 2027. Ytterligare intresse för medlemskap i förbundet har signalerats, vilket kan leda till ytterligare nya medlemmar och därmed en stabil efterfrågan på förbundets tjänster.

Ekonomiska förutsättningar

Bakgrund

Enligt UNHCR:s rapport[4] befann sig 117,3 miljoner människor på flykt under 2025, vilket är färre än tidigare år. Drygt 6 700 personer sökte asyl i Sverige under 2025 vilket är en minskning med 3 000 jämfört med året innan. Knappt 9 700 ukrainare sökte skydd i Sverige under samma år enligt massflyktsdirektivet vilket är 1000 personer färre än 2024.[5]

Migrationsverkets prognos[6] från februari 2026 konstaterar en nedåtgående trend gällande asylansökningar till Sverige under 2025 då antalet asylsökande var den lägsta på 2000-talet. Trenden förutspås bestå som en följd av nuvarande migrationspolitik inom Sverige och EU. Trots konflikter på flera håll i världen konstaterar Migrationsverket att antalet asylsökande till Sverige inte kommer påverkas nämnvärt. Dock kan situationen hastigt förändras och ändra

[3] Nöjd-Kund-Index
[4] UNHCR. https://www.unhcr.org/about-unhcr/overview/figures-glance. Hämtat 2026-02-19.
[5] Migrationsverkets Årsredovisning 2025. https://www.migrationsverket.se/om-migrationsverket/styrning-och-uppfoljning. Hämtat 2025-03-02.
[6] Verksamhets- och utgiftsprognos februari 2026. Migrationsverket. https://www.migrationsverket.se/om-migrationsverket/styrning-och-uppfoljning/prognoser. Hämtad 2026-02-19

prognosen. Under åren 2027–2029 bedöms antalet asylsökande per år uppgå till 5 500 personer. Under samma period förväntas 11 000 personer per år återvända till sina hemländer. Över 2 miljoner[7] personer av Sveriges befolkning är utrikes födda. Hälften av dessa kommer från Syrien, Irak, Iran, Somalia och Afghanistan. Länder där de mest efterfrågade tolkspråken talas.

Behovet av förbundets tjänster har en direkt koppling till den rådande flyktingsituationen och migrationspolitiken. Sedan 2023 har antalet tolkuppdrag tydligt minskat. I dagsläget finns inga indikationer på att efterfrågan kommer att öka utan snarare fortsätta sjunka. Hur nya medlemmar och eventuella omvärldshändelser kommer att påverka efterfrågan på förbundets tjänster över tid är svårt att prognostisera, likaså hur AI på sikt kommer påverka efterfrågan på mänsklig tolk.

Förbundets intäkter fås genom förmedling av tolk- och översättningstjänster och verksamhetens största kostnader är arvoden till uppdragstagare. Den totala kostnaden för arvoden och de totala intäkterna är beroende av hur många tolk- och översättningstjänster som utförs. Förbundet debiterar medlemmarna för utförda tjänster enligt självkostnadsprincipen.

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Budgeterat antal uppdrag	320 000	335 000	335 000	315 000	300 000	310 000		
Utfall antal uppdrag	349 000	329 000	314 000	313 000	Prognos 312 000		Prognos 305 000	Prognos 300 000
Årets resultat (tkr)	4 177	-215	-3 950	315	Prognos 12 000	0	0	0

Tabell 1 Utfall och prognos för antalet uppdrag och budgetutfall

God ekonomisk hushållning

I enlighet med kommunallagen ska förbundet ha god ekonomisk hushållning. Verksamheten ska genomsyras av god ekonomisk hushållning i både ett kort och långt perspektiv. Förbundet anses ha en god ekonomisk hushållning då både verksamhetsmålen och de finansiella målen uppfylls. Verksamheten påverkas i hög grad av omvärldens föränderlighet vilket innebär att förbundet kan anses ha en god ekonomisk hushållning även om en eller flera av verksamhetsmålens indikatorer ej uppfylls. De finansiella målen och indikatorerna för verksamhetsmålen 2027 bedöms realistiska utifrån nuläget.

Utgångsläge inför planering av budget 2027

Enligt förbundsordningen ska direktionen årligen fastställa budget för kommande år. Budgeten ska innehålla en plan för verksamheten och ekonomin under budgetåret samt en plan för ekonomin under efterföljande tvåårsperiod. Förbundets årliga kostnader ska enligt kommunallag och förbundsordning täckas av årets intäkter. I enlighet med övergripande verksamhetsmål ska förbundet bedriva en hållbar verksamhet och arbeta kostnadseffektivt. Budgetförslaget ska samrådas med förbundsmedlemmarna senast en månad före direktionens sammanträde och budgeten ska fastställas senast den 30 september före verksamhetsåret.

[7] https://www.kunskapsverket.org/artiklar/hur-gar-integrationen

Som utgångsläge för planeringen av 2027–2029 finns gällande plan för 2026–2028 samt utfall från de senaste åren och prognoser för kommande år. Flyktingsituationen och migrationspolitiken i omvärlden samt Migrationsverkets prognos tas även i beaktan i planeringen av budget 2027.

Årsprognos 2026 i jämförelse med budget

Under 2025 utförde förbundet drygt 313 000 uppdrag, vilket var 2 000 färre uppdrag än budgeterat. Antal uppdrag de fyra första månaderna under 2026 ligger drygt 1,5% lägre jämfört med föregående år. Prognosen för 2026 är ca 312 000 uppdrag, vilket är 12 000 fler uppdrag än budgeterat. Resultatet för året bedöms bli positivt.

Arvodesutveckling

Som ett led i att säkerställa försörjningen av uppdragstagare samt kvalitetssäkra förbundets tjänster, bör arvodena för såväl tolkar som översättare årligen ses över. Arvodesutvecklingen bör ha följsamhet med såväl branschen i stort som den generella arbetsmarknadens löneutveckling.

Personalbemanning och löneutveckling

Bemanning och organisation utvärderas kontinuerligt och anpassas efter verksamhetens föränderliga behov. Under de senaste åren har flera organisationsförändringar genomförts och förbundets lokalkontor har avvecklats. Därmed har arbetsprocesser effektiviserats och bemanningen i förmedlingsarbetet minskats. Över tid kan dock förbundets bemanning behöva stärkas upp med ytterligare specialistkompetenser utifrån såväl ny lagstiftning som den tekniska utvecklingen. Beroende på hur efterfrågan av verksamhetens tjänster utvecklas kommande år kommer bemanningen oavsett behöva anpassas.

För att uppfattas som en attraktiv arbetsgivare och därmed kunna rekrytera och behålla rätt medarbetare är anställningsform och marknadsmässiga löner viktiga parametrar. Då centralt löneavtal för 2027 ännu inte är tecknat, beräknas förbundets lönekostnad för 2027 utifrån årets avtal vilket motsvarar 3%.

Pension

Förbundets pensionsförvaltare är KPA och lagstadgade premier för tillsvidareanställda betalas löpande. Löneskatt på 24,26% ingår i pensionskostnaden. Löneskatten betalas årsvis och regleras genom inbetalning via preliminärskatten varje månad och resterande skuld/fordran regleras vid bokslut varje år. Ingen ansvarsförbindelse finns då intjänandet och kostnaden tas löpande.

Prisutveckling

Det ekonomiska läget i samhället präglas av återhämtning och normalisering av ekonomin, samtidigt som en viss oro råder i omvärlden. Prognosen för 2027 års indexnivå är strax under 2%. Kommande avtalsrörelse förväntas ge ett lägre utfall än senaste avtalsperioden.

Den generellt minskade efterfrågan på tolktjänster vägs, för förbundet, upp av nya medlemmars tolkbehov. Detta innebär att antalet tolkuppdrag för 2027 troligtvis kommer att ligga i nivå med 2026, då förbundet gjorde ett stort positivt resultat. Bedömningen är därför att täckningsmarginalen, trots indexuppräkning, löne- och arvodesökning, kan minskas.

I enlighet med självkostnadsprincipen har förbundets tjänster inför 2026 höjdes priserna med i snitt 3%. För en budget i balans 2027 bedöms ingen prishöjning vara nödvändig.

Finansiella mål 2027

Enligt kommunallagen ska förbundets ekonomi vara i balans. Intäkterna ska minst täcka kostnaderna vilket innebär att den löpande verksamheten ska ha ett positivt resultat. Att förbundet har en god likviditetsplanering under året och därmed endast i undantagsfall nyttjar checkkrediten, samt att betalningsförmågan på kort och lång sikt är stabil bidrar också till en ekonomi under kontroll.

Direktionen har fastslagit följande finansiella mål:

- Den löpande verksamheten ska visa ett positivt resultat.
- Soliditeten ska inte understiga 30%.
- Kassalikviditeten ska inte understiga 125%.
- Checkkrediten ska inte användas.

Budget 2027

Enligt förbundsordningen ska förbundets årliga kostnader minst täckas av årets intäkter och medlemmarna debiteras för utförda tjänster enligt självkostnadsprincipen.

Budget 2027 är lagd utifrån idag gällande förutsättningar och efter samråd med förbundets medlemmar. Medlemmarnas behov beräknas till ca 310 000 uppdrag för 2027. För en budget i balans 2027 bedöms ingen prishöjning vara nödvändig.

Budget 2027	**(tkr)**
Verksamhetens intäkter	238 000
Verksamhetens kostnader	238 000
Årets resultat	**0**

Budget 2027, specifikation

Intäkter	**Belopp (tkr)**	**Kommentar**
Försäljning av förmedlingstjänster	238 000	Tolk- och översättningstjänster
Summa verksamhetens intäkter	**238 000**	

Kostnader	**Belopp (tkr)**	**Kommentar**
Personalkostnad	34 000	Lön* och övriga personalkostnader
Direktionskostnad	900	Arvoden* och övriga möteskostnader
Arvoden uppdragstagare	187 340	Arvoden* och kostnadsersättningar
Rekrytering och utbildning av uppdragstagare	500	Utbildning, material, handledning
Lokalkostnader	3 000	Lokalhyra, lokalvård, larm, el
IT-kostnader	6 000	IT-utrustning, licenser, telefoni & porto
Förbrukningsinventarier, förbrukningsmaterial	300	Förbrukningskostnader
Administrativa tjänster	4 200	Adm. tjänster, konsulttjänster
Finansiella kostnader	1 760	Avskrivning, ränta, övriga bankkostnader
Summa verksamhetens kostnader	**238 000**	

* inkl. personalomkostnadspålägg

Investeringsbudget 2027

Det finns inga investeringar planerade under budgetåret och planperioden.

Ekonomisk plan 2027–2029

Budget, (tkr)	**2027**	**2028**	**2029**
Intäkter	238 000	234 000	230 000
Kostnader	238 000	234 000	230 000
Budgeterat resultat	**0**	**0**	**0**

Tolkar med kvalitet

www.tolkformedlingvast.se